

דוחות כספיים שנתיים מבוקרים

94	דוח רואי החשבון המבקרים על הדוחות הכספיים
95	דוח רואי החשבון על הבקרה הפנימית על דיווח כספי
96	דוח רווח והפסד
97	דוח על הרווח הכולל
98	מאזן
99	דוח על השינויים בהון
100	דוח על תזרימי המזומנים
103	באורים לדוחות הכספיים

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בערבון מוגבל - דוחות כספיים שנתיים

ביקרנו את המאזנים המצורפים של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן - "הבנק") לימים 31 בדצמבר 2016 ו-2015 ואת המאזנים המאוחדים לאותם תאריכים ואת דוחות רווח והפסד, הדוחות על הרווח הכולל, הדוחות על השינויים בהון והדוחות על תזרימי המזומנים - של הבנק והמאוחדים - לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של הבנק. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

לא ביקרנו את הדוחות הכספיים של חברה שאוחדה אשר נכסיה הכלולים באיחוד מהווים כ-0.6% וכ-0.8% מכלל הנכסים המאוחדים לימים 31 בדצמבר 2016 ו-2015, בהתאמה והכנסותיה מרבית, נטו לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי הכלולות בדוחות הרווח וההפסד המאוחדים מהוות כ-0.4%, כ-0.5% וכ-0.5% מכלל ההכנסות במאוחד מרבית, נטו לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי לשנים שהסתיימו בימים 31 בדצמבר 2016, 2015 ו-2014, בהתאמה. הדוחות הכספיים של אותה חברה בוקרו על ידי רואי חשבון אחרים שדוחותיהם הומצאו לנו וחוות דעתנו, ככל שהיא מתייחסת לסכומים שנכללו בגין אותה חברה, מבוססת על דוחות רואי החשבון האחרים.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973 ותקני ביקורת מסוימים שישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. על-פי תקנים אלה, נדרש מאתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מידגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שישומו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של הבנק וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו ודוחות רואי החשבון האחרים מספקים בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, בהתבסס על ביקורתנו ועל הדוחות של רואי חשבון אחרים, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי - של הבנק ובמאוחד לימים 31 בדצמבר 2016 ו-2015 ואת תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים - של הבנק ובמאוחד - לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016 בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כמו כן, לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה-PCAOB (Public Company Accounting Oversight Board) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2016, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית של ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO 1992) והדוח שלנו מיום 15 במרס 2017, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי של הבנק.

סומך חייקין
רואי חשבון

15 במרס 2017

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בערבון מוגבל בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ וחברות בנות (להלן ביחד "הבנק") ליום 31 בדצמבר 2016, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן - "COSO 1992"). הדירקטוריון והנהלת הבנק אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של הבנק בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה-PCAOB (Public Company Accounting Oversight Board) בארה"ב, בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קוימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים שחשבנו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי הבנק (לרבות הוצאתם מרשותו); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, ושקבלת כספים והוצאת כספים של הבנק נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון והנהלה של הבנק; ו- (3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הבנק, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכנה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות, או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, הבנק קיים, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2016, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO 1992.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ותקני ביקורת מסוימים שישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, את המאזנים - של הבנק ומאוחזדים לימים 31 בדצמבר 2016 ו-2015 ואת דוחות רווח והפסד, הדוחות על הרווח הכולל, הדוחות על השינויים בהון והדוחות על תזרימי המזומנים - של הבנק ומאוחזדים - ולכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016, והדוח שלנו, מיום 15 במרס 2017, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים.

סומך חייקין
רואי חשבון

15 במרס 2017

דוח רווח והפסד לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר
(במיליוני ש"ח)

הבנק			המאוחד			באור	
(1) 2014	(1) 2015	2016	2014	2015	2016		
1,798	1,521	1,873	2,664	2,260	2,526	2	הכנסות רבית
486	283	342	563	307	357	2	הוצאות רבית
1,312	1,238	1,531	2,101	1,953	2,169	2	הכנסות רבית, נטו
16	11	45	89	18	80	13,29	הוצאות בגין הפסדי אשראי
1,296	1,227	1,486	2,012	1,935	2,089		הכנסות רבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
152	*95	99	230	149	115	3	הכנסות שאינן מרבית
809	839	954	1,375	1,378	1,300	4	הכנסות מימון שאינן מרבית
264	*193	188	62	14	65	5	עמלות
1,225	1,127	1,241	1,667	1,541	1,480		הכנסות אחרות
							סך כל ההכנסות שאינן מרבית
1,176	1,054	1,227	1,780	1,629	1,656	6	הוצאות תפעוליות ואחרות
276	269	299	444	428	409		משכורות והוצאות נלוות
85	86	82	139	131	116	17	אחזקה ופחת בנינים וציוד
414	416	427	549	522	502	7	הפחתות של נכסים בלתי מוחשיים
1,951	1,825	2,035	2,912	2,710	2,683		הוצאות אחרות
570	529	692	767	766	886		סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
230	*213	301	328	326	398	8	רווח לפני מסים
340	316	391	439	440	488		הפרשה למסים על הרווח
115	*130	130	35	38	72	15	רווח לאחר מסים
455	446	521	474	478	560		חלק הבנק ברווח של חברות מוחזקות לאחר השפעת המס
-	-	-	(19)	(32)	(39)		רווח נקי:
455	446	521	455	446	521		לפני יחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
							המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
							המיוחס לבעלי מניות הבנק

2014	2015	2016	באור	המאוחד והבנק
			9	רווח בסיסי למניה המיוחס לבעלי מניות הבנק
4.54	4.45	5.19		רווח נקי למניה בת 0.05 ש"ח

* סווג מחדש. ראה באור 15 א.
(1) ראה באור 15 ה בדבר מיזוג יובנק ופאג"י עם ולתוך הבנק.

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

נחמן ניצן
סמנכ"ל, חשבונאי ראשי

סמדר ברבר-צדיק
מנהל כללי

אירית איזקסון
יורד הדיקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 15 במרס 2017

דוח על הרווח הכולל לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר (במיליוני ש"ח)

הנאוחד			
2014	2015	2016	
474	478	560	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(19)	(32)	(39)	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
455	446	521	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים:
(40)	(75)	14	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן נטו
(1)	-	(3)	התאמות מתרגום דוחות כספיים נטו ⁽¹⁾ , לאחר השפעת גידורים ⁽²⁾
(35)	11	(131)	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים ⁽³⁾
(76)	(64)	(120)	הפסד כולל אחר, לפני מסים
29	24	38	השפעת המס המתייחס
(47)	(40)	(82)	הפסד כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, לאחר מסים
(1)	(2)	(10)	בניכוי הפסד כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(46)	(38)	(72)	הפסד כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מסים
427	438	478	הרווח הכולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(18)	(30)	(29)	הרווח הכולל המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
409	408	449	הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

(1) התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

(2) גידורים - רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעה נטו במטבע חוץ.

(3) בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף השנה של תכניות פנסיה ופיצוי פרישה להטבה מוגדרת והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

מאזן ליום 31 בדצמבר
(במיליוני ש"ח)

הבנק		המאוחד		באור	
2015 ⁽⁴⁾	2016	2015	2016		
נכסים					
24,916	23,332	30,727	29,150	11	מזומנים ופקדונות בבנקים
*13,451	13,523	16,439	15,776	12,26	ניירות ערך
353	414	353	414		ניירות ערך שנשאלו
55,075	61,746	73,379	78,175	13,29	אשראי לציבור
(612)	(653)	(824)	(847)		הפרשה להפסדי אשראי
54,463	61,093	72,555	77,328		אשראי לציבור, נטו
-	7	669	654	14	אשראי לממשלה
*3,007	2,541	438	514	15	השקעות בחברות מוחזקות
*1,080	1,019	1,229	1,133	16	בנינים וציוד
207	219	272	243	17	נכסים בלתי מוחשיים
1,655	1,342	1,636	1,332	27,27	נכסים בגין מכשירים נגזרים
*876	784	1,158	1,020	18	נכסים אחרים ⁽²⁾
-	45	-	343	18	נכסים המוחזקים למכירה
100,008	104,319	125,476	127,907		סך כל הנכסים
התחייבויות, הון זמני והון					
*80,203	84,403	103,262	105,817	19	פקדונות הציבור
3,809	3,576	1,565	755	20	פקדונות מבנקים
276	296	511	570		פקדונות הממשלה
3,841	4,019	5,862	5,801	21	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
1,654	1,356	1,659	1,356	27,27	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
*2,826	3,018	4,954	4,929	22	התחייבויות אחרות ⁽¹⁾⁽³⁾
-	-	-	745	18	התחייבויות המוחזקות למכירה
92,609	96,668	117,813	119,973		סך כל ההתחייבויות
326	330	326	330		הון זמני - זכויות שאינן מקנות שליטה
7,073	7,321	7,073	7,321		הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
-	-	264	283		זכויות שאינן מקנות שליטה
7,073	7,321	7,337	7,604		סך כל ההון
100,008	104,319	125,476	127,907		סך כל ההתחייבויות, הון זמני והון

* סווג מחדש. ראה באור 15.א.

(1) מזה: הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בסך של 71 מיליון ש"ח ו-85 מיליון ש"ח במאוחד, ו-62 מיליון ש"ח ו-71 מיליון ש"ח בבנק ב-31.12.15 וב-31.12.16, בהתאמה.

(2) מזה: נכסים אחרים הנמדדים בשווי הוגן בסך של 238 מיליון ש"ח במאוחד ובבנק (31.12.15 - 317 מיליון ש"ח במאוחד ובבנק).

(3) מזה: התחייבויות אחרות הנמדדות בשווי הוגן בסך של 491 מיליון ש"ח במאוחד ובבנק (31.12.15 - 495 מיליון ש"ח במאוחד ובבנק).

(4) ראה באור 15.ה בדבר מיזוג פאג"י עם ולתוך הבנק.

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על השינויים בהון (במיליוני ש"ח)

סך הכל הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	עודפים ⁽²⁾	הפסד כולל אחר מצטבר	הון מניות ופרמיה ⁽¹⁾	
6,901	228	6,673	5,767	(21)	927	יתרה ליום 1 בינואר 2014
						שינויים בשנת 2014-
474	19	455	455	-	-	רווח נקי בשנת החשבון
(285)	-	(285)	(285)	-	-	דיבידנד
(47)	(1)	(46)	-	(46)	-	הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
7,043	246	6,797	5,937	(67)	927	יתרה ליום 31 בדצמבר 2014
						שינויים בשנת 2015-
464	18	446	446	-	-	רווח נקי בשנת החשבון
(130)	-	(130)	(130)	-	-	דיבידנד
(38)	-	(38)	-	(38)	-	הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
(2)	-	(2)	(2)	-	-	הון זמני - זכויות שאינן מקנות שליטה
7,337	264	7,073	6,251	(105)	927	יתרה ליום 31 בדצמבר 2015
						שינויים בשנת 2016-
542	21	521	521	-	-	רווח נקי בשנת החשבון
(200)	-	(200)	(200)	-	-	דיבידנד
(74)	(2)	(72)	-	(72)	-	הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
(1)	-	(1)	(1)	-	-	הון זמני - זכויות שאינן מקנות שליטה
7,604	283	7,321	6,571	(177)	927	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016

(1) כולל פרמיה על מניות בסך 313 מיליון ש"ח (משנת 1992 ואילך).

(2) כולל סך של 2,391 מיליון ש"ח שאינם ניתנים לחלוקה כדיבידנד - ראה באור 3.33.ז.

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על תזרימי המזומנים לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר
(במיליוני ש"ח)

הבנק			המאוחד			
2014	2015	2016	2014	2015	2016	
455	446	521	474	478	560	תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) שוטפת:
						רווח נקי לשנה
12	(94)	(97)	(19)	(38)	(72)	ההתאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעילות שוטפת:
-	3	-	-	-	-	חלק הבנק בהפסד (ברווח) הבלתי מחולק של חברות מוחזקות, נטו
73	*67	74	98	89	93	שערך כתבי התחייבות נדחים שהונפקו על ידי חברות בנות פחת על בנינים וציוד
85	86	82	139	131	116	הפחתות של נכסים בלתי מוחשיים
(13)	-	(21)	(13)	(6)	(24)	רווח ממימוש בנינים וציוד
16	11	45	89	18	80	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(31)	-	-	(31)	-	-	רווח ממימוש השקעה בחברה מוחזקת
(230)	*103	89	(346)	139	128	הפסד (רווח) משינוי ערך ניירות ערך לפדיון, משינוי ערך וממכירת ניירות ערך זמינים למכירה
(18)	(3)	2	(32)	3	3	הפסד (רווח) שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר
(2)	*66	111	(20)	64	118	מסים נדחים, נטו
27	34	68	45	63	96	תכניות פיצויים ופנסיה להטבה מוגדרת
(7)	(33)	(6)	19	5	12	שערך אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(212)	216	87	(254)	218	91	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות המזומנים
						שינוי נטו בנכסים שוטפים:
(363)	(42)	197	(59)	98	(1,060)	פקדונות בבנקים
(72)	197	2	(185)	272	9	ניירות ערך למסחר
530	(34)	(61)	513	124	(61)	שאלת ניירות ערך מהאוצר
(817)	(2,502)	(3,190)	(1,016)	(3,529)	(4,155)	אשראי לציבור
-	-	(7)	(635)	(11)	15	אשראי לממשלה
48	*(334)	32	(112)	(159)	53	נכסים אחרים
(1,399)	1,491	343	(1,551)	1,391	334	נכסים בגין מכשירים נגזרים
						שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:
3,982	*5,252	449	6,569	8,634	2,931	פקדונות הציבור
(35)	5,125	995	134	96	(810)	פקדונות מבנקים
16	(595)	203	50	(656)	246	פקדונות הממשלה
(181)	*(77)	(144)	(54)	(184)	(244)	התחייבויות אחרות
1,226	(1,573)	(298)	1,370	(1,503)	(297)	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
3,090	7,810	(524)	5,173	5,737	(1,838)	מזומנים נטו מפעילות (לפעילות) שוטפת

* סווג מחדש.

דוח על תזרימי המזומנים לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר (המשך)
(במיליוני ש"ח)

הבנק			המאוחד			
2014	2015	2016	2014	2015	2016	
(11,985)	(22,541)	(11,899)	(18,666)	(28,784)	(13,132)	תזרימי מזומנים לפעילות השקעה:
10	36	50	17	153	80	רכישת ניירות ערך המוחזקים לפדיון זמניים למכירה
8,696	*9,470	7,078	13,309	12,166	8,203	תמורה מפדיון אגרות חוב מוחזקות לפדיון
2,912	9,565	4,051	4,104	11,937	4,551	תמורה ממכירת ניירות ערך זמניים למכירה
(143)	(99)	(46)	(157)	(114)	(55)	תמורה מפדיון ניירות ערך זמניים למכירה
30	8	31	30	18	38	רכישת בנינים וציוד
(65)	(75)	(94)	(67)	(76)	(94)	תמורה ממימוש בנינים, ציוד ונכסים אחרים
68	-	-	-	-	-	השקעה בנכסים בלתי מוחשיים
148	1	-	148	-	-	תמורה מפרעון שטר הון שהונפק על ידי חברה בת
-	3,169	69	-	-	-	תמורה ממימוש השקעות בחברות בת שיצאו מאיחוד (נספח א')
(329)	(466)	(760)	(1,282)	(4,700)	(409)	מיזוג חברה בת
						מזומנים נטו לפעילות השקעה
-	-	834	-	1,352	834	תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) מימון:
(690)	(195)	(650)	(818)	(398)	(907)	הנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(285)	(130)	(200)	(285)	(130)	(200)	פדיון אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(975)	(325)	(16)	(1,103)	824	(273)	דיבידנד ששולם לבעלי המניות
1,786	7,019	(1,300)	2,788	1,861	(2,520)	מזומנים נטו מפעילות (לפעילות) מימון
15,280	17,278	24,081	25,566	28,615	30,265	גידול (קטיון) במזומנים
212	(216)	(87)	261	(211)	(107)	יתרת מזומנים לתחילת השנה
17,278	24,081	22,694	28,615	30,265	27,638	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים
						יתרת מזומנים לסוף השנה
2,030	2,031	2,194	3,220	3,071	2,970	רבית ומסים ששולמו ו/או התקבלו:
757	430	491	1,174	734	736	רבית שהתקבלה
31	39	19	53	39	19	רבית ששולמה
239	178	197	493	346	313	דיבידנדים שהתקבלו
33	28	106	81	48	172	מסים על הכנסה ששולמו
						מסים על הכנסה שהתקבלו

* סווג מחדש.

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

נספח א' - תמורה ממימוש השקעה בחברה בת שאוחדה בעבר

נכסים והתחייבויות של חברות בת שאוחדו בעבר, וזרימת מזומנים ממימוש השקעה בחברות בת שאוחדו בעבר ליום המכירה

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2014		
124		נכסים
(7)		התחייבויות
31		רווח הון ממימוש השקעות בחברות בת שאוחדו בעבר
148		סך כל התמורה שהתקבלה ממימוש השקעות בחברות בת שאוחדו בעבר

באורים לדוחות הכספיים

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

(1) הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן - "הבנק") הינו תאגיד בישראל. הדוחות הכספיים המאוחדים ליום 31 בדצמבר 2016 כוללים את אלה של הבנק ושל חברות הבנות וחברה כלולה שלו (להלן - "הקבוצה"). הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) וכן בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. הבאורים לדוחות הכספיים מתייחסים לדוחות הכספיים של הבנק ולדוחות הכספיים המאוחדים של הבנק והחברות המאוחדות שלו, פרט למקרים בהם צוין בבאור כי הוא מתייחס לבנק בלבד או למאחד בלבד. הבנק הינו חברה בת ישירה של פ.י.בי. אחזקות בע"מ (להלן - "פיבי אחזקות"). פיבי אחזקות נשלטת על ידי בינוהן בע"מ, דולפין אנרגיות בע"מ (שבשליטת ה"ה ברי ליברמן, קסי ליברמן-הריס, לי ליברמן וג'ושוע ליברמן מאוסטרליה) ואינסטנז מספר 2 בע"מ (שבשליטת ה"ה מיכאל והלן אבלס מאוסטרליה). בין בעלי השליטה קיים הסכם הצבעה ושיתוף פעולה. הדוחות הכספיים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 15 במרס 2017.

(2) הגדרות

בדוחות כספיים אלה:

תקני דיווח כספי בינלאומיים (להלן - "IFRS") - תקנים ופרשנויות שאומצו על ידי הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (IASB) והם כוללים תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ותקני חשבונאות בינלאומיים (IAS) לרבות פרשנויות לתקנים אלה שנקבעו על ידי הוועדה לפרשנויות דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) או פרשנויות שנקבעו על ידי הוועדה המתמדת לפרשנויות (SIC), בהתאמה.

כללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב - כללי החשבונאות שבנקים אמריקאיים שנשחרים בארה"ב נדרשים ליישם. כללים אלה נקבעים על ידי רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב, רשות נ"ע בארה"ב, המוסד לתקינה בחשבונאות כספית בארה"ב וגופים נוספים בארה"ב, ומיושמים בהתאם להיררכיה שנקבעה בתקן חשבונאות אמריקאי (FAS 168 (ASC 105-10), הקודיפיקציה של תקני החשבונאות של המוסד לתקינה בחשבונאות כספית בארה"ב וההיררכיה של כללי החשבונאות המקובלים. בנוסף לכך, בהתאם לקביעת הפיקוח על הבנקים, למרות ההיררכיה שנקבעה ב-FAS 168, הובהר כי כל עמדה שנמסרה לציבור על ידי רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב או על ידי צוות רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב לגבי אופן היישום של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב היא כלל חשבונאות המקובל בבנקים בארה"ב.

חברות מאוחדות - חברות שדוחותיהן מאוחדים באופן מלא, במישרין או בעקיפין, עם דוחות הבנק.

חברות כלולות - חברות, למעט חברות מאוחדות, ולרבות שותפות או מיזם משותף, שהשקעת הבנק בהן, במישרין או בעקיפין, כלולה בדוחות הכספיים על בסיס השווי המאזני.

חברות מוחזקות - חברות מאוחדות או חברות כלולות.

שלוחות בחו"ל - חברות בנות של הבנק מחוץ לישראל.

מטבע הפעילות - המטבע של הסביבה הכלכלית העיקרית שבה הבנק פועל; בדרך כלל, זהו המטבע של הסביבה שבה התאגיד מפיק ומוציא את עיקר המזומנים.

מטבע ההצגה - המטבע לפיו מוצגים הדוחות הכספיים.

צדדים קשורים - כמשמעותם בסעיף 80 להוראות הדיווח לציבור.

בעלי עניין - כמשמעותם בסעיף 80 להוראות הדיווח לציבור.

מדד - מדד המחירים לצרכן בישראל שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

סכום מותאם - סכום נומינלי היסטורי שהותאם למדד בגין חודש דצמבר 2003, בהתאם להוראות גילויי דעת 23 ו-36 של לשכת רואי חשבון בישראל.

דיווח כספי מותאם - דיווח כספי בערכים המותאמים על פי השינויים בכח הקניה הכללי של המטבע הישראלי בהתאם להוראות גילויי הדעת של לשכת רואי החשבון בישראל.

סכום מדווח - סכום מותאם למועד המעבר (31 בדצמבר 2003), בתוספת סכומים בערכים נומינליים, שנוספו לאחר מועד המעבר, ובניכוי סכומים שנגרעו לאחר מועד המעבר.

עלות - עלות בסכום מדווח.

דיווח כספי נומינלי - דיווח כספי המבוסס על סכומים מדווחים.

ב. בסיס עריכת הדוחות הכספיים

(1) עקרונות הדיווח

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו. בעיקר הנושאים, הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב. בנושאים הנוותרים, שהם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי החשבונאות המקובלים בישראל (Israeli GAAP). כאשר תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים, נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.

(2) מטבע פעילות ומטבע הצגה

השקל הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועל הבנק. הדוחות הכספיים המאוחזים מוצגים בש"ח ומעוגלים למיליון הקרוב, למעט אם צוין אחרת. למידע בדבר מטבע פעילות של שלוחה בנקאית בחו"ל ראה באור 1.ד.1.(1).

(3) בסיס המדידה

הדוחות הוכנו על בסיס העלות ההיסטורית למעט הנכסים וההתחייבויות המפורטים להלן:

- מכשירים פיננסיים נגזרים ומכשירים פיננסיים אחרים אשר נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד (כגון: השקעות בניירות ערך בתיק למסחר);
- מכשירים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה;
- נכסים שאינם שוטפים המוחזקים למכירה וקבוצת נכסים המוחזקים למכירה;
- נכסי והתחייבויות מסים נדחים;
- הפרשות;
- נכסים והתחייבויות בגין הטבות לעובדים;
- השקעות בחברות כלולות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני.

ערכם של נכסים לא כספיים ופריטי הון שנמדדו על בסיס העלות ההיסטורית, הותאם לשינויים במדד המחירים לצרכן עד ליום 31 בדצמבר 2003, היות ועד למועד זה נחשבה כלכלת ישראל ככלכלה היפר-אינפלציונית. החל מיום 1 בינואר 2004 עורך הבנק את דוחותיו הכספיים בסכומים מדווחים.

(4) שימוש באומדנים

בעריכת הדוחות הכספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו נדרשת הנהלת הבנק להשתמש בשיקול דעת בהערכת אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה. בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק, נדרשת הנהלת הבנק להניח הנחות באשר לנסיבות ולאירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הבנק על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת. בעקבות מהלכי התייעלות בהם נוקט הבנק הכוללים צמצום הדרגתי במצבת כח אדם, כמפורט בבאור 23 להלן, עודכנה ההתחייבות בגין תכנית פיצויים ופנסיה להטבה מוגדרת.

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

החל מתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2016 מיישם הבנק תקנים חשבונאיים והוראות חדשות בנושאים המפורטים להלן:

- (1) דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא צירופי עסקים, איחוד דוחות כספיים והשקעות בחברות מוחזקות.
- (2) דיווח לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא נכסים בלתי מוחשיים.
- (3) מגזרי פעילות פיקוחיים ודיווח על מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה.
- (4) ארגון מחדש של חוב בעיית.

להלן תיאור מהות השינויים שננקטו במדיניות החשבונאית בדוחות כספיים מאוחדים אלה ותיאור של אופן והשפעת היישום לראשונה, ככל שהייתה:

(1) דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב

בנושא צירופי עסקים, איחוד דוחות כספיים והשקעות בחברות מוחזקות

ביום 10 ביוני 2015 פורסם חוזר בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים ו"א" בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא צירופי עסקים, איחוד דוחות כספיים והשקעות בחברות מוחזקות. בהתאם לחוזר נדרש ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושאים אלו כמפורט להלן:

- כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות נושא 805 בקודיפיקציה בדבר "צירופי עסקים".
- הוראות נושא 810 בקודיפיקציה בדבר "איחוד".
- הוראות נושא 20-350 בדבר "נכסים בלתי מוחשיים - מוניטין ונכסים אחרים" בקשר לטיפול החשבונאי בירידת ערך מוניטין שנרכש בצירוף עסקים.
- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא חברות מוחזקות, לרבות כללי ההצגה, המדידה והגילוי וכן את ההנחיות הנוגעות לירידת ערך שנקבעו בהוראות נושא 323 בקודיפיקציה בדבר "השקעות - שיטת השווי המאזני ועסקאות משותפות".
- הטיפול שנקבע בסעיף 74.ב.ב בהוראות הדיווח לציבור בדבר נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה לפי IFRS 5 לא יחול על השקעות בחברות כלולות.
- יודגש כי הוראת המעבר שאפשרה לא לבצע תיאומים למדיניות חשבונאית, המתייחסת לנושאים בליבת העסק הבנקאי, שיושמה על ידי חברה כלולה ריאלית, לצורך יישום מדיניות חשבונאית אחידה עם זו של הבנק בוטלה. במקומה נוסף סעיף בהוראות המעבר לשנת 2015 שמאפשר לבנק משקולים פרקטיים בשנים 2016 ו-2017 לא לבצע תיאומים למדיניות חשבונאית שמיושמת על ידי חברה כלולה ריאלית, העורכת את דוחותיה הכספיים בהתאם ל-IFRS.
- ההוראות שנקבעו בחוזר נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2016 ואילך. בעת היישום לראשונה, נדרש לפעול בהתאם להוראות המעבר שנקבעו באותם נושאים בתקינה האמריקאית בשינויים המתחייבים, לרבות תיקון למפרע של מספרי השוואה אם הדבר נדרש על פי כללי התקינה האמריקאית בנושאים אלו. ההוראות בנושא "push down accounting" יחולו על צירופי עסקים שיבוצעו החל מיום 1 בינואר 2016.
- הבנק יישם את ההוראות באופן של יישום למפרע. ליישום החוזר לא הייתה השפעה מהותית. סעיף 1.ד.2 (להלן עודכן בהתאם להוראות החדשות).

להלן סקירת עיקרי ההוראות החדשות ביישום הוראות התקינה האמריקאית בנושא שיטת השווי המאזני:

- **מדידה**
 - לישות יש אפשרות לבחור לטפל בהשקעות במוחזקות בשווי הוגן במקום בשיטת השווי המאזני.
- **ירידה בשיעור החזקה**
 - בעת ירידה בשיעור החזקה, ללא קשר לשאלה האם הישות איבדה השפעה מהותית אם לאו, יש להכיר ברווח או הפסד בגובה הפער שבין התמורה מהמכירה לחלק היחסי מהעלות המופחתת שנמכר.
 - בעת איבוד השפעה מהותית, הזכויות שנותרו בהשקעה יוצגו לפי הערך בספרים של ההשקעה ערב השינוי.
- **ירידת ערך**
 - באופן כללי, ירידת הערך הינה בגובה העודף של העלות המופחתת של ההשקעה על שווייה הוגן. ירידת ערך אחרת-מזמנית שהוכרה, לא תבוטל בתקופות עתידיות.
- **הפסדים**
 - על פי התקינה האמריקאית, ככלל על המשקיע להפסיק ליישם את שיטת השווי המאזני לאחר שהכיר בהפסדים מהמוחזקת עד לאיפוס ההשקעה, כאשר בתקופות עוקבות על המשקיע לחזור וליישם את שיטת השווי המאזני רק לאחר שאיפס את ההפסדים שלא הוכרו. יחד עם זאת, על המשקיע להכיר בהפסד נוסף כאשר חזרתה של המוחזקת לרווחיות בעתיד הקרוב הינה מובטחת.
- **מדיניות חשבונאית אחידה**
 - התקינה האמריקאית אינה דורשת שהמשקיע והחברה המוחזקת יישמו מדיניות חשבונאית אחידה. עם זאת, שניהם צריכים ליישם US GAAP.
- **תמורה מותנית**
 - במידה שהתמורה המותנית אינה עומדת בהגדרת נגזר, התמורה המותנית תוכר רק כאשר מתקיימת ההתניה והתמורה משולמת או עומדת לתשלום. סכום זה יכלל בעלות הבסיסית של ההשקעה כאשר שינויים במדידות עוקבות יכללו גם הם כחלק מהעלות הבסיסית של ההשקעה.

להלן סקירת עיקרי ההוראות החדשות ביישום הוראות התקינה האמריקאית בנושא איחוד דוחות כספיים:

זכויות פוטנציאליות

- אין לקחת בחשבון זכויות הצבעה פוטנציאליות.

זכויות שאינן מקנות שליטה

- ככלל, על הרוכש למדוד את הזכויות שאינן מקנות שליטה על פי שווין ההוגן. הצגת הזכויות שאינן מקנות שליטה מסווגות בהון אך מוצגות בנפרד מההון המיוחס לחברת האם. יחד עם זאת, במידה שהזכויות שאינן מקנות שליטה ניתנות לפדיון באירוע שאינו בשליטת המנפיק, תקנות ה-SEC דורשות להציג את הזכויות שאינן מקנות שליטה מחוץ להון הקבוע. באשר לשינויים בשיעורי החזקה שאינם מלווים באיבוד שליטה, הואיל שהזכויות שאינן מקנות שליטה חייבות להימדד לראשונה על פי שווין ההוגן, הרי שתהיה הקצאה של המוניטין בין החברה האם לזכויות שאינן מקנות שליטה.

(2) דיווח לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא נכסים בלתי מוחשיים

ביום 22 באוקטובר 2015, פורסם חוזר בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא נכסים בלתי מוחשיים. בהתאם לחוזר נדרש ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא נכסים בלתי מוחשיים ובין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות נושא 350 בקודיפיקציה בדבר "נכסים בלתי מוחשיים - מוניטין ואחרים". בפרט, על פי החוזר תאגיד בנקאי נדרש ליישם את הכללים המפורטים בנושא 40-350 בקודיפיקציה בדבר "תוכנה לשימוש עצמי". בנקים נדרשים ליישם את ההוראות שנקבעו בהתאם לחוזר החל מיום 1 בינואר 2016 ואילך. בעת היישום לראשונה, יש לפעול בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בתקינה האמריקאית באותם נושאים, בשינויים המתחייבים. האמור כולל תיקון לנתונים המתייחסים לתקופות קודמות, אם הדבר נדרש בהתאם לנושאים אלה. ליישום החוזר לא הייתה השפעה מהותית. סעיפים ד.1.1 (13) ו-ד.1.1 (15) להלן עודכנו בהתאם להוראות החדשות.

להלן סקירת עיקרי ההוראות החדשות ביישום הוראות התקינה האמריקאית בנושא נכסים בלתי מוחשיים:

ירידת ערך - נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים מוגדר

- נכס בלתי מוחשי ייבחן בהתקיים סממנים לירידת ערך ברמת "קבוצת נכסים". קבוצת נכסים היא הרמה המצומצמת ביותר של נכסים והתחייבויות שמפיקה תזרים מזומנים נפרד. תחילה יש לבחון האם הערך בספרים של קבוצת הנכסים גבוה מסכום תזרימי המזומנים הבלתי-מהוון הצפוי לנבוע ממנה. אם כן, יש להכיר בירידת ערך בגובה ההפרש שבין הערך בספרים לבין השווי ההוגן של קבוצת הנכסים. ירידת הערך תוקצה בצורה פרופורציונאלית (פרו-ראטה) אך ורק בין הנכסים שבקבוצת הנכסים, ובלבד שערכו של נכס בודד לא ירד מתחת לשווי ההוגן.

ביטול הפסד מירידת ערך

- ככלל, לא ניתן לבטל הפסדים מירידת ערך של נכסים בלתי מוחשיים.

היוון עלויות ליצירת נכס בלתי מוחשי

- ככלל, עלויות ליצירת נכס בלתי מוחשי יוכרו כהוצאה בעת התהוותן. עם זאת, קיימות הנחיות ספציפיות עבור מקרים מסוימים, למשל לגבי עלויות לפיתוח תוכנה לשימוש עצמי, כמתואר להלן.

היוון עלויות תוכנה לשימוש עצמי

- עלויות שהתהוו בשלב יישום הפיתוח של תוכנה לשימוש עצמי יהיו, כאשר ההנהלה מחויבת למימון הפרויקט, וכן צפוי שיושלם והתוכנה תמלא את ייעודה. יצוין, כי כבר כיום הוראות הדיווח לציבור בנושא היוון עלויות תוכנה לשימוש עצמי מבוססות בין השאר על התקן האמריקאי SOP 98-1 (נכלל במסגרת ASC 350-40).

(3) מגזרי פעילות פיקוחיים ודיווח על מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה

(א) מגזרי פעילות פיקוחיים

ביום 3 בנובמבר 2014, פורסם חוזר בנושא דיווח על מגזרי פעילות אשר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור בכל הנוגע לדרישת הדיווח על מגזרי פעילות פיקוחיים ובין השאר כולל שינוי הגדרות מסוימות והנחיות על פיהם יידרשו הבנקים לבצע סיווג לקוחות למגזרים פיקוחיים ולעדכן את דיווחיהם בהתאם להגדרות האחדות שנקבעו על ידי הפיקוח על הבנקים, אשר מבוססות בעיקרון על סיווג הלקוחות על פי מחזור פעילותם.

(ב) מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה

בנוסף לדיווח האחד לפי מגזרי פעילות פיקוחיים, בחוזר נקבע כי הגילוי על מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה יינתן בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מגזרי פעילות (הנכללים ב-ASC 280), ככל שקיים הבדל מהותי בין גישת ההנהלה לבין מגזרי הדיווח על פי הנחיות הפיקוח על הבנקים.

מגזר פעילות בהתאם לגישת ההנהלה לפי ASC 280-10 היו מרכיב בבנק אשר עוסק בפעילויות שממן הוא עשוי להניב הכנסות ולשאת בהוצאות, אשר עומדות בקריטריונים המפורטים להלן:

- תוצאות פעילותו נבחנות באופן סדיר על ידי מקבלי החלטות הראשיים בבנק לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכות ביצועים; וכן
 - קיים לגביו מידע פיננסי נפרד.
- הדיווח בדבר מגזרי הפעילות היו בהתאם לגישת ההנהלה, תוך גילוי מגזרים ופירוט פריטי דיווח כפי שנקבעו בבנק.

הכללים החדשים נכנסו לתחולה בהדרגה, החל מהדוחות הכספיים לשנת 2015. הרחבת מתכונת הדיווח עד למתכונת המלאה תתבצע באופן המפורט להלן:

- החל מהדוח הכספי לרבעון הראשון של שנת 2016 ניתן גילוי מלא לפי מגזרים פיקוחיים אשר כוללים מגזרים כגון בנקאות פרטית, משקי בית, עסקים זעירים וקטנים, עסקים בינוניים, עסקים גדולים וגופים מוסדיים, למעט הגילוי הנפרד על מגזר ניהול פיננסי. מספרי השוואה יותאמו למפרע. ניתן להציג בדוחות בשנת 2016 מספרי השוואה של שנה אחת בלבד בהתייחס לבאור על מגזרי פעילות פיקוחיים. לצורך הצגת מספרי השוואה ניתן יהיה להסתמך על סיווג הלקוחות למגזרי פעילות פיקוחיים נכון ליום 1 בינואר 2016.
 - החל מהדוחות לרבעון הראשון לשנת 2017 נדרש ליישם את הנחיות החוזר במלואן.
- ליישום ההוראות החדשות לא הייתה השפעה מהותית למעט אופן ההצגה והגילוי. באורים 28 ו-28א הותאמו כדי לכלול את הגילוי החדש בכפוף להוראות המעבר כמפורט לעיל.

(4) ארגון מחדש של חוב בעייתי

ביום 22 במאי 2016 פורסם על ידי הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא ארגון מחדש של חוב בעייתי. החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור לאור עדכון מספר 02-2011 לקודיפיקציה שפרסם ה-FASB ולאור הנחיות חדשות של הרשויות הרגולטוריות בארה"ב. בהתאם לחוזר, נוספו הנחיות בדבר חובות שעוברים תהליך של ארגון מחדש עוקב. בפרט, נקבע כי בנסיבות מסוימות, כאשר נערך לחוב ארגון מחדש של חוב בעייתי ולאחר מכן התאגיד הבנקאי והחייב נכנסו להסכם נוסף של ארגון מחדש (להלן: "ארגון מחדש עוקב"), התאגיד הבנקאי אינו נדרש להתייחס יותר לחוב כחוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי אם מתקיימים שני התנאים הבאים:

- א. החייב אינו נמצא יותר בקשיים פיננסיים במועד הארגון מחדש העוקב.
 - ב. בהתאם לתנאי הארגון מחדש העוקב, התאגיד הבנקאי לא העניק ויתור לחייב.
- על מנת לעמוד בשני התנאים כאמור, בין היתר, נדרש שהסכם הארגון מחדש העוקב יהיה בתנאי שוק, לרבות: (1) שיעור רבית חוזי שאינו נמוך משיעור הרבית בהלוואות חדשות עם מאפייני סיכון אשראי דומים, וכן (2) תנאים אחרים בחוזה, שאינם פחות מטיבים עם התאגיד הבנקאי לעומת התנאים שהתאגיד הבנקאי היה מציע בהלוואות חדשות כאמור עם מאפייני סיכון אשראי דומים.
- בנוסף, נקבעו מקרים בהם ישנה חזקה שהחידוש של חוב נחות הוא ארגון מחדש של חוב בעייתי. וכן נאמר כי כאשר חוב, שלא נחשב בעבר כחוב פגום באופן פרטני, מאורגן מחדש ונקבע כי הוא עומד בהגדרת ארגון מחדש של חוב בעייתי, ללא מחיקה חשבונאית חלקית, בדרך כלל אין זה נאות להקטין את אומדן הפרשה להפסדי אשראי במועד הארגון מחדש כתוצאה מהשינוי בשיטת מדידת ירידת הערך.
- הוראות שנקבעו בהתאם לחוזר נכנסו לתוקף החל מיום 31 בדצמבר 2016 על ארגונים מחדש שיבוצעו או יחודשו ומיום זה ואילך. כמו כן, הבנק יישם את ההוראות בכל הקשור לשימור הפרשה בחובות שאורגנו מחדש. ליישום הוראה זו על מלאי החובות שאורגנו מחדש בבנק לא הייתה השפעה מהותית.

ד. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים

(1) מטבע חוץ והצמדה

עסקאות במטבע חוץ מתורגמות למטבעות הפעילות הרלוונטיים של הבנק ושלוחותיו לפי שער החליפין שבתוקף בתאריכי העסקאות. נכסים והתחייבויות כספיים הנקובים במטבע חוץ במועד הדיווח, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף לאותו יום. הפרשי שער בגין הפריטים הכספיים הינם ההפרש שבין העלות המופחתת במטבע הפעילות לתחילת השנה, כשהיא מתואמת לרביית האפקטיבית ולתשלומים במשך השנה, לבין העלות המופחתת במטבע חוץ מתורגמת לפי שער החליפין לסוף השנה.

נכסים והתחייבויות לא כספיים הנקובים במטבעות חוץ והנמדדים לפי שווי הוגן, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף ביום בו נקבע השווי הוגן. פריטים לא כספיים הנקובים במטבע חוץ והנמדדים לפי עלות היסטורית, מתורגמים לפי שער החליפין שבתוקף למועד העסקה. הפרשי שער הנובעים מתרגום למטבע הפעילות מוכרים ברווח והפסד, פרט להפרשים הבאים אשר מוכרים ברווח כולל אחר, הנובעים מתרגום של: - מכשירים פיננסיים הוניים המסווגים כזמינים למכירה (למעט במקרה של ירידת ערך ואז הפרשי התרגום שהוכרו ברווח כולל אחר מסווגים מחדש לרווח והפסד); - התחייבויות פיננסיות המגדרות השקעות בפעילות חוץ, בגין החלק האפקטיבי בגידור.

מטבע פעילות של שלוחות הפועלות בחו"ל

הבנק מיישם את IAS 21, השפעת השינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ, החל מיום 1 בינואר 2011, למעט הנחיות התקן בנושא סיווג של שלוחות בנקאיות הפועלות בחו"ל כפעילות חוץ שמטבע הפעילות שלהן שונה מהשקל.

שלוחות בנקאיות בחו"ל

עד שנת 1994 סווגו שלוחות בנקאיות מסוימות בחו"ל כפעילות חוץ שמטבע הפעילות שלהן שונה משקל והפרשי השער בגין התרגום נזקפו ישירות להון, כחלק מקרן תרגום. החל משנת 1995, על פי הנחיות המפקח על הבנקים, סווגו שלוחות בנקאיות בחו"ל כפעילויות חוץ שמטבע הפעילות שלהן זהה למטבע הפעילות של הבנק.

בהתאם ל- IAS 21, כדי לקבוע את מטבע הפעילות, על הבנק לשקול, בין היתר, את הגורמים הבאים:

- המטבע אשר משפיע בעיקר על מחירי המכירה של הסחורות והשירותים (בדרך כלל יהיה זה המטבע שבו נקובים ומסולקים מחירי המכירה של הסחורות והשירותים) וכן המטבע של המדינה אשר הכוחות התחרותיים והפיקוח (רגולציה) שלה קובעים בעיקר את מחירי המכירה של הסחורות והשירותים;
- המטבע אשר משפיע בעיקר על עלויות העבודה, החומרים ועלויות אחרות להספקת סחורות או שירותים (בדרך כלל, יהיה זה המטבע שבו נקובות ומסולקות עלויות אלה);
- גורמים נוספים היכולים לספק ראיה למטבע הפעילות של הישות, כגון: המטבע בו מופקים מקורות כספיים מפעילויות מימון והמטבע בו בדרך כלל מוחזקים תקבולים מפעילות שוטפת;
- יחסיה של השלוחה עם הבנק - אם יש לפעילות החוץ מידה ניכרת של עצמאות, אם עסקאות של השלוחה עם התאגיד הבנקאי מהוות שיעור גבוה או נמוך מפעילות החוץ, אם תזרימי המזומנים מפעילות החוץ משפיעים באופן ישיר על תזרימי המזומנים של הבנק והם זמינים בנקל להעברה אליה ואם תזרימי המזומנים מפעילות חוץ מספיקים למימון התחייבויותיה הקיימות והחזויות באופן רגיל של הישות, ללא העמדת מקורות על ידי הבנק.

בהתבסס על בחינה של קריטריונים אלו, נקבע כי מטבע הפעילות של שלוחה בנקאית מסוימת אינו זהה לשקל. עם זאת, לצורך שינוי הסיווג של שלוחה בנקאית בחו"ל כשלוחה שמטבע הפעילות שלה שונה משקל נדרש הבנק לקבל הנחיה מקדמית מהפיקוח על הבנקים. עד לקבלת הנחיה מקדמית כאמור, המשיך הבנק לטפל בשלוחות הבנקאיות בחו"ל שמטבע הפעילות שלה זהה לשקל.

ביום 14 בפברואר 2012, פורסם חוזר בדבר מטבע פעילות של שלוחות הפועלות בחו"ל, אשר כולל קריטריונים שנקבעו על ידי הפיקוח על הבנקים לצורך קביעת מטבע הפעילות של שלוחה בנקאית בחו"ל. בפרט הובהר כי בקביעת מטבע הפעילות נדרש הבנק לבחון קיום/אי קיום של כל אחד מהקריטריונים המפורטים להלן ולתעד את תוצאות הבחינה:

- הסביבה הראשית בה השלוחה מפיקה ומוציאה מזומנים היא מטבע זר ואילו פעילות השלוחה בשקלים הינה שולית;
- גיוס אוטונומי של הלקוחות על ידי השלוחה - פעילות השלוחה מול לקוחות הבנק ו/או צדדים קרובים אליהם ו/או צדדים שהופנו לשלוחה על ידי הבנק אינה משמעותית;
- פעילות השלוחה מול הבנק ו/או מול הצדדים הקשורים לו אינה משמעותית. כמו כן, אין תלות משמעותית של השלוחה במקורות המימון מהבנק ו/או הצדדים הקשורים לו;
- פעילות השלוחה במהותה הינה עצמאית ועומדת בפני עצמה ואינה הרחבה או השלמה של הפעילות המקומית של הקבוצה. כמו כן, השלוחה מבצעת את הפעילויות שלה עם מידה משמעותית של אוטונומיות.

כאשר אחד הקריטריונים כאמור אינו מתקיים במובהק (לדוגמה: העסקאות של השלוחה המבוצעות עם לקוחות התאגיד הבנקאי הן משמעותיות עד כדי כך שהן מהוות את רוב העסקאות של השלוחה) הדבר מצביע על כך שיש לטפל בשלוחה כפעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה הינו שקל. במצב אחר, הקביעה תבוצע בהתאם לבחינת מכלול הקריטריונים.

הבנק בחן מחדש את הסיווג של השלוחות הבנקאיות שלו בחו"ל בהתאם לקריטריונים החדשים. לאור הבחינה המחודשת סיווג הבנק את השלוחה הבנקאית פיבי בנק (שוויץ) כפעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה שונה משקל. שינוי הסיווג טופל באופן של מאכן ולהבא כשינוי של מטבע הפעילות של השלוחה כך שהפרשי שער בגין התרגום הוכרו החל מיום 1 בינואר 2012 ברווח כולל אחר והוצגו במסגרת "התאמות מתרגום דוחות כספיים".

פעילות חוץ

הנכסים וההתחייבויות של פעילויות חוץ, כולל מוניטין והתאמות לשווי הוגן שנוצרו ברכישה, תורגמו לש"ח לפי שערי החליפין שבתוקף למועד הדיווח. ההכנסות וההוצאות של פעילויות החוץ, תורגמו לש"ח לפי שערי החליפין שבתוקף במועדי העסקאות. הפרשי השער בגין התרגום מוכרים ברווח כולל אחר החל מיום 1 בינואר 2012, מועד השינוי של מטבע הפעילות, ומוצגים בהון במסגרת "התאמות מתרגום דוחות כספיים".

גידור השקעה נטו בפעילות חוץ

הקבוצה מיישמת חשבונאות גידור בגין הפרשי שער בין מטבע הפעילות של פעילות החוץ לבין מטבע הפעילות של הבנק (ש"ח). הפרשי שער הנובעים מחוזה Forward המגדר השקעה נטו בפעילות חוץ, נזקפים לרווח כולל אחר, בגין החלק האפקטיבי בגידור, ומוצגים בהון במסגרת "התאמות מתרגום דוחות כספיים". החלק שאינו אפקטיבי נזקף לרווח והפסד. כאשר ממומשת ההשקעה בגינה בוצע הגידור, מועבר הסכום המתאים שנצבר ב"התאמות מתרגום דוחות כספיים" לרווח והפסד, כחלק מהרווח או ההפסד ממימוש ההשקעה.

נכסים והתחייבויות צמודי מדד שאינם נמדדים לפי שווי הוגן

נכסים והתחייבויות הצמודים למדד, נכללים לפי תנאי ההצמדה שנקבעו לגבי כל יתרה.

הלן פרטים על שערי החליפין היציגים ומדד המחירים לצרכן ושיעורי השינוי בהם:

שיעור השינוי בשנת			31 בדצמבר			
2014	2015	2016	2014	2015	2016	
%	%	%				
12.0	0.3	(1.5)	3.889	3.902	3.845	שער החליפין של הדולר של ארה"ב (בש"ח)
(1.2)	(10.1)	(4.8)	4.725	4.247	4.044	שער החליפין של האירו (בש"ח)
5.6	(4.6)	(18.3)	6.064	5.784	4.725	שער החליפין של הליש"ט (בש"ח)
0.8	(0.1)	(4.0)	3.929	3.925	3.767	שער החליפין של הפר"ש (בש"ח)
						מדד המחירים לצרכן -
(0.1)	(0.9)	(0.3)	102.1	101.2	98.9	לחודש נובמבר (בנקודות)
(0.2)	(1.0)	(0.2)	102.1	101.1	98.9	לחודש דצמבר (בנקודות)

(2) בסיס האיחוד

צירופי עסקים

הקבוצה מיישמת לגבי כל צירופי העסקים את שיטת הרכישה (Acquisition method). מועד הרכישה הינו המועד בו הרוכשת משיגה שליטה על הנרכשת. הקבוצה שולטת בנרכשת כאשר יש לה את היכולת לכוון את המדיניות והניהול בנרכשת, לרבות דרך בעלות או הסכם. בבחינת שליטה לא נלקחות בחשבון זכויות פוטנציאליות. הקבוצה מכירה במוניטין למועד הרכישה לפי השווי ההוגן של התמורה שהועברה לרבות סכומים שהוכרו בגין זכויות כלשהן שאינן מקנות שליטה בנרכשת וכן השווי ההוגן למועד הרכישה של זכות הונית בנרכשת שהוחזקה קודם לכן על ידי הרוכשת, בניכוי הסכום נטו שיוחס ברכישה לנכסים הניתנים לזיהוי שנרכשו ולהתחייבויות שניטלו. הבנק מכיר במועד הרכישה בהתחייבות תלויה שניטלה בצירוף עסקים אם שוויה ההוגן ניתן למדידה באופן מהימן. התמורה שהועברה כוללת את השווי ההוגן של הנכסים שהועברו לבעלים הקודמים של הנרכשת, התחייבויות שהתהוו לרוכש מול הבעלים הקודמים של הנרכשת וזכויות הונית שהונפקו על ידי הקבוצה. עלויות הקשורות לרכישה שהתהוו לבנק בגין צירוף עסקים, כגון: עמלות למתווכים, עמלות ייעוץ, עמלות משפטיות, הערכת שווי ועמלות אחרות בגין שירותים מקצועיים או שירותי ייעוץ, מוכרות כהוצאות בתקופה שבה העלויות מתהוות והשירותים מתקבלים. עלויות להנפקת מכשירי הון או חוב מטופלות בהתאם להוראות הרלוונטיות בהוראות הדיווח לציבור.

חברות בנות

חברות בנות הינן ישויות הנשלטות על ידי הקבוצה. הדוחות הכספיים של חברות בנות נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים מיום השגת השליטה ועד ליום הפסקת השליטה.

זכויות שאינן מקנות שליטה

זכויות שאינן מקנות שליטה הן ההון העצמי בחברה בת שאינו ניתן לייחוס, במישרין או בעקיפין, לחברה האם. מדידת זכויות שאינן מקנות שליטה במועד צירוף העסקים- זכויות שאינן מקנות שליטה נמדדות במועד צירוף העסקים בשווי הוגן. הקצאת הרווח הכולל בין בעלי המניות- רווח או הפסד וכל רכיב של רווח כולל אחר מיוחסים לבעלים של הבנק ולזכויות שאינן מקנות שליטה. סך הרווח, ההפסד ורווח כולל אחר מיוחס לבעלים של הבנק ולזכויות שאינן מקנות שליטה גם אם כתוצאה מכך יתרת הזכויות שאינן מקנות שליטה תהיה שלילית.

עסקאות עם זכויות שאינן מקנות שליטה, תוך שימור שליטה- עסקאות עם זכויות שאינן מקנות שליטה תוך שימור שליטה, מטופלות כעסקאות הנויות. כל הפרש בין התמורה ששולמה או התקבלה לבין השינוי בזכויות שאינן מקנות שליטה נזקף לחלק הבעלים של הבנק ישירות להון. כמו כן, בעת שינויים בשיעור ההחזקה בחברה בת, תוך שימור שליטה, הבנק מייחס מחדש את הסכומים המצטברים שהוכרו ברווח כולל אחר בין הבעלים של הבנק לבין הזכויות שאינן מקנות שליטה.

אופציית מכר של בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה על מניות חברה מאוחדת אינה מטופלת במכשיר נפרד, אלא הבנק מטפל במניות החברה המאוחדת המוחזקות על ידי בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה ואשר עליהן יש לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה אופציית מכר, כזכויות שאינן מקנות שליטה הניתנות לפדיון ובהתאם מציגן כהון זמני (Temporary equity) מחוץ להון. הזכויות שאינן מקנות שליטה אשר מוצגות כאמור מחוץ להון נמדדות מידי תקופה בסכום הגבוה מבין חלקו של המיעוט בהון לבין ערך הפדיון של המניות. מידי תקופה מיוחס רווח לזכויות שאינן מקנות שליטה בהתאם לחלקו ברווחי החברה הבת, ככל שנדרשות התאמות כדי להציג את הזכויות שאינן מקנות שליטה בסכום, כגבוה מבין חלקו של המיעוט ברווח לבין ערך הפדיון של המניות כאמור. התאמות אלו נרשמות בסעיף העודפים.

איבוד שליטה בחברה בת

בעת אובדן שליטה, הבנק גורע את הנכסים וההתחייבויות של החברה הבת, זכויות כלשהן שאינן מקנות שליטה ורכיבים אחרים של הון המיוחסים לחברת הבת לרבות סכומים שהוכרו בעבר ברווח כולל אחר מצטבר לרבות בגין חברת בת זרה. אם הבנק נותר עם השקעה כלשהי בחברה הבת לשעבר אזי יתרת ההשקעה נמדדת לפי שוויה הוגן במועד אובדן השליטה. ההפרש בין התמורה שהתקבלה ושוויה הוגן של יתרת ההשקעה בחברת הבת לשעבר לבין היתרות שנגרעו מוכר ברווח והפסד. החל מאותו מועד, ההשקעה הנותרת מטופלת לפי שיטת השווי המאזני או כנכס פיננסי, בהתאם למידת השפעה של התאגיד הבנקאי בחברה המתייחסת. הסכומים שהוכרו בהון דרך רווח כולל אחר בהתייחס לאותה חברת בת מסווגים מחדש לרווח או הפסד.

השקעה בחברות כלולות

חברות כלולות הינן ישויות בהן יש לקבוצה השפעה מהותית על המדיניות הכספית והתפעולית, אך לא הושגה בהן שליטה. קיימת הנחה לפיה החזקה בשיעור של 20% עד 50% במוחזקות מקנה השפעה מהותית. השקעה בחברות כלולות מטופלת בהתאם לשיטת השווי המאזני ומוכרת לראשונה לפי עלותה. עלות ההשקעה כוללת עלויות עסקה. הדוחות הכספיים המאוחדים כוללים את חלקה של הקבוצה, ברווח או הפסד וברווח כולל אחר של ישויות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני, מהיום בו מתקיימת ההשפעה המהותית ועד ליום שבו לא מתקיימת עוד ההשפעה המהותית.

עסקאות שבוטלו באיחוד

יתרות הדדיות בקבוצה והכנסות והוצאות שטרם מומשו, הנובעות מעסקאות בין חברתיות, בוטלו במסגרת הכנת הדוחות הכספיים המאוחדים. רווחים שטרם מומשו הנובעים מעסקאות עם חברות כלולות בוטלו כנגד ההשקעה לפי זכויות הקבוצה בהשקעות אלו. הפסדים שטרם מומשו בוטלו באותו אופן לפיו בוטלו רווחים שטרם מומשו, כל עוד לא הייתה קיימת ראייה לירידת ערך.

(3) בסיס ההכרה בהכנסות ובהוצאות

(א) הכנסות והוצאות רבית נכללות על בסיס צבירה, למעט:

- רבית שנצברה על חובות בעייתיים שסווגו כחובות שאינם מבצעים מוכרת כהכנסה על בסיס מזומן כאשר לא קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנותרת של חוב פגום. במצבים אלה סכום שנגבה על חשבון הרבית שיוכר כהכנסת רבית, מוגבל לסכום שהיה נצבר בתקופת הדיווח על היתרה הרשומה הנותרת של החוב לפי שיעור הרבית החוזי. הכנסות רבית על בסיס מזומן מסווגות בדוח רווח והפסד כהכנסות רבית בסעיף הרלוונטי. כאשר קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנותרת, כל התשלומים שנגבו משמשים להקטנת קרן ההלוואה. כמו כן, רבית על סכומים בפגור בגין הלוואות לדיור מוכרת בדוח רווח והפסד על בסיס הגבייה בפועל.

- הכנסות מפירעון מוקדם שבוצע לפני ה-1 בינואר 2014 מוכרות לפי פריסה על פני יתרת תקופת הפירעון המקורית, או תוך שלוש שנים ממועד הפירעון המוקדם, לפי הקצר מביניהם. הכנסות מפירעון מוקדם שבוצע לאחר 1 בינואר 2014 מוכרות מיידית במסגרת הכנסות רבית.

(ב) הכנסות מעמלות בגין מתן שירותים (כגון: מפעילות בניירות ערך ומכשירים נגזרים, מכרטיסי אשראי, ניהול חשבון, טיפול באשראי, הפרשי המרה ופעילות סחר חוץ) מוכרות ברווח והפסד כאשר לבנק נצמחת זכאות לקבלתן. עמלות מסוימות כגון עמלות בגין ערבויות ועמלות מסוימות בגין ליווי פרויקטים מוכרות באופן יחסי על פני תקופת העסקה.

(ג) ניירות ערך - ראה סעיף ד.5 (5) להלן.

(ד) מכשירים פיננסיים נגזרים - ראה סעיף ד.6 (6) להלן.

(ה) הכנסות והוצאות אחרות - מוכרות על בסיס צבירה.

(4) חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

בהתאם להוראה של המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי מיישם הבנק, החל מיום 1 בינואר 2011, את תקן חשבונאות אמריקאי ASC 310 ועמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור, בעמדות ובהנחיות הפיקוח על הבנקים. החל מאותו מועד מיישם הבנק את הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא טיפול בחובות בעייתיים. כמו כן, החל מיום 1 בינואר 2012 מיישם הבנק את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי.

בנוסף, מעת לעת מעדכן הפיקוח על הבנקים את הוראות הדיווח לציבור ואת קובץ השאלות והתשובות המנחות לגבי אופן היישום של ההוראות בנושא חובות פגומים והפרשה להפסדי אשראי, זאת במטרה לשלב בהם את ההוראות שחלות בנושא זה על הבנקים בארה"ב, לרבות הנחיות של רשויות הפיקוח בארה"ב. החל משנת 2016 עודכנו, בין היתר, ההנחיות בכל הקשור לטיפול בארגון מחדש של חוב בעייתי והנחיות מסוימות בנוגע לאופן הבחינה של החובות.

אשראי לציבור ויתרות חוב אחרות

ההוראה מיושמת לגבי כל יתרות החוב, כגון: פקדונות בבנקים, איגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור, אשראי לממשלה וכו'. אשראי לציבור ויתרות חוב אחרות לגביהם לא נקבעו בהוראות הדיווח לציבור כללים ספציפיים בנושא מדידת הפרשה להפסדי אשראי (כגון: אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וכו') מדווחים בספרי הבנק לפי יתרת חוב רשומה. יתרת החוב הרשומה מוגדרת כיתרת החוב, לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות, אך לפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי בגין אותו חוב. יתרת החוב הרשומה אינה כוללת רבית צבורה שלא הוכרה, או שהוכרה בעבר ולאחר מכן בוטלה. לגבי יתרות חוב אחרות, לגביהן קיימים כללים ספציפיים בנושא מדידה והכרה של הפרשה לירידת ערך (כגון: איגרות חוב) הבנק ממשיך ליישם את אותם כללי מדידה, ראה סעיף ד.1.8 (8) להלן.

זיהוי וסיווג חובות בעייתיים ופגומים

הבנק קבע נהלים לזיהוי וסיווג חובות כפגומים. בהתאם לנהלים אלו, הבנק מסווג את כל החובות הבעייתיים שלו ואת פריטי האשראי החוץ מאזני בסיווגים: השגחה מיוחדת, נחות או פגום.

חוב מסווג כחוב בהשגחה מיוחדת כאשר לאשראי חולשות פוטנציאליות שראוי שיקבלו תשומת לב מיוחדת של הבנק.

חוב מסווג כחוב נחות כאשר האשראי אינו מוגן באופן מספק על ידי השווי הנוכחי המבוסס של הבטחונות ו/או יכולת התשלום של החייב, באופן שקיימת אפשרות ברורה שהבנק יספוג הפסד מסוים בגין אשראי זה, אם לא יתוקנו הליקויים.

חוב מסווג כפגום כאשר בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים צפוי שהבנק לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב. קבלת החלטה בדבר סיווג החוב מבוססת, בין היתר, על מצב הפיגור של החוב, הערכת מצבו הפיננסי וכוח הפירעון של הלווה, קיום ומצב הבטחונות, מצבם הפיננסי של ערבים, אם קיימים, ומחויבותם לתמוך בחוב ויכולת הלווה להשיג מימון מצד ג'.

בכל מקרה חוב מסווג כחוב פגום כאשר הקרן או הרבית בגינו מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר. לצורך כך הבנק עוקב אחר מצב ימי הפיגור אשר נקבע בהתייחס לתנאי הפירעון החוזיים שלו. חובות (לרבות אגרות חוב ונכסים אחרים) נמצאים בפיגור כאשר הקרן או הרבית בגינם לא שולמו לאחר שהגיע המועד לפירעונם. בנוסף, חשבונות ח"ד או עו"ש מדווחים כחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, כאשר החשבון נותר ברציפות בחריגה ממסגרת האשראי המאושרת למשך 30 ימים או יותר או אם בתוך מסגרת האשראי לא נזקפו לזכות אותו חשבון סכומים עד לכדי כיסוי החוב תוך תקופה של 180 ימים. החל ממועד הסיווג כפגום החוב יטופל כחוב שאינו צובר הכנסות רבית (חוב כאמור ייקרא "חוב שאינו מבצע").

כמו כן, כל חוב שתנאיו שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום, אלא אם לפני הארגון מחדש ולאחריו נערכה בגינו הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי שיטת עומק הפיגור בהתאם לנספח להוראות ניהול בנקאי תקין 314 בנושא הערכה נאותה של סיכוני אשראי ומדידה נאותה של חובות.

החזרה של חוב פגום למצב שאינו פגום

חוב פגום חוזר להיות מסווג כחוב שאינו פגום בהתקיים אחד משני המצבים הבאים:

(א) אין בגינו רכיבי קרן או רבית אשר הגיע מועדם וטרם שולמו והבנק צופה פירעון של הקרן הנותרת והרבית בשלמותם לפי תנאי החוזה (כולל סכומים שנמחקו חשבונאית או הופרשו).

(ב) כאשר החוב נעשה מובטח היטב ונמצא בהליכי גבייה.

כללי החזרה מסיווג פגום כאמור לא יחולו על חובות שסווגו כפגומים כתוצאה מביצוע ארגון מחדש של חוב בעייתי.

החזרה של חוב פגום למצב פגום וצובר

חוב אשר עבר פורמאלית ארגון מחדש, כך שלאחר הארגון מחדש קיים ביטחון סביר שהחוב ייפרע ויבצע בהתאם לתנאיו החדשים, מוחזר לטיפול כחוב שצובר הכנסות רבית, בתנאי שהארגון מחדש וכל מחיקה חשבונאית שבוצעה בחוב נתמכים בהערכת אשראי עדכנית ומתועדת היטב של מצבו הפיננסי של החייב ותחזית הפירעון לפי התנאים החדשים. הערכה מבוססת על ביצועי הפירעון הרציפים ההיסטוריים של החייב בתשלומי מזומן ושווה מזומן למשך תקופה סבירה הנמשכת לפחות שישה חודשים ורק לאחר שהתקבלו תשלומים שהפחיתו באופן מהותי את יתרת החוב הרשומה שנקבעה לאחר הארגון מחדש.

מדיניות הסדרי חוב וטיפול בחוב בעייתי בארגון מחדש

במטרה לשפר את ניהול האשראי וגבייתו, וכן במטרה למנוע מצבי כשל או תפיסת הנכסים המשועבדים, הבנק קבע ומיישם מדיניות לביצוע הסדרי חוב בעייתיים וביצוע שינוי תנאי חובות שלא זוהו כבעייתיים. שיטות לשינוי בתנאי החובות עשויות לכלול, בין היתר, דחיית מועדי תשלומים, הפחתת סכומי התשלומים התקופתיים, שינוי תנאי החוב במטרה להתאימם למבנה המימון של הלווה, איחוד חובות הלווה, העברת חובות ללווים אחרים תחת קבוצת לווים בשליטה משותפת, בחינה מחדשת של אמות המידה הפיננסיות המוטלות על הלווה ועוד.

מדיניות הבנק מבוססת על קריטריונים אשר מאפשרים להנהלת הבנק להפעיל שיקול דעת האם הפירעון של החוב צפוי והיא מיושמת רק אם הלווה הוכיח את יכולתו ורצונו לפרוע חוב והוא צפוי לעמוד בתנאים של ההסדר החדש.

חוב אשר פורמאלית עבר ארגון מחדש של חוב בעייתי מוגדר כחוב אשר לגביו, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של חייב, הבנק העניק ויתור בדרך של שינוי בתנאי החוב במטרה להקל על החייב את נטל תשלומי המזומן בטווח הקרוב (הפחתה או דחייה של תשלומים במזומן שנדרשים מהחייב) או בדרך של קבלת נכסים אחרים כפירעון החוב (בחלקו או במלואו).

לצורך קביעה האם הסדר חוב שבוצע על ידי הבנק מהווה ארגון מחדש של חוב בעייתי, הבנק מבצע בחינה איכותית של מכלול התנאים של ההסדר והנסיבות במסגרתו הוא בוצע, וזאת במטרה לקבוע האם: (1) החייב מצוי בקשיים פיננסיים ו- (2) במסגרת ההסדר הבנק העניק ויתור לחייב.

לצורך קביעה האם החייב נמצא בקשיים פיננסיים, הבנק בוחן האם קיימים סממנים המצביעים על היותו של הלווה בקשיים במועד ההסדר או על קיום אפשרות סבירה שהלווה יקלע לקשיים פיננסיים לולא ההסדר. בין היתר, הבנק בוחן קיום אחת או יותר מהנסיבות המפורטות להלן:

- החייב נמצא כיום בכשל תשלום בחוב כלשהו מהחובות שלו. בנוסף, תאגיד בנקאי יעריך אם צפוי כי החייב יהיה בכשל תשלום בחוב כלשהו מהחובות שלו בעתיד הנראה לעין, ללא ביצוע השינוי. דהיינו, תאגיד בנקאי עשוי להגיע למסקנה כי החייב נמצא בקשיים פיננסיים, גם אם החייב אינו נמצא כיום בכשל תשלום.

- החייב הודיע כי הוא בפשיטת רגל או בכינוס נכסים אחר או שהוא בתהליך פשיטת רגל או כינוס נכסים אחר.

- קיים ספק מהותי כי החייב ימשיך להתקיים כעסק חי.

- לחייב יש ניירות ערך שנמחקו מרישום (delisted), בתהליך של מחיקה מרישום או שנמצאים תחת איום של מחיקה מרישום בבורסה לניירות ערך.

- על פי אומדנים ותחזיות הכוללים רק את היכולות הקיימות של החייב, התאגיד הבנקאי צופה כי תזרימי המזומנים הספציפיים לישות של החייב לא יספיקו על מנת לשרת חוב כלשהו מהחובות שלו (קרן ורבית) בהתאם לתנאים החוזיים של ההסכם הקיים, בעתיד הנראה לעין.

- ללא השינוי הקיים, החייב אינו יכול לקבל מזומן ממקורות שאינם המלווים הקיימים בשיעור רבית אפקטיבי השווה לשיעור הרבית הקיים בשוק עבור חוב דומה של חייב שאינו בעייתי.

הבנק מסיק כי במסגרת ההסדר הוענק לחייב ויתור, גם אם במסגרת ההסדר בוצעה העלאה ברבית החוזית, אם מתקיים אחד או יותר מהמצבים הבאים:

- כתוצאה מארגון מחדש, הבנק לא צפוי לגבות את כל סכומי החוב (לרבות רבית שנצברה בהתאם לתנאים החוזיים);

- שווי הוגן עדכני של הביטחון לגבי חובות מותנים בביטחון אינו מכסה את יתרת החוב החוזית ומצביע על היעדר יכולת גביה של כל סכומי החוב;

- לחייב לא קיימת אפשרות לגייס מקורות בשיעור הנהוג בשוק עבור חוב בעל תנאים ומאפיינים כגון אלו של החוב שהועמד במסגרת ההסדר.

- אם תאגיד בנקאי אינו מבצע הליך חיתום נוסף כאמור כאשר הוא מחדש חוב נחות, או שאין שינוי בתמחור החוב או שהתמחור לא הותאם כך שהוא יהיה מתאים לסיכון לפני החידוש, או שהלווה אינו מספק אמצעים נוספים בכדי לפצות על הגידול בסיכון הנובע מהקשיים הפיננסיים של הלווה, קיימת חזקה שהחידוש הוא ארגון מחדש של חוב בעייתי.

הבנק לא מסווג חוב כחוב בעייתי שאורגן מחדש אם במסגרת ההסדר הוענקה לחייב דחיית תשלומים שאינה מהותית בהתחשב בתדירות התשלומים, בתקופה החוזית לפירעון ובמשך החיים הממוצע הצפוי של החוב המקורי. לעניין זה, אם בוצעו מספר הסדרים הכרוכים בשינוי תנאי החוב, הבנק מביא בחשבון את ההשפעה המצטברת של הארגונים הקודמים לצורך קביעה האם הדחייה בתשלומים אינה מהותית.

טיפול בחובות בארגון מחדש וארגון מחדש עוקב

חובות שתנאיהם שונו בארגון מחדש של חוב בעייתי, לרבות כאלה שטרם הארגון מחדש נבחנו על בסיס קבוצתי, יסווגו כחוב פגום ויוערכו על בסיס פרטני לצורך ביצוע הפרשה להפסדי אשראי. ככלל, חוב בעייתי שאורגן מחדש ימשיך להימדד ולהיות מסווג כחוב פגום עד שישולם במלואו. עם זאת, בנסיבות מסוימות, כאשר נערך לחוב ארגון מחדש של חוב בעייתי ולאחר מכן התאגיד הבנקאי והחייב נכנסו להסכם נוסף של ארגון מחדש, התאגיד הבנקאי אינו נדרש להתייחס יותר לחוב כחוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי אם מתקיימים שני התנאים הבאים:

(א) החייב אינו נמצא יותר בקשיים פיננסיים במועד הארגון מחדש העוקב.
(ב) בהתאם לתנאי הארגון מחדש העוקב, התאגיד הבנקאי לא העניק ויתור לחייב (לרבות לא העניק ויתור על קרן על בסיס מצטבר ממועד מתן ההלוואה המקורי).

חוב כאמור שעבר ארגון מחדש עוקב והוסר לגביו הסיווג כפגום, יוערך על בסיס קבוצתי לצורך כימות ההפרשה להפסדי אשראי ויתרת החוב הרשומה של החוב לא תשתנה בעת הארגון העוקב (למעט אם התקבל או שולם מזומן).

אם בתקופות עוקבות חוב כאמור נבחן פרטנית ונמצא שיש להכיר בגינו בירידת ערך או שמבוצע לו ארגון מחדש של חוב בעייתי, הבנק מחזיר לחוב סיווג פגום ומטפל בו כבארגון מחדש של חוב בעייתי.

הפרשה להפסדי אשראי

הבנק קבע נהלים לסיווג אשראי ולמידת ההפרשה להפסדי אשראי כדי לקיים הפרשה ברמה מתאימה לכיסוי הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו. בנוסף, הבנק קבע נהלים הנדרשים לקיום הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים למכשירי אשראי חוץ מאזניים כחשבון התחייבותי נפרד (כגון: התקשרויות למתן אשראי, מסגרות אשראי שלא נוצלו וערבויות).

ההפרשה לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי מוערכת באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" או "הפרשה קבוצתית". הבחינה כאמור של החובות לצורך קביעת ההפרשה והטיפול בחוב מיושמת באופן עקבי לגבי כל החובות בהתאם לרף הכמותי ומדיניות ניהול האשראי של הבנק ולא מבוצעים מעברים בין מסלול הבחינה הפרטנית לבין מסלול הבחינה על בסיס קבוצתי במשך חיי החוב אלא אם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי כאמור לעיל.

הפרשה פרטנית להפסדי אשראי

הבנק בחר לזהות לצורך בחינה פרטנית חובות שסך יתרתם החוזית הינה מעל 1 מיליוני ש"ח. הפרשה פרטנית להפסדי אשראי מוכרת לגבי כל חוב שנבחן על בסיס פרטני ואשר סווג כפגום. כמו כן, כל חוב שתנאיו שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום, אלא אם לפני הארגון מחדש ולאחריו נערכה בגינו הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי שיטת עומק הפיגור בהתאם לנספח להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314 בנושא הערכה נאותה של סיכוני אשראי ומדידה נאותה של חובות.

ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי מוערכת בהתבסס על תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהוונים בשיעור הרבית האפקטיבית המקורית של החוב. כאשר החוב הינו מותנה בביטחון או כאשר הבנק קובע שצפויה תפיסת נכס, ההפרשה הפרטנית מוערכת בהתבסס על השווי ההוגן של הביטחון ששועבד להבטחת אותו חוב, לאחר הפעלת מקדמים זהירים ועקביים שמשקפים, בין היתר, את התנודתיות בשווי ההוגן של הביטחון, את הזמן שיעבור עד למועד המימוש בפועל ואת העלויות הצפויות במכירת הביטחון.

לעניין זה הבנק מגדיר חוב כחוב מותנה בביטחון כאשר פרעונו צפוי להתבצע באופן בלעדי מהביטחון המשועבד לטובת הבנק או כאשר הבנק צפוי להיפרע מהנכס שמוחזק על ידי הלווה, גם אם לא קיים שיעבוד ספציפי על הנכס, והכל כאשר אין ללווה מקורות החזר מהותיים זמינים ומימינים אחרים.

הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי

הלוואות לדיור

ההפרשה המזערית בגין הלוואות לדיור מחושבת לפי נוסחה שקבע המפקח על הבנקים, בהתחשב בעומק הפיגור, באופן שבו שיעורי ההפרשה גדלים ככל שמעמיק הפיגור. במועד תחילת יישום ההוראה החדשה, נכנס לתוקף תיקון לנספח להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314, הערכה נאותה של סיכוני אשראי ומדידה נאותה של חובות, המרחיב את תחולת חישוב ההפרשה לפי נוסחת עומק הפיגור לכלל הלוואות לדיור, למעט הלוואות שאינן נפרעות בתשלומים תקופתיים של קרן ורבית והלוואות המממנות פעילות בעלת אופי עסקי.

בנוסף, הבנק מיישם את הוראות נב"ת 329 בנושא "מגבלות למתן הלוואות לדיור".
הבנק גיבש מדיניות שנועדה להבטיח כי הוא עומד בדרישות החדשות וכי החל מיום 30 ביוני 2013 יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור לא תפחת משיעור של 0.35% מיתרת הלוואות האמורות למועד הדיווח.

אשראי שאינו לדיור

הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי - מחושבת כדי לשקף הפרשות לירידת ערך בגין הפסדי אשראי בלתי מזוהים פרטנית הגלומים בקבוצות גדולות של חובות קטנים בעלי מאפייני סיכון דומים, וכן בגין חובות שנבחנו פרטנית ונמצא שהם אינם פגומים. ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מחושבת בהתאם לכללים שנקבעו ב- FAS 5 (ASC 450), טיפול חשבונאי בתלויות ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים, בהתבסס על שיעורי הפסד היסטוריים בענפי משק שונים, בחלוקה בין אשראי בעייתי לאשראי לא בעייתי, בטווח של שנים לאורך התקופה המתחילה מיום 1 בינואר 2011 ומסתיימת במועד הדיווח. בנוסף לחישוב טווח שיעורי הפסד היסטוריים בענפי משק שונים כאמור, לצורך קביעת שיעור ההפרשה הנאות הבנק מתחשב בגורמים סביבתיים רלוונטיים, לרבות מגמות בהיקפי האשראי בכל ענף ותנאים ענפיים, נתונים מקרו כלכליים, הערכת איכות כללית של האשראי לענף משק, שינויים בנפח ובמגמה של יתרות בפיגור ויתרות פגומות והשפעות השינויים בריכוזיות האשראי.

בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, הבנק גיבש שיטת מדידה של ההפרשה הקבוצתית אשר מביאה בחשבון הן את שיעור הפסדי העבר והן את ההתאמות בגין הגורמים הסביבתיים הרלוונטיים. בנוגע לאשראי לאנשים פרטיים שיעור ההתאמה בגין הגורמים הסביבתיים לא יפחת מ-0.75% מיתרת האשראי שאינו בעייתי בכל מועד דיווח בהתייחס לממוצע שיעורי הפסד בטווח השנים. מהאמור מוחרג אשראי הנובע מחייבים בכרטיסי אשראי בנקאיים ללא חיוב רבית. עוד נקבע, כי בנקים ששיעור ההפסד השנתי שלהם נמוך מ-0.3% בכל אחת מחמש השנים שהסתיימו במועד הדיווח, רשאים לשקול לעשות שימוש בהתאמות בגין גורמים סביבתיים בשיעור של לא פחות מ-0.5%. חברה מאוחדת פועלת בהתאם לאישור שנתקבל מבנק ישראל במסגרת המותר לבנקים בעלי שיעור הפסד שנתי נמוך כאמור.
החל מיום 1 בינואר 2011 הבנק אינו נדרש להחזיק הפרשה כללית, נוספת ומיוחדת לחובות מסופקים, אולם ממשיך לחשב את ההפרשה הנוספת ובודק כי בכל מקרה סכום יתרת ההפרשה הקבוצתית בתום כל תקופת דיווח לא יפחת מסכום יתרת ההפרשה הכללית והנוספת שהיו מחושבות לאותו מועד.

אשראי חוץ מאזני

ההפרשה הנדרשת בהתייחס למכשירי האשראי החוץ מאזניים מוערכת בהתאם לכללים שנקבעו ב- FAS 5 (ASC 450). ההפרשה המוערכת על בסיס קבוצתי עבור מכשירי האשראי החוץ מאזניים מבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני (כמפורט לעיל), תוך התחשבות בשיעור המימוש לאשראי הצפוי של סיכון האשראי החוץ מאזני. שיעור המימוש לאשראי מחושב על ידי הבנק בהתבסס על מקדמי המרה לאשראי כמפורט בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 203, מדידה והלימות הון - סיכון אשראי - הגישה הסטנדרטית.

בנוסף, הבנק בוחן את הנאותות הכוללת של ההפרשה להפסדי אשראי. הערכת נאותות כאמור מתבססת על שיקול הדעת של ההנהלה אשר מתחשב בסיכונים הגלומים בתיק האשראי ובשיטות ההערכה שמושמות על ידי הבנק לקביעת ההפרשה.

מחיקה חשבונאית

הבנק מוחק חשבונאית כל חוב או חלק ממנו המוערך על בסיס פרטני שנחשב כאינו בר גביה ובעל ערך נמוך כך שהותרו כנכס אינה מוצדקת, או חוב בגינו מנהל הבנק מאמץ גביה ארוכי טווח (המוגדרים ברוב המקרים כתקופה העולה על שנתיים). לגבי חוב שגבייתו מותנית בביטחון הבנק מבצע באופן מיידי מחיקה חשבונאית כנגד יתרת ההפרשה להפסדי אשראי של החלק של היתרה הרשומה של החוב העודף על השווי ההוגן של הביטחון.

לגבי החובות המוערכים על בסיס קבוצתי, נקבעו כללי המחיקה בהתבסס על תקופת הפיגור שלהם (ברוב המקרים מעל 150 ימי פיגור רצופים) ועל פרמטרים אחרים של בעייתיות. בגין הלוואות לדיור בהן ההפרשה המזערית מחושבת לפי עומק הפיגור, הבנק מוחק חשבונאית חובות בהם נותרו יתרות לאחר מימוש הבטוחה ואין מקורות אחרים לפירעון, או במקרים בהם יש קושי במימוש הבטוחה או במקרים בהם קיימת בטוחה שמכסה את כל החוב או חלקו ולא מומשה במשך 5 שנים מסיבות הומניות.

יובהר כי מחיקות חשבונאיות אינן כרוכות ביותר משפטי והן מקטינות את יתרת החוב המדווחת לצרכים חשבונאיים בלבד, תוך יצירת בסיס עלות חדש לחוב בספרי הבנק.

למרות האמור לעיל, לגבי חובות אשר נבחנו באופן קבוצתי וסווגו כפגומים בשל ארגון מחדש של חוב בעייתי נבחן הצורך במחיקה המיידית. בכל אופן, חובות כאמור נמחקים חשבונאית לא יאחר מהמועד שבו החוב הפך להיות בפיגור של 60 ימים או יותר, ביחס לתנאי הארגון מחדש.

הכרה בהכנסה

במועד סיווג החוב כפגום הבנק מגדיר את החוב כחוב שאינו צובר הכנסות רבית ומפסיק לצבור בגינו הכנסות רבית, למעט האמור להלן לגבי חובות מסוימים שאורגנו מחדש. כמו כן, במועד סיווג החוב כפגום הבנק מבטל את כל הכנסות הרבית שנצברו וטרם נגבו, ואשר הוכרו כהכנסה

ברוח והפסד. החוב ממשיך להיות מסווג כחוב שאינו צובר רבית, כל עוד לא בוטל לגביו הסיווג כחוב פגום. חוב אשר פורמאלי עבר ארגון מחדש של חוב בעייתי ולאחר הארגון מחדש קיים ביטחון סביר שהחוב יפרע ויבצע בהתאם לתנאיו החדשים, יטופל כחוב פגום שצובר הכנסות רבית. לפירוט לגבי הכרה בהכנסה על בסיס מזומן בגין חובות שסווגו כפגומים ראה סעיף ד. (3) לעיל. לגבי חובות שנבחנו ומופרשים על בסיס קבוצתי אשר מצויים בפיגור של 90 יום או יותר, הבנק אינו מפסיק צבירת הכנסות רבית. חובות אלה כפופים לשיטות הערכה של הפרשה להפסדי אשראי שמבטיחות שהרווח של הבנק אינו מוטה כלפי מעלה. עמלות בגין איחור על חובות אלה נכללות כהכנסה במועד שבו נוצרה לבנק הזכות לקבלן מהלקוח, ובלבד שהגביה מובטחת באופן סביר.

דרישות הגילוי

הבנק מיישם את דרישות הגילוי על איכות אשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי כפי שנקבעו במסגרת עדכון תקינה חשבונאית ASU 2010-20. הנ"ל מחייב את הבנק לספק גילוי רחב בקשר ליתרות חוב, תנועות ביתרות ההפרשה להפסדי אשראי, אינדיקציות לאיכות האשראי, רכישות ומכירות מהותיות של חובות במהלך התקופה. כמו כן, החל משנת 2015, בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים בדבר שינוי מבנה דוחות הכספיים הבנק מציג ריכוז מידע עיקרי בדבר סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (ראה באור 13) ומידע נוסף על סיכון אשראי כאמור (ראה באור 29).

(5) ניירות ערך

- ניירות ערך בהם משקיע הבנק מסווגים לשלושה תיקים כלהלן:
- אגרות חוב מוחזקות לפדיון - אגרות חוב אשר לבנק יש כוונה ויכולת להחזיקן עד למועד הפדיון, למעט אגרות חוב אשר ניתנות לפירעון מוקדם או לסילוק בדרך אחרת כך שהבנק לא יכסה, במהות את כל (substantially all) השקעתו הרשומה. אגרות חוב מוחזקות לפדיון מוצגות במאזן לפי העלות בתוספת רבית, הפרשי הצמדה והפרשי שער שנצברו, בהתחשב בחלק היחסי של הפרמיה או הניכיון ובניכוי הפסדים בגין ירידת ערך שהינה בעלת אופי אחר מזמני.
- ניירות ערך למסחר - ניירות ערך אשר נרכשו ומוחזקים במטרה למוכרם בתקופה הקרובה, למעט מניות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין. ניירות ערך למסחר מוצגים במאזן לפי השווי ההוגן ביום הדיווח. רווחים והפסדים מהתאמות לשווי הוגן נזקפים לדוח רווח והפסד.
- ניירות ערך זמינים למכירה - ניירות ערך אשר לא סווגו כאגרות חוב מוחזקות לפדיון או כניירות ערך למסחר. מניות שקיים לגביהן שווי הוגן זמין ואגרות חוב נכללות במאזן לפי שוויין ההוגן ביום הדיווח. מניות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין נמדדות במאזן לפי עלות. רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן לא נכללים בדוח רווח והפסד ומדווחים נטו, בניכוי עתודה מתאימה למס, בסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר.
- הכנסות מדיבינדו, צבירת רבית, הפרשי הצמדה ושער, הפחתת פרמיה או ניכיון (לפי שיטת הרבית האפקטיבית), וכן הפסדים מירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני נזקפים לדוח רווח והפסד.
- השקעותיו של הבנק בקרנות השקעה פרטיות מטופלות לפי עלות בניכוי הפסדים מירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני. רווח מהשקעות הון סיכון נזקף לדוח רווח והפסד בעת מימוש ההשקעה.
- עלות ניירות ערך שמומשו מחושבת על בסיס "נכנס ראשון יוצא ראשון".
- לעניין חישוב שווי הוגן - ראה סעיף ד. (7) להלן.
- לעניין טיפול בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני - ראה סעיף ד. (8) להלן.

(6) מכשירים פיננסיים נגזרים, לרבות חשבונאות גידור

הבנק מחזיק מכשירים פיננסיים נגזרים לצרכי גידור סיכונים מטבע חוץ וסיכונים רבית, וכן נגזרים שאינם משמשים לגידור, לרבות נגזרים משובצים שהופרדו.

חשבונאות גידור

במועד יצירת הגידור הבנק מתעד באופן פורמאלי את יחסי הגידור בין המכשיר המגדר והפריט המגודר, לרבות מטרת ניהול הסיכונים והאסטרטגיה של הבנק לביצוע הגידור, וכן האופן בו הבנק יעריך את אפקטיביות יחסי הגידור. הבנק מעריך את האפקטיביות של יחסי הגידור הן בתחילת הגידור והן על בסיס מתמשך בהתאם למדיניות ניהול הסיכונים שלו.

גידור שווי הוגן

כאשר נגזר משמש כמכשיר המגדר את החשיפה לשינויים בשווי ההוגן של נכס או התחייבות, או חלק מזוהה שלהם, שניתן לייחס אותה לסיכון מסוים, שינויים בשווי ההוגן נזקפים לדוח רווח והפסד. הפריט המגודר מוצג אף הוא בשווי הוגן, בהתייחס לסיכונים שגודרו, והשינויים בשווי ההוגן נזקפים לדוח רווח והפסד.

אם המכשיר המגדר אינו עונה עוד לקריטריונים לגידור חשבונאי, או שהוא פוקע, נמכר, מבוטל או ממומש, או שהבנק מבטל את הייעוד של גידור שווי הוגן, אזי נפסק הטיפול לפי חשבונאות גידור.

גידור כלכלי

חשבונאות גידור אינה מיושמת לגבי מכשירים נגזרים המשמשים כחלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק (ניהול ALM). השינויים בשווי ההוגן של נגזרים אלה מוכרים ברווח והפסד עם היווצרותם.

גידור השקעה נטו בפעילות חוץ

ראה סעיף ד(1) לעיל.

נגזרים שאינם משמשים לגידור

שינויים בשווי ההוגן של נגזרים שאינם משמשים לגידור נזקפים מיידית לרווח והפסד.

נגזרים משובצים שהופרדו ושאין משמשים לגידור

מכשירים נגזרים משובצים מופרדים מהחוזה המארח ומטופלים בנפרד אם: (א) אין קשר ברור והדוק בין המאפיינים הכלכליים והסיכונים של החוזה המארח ושל המכשיר הנגזר המשובץ, לרבות סיכונים אשראי הנובעים מנגזרי אשראי משובצים מסוימים; (ב) מכשיר נפרד בעל אותם תנאים כשל המכשיר הנגזר המשובץ היה עומד בהגדרת נגזר; ו-(ג) המכשיר המשולב אינו נמדד לפי שווי הוגן דרך רווח והפסד. נגזר משובץ שהופרד מוצג במאזן יחד עם החוזה המארח, שינויים בשוויים ההוגן של נגזרים משובצים שהופרדו נזקפים מיידית לרווח והפסד.

במקרים מסוימים (כגון מקרים בהם לבנק אין את היכולת להפריד נגזר משובץ מהחוזה המארח), בהתאם לתקן חשבונאות אמריקאי FAS 155 (ASC 815-15), הטיפול החשבונאי במכשירים פיננסיים משולבים מסוימים, הבנק בוחר לא להפריד את הנגזר המשובץ ולמדוד את המכשיר הפיננסי המשולב (hybrid instrument) בשלמותו בשווי הוגן, תוך דיווח על שינויים בשווי הוגן בדוח רווח והפסד בעת היווצרותם. הבחירה כאמור נעשית במועד רכישת המכשיר המשולב או בקרות אירועים מסוימים בהם המכשיר כפוף למדידה מחדש (remeasurement event), כגון כתוצאה מצירופי עסקים או משינויים מהותיים של מכשירי החוב. בחירה במדידה לפי שווי הוגן כאמור הינה בלתי חוזרת.

(7) קביעת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

החל מיום 1 בינואר 2011 הקבוצה מיישמת את הכללים שנקבעו ב-FAS 157 (ASC 820-10) אשר מגדיר שווי הוגן וקובע מסגרת עבודה עקבית למדידת שווי הוגן על ידי הגדרת טכניקות הערכת שווי הוגן לגבי נכסים והתחייבויות וקביעת מדרג שווי הוגן והנחיות יישום מפורטות. כמו כן, החל מיום 1 בינואר 2012, מיישם הבנק את הוראת הפיקוח על הבנקים בנושא מדידות שווי הוגן, המשלבת בהוראות הדיווח לציבור את הכללים שנקבעו בעדכון תקינה חשבונאית ASU 2011-04 בנושא מדידת שווי הוגן (ASC 820): תיקונים להשגת מדידת שווי הוגן ודרישות גילוי אחידות ב-U.S. GAAP וב-IFRS.

שווי הוגן מוגדר כמחיר אשר היה מתקבל ממכירת נכס או שהיה משולם בהעברת התחייבות בעסקה רגילה בין משתתפים בשוק במועד המדידה. בין היתר, התקן מחייב לצורך הערכת שווי הוגן, לעשות שימוש מרבי ככל שניתן בנתונים נצפים ולמזער שימוש בנתונים לא נצפים. נתונים נצפים מייצגים מידע הזמין בשוק המתקבל ממקורות בלתי תלויים ואילו נתונים לא נצפים משקפים את ההנחות של הבנק. FAS 157 מפרט היררכיה של טכניקות מדידה בהתבסס על השאלה האם הנתונים ששימשו לצורך קביעת השווי ההוגן הינם נצפים או לא נצפים. סוגים אלו של נתונים יוצרים מדרג שווי הוגן כמפורט להלן:

- נתוני רמה 1: מחירים מצוטטים (לא מותאמים) בשווקים פעילים לנכסים או להתחייבויות זהים, אשר לבנק יש יכולת לגשת אליהם במועד המדידה.
- נתוני רמה 2: נתונים הנצפים עבור הנכס או ההתחייבות, במישרין או בעקיפין, שאינם מחירים מצוטטים הנכללים ברמה 1.
- נתוני רמה 3: נתונים לא נצפים עבור הנכס או ההתחייבות.

היררכיה זו דורשת שימוש בנתוני שוק נצפים, כאשר מידע זה קיים. כאשר הדבר הינו אפשרי, הבנק שוקל מידע שוק נצפה ורלבנטי במסגרת הערכתו. היקף ותדירות העסקאות, גודל מרווח ה-bid-ask וכן גודל ההתאמה הנדרשת כאשר משווים עסקאות דומות הינם כולם גורמים אשר נלקחים בחשבון כאשר קובעים את הנזילות של שווקים ואת הרלבנטיות של מחירים נצפים באותם שווקים.

לצורך מדידת שווי הוגן, לא מיושמת הנחת היסוד "בשימוש" (in-use) לגבי מכשירים פיננסיים.

בנוסף, מדידת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים נעשית ללא הבאה בחשבון של פקטור גודל ההחזקה (blockage factor) הן לגבי מכשירים פיננסיים המוערכים לפי נתוני רמה 1 והן לגבי מכשירים פיננסיים המוערכים לפי רמות 2 או 3, למעט מצבים בהם פרמיה או ניכיון היו מובאים בחשבון במדידת שווי הוגן על ידי משתתפים בשוק בהיעדר נתוני רמה 1.

ניירות ערך

השווי ההוגן של ניירות ערך למסחר וניירות ערך זמינים למכירה נקבע על סמך מחירי שוק מצוטטים בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר נייר הערך, הערכה מבוצעת לפי מחיר שוק מצוטט בשוק המועיל ביותר. במקרים אלו השווי ההוגן של השקעת הבנק בניירות ערך הינו מכפלה של מספר היחידות באותו מחיר שוק מצוטט. המחיר המצוטט המשמש לקביעת שווי הוגן אינו מותאם בשל גודל ההחזקה על ידי הבנק או גודל הפוזיציה יחסית לנפח המסחר (פקטור גודל ההחזקה). אם מחיר שוק מצוטט אינו זמין, אומדן השווי ההוגן מתבסס על המידע

הזמין הטוב ביותר תוך שימוש מרבי בנתונים נצפים ותוך הבאה בחשבון של הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי, אי סחירות וכיוצא באלה).

מכשירים פיננסיים נגזרים

מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי ובהיעדר שוק עיקרי, לפי מחיר שוק מצוטט בשוק המועיל ביותר. מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים הוערכו לפי מודלים אשר לוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הנגזר (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיוצא באלה). ליתר פירוט ראה בהמשך לגבי מתודולוגיית הערכה של סיכון אשראי וסיכון לאי ביצוע.

מכשירים פיננסיים נוספים שאינם נגזרים

לרוב המכשירים הפיננסיים בקטגוריה זו (כגון: אשראי לציבור ואשראי לממשלה, פקדונות הציבור ופקדונות בבנקים, כתבי התחייבות נדחים ומלוות שאינם סחירים) לא ניתן לצטט "מחיר שוק", מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהווה ברבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. לצורך כך, תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות. כמו כן, במקרים מסוימים, לצורך מדידת שווי הוגן של התחייבויות פיננסיות לא סחירות, הבנק מיישם הנחיות שנקבעו ב- ASU 2009-05, מדידת התחייבויות לפי שווי הוגן. בפרט, הבנק מעריך את שוויים ההוגן תוך שימוש במחירים מצוטטים של ההתחייבויות (או של התחייבויות דומות) אשר נסחרות כנכסים.

הערכה של סיכון אשראי וסיכון לאי ביצוע

FAS 157 דורש לשקף את סיכון האשראי (credit risk) ואת הסיכון לאי ביצוע (nonperformance risk) במדידת השווי ההוגן של חוב, לרבות מכשירים נגזרים, אשר הונפקו על ידי הבנק ונמדדים לפי שווי הוגן. סיכון אי ביצוע כולל את סיכון האשראי של הבנק, אך לא מוגבל לסיכון זה בלבד.

להרחבה לגבי השיטות וההנחות העיקריות המשמשות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה באור 32א, "תרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים".

(8) ירידת ערך מכשירים פיננסיים

ניירות ערך

הבנק בוחן בכל תקופת דיווח האם ירידה בשוויים ההוגן של ניירות ערך המסווגים לתיק הזמין למכירה ולתיק המוחזק לפדיון הינה בעלת אופי אחר מזמני.

הבנק מכיר בתקופת הדיווח בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, לכל הפחות, בגין ירידת ערך של כל נייר המקיים אחד או יותר מהתנאים הבאים:

- נייר ערך אשר נמכר עד מועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו;
- נייר ערך אשר סמוך למועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו, הבנק מתכוון למכור אותו בתוך פרק זמן קצר;
- איגרת חוב אשר לגביה חלה ירידת דירוג משמעותית בין דירוגה במועד שבו היא נרכשה על ידי הבנק לבין דירוגה במועד פרסום הדוח לתקופה זו. לעניין זה, ירידת דירוג משמעותית תחשב כירידת דירוג הנייר מתחת לדירוג השקעה;
- איגרת חוב אשר לאחר רכישתה סווגה על ידי הבנק כבעייתית;
- איגרת חוב שלגביה חל כשל בתשלום לאחר רכישתה;
- נייר ערך, אשר השווי ההוגן שלו לסוף תקופת דיווח וגם במועד הסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים, היה נמוך בשיעור העולה על 40% מהעלות (לגבי אגרות חוב - העלות המופחתת), ומשך התקופה בה השווי ההוגן של נייר הערך נמוך מעלותו הינה מעל 3 רבעונים ברציפות. זאת, אלא אם בידי הבנק ראיות אובייקטיביות ומוצקות וניתוח זהיר של כל הגורמים הרלוונטיים, אשר מוכיחות ברמה גבוהה של ביטחון כי ירידת הערך הינה בעלת אופי זמני.

בנוסף, הבחינה בנושא קיום ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני מתבססת על השיקולים הבאים:

- שינוי לרעה במצב המנפיק או במצב השוק בכללותו;
- הכוונה והיכולת של הבנק להחזיק את נייר הערך לתקופת זמן ארוכה מספיק שתאפשר עליה בשווי ההוגן של נייר הערך או עד לפדיון;
- במקרה של אגרות חוב - שיעור התשואה לפדיון;
- במקרה של מניות - הפחתה של חלוקת דיבידנדים או ביטול שלה.

כאשר חלה ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, עלותו של נייר הערך מופחתת לשווי ההוגן ומשמשת כבסיס עלות חדש. ההפסד המצטבר, המתייחס לנייר ערך המסווג כזמין למכירה, שנזקף בעבר לסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר, מועבר לרווח והפסד כאשר מתקיימת בגינו

ירידת ערך שאינה בעלת אופי אחר מזמני. עליות ערך בתקופות דיווח עוקבות מוכרות בסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר ואין נזקפות לרווח והפסד (בסיס עלות חדש).

אשראי לציבור ויתרות חוב

ראה סעיף ד. (4) לעיל.

(9) קיזוז נכסים והתחייבויות פיננסיים

הבנק מיישם את הכללים שנקבעו בחוזר המפקח על הבנקים מיום 12 בדצמבר 2012 אשר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בנושא קיזוז נכסים והתחייבויות. התיקונים המפורטים בחוזר זה נועדו להתאים את סעיף 15א בהוראות הדיווח לציבור לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב. בהתאם להוראות, הבנק מקזז נכסים והתחייבויות הנובעים מאותו צד נגדי ויציג במאזן את יתרם נטו בהתקיים התנאים המצטברים הבאים:

- בגין אותן ההתחייבויות, קיימת זכות חוקית ניתנת לאכיפה (legally enforceable right) לקיזוז ההתחייבויות מהנכסים;
 - קיימת כוונה לפרוע את ההתחייבות ולממש את הנכסים על בסיס נטו או בו זמנית;
 - גם הבנק וגם הצד הנגדי חייבים אחד לשני סכומים הניתנים לקביעה (determinable amounts).
- הבנק מקזז נכסים והתחייבויות עם שני צדדים נגדיים שונים ומציג במאזן סכום נטו בהתקיים כל התנאים המצטברים לעיל, ובתנאי שיטת הסכם בין שלושת הצדדים המעגן באופן ברור את זכות הבנק בגין אותן ההתחייבויות, לקיזוז.
- כמו כן, הבנק מקזז פקדונות שפירעונם למפקיד מותנה במידת הגביה מן האשראי והאשראי שניתן מפקדונות אלה, כשאינו לבנק סיכון להפסד מהאשראי.
- הבנק לא מקזז בין נכסים בגין מכשירים נגזרים כנגד התחייבויות בגין מכשירים נגזרים אלא אם מתקיימים כל התנאים המצטברים שלעיל. עם זאת בהוראות נקבע כי במקרים מסוימים בנק רשאי לקזז סכומי שווי הוגן שהוכרו בגין מכשירים נגזרים וסכומי שווי הוגן שהוכרו בגין הזכות לדרוש חזרה בטחון במזומן (חייבים) או המחויבות להשיב בטחון במזומן (זכאים) הנובעים ממכשירים נגזרים שבוצעו עם אותו צד נגדי בהתאם להסדר להתחשבנות נטו (master netting arrangement).
- עם זאת, בהתאם להוראות בנק אינו רשאי לקזז מאזנית סכומים אלא אם קיבל לכך אישור מראש של המפקח על הבנקים. לאור זאת, הבנק לא מקזז מאזנית סכומים אלו.

(10) העברות ושירות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות

הבנק מיישם את כללי המדידה והגילוי שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי FAS 140 (ASC 860-10), העברות ושירות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות, כפי שתוקן על ידי FAS 166, העברות ושירות של נכסים פיננסיים (ASC 860-10), לצורך הטיפול בהעברות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות.

בהתאם לכללים אלו העברת נכס פיננסי תטופל חשבונאית כמכירה, אם ורק אם, מתקיימים כל התנאים הבאים: (1) הנכס הפיננסי שהועבר בודד מהגורם המעביר, גם במצב של פשיטת רגל או בכינוס נכסים אחר; (2) כל מקבל (או, אם המקבלת היא ישות שכל יעודה הינו לעסוק באיגוח או בפעילות מימון מגובה נכסים ואשר אותה ישות מנועה מלשעבד או להחליף את הנכסים הפיננסיים שקיבלה, כל צד שלישי שמחזיק בזכויות מוטב) יכול לשעבד או להחליף את הנכסים (או את זכויות המוטב) שקיבל, ולא קיים תנאי שגם מגביל את המקבל (או צד שלישי אשר מחזיק בזכויות המוטב) מלנצל את זכותו לשעבד או להחליף וגם מעניק למעביר הטבה גדולה יותר מאשר הטבה טריוויאלית; (3) המעביר, או חברות מאוחדות שנכללו בדוחותיו הכספיים, או הסוכנים שלו, אינם שומרים שליטה אפקטיבית בנכסים הפיננסיים או בזכויות המוטב המתחייבים לנכסים המועברים האלה. החל מיום 1 בינואר 2012 הבנק מיישם את עדכון תקינה חשבונאית ASU 2011-03 בנושא בחינה מחדש של שליטה אפקטיבית בעסקאות רכש חוזר, שמהווה עדכון לכללים שנקבעו ב-FAS 166 (ASC 860). בהתאם לעדכון הערכת קיום שליטה אפקטיבית מתמקדת בזכויות החוזיות ובהתחייבויות החוזיות של המעביר, ולכן לא מובאים בחשבון: (1) קריטריון שדורש שלמעביר תהיה יכולת לרכוש ניירות שהועברו גם במקרה כשל של הנעבר; וכן (2) הנחיות בנושא דרישת הבטחונות בקשר לקריטריון הנ"ל.

בעסקאות העברת נכסים פיננסיים הבנק קובע כי למעביר נותרת שליטה אפקטיבית על הנכסים שהועברו (ולכן העברת הנכסים תטופל כחוב מובטח) אם מתקיימים כל התנאים שלהלן:

- הנכסים שירכשו חזרה או ייפדו זהים או זהים במהות לנכסים שהועברו;
- ההסכם הוא לרכוש אותם חזרה או לפדות אותם לפני מועד הפירעון, במחיר קבוע או במחיר הניתן לקביעה; וכן
- ההסכם נערך בעת ובעונה אחת עם ההעברה.

בנוסף, כדי שהעברה של חלק מנכס פיננסי תחשב כמכירה, החלק המועבר חייב לקיים את ההגדרה של זכויות משתתפות. זכויות משתתפות חייבות לעמוד בקריטריונים הבאים: הזכות צריכה לייצג זכויות פרופורציונאליות ביחס למלוא הנכס הפיננסי; כל תזרימי המזומנים המתקבלים מהנכסים מחולקים בין הזכויות המשתתפות באופן פרופורציונלי לחלקם בבעלות; הזכויות אינן זכויות נחותות (subordinated) ביחס לזכויות אחרות; לא קיימת זכות חזרה למעביר או למחזיקים אחרים בזכויות משתתפות (למעט במקרה של הפרת מצגים או התחייבויות, התחייבויות

חוזיות שוטפות לשירות בנכס פיננסי בשלמותו וניהול חוזה ההעברה, ומחויבויות חוזיות להתחלק בקיזוז הטבות כלשהן שהתקבלו על ידי מחזיק כלשהו בזכויות משתתפות; ולמעביר וגם למחזיק בזכויות משתתפות אין זכות לשעבד או להחליף את הנכס הפיננסי בשלמותו, למעט אם כל המחזיקים בזכויות משתתפות מסכימים לשעבד או להחליף את הנכס הפיננסי בשלמותו.

במידה והעסקה עומדת בתנאים לטיפול בעסקה כמכירה, הנכסים הפיננסיים המועברים נגרעים מהמאזן של הבנק. במידה ולא מתקיימים תנאי המכירה, ההעברה נחשבת לחוב מובטח. מכירה של חלק מנכס פיננסי שאינו זכות משתתפת מטופלת כחוב מובטח, היינו, הנכסים המועברים ממשיכים להירשם במאזן של הבנק והתמורה מהמכירה תוכר כהתחייבות של הבנק.

הבנק מיישם הוראות ספציפיות שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור לטיפול בעסקאות השאלה או שאילה של ניירות ערך שבהן ההשאלה מבוצעת כנגד איכות האשראי הכללית והבטחונות הכלליים של השואל, כאשר השואל אינו מעביר אל המשאיל כביטחון מכשירים נזילים המתייחסים ספציפית לעסקת השאלת ניירות הערך, אשר המשאיל ראוי למכור או לשעבד אותם.

טיפול בהשאלה ובשאילה כאמור מטופלות כאשראי או כפיקדון אשר נמדדים לפי השווי ההוגן של נייר הערך המתייחס. הכנסות על בסיס צבירה בגין ניירות ערך אלו נרשמות כהכנסות רבית מאשראי ושינויים בשווי ההוגן (מעבר לשינויים בבסיס צבירה) נרשמים במסגרת הכנסות מימון שאינן מרבית כאשר מדובר בניירות ערך בתיק למסחר, או ברווח כולל אחר, כאשר מדובר בניירות ערך זמינים למכירה.

הבנק גורע התחייבות אם ורק אם ההתחייבות סולקה, כלומר התקיים אחד מהתנאים הבאים (א) הבנק שילם למלווה והשתחרר ממחויבותו בגין ההתחייבות, או (ב) הבנק שוחרר משפטית בהליך משפטי או בהסכמת המלווה מהיותו החייב העיקרי בגין ההתחייבות.

(11) רכוש קבוע (בנינים וציוד)

הכרה ומדידה

פריטי רכוש קבוע נמדדים לפי העלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מצטברים מירידת ערך. העלות כוללת יציאות הניתנות לייחוס במישרין לרכישת הנכס. עלות נכסים שהוקמו באופן עצמי כוללת את עלות החומרים ושכר העבודה הישיר, וכן כל עלות נוספת שניתן לייחס במישרין להבאת הנכס למיקום ולמצב הדרושים לכך שהוא יוכל לפעול באופן שהתכוונה ההנהלה.

עלות תוכנה שנרכשה, המהווה חלק בלתי נפרד מתפעול הציוד הקשור, מוכרת כחלק מעלות ציוד זה.

כאשר לחלקי רכוש קבוע משמעותיים (לרבות עלויות של בדיקות תקופתיות משמעותיות) יש אורך חיים שונה, הם מטופלים כפריטים נפרדים (רכיבים משמעותיים) של הרכוש הקבוע.

רווח או הפסד מגריעת פריט רכוש קבוע נקבעים לפי השוואת התמורה מגריעת הנכס לערכו בספרים, ומוכרים נטו, בסעיף "הכנסות אחרות" בדוח רווח והפסד.

עלויות עוקבות

עלות החלפת חלק מפריט רכוש קבוע מוכרת כחלק מהערך בספרים של אותו פריט אם צפוי כי ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בחלק שהוחלף יזרמו אל הבנק ואם עלותו ניתנת למדידה באופן מהימן. הערך בספרים של החלק שהוחלף נגרע. עלויות תחזוקה שוטפות של פריטי רכוש קבוע נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.

פחת

פחת הוא הקצאה שיטתית של הסכום בר-פחת של נכס על פני אורך חייו השימושיים. סכום בר-פחת הוא העלות של הנכס, או סכום אחר המחליף את העלות, בניכוי ערך השייר של הנכס.

פחת נזקף לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישיר על פני אומדן אורך החיים השימושי של כל חלק מפריטי הרכוש הקבוע, מאחר ושיטה זו משקפת את תבנית הצריכה החזויה של ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בנכס בצורה הטובה ביותר. שיפורים במושכר מופחתים לאורך התקופה הקצרה מבין תקופת החכירה לבין אורך החיים השימושיים. קרקעות בבעלות הבנק אינן מופחתות.

נכס מופחת כאשר הוא זמין לשימוש, דהיינו כאשר הוא הגיע למיקום ולמצב הדרושים על מנת שהוא יוכל לפעול באופן שהתכוונה ההנהלה.

אומדן אורך החיים השימושיים לתקופה השוטפת ולתקופות השוואה הינו:

- בנינים ומקרקעין	50 - 25 שנים.
- ריהוט וציוד	17 - 7 שנים.
- כלי רכב	5 שנים.
- שיפורים במושכר	18 - 7 שנים.
- ציוד IT	8 - 3 שנים.

האומדנים בנושא שיטת הפחת, אורך החיים השימושיים וערך השייר נבחנים מחדש לפחות בכל סוף שנת כספים ומותאמים בעת הצורך.

(12) חכירות

החכירות מסווגות כחכירות תפעוליות, כאשר הנכסים החכורים אינם מוכרים במאזן של הקבוצה.

דמי חכירה ששולמו מראש למינהל מקרקעי ישראל בגין חכירות של קרקעות המסווגות כחכירות תפעוליות מוצגים במאזן כהוצאות מראש, ונזקפים לדוח רווח והפסד לאורך תקופת החכירה. תקופת החכירה וסכומי ההפחתות מביאים בחשבון אופציה להארכת תקופת החכירה, במידה ובמועד ההתקשרות בחכירה היה וודאי באופן סביר שהאופציה תמומש.

תשלומים במסגרת חכירה תפעולית, למעט דמי חכירה מותנים, נזקפים לרווח והפסד לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה. תמריצי חכירה שנתקבלו מוכרים כחלק בלתי נפרד מסך כל הוצאות החכירה לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה.

(13) נכסים בלתי מוחשיים

עלויות תוכנה

תוכנה אשר נרכשה על ידי הקבוצה נמדדת לפי עלות, הכוללת בדרך כלל עלויות עסקה, בניכוי הפחתות והפסדים מירידת ערך שנצברו. היוון עלויות הקשורות לפיתוח תוכנה לשימוש עצמי מתחיל רק כאשר: השלב הראשוני בפרויקט הושלם; וכן ההנהלה, בעלת הסמכות המתאימה, אישרה והתחייבה לממן, באופן ישיר או עקיף, פרויקט לפיתוח תוכנה וצפוי כי הפיתוח יושלם ויתהוו הטבות כלכליות עתידיות מהתוכנה.

בעת פיתוח או השגת תוכנה לשימוש עצמי, מהוונות העלויות הבאות: עלויות ישירות של חומרים ושירותים שנצרכו ועלויות שכר עבודה לעובדים הקשורים באופן ישיר לפעילות פיתוח או השגת התוכנה. עלויות אחרות בגין פעילויות פיתוח ועלויות בשלב הראשוני של הפרויקט נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.

עלויות עוקבות

עלויות שדרוגים ושיפורים של תוכנה לשימוש עצמי מהווים רק אם צפוי שההוצאות שהתהוו יובילו לפונקציונליות נוספת. עלויות עוקבות אחרות מוכרות כהוצאה בעת התהוותן.

הפחתות וירידת ערך

הפחתה היא הקצאה שיטתית של הסכום בר פחת של נכס בלתי מוחשי על פני אורך חייו השימושיים. סכום בר פחת הוא הסכום שנזקף לנכס בעת ההכרה לראשונה בניכוי ערך השייר שלו.

הפחתה נזקפת לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אורך החיים השימושי של נכסים בלתי מוחשיים, לרבות נכסי תוכנה, החל מהמועד שבו הנכסים זמינים לשימוש.

נכסים בלתי מוחשיים אשר נוצרו מפרויקט תוכנה מופחתים כאשר התוכנה זמינה לשימוש, כלומר כאשר אותם רכיבים הגיעו למיקום ולמצב הנדרשים על מנת שיוכלו לפעול באופן אליו התכוונה ההנהלה. בהקשר זה, תוכנה זמינה לשימוש כאשר כל הבדיקות המהותיות הושלמו, ללא תלות בזמן הצבת התוכנה לצורך שימוש בפועל.

ירידת ערך בגין נכסים בלתי מוחשיים אלו מוכרת ונמדדת בעת התרחשות אירועים או שינויים בנסיבות המצביעים על כך שיתכן והערך בספרים של הנכס לא יושב.

לאור המורכבות החשבונאית בתהליך היוון עלויות תוכנה ולאור מהותיות סכומי עלויות התוכנה שהוונו, קבע הפיקוח על הבנקים הנחיות לבנק בנושא היוון עלויות תוכנה לפיהן, בין היתר, יוגדר סף מהותיות להיוון, שלא יפחת מ- 600 אלפי ש"ח. כל פרויקט פיתוח תוכנה, אשר סך כל עלויות התוכנה שניתן להוון בגינו נמוכות מסף המהותיות שנקבע, יזקף כהוצאה בדוח רווח והפסד. בנוסף, קבע הפיקוח על הבנקים הנחיות נוספות המתייחסות להיבטים שונים בתהליך היוון עלויות התוכנה בבנק.

אומדן אורך החיים השימושיים לתקופה השוטפת ולתקופות ההשוואה הינו:

קשרי לקוחות - 10 שנים

עלויות תוכנה - 5 שנים

האומדנים בדבר אורך החיים השימושיים של נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים מוגדר נבחנים מחדש לפחות בסוף כל שנת דיווח ומותאמים בעת הצורך.

(14) נדל"ן להשקעה

נדל"ן להשקעה הוא נדל"ן (קרקע או מבנה - או חלק ממבנה - או שניהם) המוחזק (על ידי הבנק כבעלים או בחכירה מימונית) לצורך הפקת הכנסות שכירות או לשם עליית ערך הונית או שניהם, ושלא לצורך:

(א) שימוש בייצור או הספקת סחורות או שירותים למטרות מנהלתיות; או

(ב) מכירה במהלך העסקים הרגיל.

נדל"ן להשקעה נמדד לראשונה לפי עלות הרכישה בתוספת עלויות עסקה. בתקופות עוקבות הנדל"ן להשקעה נמדד לפי עלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך.

(15) ירידת ערך נכסים שאינם פיננסיים

למטרת בחינת ירידת ערך, הנכסים אשר אינם ניתנים לבחינה פרטנית מקובצים יחד לקבוצת הנכסים הקטנה ביותר אשר מניבה תזרימי מזומנים משימוש מתמשך, אשר הינם בלתי תלויים בעיקרם בנכסים ובקבוצות אחרות ("יחידה מניבת מזומנים").

נכסי מטה הבנק אינם מפיקים תזרימי מזומנים נפרדים ומשורתיים יותר מיחידה מניבת מזומנים אחת. חלק מנכסי המטה מוקצים ליחידות מניבות מזומנים על בסיס סביר ועקבי ונבחנים לירידת ערך כחלק מבחינת ירידת ערך בגין יחידות מניבות המזומנים להן הם מוקצים.

נכסי מטה אחרים, אותם לא ניתן להקצות באופן סביר ועקבי ליחידות מניבות מזומנים, מוקצים לקבוצת יחידות מניבות מזומנים במידה וקיימים סממנים לכך שחלה ירידת ערך בנכס השייך למטה החברה או כאשר קיימים סממנים לירידת ערך בקבוצת היחידות מניבות המזומנים. במקרה זה, נקבע סכום בר השבה של קבוצת היחידות מניבות המזומנים שאותן משרת המטה.

הערך בספרים של הנכסים הלא פיננסיים של הקבוצה, למעט נכסי מסים נדחים ולרבות השקעות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני, נבדק בכל מועד דיווח כדי לקבוע האם קיימים סימנים המצביעים על ירידת ערך. באם קיימים סימנים כאמור, מחושב אומדן של סכום בר השבה של הנכס.

הסכום בר השבה של הנכס או של יחידה מניבת מזומנים הינו הגבוה מבין שווי השימוש ושווי הוגן, בניכוי הוצאות מכירה. בקביעת שווי השימוש, מהוונת הקבוצה את תזרימי המזומנים העתידיים החזויים לפי שיעור היוון לפני מסים, המשקף את הערכות השוק לגבי ערך הזמן של הכסף והסיכונים הספציפיים המתייחסים לנכס, בגינם לא הותאמו תזרימי המזומנים הצפויים לנבוע מהנכס.

הפסדים מירידת ערך מוכרים כאשר הערך בספרים של הנכס או של יחידה מניבת מזומנים עולה על הסכום בר השבה, ונדקפים לרווח והפסד. הפסד מירידת ערך מוקצה בין הבעלים של החברה לזכויות שאינן מקנות שליטה לפי אותו בסיס שהרווח או ההפסד מוקצה.

באשר לנכסים שאינם מוניטין, לגביהם הוכרו הפסדים מירידת ערך בתקופות קודמות, בכל מועד דיווח נבדק האם קיימים סימנים לכך שהפסדים אלו קטנו או לא קיימים עוד. הפסד מירידת ערך מבוטל אם חל שינוי באומדנים ששימשו לקביעת הסכום בר השבה, אך ורק במידה שהערך בספרים של הנכס, אחרי ביטול ההפסד מירידת הערך, אינו עולה על הערך בספרים בניכוי פחת או הפחתות, שהיה נקבע אלמלא הוכר הפסד מירידת ערך.

ירידת ערך של עלויות פיתוח עצמי של תוכנות מחשב

בחינת קיום ירידת ערך לגבי עלויות פיתוח עצמי של תוכנות מחשב תבצע, בין השאר, גם בהתקיים הסממנים שצוינו בכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב "SOP 98-1: Accounting For The Costs Of Computer Software Developed Or Obtained For Internal Use (ASC 350-40):

- (א) לא צפוי כי התוכנה תספק שירותים פוטנציאליים משמעותיים;
- (ב) חל שינוי מהותי באופן או בהיקף השימוש בתוכנה או בשימוש הצפוי בתוכנה;
- (ג) בוצע או יבוצע בעתיד שינוי מהותי בתוכנה;
- (ד) העלויות לפיתוח או הסבת התוכנה המיועדת לשימוש עצמי חורגות משמעותית מהסכומים שנצפו מראש;
- (ה) לא צפוי יותר שפיתוח התוכנה יושלם וייעשה בה שימוש.

השקעות בחברות כלולות

השקעה בחברה כלולה נבחנת לירידת ערך כל תקופה בהתבסס על השווי ההוגן של ההשקעה. כאשר אין באפשרות הקבוצה למדוד את השווי ההוגן, ירידת ערך נבחנת כאשר חל אירוע או שינוי בנסיבות אשר עלול להיות בעל השפעה שלילית מהותית על השווי ההוגן של ההשקעה.

בחינת ירידת הערך מתבצעת ביחס להשקעה בכללותה.

הפסד מירידת ערך מוכר כאשר הערך בספרים של ההשקעה, לאחר יישום שיטת השווי המאזני, עולה על השווי ההוגן, ובלבד שהפסד זה אינו זמני. בבחינת סוג ההפסד, מובאים בחשבון משך הזמן בו הערך בספרים של ההשקעה עולה על השווי ההוגן וכן, מצבה הכספי של החברה הכלולה. ירידת ערך שאינה זמנית מוקצית תחילה למוניטין, המהווה חלק מההשקעה, עד לאיפוסו. הסכום הנוטר מוקצה לנכסים הלא שוטפים של החברה הכלולה באופן יחסי, ולאחר מכן ליתר נכסיה.

הפסד מירידת ערך שאינה זמנית שהוכר בעבר, לא יבוטל בתקופות עוקבות.

(16) נכסים לא שוטפים וקבוצות מימוש המוחזקים למכירה או לחלוקה

נכסים לא שוטפים (או קבוצות מימוש המורכבות מנכסים והתחייבויות) שהשבתם צפויה בעיקרה בדרך של מכירה או חלוקה ולא בדרך של שימוש מתמשך (למעט נכסים שנתפסו בגין חובות פגומים), מסווגים כנכסים המוחזקים למכירה, אם צפוי ברמה גבוהה שיישובו בעיקר באמצעות עסקת מכירה ולא באמצעות שימוש מתמשך. כך גם כאשר הבנק מחויב לתוכנית מכירה אשר כרוכה באיבוד שליטה על חברה בת, ללא קשר אם לבנק יישארו זכויות שאינן מקנות שליטה בחברה הבת לשעבר לאחר המכירה.

מיד לפני סיווגם כמוחזקים למכירה או לחלוקה, נמדדים הנכסים (או המרכיבים של קבוצת מימוש) על פי המדיניות החשבונאית של הקבוצה. לאחר מכן נמדדים הנכסים (או המרכיבים של קבוצת המימוש), לפי הנמוך מבין הערך בספרים או השווי ההוגן בניכוי עלויות מכירה.

כל הפסד מירידת ערך של קבוצה המיועדת לסילוק, מיוחס לראשונה למוניטין ולאחר מכן, באופן יחסי, לנכסים ולהתחייבויות הנותרים, פרט לכך שלא מיוחס הפסד לנכסים שאינם בתחולת הוראות המדידה של התקן, כגון: נכסים פיננסיים ונכסי מסים נדחים הממשיכים להימדד לפי המדיניות החשבונאית של הקבוצה. הפסדים מירידת ערך המוכרים בעת הסיווג הראשוני של נכס כמוחזק למכירה, וכן רווחים או הפסדים עוקבים כתוצאה מהמדידה מחדש, נזקפים לרווח והפסד. רווחים מוכרים עד לסכום המצטבר של הפסד מירידת ערך שנרשם בעבר. בתקופות עוקבות, נכסים בני פחת המסווגים כמוחזקים למכירה אינם מופחתים הפחתה תקופתית, והשקעות בחברות כלולות המסווגות כמוחזקות למכירה אינן מטופלות בהתאם לשיטת השווי המאזני.

(17) זכויות עובדים

הטבות לאחר פרישה - פניסיה, פיצויים והטבות אחרות (להלן - "פיצויים") - תכניות להטבה מוגדרת

הטבת פיצויים הינה חלק מהתגמול המשולם לעובד תמורת שירותיו. בתכנית פיצויים להטבה מוגדרת, הבנק מבטיח לספק, בנוסף לשכר השוטף, תשלומי פיצויים בעת הפרישה או סיום השירות. ברמה הכללית, סכום ההטבה שישולם תלוי באירועים עתידיים מסוימים הכלולים בנוסחת ההטבה של התכנית, אשר לעתים קרובות כוללת את מספר שנות השירות שסיפק העובד ואת התגמול של העובד בשנים מיד לפני הפרישה או הסיום.

עלות פיצויים נטו לתקופה הינה הסכום המוכר בדוחות הכספיים של הבנק כעלות של תכנית פיצויים לתקופה מסוימת. המרכיבים של עלות פיצויים לתקופה נטו הם עלות שירות, עלות רבית, תשואה בפועל על נכסי התכנית, רווח או הפסד, הפחתה של עלות או זיכוי בגין שירות קודם, והפחתה של נכס או מחויבות בגין המעבר הקיימים במועד היישום לראשונה בהתאם להוראות הדיווח לציבור. המונח עלות פיצויים נטו לתקופה משמש במקום הוצאת פיצויים נטו לתקופה, מכיוון שחלק מן העלות המוכרת בתקופה עשוי להיות מהוון יחד עם עלויות נוספות כחלק מנכס, כדוגמת תוכנה לשימוש עצמי.

לעניין זה, רווח או הפסד הינו הסכום של (1) ההפרש בין התשואה בפועל על נכסי תכנית לבין התשואה החזויה על נכסי תכנית ושל (2) ההפחתה של הרווח או ההפסד נטו שהוכרו ברווח כולל אחר מצטבר.

הטבות פיצויים מיוחסות בדרך כלל לתקופות שירות של עובד בהתבסס על נוסחת ההטבה של התכנית במידה שהנוסחה מציינת ייחוס או שמשמטע ממנה ייחוס.

הבנק מחשב את שיעור התשואה החזוי לטווח ארוך על נכסי התכנית תוך שימוש בשיעורי התשואה ההיסטוריים לאורך תקופת זמן ארוכה בתיק עם הרכב נכסים דומה. לצורך זה, הבנק נעזר בנתונים זמינים בשוק על כל אחת מהקטגוריות המשמעותיות של הנכסים בתיק, ומשקלל אותם לפי ההרכב של נכסי התכנית.

המחויבות בגין הטבה חזויה משקפת את הערך הנוכחי האקטוארי של כל ההטבות המיוחסות לשירות של העובד שסופק לפני מועד המאזן. מדידת מחויבות זו תתבסס על הנחות אקטואריות המתאימות למועד המאזן של הבנק (לדוגמה: תחלופה, תמותה, שיעורי היוון וכן הלאה) ונתוני מפקד אוכלוסין נכון למועד זה.

אם המחויבות בגין הטבה חזויה עולה על השווי ההוגן של נכסי התכנית, הבנק מכיר במאזן בהתחייבות השווה להתחייבות הלא ממומנת בגין הטבה חזויה. אם השווי ההוגן של נכסי התכנית עולה על המחויבות בגין הטבה חזויה, הבנק מכיר במאזן בנכס השווה להתחייבות שממומנת ביתר בגין הטבה חזויה.

הבנק מקבץ את המצב של כל התכניות במימון יתר ומכיר בסכום זה כנכס במאזן. כמו כן, הבנק מקבץ את המצב של כל התכניות במימון חסר ומכיר בסכום זה כהתחייבות במאזן.

הבנק בוחן את הנחותיו על בסיס רבעוני ומעדכן הנחות אלה בהתאם.

שינוי בערך של מחויבות בגין הטבה חזויה או של נכסי תכנית, הנובע מכך שהניסיון בפועל שונה מהמשוער, או הנובע משינוי בהנחה אקטוארית, הינו "רווח או הפסד" (להלן: "רווח או הפסד אקטוארי"). רווחים או הפסדים אקטואריים אינם מוכרים בעלות פיצויים נטו לתקופה במועד היווצרותם אלא מוכרים ברווח כולל אחר. בתקופות עוקבות, רווחים או הפסדים אלה מוכרים לאחר מכן בדוח רווח או הפסד כרכיב של עלות פיצויים נטו לתקופה לפי שיטת הקו הישר על פני תקופת השירות הממוצעת הנותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פי התכנית.

שיעור ההיוון להטבות לעובדים מחושב על בסיס תשואת איגרות החוב הממשלתיות בישראל בתוספת מרווח ממוצע של איגרות חוב קונצרניות בדירוג AA (בינלאומי) ומעלה במועד הדיווח. משיקולים פרקטיים, המרווח נקבע לפי ההפרש בין שיעורי התשואה לפדיון, לפי תקופות פירעון, על איגרות חוב קונצרניות בדירוג AA ומעלה בארה"ב, לבין שיעורי התשואה לפדיון, לאותן תקופות לפירעון, על איגרות חוב של ממשלת ארה"ב, והכל במועד הדיווח.

הבנק מיישם את הנחיות הפיקוח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על תהליך הדיווח הכספי בנושא זכויות עובדים, לרבות לעניין בחינת "מחויבות שבמהות" להעניק לעובדיו הטבות בגין פיצויים מוגדלים.

הטבות לאחר פרישה - תכניות להפקדה מוגדרת

תכנית להפקדה מוגדרת הינה תכנית המספקת הטבות לאחר פרישה בתמורה לשירותים שסופקו, מספקת חשבון אישי לכל משתתף בתכנית, ומגדירה כיצד ייקבעו ההפקדות לחשבוננו של העובד במקום לקבוע את סכום ההטבות שהעובד יקבל. בתכנית להפקדה מוגדרת אחרי פרישה, ההטבות שמשתתף בתכנית יקבל תלויות אך ורק בסכום המופקד לחשבון המשתתף בתכנית, בתשואות שנצברו על ההשקעות של הפקדות אלה, ובחילוטם של הטבות של משתתפים אחרים בתכנית שעשויים להיות מוקצים לחשבוננו של אותו משתתף. במידה שנדרש כי ההפקדות המוגדרות של תכנית לחשבוננו של אדם יעשו לתקופות שבהן אותו אדם מספק שירותים, עלות הפיצויים נטו או עלות ההטבה האחרת לאחר פרישה נטו לתקופה תהיה ההפקדה הנדרשת לאותה תקופה. התחייבויות הבנק לתשלום פיצויים בהתאם לסעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין מטופלות כתכנית להפקדה מוגדרת.

הטבות אחרות לאחר פרישה - שי לחג

הבנק מכיר בסכום הלא מהוון של ההטבה השוטפת במועד מתן השירות. בנוסף, הבנק צובר את ההתחייבות לאורך התקופה הרלוונטית שנקבעה בהתאם לכללים של הטבות אחרות לאחר הפרישה.

היעדרויות בתשלום

הבנק צובר התחייבות עבור תגמול לעובדים בגין היעדרויות עתידיות אם כל התנאים הבאים מתקיימים: (א) מחויבות הבנק בקשר לזכויות העובדים לקבל תגמול בגין היעדרויות עתידיות מיוחסת לשירותים שהעובדים כבר סיפקו; (ב) המחויבות קשורה לזכויות שמבטלות או נצברות; (ג) תשלום התגמול הוא צפוי; (ד) הסכום ניתן לאומדן באופן סביר. חופשה - הבנק צובר את ההתחייבות לאורך התקופה הרלוונטית שנקבעה. לצורך חישוב ההתחייבות, לא מובאים בחשבון הנחות אקטואריות ושיעורי היוון. כל מרכיבי עלות ההטבה לתקופה נזקפים מידית לדוח רווח והפסד. מחלה - הבנק לא צובר התחייבות בגין ימי מחלה.

מענק בגין אי ניצול ימי מחלה במועד סיום העסקה

הבנק צובר את ההתחייבות כהיעדרויות המזכות בפיצוי לאורך התקופה הרלוונטית שנקבעה. לצורך חישוב ההתחייבות מובאים בחשבון הנחות אקטואריות ושיעורי היוון. כל מרכיבי עלות ההטבה לתקופה, לרבות רווחים והפסדים אקטואריים נזקפים מידית לדוח רווח והפסד. לצורך קביעת רבית ההיוון ואופן ההקצאה לתקופות של עלות השירות הבנק מיישם את העקרונות של תכניות פיצויים להטבה מוגדרת בהתאמות הנדרשות.

הטבות אחרות לזמן ארוך לעובדים פעילים - מענקי ותק

חברות מאוחדות צוברות את ההתחייבות לאורך התקופה המזכה בהטבה. לצורך חישוב ההתחייבות בגין הטבות אלה מובאים בחשבון הנחות אקטואריות ושיעורי היוון. כל מרכיבי עלות ההטבה לתקופה, לרבות רווחים והפסדים אקטואריים נזקפים מידית לדוח רווח והפסד.

(18) התחייבויות תלויות

הדוחות הכספיים כוללים הפרשות נאותות בגין תביעות, בהתאם להערכת הנהלה ובהתבסס על הערכות יועציה המשפטיים. מתכונת הגילוי הינה על פי הוראות המפקח על הבנקים, באופן שהתביעות שהוגשו כנגד הבנק מסווגות לשלוש קבוצות:

1. סיכון צפוי (Probable) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה מעל ל- 70%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.
2. סיכון אפשרי (Reasonably Possible) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה בין 20% ל- 70%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים אלא רק ניתן גילוי כאמור להלן.
3. סיכון קלוש (Remote) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה מתחת ל- 20%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים אלא רק ניתן גילוי כאמור להלן.

תביעה שלגביה יש קביעה של המפקח על הבנקים כי הבנק נדרש להשיב כספים, מסווגת כצפויה ונערכת בגינה הפרשה בגובה הסכום שהבנק נדרש להשיב.

במקרים נדירים הנהלת הבנק קבעה, בהסתמך על יועציה המשפטיים, כי לא ניתן להעריך את סיכויי ההתממשות של החשיפה לסיכון בגין תביעה רגילה ובגין תביעה שאושרה כתביעה ייצוגית ולכן לא בוצעה הפרשה.

בבאור 25 בנושא התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות נכלל גילוי כמותי לסך החשיפות אשר סבירות התממשות אינה קלושה שלא בוצעה בגין הפרשה. כמו כן, ניתן גילוי לכל תביעה שסכומה מעל 1% מהון הבנק. לגבי תביעות שלא ניתן בשלב זה להעריך את תוצאותיהן, ניתן גילוי לגבי כל תביעה שסכומה מעל 0.5% מהון הבנק.

19) הוצאות מסים על ההכנסה

מסים על הכנסה כוללים מסים שוטפים ונדחים. מסים שוטפים ונדחים נקפים לדוח רווח והפסד אלא אם המסים נובעים מצירוף עסקים, או נקפים ישירות להון במידה ונובעים מפריטים אשר מוכרים ישירות בהון.

מסים שוטפים

המס השוטף הינו סכום המס הצפוי להשתלם (או להתקבל) על ההכנסה החייבת במס לשנה כשהוא מחושב לפי שיעורי המס החלים לפי החוקים שנחקקו או נחקקו למעשה למועד הדיווח, והכולל שינויים בתשלומי המס המתחייבים לשנים קודמות. ההפרשה למסים על ההכנסה של הבנק וחברות מאוחדות שלו שהן מוסדות כספיים לצרכי מס ערך מוסף, כוללת מס רווח המוטל על ההכנסה לפי חוק מס ערך מוסף. מס ערך מוסף המוטל על השכר במוסדות כספיים נכלל בדוח רווח והפסד בסעיף "משכורות והוצאות נלוות".

מסים נדחים

ההכרה במסים נדחים הינה בהתייחס להפרשים זמניים בין הערך בספרים של נכסים והתחייבויות לצורך דיווח כספי לבין ערכם לצרכי מסים. אולם, הקבוצה לא מכירה במסים נדחים לגבי ההפרשים הזמניים הבאים:

- ההכרה לראשונה בנכסים ובהתחייבויות בעסקה שאינה מהווה צירוף עסקים ושאינה משפיעה על הרווח החשבונאי ועל הרווח לצרכי מס,
- הפרשים הנובעים מהשקעה בחברות בנות ובחברות כלולות, במידה והקבוצה שולטת במועד היפוך הפרש, וכן צפוי שהם לא יתהפכו בעתיד הנראה לעין, בין אם בדרך של מימוש ההשקעה ובין אם בדרך של חלוקת דיבידנדים בגין ההשקעה.

המדידה של מסים נדחים משקפת את השלכות המס שינבעו מהאופן בו הקבוצה צופה, בתום תקופת הדיווח, להשיב או לסלק את הערך בספרים של נכסים והתחייבויות.

המסים הנדחים נמדדים לפי שיעורי המס הצפויים לחול על ההפרשים הזמניים במועד בו ימומשו, בהתבסס על החוקים שנחקקו או שנחקקו למעשה לתאריך המאזן.

נכס מס נדחה בגין הפסדים מועברים, הטבות מס והפרשים זמניים הניתנים לניכוי מוכר בספרים כאשר צפוי (more likely than not) שבעתיד תהיה הכנסה חייבת, שכנגדה יהיה ניתן לנצל אותם. נכסי המסים הנדחים נבדקים בכל מועד דיווח, ובמידה ולא צפוי כי הטבות המס המתחייבות יתממשו, הם מופחתים.

לצורך הקביעה כי ניתן להכיר בנכס מס נדחה, הקבוצה מביאה בחשבון את כל הראיות הזמינות - הן הראיות החיוביות, התומכות בהכרה בנכס מס נדחה והן הראיות השליליות השוללות הכרה בנכס מס נדחה.

במידה ואין זה צפוי שלקבוצה תהיה הכנסה חייבת מספיקה נכסי מסים נדחים נטו לא יעלו על סכום הפרשים זמניים החייבים במס.

קיצוז נכסי והתחייבויות מסים נדחים

הבנק מקזז נכסי והתחייבות מסים נדחים במידה וקיימת זכות חוקית הניתנת לאכיפה לקיצוז של נכסים והתחייבויות מסים שוטפים, והם מיוחסים לאותה הכנסה חייבת במס הממוסה על ידי אותה רשות מס בגין אותה ישות נישומה, או בחברות שונות בקבוצה, אשר כוונתן לסלק נכסי והתחייבויות מסים שוטפים על בסיס נטו או שנכסי והתחייבויות המסים מיושבים בו זמנית.

תוספת מס בגין חלוקת דיבידנד

הקבוצה עשויה להתחייב בתוספת מס במקרה של חלוקת דיבידנדים על ידי חברות הקבוצה. תוספת מס זו לא נכללת בדוחות הכספיים, כאשר מדיניות חברות הקבוצה היא שלא לגרום לחלוקת דיבידנד הכרוכה בתוספת מס לחברה המקבלת, בעתיד הנראה לעין. במקרים בהם צפויה חברה מוחזקת לחלק דיבידנד מרווחים הכרוכים בתוספת מס לחברה, יוצרת הקבוצה עתודה למס בגין תוספת המס שעשויה הקבוצה להתחייב בה, בגין חלוקת הדיבידנד.

פוזיציות מס לא וודאיות

הבנק מכיר בהשפעת פוזיציות מס רק אם צפוי (more likely than not) שהפוזיציות יתקבלו על ידי רשויות המס או בית המשפט. פוזיציות מס שמוכרות נמדדות לפי הסכום המקסימלי שסבירות התממשותו עולה על 50%. שינויים בהכרה או במדידה באים לידי ביטוי בתקופה בה חלו שינויים בנסיבות אשר הובילו לשינוי בשיקול הדעת.

20) רווח למניה

הקבוצה מציגה נתוני רווח למניה בסיסי לגבי הון המניות הרגילות שלה. הרווח הבסיסי למניה מחושב על ידי חלוקת הרווח או ההפסד המיוחסים לבעלי המניות הרגילות של הקבוצה במספר הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שהיו במחזור במשך התקופה.

(21) דיווח על מגזרי פעילות

(א) מגזרי פעילות פיקוחיים

מגזר פעילות פיקוחי הוא מרכיב בתאגיד בנקאי אשר עוסק בפעילויות מסוימות או אשר מאגד לקוחות בסיווגים מסוימים, שהוגדרו על ידי הפיקוח על הבנקים. המתכונת לדיווח על מגזרי הפעילות הפיקוחיים של הבנק נקבעה בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים. מגזר פעילות פיקוחי מוגדר בעיקר בהתבסס על סיווג הלקוחות. לקוחות פרטיים מסווגים בהתאם להיקף הנכסים הפיננסיים למגזר משקי הבית ומגזר הבנקאות הפרטית. לקוחות שאינם אנשים פרטיים מסווגים בעיקר על פי מחזור הפעילות שלהם למגזרים עסקיים (תוך הפרדה בין עסקים זעירים וקטנים, עסקים בינוניים ועסקים גדולים) גופים מוסדיים ומגזר ניהול פיננסי. בנוסף, הבנק נדרש ליישם את דרישות הדיווח על מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה כאשר מגזרי הפעילות לפי גישה זו שונים מהותית ממגזרי הפעילות הפיקוחיים.

(ב) מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

בנוסף לדיווח האחיד לפי מגזרי פעילות פיקוחיים, בחוזר נקבע כי על מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה ינתן בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מגזרי פעילות (הנכללים ב-ASC 280) (ראה באור 28א). מגזר פעילות המוגדר לפי גישת ההנהלה הוא מרכיב בתאגיד בנקאי אשר עוסק בפעילויות שמהן הוא עשוי להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות; תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על ידי ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכת ביצועיו; וכן קיים לגביו מידע פיננסי נפרד. חלוקת המגזרים בבנק מבוססת על איפיון של מגזרי לקוחות. מגזרים אלו כוללים גם מוצרים בנקאיים. מתכונת הדיווח החדשה לגבי מגזרי פעילות פיקוחיים יושמה לראשונה החל מהדוח לשנת 2015, זאת בכפוף להקלות והוראות מעבר שנקבעו על ידי הפיקוח על הבנקים. לפירוט ראה באור 3.1.g.3. בהתאם להוראות כאמור, מתכונת הגילוי החדשה לרבות מספרי השוואה נכללו לראשונה החל מהדוח לשנת 2016.

(22) עסקאות עם בעלי שליטה

הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב לצורך טיפול חשבונאי בפעולות בין תאגיד בנקאי לבין בעל שליטה בו ובין חברה בשליטת הבנק. במצבים בהם בכללים כאמור לא קיימת התייחסות לאופן הטיפול, מיישם הבנק את הכללים שנקבעו בתקן מספר 23 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות בנושא הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה. נכסים והתחייבויות שלגביהם בוצעה עסקה עם בעל שליטה, נמדדים לפי שווי הוגן במועד העסקה. בשל העובדה כי מדובר בעסקה במישור ההוני, זוקפת הקבוצה את ההפרש בין השווי ההוגן לבין התמורה מהעסקה להון.

נטילת התחייבות או יותר

הבנק גורע את ההתחייבות מהדוחות הכספיים לפי שווי ההוגן במועד הסילוק. ההפרש בין הערך בספרים של ההתחייבות לבין שווי ההוגן במועד הסילוק נזקף כרווח או כהפסד. במקרה של נטילת התחייבות ההפרש בין השווי ההוגן של ההתחייבות במועד הסילוק לבין סכום התמורה שנקבעה נזקף להון. במקרה של יתור השווי ההוגן של ההתחייבות שנמחלה נזקף להון.

שיפוי

סכום השיפוי נזקף להון.

הלוואות, לרבות פקדונות

במועד ההכרה לראשונה, ההלוואה שניתנה לבעל השליטה או פקדון שהתקבל מבעל השליטה, מוצגים בדוחות הכספיים של הבנק לפי שוויים ההוגן כנכס או כהתחייבות, לפי העניין. ההפרש בין סכום ההלוואה שניתנה או פקדון שהתקבל לבין שוויים ההוגן במועד ההכרה לראשונה נזקף להון.

בתקופות הדיווח שלאחר מועד ההכרה לראשונה ההלוואה או הפקדון כאמור מוצגים בדוחות הכספיים של הבנק בעלותם המופחתת תוך יישום שיטת הרבית האפקטיבית, למעט מקרים בהם בהתאם להוראות הדיווח לציבור הם מוצגים בשווי הוגן.

(23) הוראה בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב

בנושא מדידת הכנסות רבית

החל מיום 1 בינואר 2014, הבנק מיישם את ההנחיות שנקבעו בחוזר הפיקוח על הבנקים בנושא אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הכנסות רבית (ASC 310-20), אשר, בין היתר, קובע כללים לטיפול בעמלות יצירת אשראי, התחייבויות למתן אשראי, שינוי בתנאי חוב ועמלות פירעון מוקדם.

עמלות ליצירת אשראי

עמלות אשר חויבו ביצירת אשראי, לא מוכרות באופן מיידי כהכנסה בדוח רווח והפסד, אלא נדחות ומוכרות לאורך חיי ההלוואה כהתאמת התשואה. הכנסות מעמלות כאמור נזקפות לפי שיטת הרבית האפקטיבית ומדווחות כחלק מהכנסות רבית.

עמלות הקצאת אשראי

עמלות הקצאת אשראי מטופלות בהתאם לסבירות המימוש של המחויבות למתן האשראי. במידה והסבירות קלושה, העמלה מוכרת על בסיס קו ישר לאורך תקופת המחויבות, אחרת הבנק דוחה את ההכרה בהכנסה מעמלות אלה עד למועד מימוש המחויבות או עד למועד פקיעתה, לפי המוקדם. אם המחויבות מומשה, אזי העמלות מוכרות בדרך של התאמת התשואה לאורך חיי ההלוואה כאמור לעיל. באם המחויבות פקעה מבלי שמומשה העמלות מוכרות במועד הפקיעה ומדווחות במסגרת הכנסות מעמלות.

עמלות פירעון מוקדם

עמלות פירעון מוקדם שחויבו בגין פירעון מוקדם שבוצע לפני 1 בינואר 2014 ושטרם הופחתו, מוכרות על פני תקופה של שלוש שנים או התקופה הנותרת של ההלוואה, לפי הקצר מביניהם. עמלות שחויבו בגין פירעון מוקדם שבוצע לאחר 1 בינואר 2014 מוכרות מיידיית במסגרת הכנסות רבית.

ה. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

(1) הכרה בהכנסה מחוזים עם לקוחות

ביום 11 בינואר 2015 פורסם חוזר בנושא אימוץ עדכון כלכלי חשבונאות בנושא "הכנסה מחוזים עם לקוחות". החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור לאור פרסום ASU 2014-09 המאמץ בכללי החשבונאות האמריקאים תקן חדש בנושא הכרה בהכנסה. התקן קובע כי הכנסה תוכר בסכום שצפוי שיתקבל בתמורה להעברת הסחורות או מתן שירותים ללקוח. בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים בנושא הוראות המעבר לשנת 2015, נדרש ליישם את התיקונים להוראות הדיווח לציבור בהתאם לחוזר בדבר אימוץ עדכון כלכלי חשבונאות בנושא "הכנסה מחוזים עם לקוחות" החל מיום 1 בינואר 2018, זאת בעקביות לעדכון התקינה בארה"ב ASU 2015-14 אשר דחה את מועד היישום לראשונה.

בעת היישום לראשונה ניתן לבחור בחלופה של יישום למפרע תוך הצגה מחדש של מספרי ההשוואה או בחלופה של יישום בדרך של מכאן ולהבא תוך זקיפת ההשפעה המצטברת להון במועד היישום לראשונה. התקן החדש אינו חל, בין השאר, על מכשירים פיננסיים וזכויות או מחויבויות חוזיות אשר בתחולת פרק 310 לקודיפיקציה. בנוסף, בהוראות בנק ישראל הובהר, כי ככלל הוראות התקינה החדשה לא יחולו על הטיפול החשבונאי בהכנסות והוצאות רבית והכנסות מימון שאינן מרבית.

מכיוון שהוראות התקן החדש אינן חלות על הכנסות הנובעות ממכשירים פיננסיים, כגון הלוואות וניירות ערך המטופלים בהתאם לכללים אחרים, הבנק אינו צופה השפעה מהותית על תוצאות הפעילויות המתייחסות למכשירים פיננסיים, כגון רווחים או הפסדים מניירות ערך והכנסות או הוצאות רבית.

הבנק מתכנן ליישם את הוראות התקן החדש החל מהרבעון הראשון לשנת 2018. היערכות הבנק לקראת יישום ההוראות כוללת, בין היתר, מיפוי ההכנסות שבתחולת התקן החדש ובחינת חוזים עם לקוחות. בעוד שהבנק טרם זיהה שינוי מהותי בעייתי ההכרה בהכנסה, סקירת ההשפעות עודנה בתהליך, והבנק ממשיך לבחון את ההשלכות האפשריות של יישום ההוראות החדשות, לרבות על אופן הצגת הוצאות מסוימות (כהוצאה או כקישון בהכנסה).

(2) מסים על הכנסה

ביום 22 באוקטובר 2015 פורסם חוזר בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחכ"א בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא מסים על הכנסה. בהתאם לחוזר נדרש ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מסים על הכנסה, ובין היתר את כללי ההצגה, המדידה והגילוי בהתאם לפרק 740 בקודיפיקציה בדבר "סוגיות במטבע חוץ - מסים על הכנסה".

בהתאם לחוזר נדרש ליישם את הכללים החדשים החל מיום 1 בינואר 2017. בעת היישום לראשונה יש לפעול בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בתקינה האמריקאית לרבות תיקון למפרע של מספרי השוואה, אם הדבר נדרש. תאגיד בנקאי אינו נדרש לתת בדוחות בשנת 2017 את הגילוי בדבר הטבות מס שלא הוכרו בהתאם לסעיפים d-15-10-740 -i 15A-10-740.

ביום 13 באוקטובר 2016 פורסם חוזר בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחכ"א בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב. החוזר כולל, בין היתר, הבהרות מסוימות בנושא דיווח על מסים על הכנסה לפי הכללים בארה"ב.

עיקרי התיקונים להוראות הדיווח לציבור הינם כדלקמן:

- הוראות המעבר עודכנו כך שהפרשים זמניים בגין תקופות קודמות ימשיכו להיות מטופלים לפי הוראות שחלו עד ליום 31 בדצמבר 2016;
- הובהר כי הכנסות והוצאות רבית בגין מסים על הכנסה יסווגו בסעיף "מסים על הכנסה"; הובהר כי קנסות לרשויות המס יסווגו בסעיף "מסים על הכנסה";

(3) דיווח של תאגידים בנקאיים בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושאים: סוגיות במטבע חוץ; מדיניות חשבונאית, שינויים

באומדנים חשבונאיים וטעויות; ואירועים לאחר תאריך המאזן

ביום 21 במרס 2016 פורסם חוזר בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחכ"א בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב. החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור ומאמץ תקני חשבונאות מקובלים בארה"ב בנושאים הבאים:

- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא 830 בקודיפיקציה בדבר "סוגיות במטבע חוץ".
- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב הנוגעים למדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות, לרבות נושא 250 בקודיפיקציה בדבר "שינויים במדיניות חשבונאית ותיקון טעויות".
- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב הנוגעים לאירועים לאחר תאריך המאזן בהתאם לנושא 10-855 בקודיפיקציה בדבר "אירועים לאחר תאריך המאזן".

ההוראות שנקבעו בהתאם לחוזר יחולו מיום 1 בינואר 2017 ואילך. בעת היישום לראשונה, נדרש לפעול בהתאם להוראות המעבר שנקבעו באותם נושאים בתקינה האמריקאית בשינויים המתחייבים, לרבות תיקון למפרע של מספרי השוואה אם הדבר נדרש על פי כללי התקינה האמריקאית בנושאים אלו. יודגש, כי ביישום הנחיות נושא 830 בקודיפיקציה בדבר "מטבע חוץ", בתקופות מדווחות עד ליום 1 בינואר 2019, בנקים לא יכללו את הפרשי השער בגין אגרות חוב זמינות למכירה כחלק מההתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב אלו, אלא ימשיכו לטפל בהם כפי שנדרש בהוראות הדיווח לציבור לפני אימוץ נושא זה.

כמו כן, תקן חשבונאות בינלאומי 29 בדבר "דיווח כספי בכלכלות היפר-אינפלציוניות", כפי שאומץ בהוראות הדיווח לציבור, לא ייושם החל ממועד תחילת החוזר. מובהר, כי אין שינוי במועד שבו הופסקה ההתאמה של דוחות כספיים של תאגידים בנקאיים לאינפלציה וכי הדוחות הכספיים ייערכו על בסיס סכומים מדווחים, אלא אם כן נאמר אחרת בהתאם להוראות הדיווח לציבור.

להלן סקירת עיקרי ההוראות החדשות ביישום הוראות התקינה האמריקאית בנושא סוגיות במטבע חוץ, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור:

- קביעת מטבע פעילות

מטבע פעילות של הישות הוא המטבע של הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועלת הישות; בדרך כלל, הסביבה העיקרית בה הישות מפיקה ומוציאה מזומנים.

הוראות התקינה האמריקאית מספקות "מסגרת" ו"שיקולים" שונים שיש להביאם בחשבון, אך ללא קריטריונים חד-משמעיים; יש להתחשב בהשתלבותה של הישות בסביבה הכלכלית והיכולת שלה להיות ישות עצמאית; בעת קביעת מטבע הפעילות, יש להפעיל שיקול דעת; אין לתת עדיפות לאינדיקטורים מסוימים על פני אינדיקטורים אחרים.

- עסקאות במטבע חוץ

רווחים או הפסדים מעסקאות במטבע חוץ מדווחים בדוח רווח או הפסד כרווחים או הפסדים מהפרשי תרגום, למעט:

- הפרשי שער בגין פריטים המהווים חלק מההשקעה נטו;
- החלק האפקטיבי של רווח או הפסד בגין מכשיר מגדר בגידור השקעה נטו בפעילות חוץ או בגידור תזרים מזומנים;
- פריטי רווח או הפסד בגין מכשירי חוב זמינים למכירה, אשר כלולים כחלק מהרווח הכולל האחר המצטבר.

- תיאומים למטבע מדוח

דוחות כספיים במטבע חוץ מתורגמים תוך שימוש תוך בנהלים הבאים:

- נכסים והתחייבויות יתורגמו תוך שימוש בשער סגירה במועד הדוח על המצב הכספי;
 - הכנסות והוצאות, רווחים והפסדים יתורגמו תוך שימוש בשערי החליפין במועדי העסקאות, או בשער חליפין ממוצע אשר מהווה קירוב לשער החליפין במהלך התקופה;
 - פריטי הון למעט עודפים יתורגמו תוך שימוש בשער חליפין היסטורי במועדי העסקאות;
 - עודפים יתורגמו תוך שימוש בשער חליפין היסטורי בהתאם לתקופות הדיווח הרלוונטיות.
- כל הפרשי השער הנוצרים יוכרו ברווח כולל אחר, נטו ממס, כרכיב נפרד בהון (קרן מהפרשי תרגום).

- פעילות חוץ

קרן ההון מהפרשי תרגום מחושבת בהתאם לשיטת האיחוד בשלבים בלבד. כמו כן, כאשר הדוחות הכספיים של פעילות חוץ ערוכים לתאריך שונה מזה של הישות המדווחת וקיימים שינויים משמעותיים בשערי החליפין עד לסוף תקופת הדיווח של הישות המדווחת אין לערוך התאמות אך יש לתת לכך גילוי בדוחות הכספיים.

- גריעה/מימוש של פעילות חוץ

- התקן האמריקאי מבחין בין עסקאות בתוך (Within) ישות זרה לבין עסקאות המתייחסות להשקעה בישות (In) זרה.
- מימוש של חברות בנות או קבוצה של נכסים המוחזקים בתוך (Within) הישות הזרה:
- הפרשי תרגום יזקפו לרווח או הפסד רק כאשר אירוע גריעה מביא לחיסול מלא (או מלא באופן מהותי) של כל הישות הזרה.
- עסקאות ואירועים המובילים לאיבוד שליטה בישות (In) הזרה:
- כל הפרשי התרגום שנוצרו בגין הישות הזרה יזקפו לרווח או הפסד בעת איבוד שליטה בישות זרה. בעת מימוש חלק מכלולה המהווה ישות זרה, יש לזקוף חלק יחסי מהקרן מהפרשי תרגום לרווח או הפסד (ללא קשר לאם נותרת השפעה מהותית או שליטה משותפת).

- ירידה בשיעור החזקה שאינה מלווה באיבוד שליטה

- בעת ירידה בשיעור החזקה ללא איבוד שליטה יש לסווג מחדש את החלק היחסי של הסכום המצטבר של הפרשי השער המתייחסים לאותה פעילות חוץ לרווח והפסד.
- להלן סקירת עיקרי ההוראות החדשות ביישום הוראות התקינה האמריקאית בנושא מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות:

- מספרי השוואה

- יש לתקן טעויות מהותיות בתקופות דיווח קודמות. תחת הוראות התקינה האמריקאית, אין הקלה פרקטית לפיה ניתן שלא לבצע תיקון של מספרי השוואה במקרים בהם התיקון אינו מעשי.
- להלן סקירת עיקרי ההוראות החדשות ביישום הוראות התקינה האמריקאית בנושא אירועים לאחר תאריך המאזן:

- דיבידנדים במניות, פיצול מניות ואיחוד מניות

- על ישויות הכפופות ל-SEC, לתאם את הדוח על המצב הכספי בגין דיבידנד במניות, פיצול מניות ואיחוד מניות שהתרחשו לאחר תאריך הדוחות הכספיים ולפני מועד הפרסום.
- הבנק בוחן את ההשפעה של החוזר על דוחותיו הכספיים.

(4) דיווח של תאגידים בנקאיים וחכ"א בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב

ביום 13 באוקטובר 2016 פורסם חוזר בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחכ"א בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב. החוזר כולל, בין היתר, הבהרות מסיימות בנושא דיווח על מסים על הכנסה לפי הכללים בארה"ב. כמו כן, החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור ומאמץ תקני חשבונאות מקובלים בארה"ב בנושאים: נכסים לא שוטפים מוחזקים למכירה ופעילויות שהופסקו, רכוש קבוע ונדל"ן להשקעה, רווח למניה, דוח על תזרימי מזומנים, דיווח לתקופות ביניים ונושאים נוספים.

- החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור ומאמץ תקני חשבונאות מקובלים בארה"ב בנושאים הבאים:
 - פעילויות שהופסקו בהתאם לנושא 20-205 בקודיפיקציה בדבר "פעילויות שהופסקו";
 - רכוש קבוע בהתאם לנושא 360 בקודיפיקציה בדבר "רכוש קבוע";
 - רווח למניה בהתאם לנושא 260 בקודיפיקציה בדבר "רווח למניה";
 - דוח על תזרימי המזומנים בהתאם לנושא 10-230 בקודיפיקציה בדבר "דוח על תזרימי מזומנים";
 - דיווח לתקופות ביניים בהתאם לנושא 270 בקודיפיקציה בדבר "דיווח לתקופות ביניים";
 - היוון עלויות רבית בהתאם לנושא 20-835 בקודיפיקציה בדבר "היוון רבית" (בהקשר זה יובהר, כי בהתאם להוראות הדיווח לציבור, תאגיד בנקאי לא יהוו עלויות רבית, מבלי שקבע מדיניות, נהלים ובקורות ברורים באשר לקריטריונים להכרה בנכסים כנכסים כשירים ובאשר לעלויות הרבית שיהוו);
 - מדידה וגילוי של ערבויות בהתאם לנושא 460 בקודיפיקציה בדבר "ערבויות".
- ההוראות שנקבעו בהתאם לחוזר יחולו מיום 1 בינואר 2018. בעת היישום לראשונה, תאגיד בנקאי נדרש לפעול בהתאם להוראות המעבר שנקבעו באותם נושאים בתקינה האמריקאית בשינויים המתחייבים, לרבות תיקון למפרע של מספרי השוואה אם הדבר נדרש על פי כללי התקינה האמריקאית בנושאים אלו.
- הבנק טרם החל לבחון את ההשפעה של החוזר על דוחותיו הכספיים.

באור 2 - הכנסות והוצאות רבית
(במיליוני ש"ח)

הרכב:

הבנק			המאוחד			
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	2014	2015	2016	
1,619	1,413	1,732	2,394	2,120	2,362	א. הכנסות (הוצאות) רבית⁽¹⁾
-	-	-	3	(3)	-	מאשראי לציבור
11	5	7	17	9	10	מאשראי לממשלה
64	19	17	106	28	22	מפקדונות בבנקים
4	1	1	6	1	1	מפקדונות בבנק ישראל וממזומנים
87	72	108	136	99	126	מניירות ערך שנשאלו
12	9	4	-	-	-	מאגרות חוב ⁽²⁾
1	2	4	2	6	5	מהשקעות בחברות מוחזקות
1,798	1,521	1,873	2,664	2,260	2,526	מנכסים אחרים
						סך כל הכנסות הרבית
278	146	189	322	132	182	ב. הוצאות רבית⁽¹⁾
6	6	5	7	6	5	על פקדונות הציבור
10	8	14	1	1	3	על פקדונות הממשלה
182	123	131	222	168	163	על פקדונות מבנקים
10	-	3	11	-	4	על אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
486	283	342	563	307	357	על התחייבויות אחרות
1,312	1,238	1,531	2,101	1,953	2,169	סך כל הוצאות הרבית
						סך כל ההכנסות רבית, נטו
(16)	(23)	(28)	(13)	(25)	(26)	ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות רבית הוצאות רבית⁽³⁾
15	17	25	21	20	30	ד. פירוט הכנסות רבית על בסיס צבירה מאגרות חוב מוחזקות לפדיון
64	51	78	104	74	91	זמינות למכירה
8	4	5	11	5	5	למסחר
87	72	108	136	99	126	סך הכל כלול בהכנסות רבית

(1) כולל מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.

(2) כולל הכנסות רבית בגין אגרות חוב מגובות משכנתאות בסך של 4 מיליון ש"ח במאוחד ובבנק בשנת 2016 (שנת 2015 - הכנסות רבית בסך של 5 מיליון ש"ח במאוחד ובבנק).

שנת 2014 - הכנסות רבית בסך של 9 מיליון ש"ח במאוחד ובבנק.

(3) פירוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים לסעיף משנה א'.

באור 3 - הכנסות מימון שאינן מרבית

(במיליוני ש"ח)

הבנק			המאוחד			
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	2014	2015	2016	
						א. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מרבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר
						1. מפעילות במכשירים נגזרים
(2)	(1)	(1)	(2)	(1)	(1)	חלק לא אפקטיבי ביחסי גידור (ראה ג' להלן) ⁽¹⁾
613	(70)	(200)	865	(46)	(203)	הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים ALM ⁽²⁾
611	(71)	(204)	863	(47)	(204)	סך הכל מפעילות במכשירים נגזרים
						2. מהשקעה באגרות חוב
78	48	38	164	87	46	רווחים ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה ⁽⁵⁾
(1)	-	(3)	(1)	-	(6)	הפסדים ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה ⁽⁵⁾
77	48	35	163	87	40	סך הכל מהשקעה באגרות חוב
						3. הפרשי שער, נטו
(628)	91	229	(897)	76	242	
						4. רווחים (הפסדים) מהשקעה במניות
30	20	14	30	20	14	רווחים ממכירת מניות זמינות למכירה ⁽⁵⁾
(3)	(44) ⁽⁶⁾	(4) ⁽⁴⁾	(3)	(44) ⁽⁶⁾	(4) ⁽⁴⁾	הפסדים ממכירת מניות זמינות למכירה ⁽⁵⁾
35	*39	19	35	46	19	דיבידנד ממניות זמינות למכירה
62	15	29	62	22	29	סך הכל מהשקעה במניות
122	83	92	191	138	107	סך הכל הכנסות מימון שאינן מרבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר

* סווג מחדש.

- (1) למעט מרכיב אפקטיבי ביחסי גידור.
- (2) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הקבוצה, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
- (3) לרבות הפרשה לירידת ערך בסך של 4 מיליון ש"ח ו-2 מיליון ש"ח במאוחד ובבנק, בהתאמה.
- (4) לרבות הפרשה לירידת ערך בסך של 3 מיליון ש"ח במאוחד ובבנק.
- (5) סווג מרווח כולל אחר מצטבר.
- (6) כולל הפסד בסך של 37 מיליון ש"ח בגין פסק דין שהתקבל לגבי תביעה משפטית.

באור 3 - הכנסות מימון שאינן מרבית (המשך)
(במיליוני ש"ח)

הבנק			המאוחד		
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2014	2015	2016	2014	2015	2016
12	9	9	7	14	11
20	2	2	34	(3)	1
(2)	1	(4)	(2)	-	(4)
30	12	7	39	11	8
152	95	99	230	149	115
ב. הכנסות מימון שאינן מרבית בגין פעילויות למטרת מסחר⁽³⁾					
הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים					
רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר, נטו ⁽¹⁾					
רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו ⁽²⁾					
סך הכל הכנסות מימון שאינן מרבית בגין פעילויות למטרת מסחר ⁽⁴⁾					
סך הכל הכנסות מימון שאינן מרבית					
פירוט על הכנסות מימון שאינן מרבית בגין פעילויות למטרת מסחר לפי חשיפת סיכון					
חשיפת רבית					
חשיפת מטבע חוץ					
חשיפה למניות					
סך הכל					
20	2	2	28	(1)	3
1	-	1	1	1	1
9	10	4	10	11	4
30	12	7	39	11	8
ג. חלק לא אפקטיבי ביחסי גידור - פעילות חוץ⁽⁵⁾					
חוסר האפקטיביות של הגידורים					
מרכיב ההפסד בגין מכשירים נגזרים, אשר הוצא לצורך הערכת אפקטיביות הגידור					
סך הכל					
-	-	-	-	-	-
(2)	(1)	(1)	(2)	(1)	(1)
(2)	(1)	(1)	(2)	(1)	(1)

(1) אין רווחים/הפסדים הקשורים לאגרות חוב למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן (שנת 2014 - 7 מיליון ש"ח ו-8 מיליון ש"ח במאוחד ובבנק, בהתאמה).

(2) אין רווחים/הפסדים הקשורים למניות למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן.

(3) כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.

(4) להכנסות רבית מהשקעה באג"ח למסחר ראה באור 2.

(5) לגילוי על ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות והוצאות רבית ראה באור 2.

באור 4 - עמלות

(במיליוני ש"ח)

הרכב:

הבנק			המאוחד			
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	2014	2015	2016	
144	136	174	*279	*263	250	ניהול חשבון
53	54	67	104	105	107	כרטיסי אשראי
302	*321	342	*455	*459	422	פעילות בניירות ערך ובמכשירים נגזרים מסוימים
45	46	47	81	81	73	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ⁽¹⁾
33	*32	32	*103	*102	90	ניהול, תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים ⁽²⁾
14	13	12	*22	*21	15	טיפול באשראי
82	93	121	130	141	140	הפרשי המרה
44	45	47	57	56	57	פעילות סחר חוץ
65	72	79	*82	*90	91	עמלות מעסקי מימון
27	27	33	*62	*60	55	עמלות אחרות
809	839	954	1,375	1,378	1,300	סך הכל עמלות

* סווג מחדש.

(1) דמי הפצת קרנות נאמנות ומוצרים פנסיוניים.

(2) תפעול קופות גמל, קרנות נאמנות ומנהלי חסכון לטווח ארוך.

באור 5 - הכנסות אחרות

(במיליוני ש"ח)

הרכב:

הבנק			המאוחד			
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	2014	2015	2016	
13	-	21	13	6	24	רווח הון ממכירת בניינים וציוד
31	-	-	31	-	-	רווח הון ממכירת חברה מאוחדת
220	*193	(1)167	18	8	(1)41	אחרות
264	193	188	62	14	65	סך הכל הכנסות אחרות

* סווג מחדש.

(1) כולל הכנסות בסך של 32 מיליון ש"ח בגין מכירת מניות ויזה אירופה.

באור 6 - משכורות והוצאות נלוות (במיליוני ש"ח)

הרכב:

הבנק			המאוחד			
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	*2014	*2015	2016	
780	726	812	1,178	1,096	1,077	משכורות
82	83	83	122	126	113	הוצאות נלוות אחרות לרבות קרן השתלמות, חופשה ומחלה
27	(59)	(27)	35	(58)	(21)	הטבות לזמן ארוך
214	220	229	326	324	304	ביטוח לאומי ומס שכר
						הוצאות בגין פיצויים לרבות תגמולים (ראה באור 23):
26	34	68	44	63	96	הטבה מוגדרת
44	46	54	68	69	76	הפקדה מוגדרת
3	4	8	7	9	11	הטבות אחרות לאחר סיום העסקה והטבות לאחר פרישה שאינן פיצויים
1,176	1,054	1,227	1,780	1,629	1,656	סך כל המשכורות והוצאות נלוות
-	-	-	24	22	26	מזה משכורות והוצאות נלוות בחו"ל
5	14	41	8	27	57	מזה הפסד מצמצום או סילוק ושינויים מבניים

* סווג מחדש.

באור 7 - הוצאות אחרות (במיליוני ש"ח)

הרכב:

הבנק			המאוחד			
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	2014	2015	2016	
20	22	29	51	51	50	שווק ופרסום
50	59	63	79	88	79	תקשורת
109	100	102	125	111	109	מחשב
9	9	10	16	15	14	משרדיות
2	2	2	6	6	5	ביטוח
33	32	30	61	58	57	משפטיות, ביקורת וייעוץ מקצועי
5	5	5	11	12	9	שכר חברי דירקטוריון
3	3	3	6	5	5	הדרכה והשתלמות מקצועית
124	130	132	113	108	106	עמלות
59	54	51	81	68	68	אחרות
414	416	427	549	522	502	סך הכל הוצאות אחרות

באור 8 - הפרשה למסים על הרווח (במיליוני ש"ח)

א. הרכב:

הבנק			המאוחד			
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	2014	2015	2016	
233	164	216	351	279	310	מסים שוטפים בגין שנת החשבון
(1)	(12)	(17)	(3)	(12)	(21)	מסים שוטפים בגין שנים קודמות
232	152	199	348	267	289	סך כל המסים השוטפים בתוספת (בניכוי):
(2)	61	96	(21)	58	103	מסים נדחים בגין שנת החשבון
-	-	6	1	1	6	מסים נדחים בגין שנים קודמות
(2)	61	102	(20)	59	109	סך כל המסים הנדחים**
230	213	301	328	326	398	הפרשה למסים על ההכנסה*
-	-	-	(3)	1	-	* כולל הפרשה למסים (חסכון במס) בחו"ל
						** מסים נדחים
(2)	59	83	(20)	56	86	יצירה והיפוך של הפרשים זמניים
-	2	26	-	3	34	שינוי בשיעור המס
-	-	(7)	-	-	(11)	מסים נדחים שסווגו מחדש מהון לרווח והפסד
(2)	61	102	(20)	59	109	סך הכל מסים נדחים

ב. התאמת סכום המס התיאורטי לסכום הפרשה למסים

להלן ההתאמות בין סכום המס התיאורטי שהיה חל אילו הרווח היה מתחייב במס לפי שיעור המס הסטטוטורי החל על בנק בישראל, לבין הפרשה המותאמת למסים על הרווח כפי שנזקפה בדוח רווח והפסד:

הבנק			המאוחד			
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	2014	2015	2016	
37.7%	37.6%	35.9%	37.7%	37.6%	35.9%	שיעור המס החל על הבנק
215	199	248	290	288	318	סכום המס לפי שיעור המס שבתוקף תוספת (חסכון) במס בגין:
12	11	12	16	16	14	הוצאות לא מוכרות
-	-	-	19	16	12	הפחתת עודף עלות הכנסות פטורות
(5)	-	-	(5)	-	-	יצירת מסים נדחים בגין הפרשים זמניים משנים קודמות שבגינם לא נרשמו מסים נדחים בעבר
-	-	21	-	-	21	ניטרול מס מחושב בגין חלק הבנק ברווחי חברות מוחזקות
-	-	(8)	-	-	-	התאמת שיעור המס הסטטוטורי לשיעורי המס החלים על הכנסות חברות מאוחדות
(6)	(5)	(3)	(7)	(4)	(3)	סכומים נוספים לשלם על חובות פגומים
10	13	15	13	13	15	הפרשי תאום פחת והפחתות
5	4	4	5	4	4	מסים בגין שנים קודמות
(1)	(12)	(11)	(2)	(11)	(15)	שינוי ביתרות מסים נדחים עקב שינויים והבדלים בשיעורי המס אחרים
-	2	26	-	3	34	
-	1	(3)	(1)	1	(2)	
230	213	301	328	326	398	הפרשה למסים על ההכנסה

באור 8 - הפרשה למסים על הרווח (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ג. שומות מס ונושאים נוספים הקשורים בהפרשה למסים

(1) לבנק שומות סופיות עד וכולל שנת המס 2010.

בגין השנים 2011-2013 הוצאו לבנק שומות בהסכמה למעט נושא אחד שנותר במחלוקת. ככל שהצדדים לא יגיעו לגביו להסכמה ישקול הבנק להגיש הודעת ערעור. להערכת הנהלת הבנק קיימות בדוחות הכספיים הפרשות מתאימות.

(2) לחברות המוחזקות שומות מס סופיות עד וכולל שנת המס 2011.

ד. יתרות מסים נדחים לקבל ועתודה למסים נדחים

(1) הרכב:

עתודה למסים נדחים				מסים נדחים לקבל				המאוחד
31 בדצמבר				31 בדצמבר				
2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	
שיעור מס ממוצע ב-%		יתרה במיליוני ש"ח		שיעור מס ממוצע ב-%		יתרה במיליוני ש"ח		
-	-	-	-	37.2	34.2	105	138	מסים נדחים בגין:
-	-	-	-	37.2	35.0	182	108	עודף התחייבות בגין פנסיה ופיצויי פרישה על נכסי תכנית
-	-	-	-	37.2	34.2	258	250	הפרשות לחופשה ולהטבות אחרות
-	-	-	-	37.2	34.2	4	-	הפרשה להפסדי אשראי
37.2	34.2	49	56	37.2	34.2	2	1	ניירות ערך
10.7	11.2	14	36	-	-	-	-	מהתאמת נכסים לא כספיים בני פחת
-	34.2	-	1	31.2	34.2	11	6	רווחים בלתי מחולקים של חברות מוחזקות
		63	93			562	503	הפרשי עיתוי אחרים
								סך הכל

עתודה למסים נדחים				מסים נדחים לקבל				הבנק
31 בדצמבר				31 בדצמבר				
2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	
שיעור מס ממוצע ב-%		יתרה במיליוני ש"ח		שיעור מס ממוצע ב-%		יתרה במיליוני ש"ח		
-	-	-	-	37.2	34.2	84	108	מסים נדחים בגין:
-	-	-	-	37.2	35.0	141	80	עודף התחייבות בגין פנסיה ופיצויי פרישה על נכסי תכנית
-	-	-	-	37.2	34.2	179	184	הפרשות לחופשה ולהטבות אחרות
-	-	-	-	37.2	34.2	2	-	הפרשה להפסדי אשראי
37.7	34.2	49	56	-	-	-	-	ניירות ערך
10.7	11.2	14	36	-	-	-	-	מהתאמת נכסים לא כספיים בני פחת
-	34.2	-	1	30.0	34.2	8	3	רווחים בלתי מחולקים של חברות מוחזקות
		63	93			414	375	הפרשי עיתוי אחרים
								סך הכל

באור 8 - הפרשה למסים על הרווח (המשך)
(במיליוני ש"ח)

(2) התנועה בנכסי והתחייבויות המסים הנדחים:

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016							
סך הכל	אחרים	עודף התחייבות בגין פנסיה ופיצויי פרישה על נכסי תכנית	הפרשה לחופשה ולהטבות אחרות לעובדים	התאמת נכסים לא כספיים בני פחת	השקעות בחברות מוחזקות	ניירות ערך	הפרשה להפסדי אשראי
499	11	105	182	(47)	(14)	4	258
(96)	(4)	(3)	(64)	(11)	(24)	(1)	11
49	-	50	2	-	-	(3)	-
(42)	(2)	(14)	(12)	3	2	-	(19)
410	5	138	108	(55)	(36)	-	250
503	6	138	108	1	-	-	250
(55)							
448							
93	1	-	-	56	36	-	-
(55)							
38							

המאוחד
יתרת נכס (התחייבות)
מס נדחה ליום 1 בינואר 2016
שינויים אשר נזקפו לרווח והפסד
שינויים אשר נזקפו לרווח כולל אחר
השפעת השינוי בשיעור המס
יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2016
נכס מס נדחה
יתרות הניתנות לקיזוז נכס מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2016
התחייבויות מס נדחה
יתרות הניתנות לקיזוז התחייבות מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2016

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016							
סך הכל	אחרים	עודף התחייבות בגין פנסיה ופיצויי פרישה על נכסי תכנית	הפרשה לחופשה ולהטבות אחרות	התאמת נכסים לא כספיים בני פחת	השקעות בחברות מוחזקות	ניירות ערך	הפרשה להפסדי אשראי
351	8	84	141	(49)	(14)	2	179
33	-	8	10	-	-	2	13
(93)	(4)	2	(62)	(10)	(24)	(1)	6
22	-	25	-	-	-	(3)	-
(31)	(2)	(11)	(9)	3	2	-	(14)
282	2	108	80	(56)	(36)	-	184
375	3	108	80	-	-	-	184
(55)							
320							
93	1	-	-	56	36	-	-
(55)							
38							

הבנק
יתרת נכס (התחייבות)
מס נדחה ליום 1 בינואר 2016
מיזוג חברה בת
שינויים אשר נזקפו לרווח והפסד
שינויים אשר נזקפו לרווח כולל אחר
השפעת השינוי בשיעור המס
יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2016
נכס מס נדחה
יתרות הניתנות לקיזוז נכס מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2016
התחייבויות מס נדחה
יתרות הניתנות לקיזוז התחייבות מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2016

באור 8 - הפרשה למסים על הרווח (המשך)
(במיליוני ש"ח)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015								
סך הכל	אחרים	עודף התחייבות בגין פנסיה ופיצויי פרישה על נכסי תכנית	הפרשה לחופשה ולהטבות אחרות לעובדים	התאמת נכסים לא כספיים בני פחת	השקעות בחברות מוחזקות	ניירות ערך	הפרשה להפסדי אשראי	המאוחד
567	2	94	226	(30)	(9)	3	281	יתרת נכס (התחייבות)
(61)	9	15	(43)	(17)	(5)	1	(21)	מס נדחה ליום 1 בינואר 2015
(4)	-	(4)	-	-	-	-	-	שינויים אשר נזקפו לרווח והפסד
(3)	-	-	(1)	-	-	-	(2)	שינויים אשר נזקפו לרווח כולל אחר
499	11	105	182	(47)	(14)	4	258	השפעת השינוי בשיעור המס
562	11	105	182	2	-	4	258	יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2015
(28)								נכס מס נדחה
534								יתרות הניתנות לקיזוז נכס מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2015
63	-	-	-	49	14	-	-	התחייבויות מס נדחה
(28)								יתרות הניתנות לקיזוז התחייבות מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2015
35								

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015								
סך הכל	אחרים	עודף התחייבות בגין פנסיה ופיצויי פרישה על נכסי תכנית	הפרשה לחופשה ולהטבות אחרות לעובדים	התאמת נכסים לא כספיים בני פחת	השקעות בחברות מוחזקות	ניירות ערך	הפרשה להפסדי אשראי	הבנק
406	(2)	79	178	(33)	(9)	-	193	יתרת נכס (התחייבות)
13	2	2	2	(1)	-	2	6	מס נדחה ליום 1 בינואר 2015
(64)	8	5	(38)	(15)	(5)	-	(19)	מיזוג חברה בת
(2)	-	(2)	-	-	-	-	-	שינויים אשר נזקפו לרווח והפסד
(2)	-	-	(1)	-	-	-	(1)	שינויים אשר נזקפו לרווח כולל אחר
351	8	84	141	(49)	(14)	2	179	השפעת השינוי בשיעור המס
414	8	84	141	-	-	2	179	יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2015
(28)								נכס מס נדחה
386								יתרות הניתנות לקיזוז נכס מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2015
63	-	-	-	49	14	-	-	התחייבויות מס נדחה
(28)								יתרות הניתנות לקיזוז התחייבות מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2015
35								

באור 8 - הפרשה למסים על הרווח (המשך) (במיליוני ש"ח)

ה. ראה באור ב.10 לגבי מסים על ההכנסה שהוכרו מחוץ לרווח והפסד.

ו. שינוי חקיקה בתחום המס

1. מס חברות

להלן שיעורי המס הרלוונטיים לחברה בשנים 2014-2016:

2014 - 26.5%

2015 - 26.5%

2016 - 25%

ביום 4 בינואר 2016, אישרה מליאת הכנסת את החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 216), התשע"ו-2016, אשר קבע, בין היתר, את הורדת שיעור מס חברות, החל מיום 1 בינואר 2016 ואילך בשיעור של 1.5% כך שיעמוד על 25%. כמו כן, ביום 22 בדצמבר 2016, אישרה מליאת הכנסת את חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2017 ו-2018) התשע"ז-2016 וביום 29 בדצמבר 2016 פורסם ברשומות. במסגרת זו אושרה הורדת שיעור מס חברות משיעור של 25% ל-23% בשתי פעימות. הפעימה הראשונה לשיעור של 24%, החל מינואר 2017 והפעימה השנייה לשיעור של 23% החל מינואר 2018 ואילך. כתוצאה מהורדת שיעור המס ל-23% בשתי פעימות, יתרות המסים הנדחים ליום 31 בדצמבר 2016 חושבו בהתאם לשיעורי המס החדשים כפי שנקבעו בחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2017 ו-2018), לפי שיעורי המס הצפויים לחול במועד ההיפוך.

2. עדכון מס ערך מוסף, מס רווח ומס שכר

ביום 12 באוקטובר 2015, אישרה מליאת הכנסת את צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"ם ומוסדות כספיים) (התיקון), התשע"ו-2015, הקובע כי שיעור מס הרווח ומס השכר המוטלים על מוסדות כספיים יירד מ-18% ל-17%, וזאת החל מיום 1 באוקטובר 2015. כתוצאה מהשינוי האמור שיעור המס הסטטוטורי אשר חל על מוסדות כספיים ירד מ-37.71% ל-37.58% בשנת 2015. כמו כן, כתוצאה מהורדת שיעור מס החברות ל-25% בשנת 2016, ל-24% בשנת 2017 ו-23% החל מינואר 2018 ואילך, שיעור המס הסטטורי ירד ל-35.9% בשנת 2016, ל-35% בשנת 2017 ול-34.2% משנת 2018 ואילך.

השפעת השינוי בשיעור המס על הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2016 מתבטאת בקיטון ביתרות נכסי המסים הנדחים בסך של 42 מיליון ש"ח, כנגד הוצאות מסים נדחים בסך של 34 מיליון ש"ח וכנגד הפסד כולל אחר בסך של 8 מיליון ש"ח.

באור 9 - רווח למניה

להלן מספר המניות לצורך חישוב הרווח הבסיסי למניה

מספר מניות לשנים 2014, 2015 ו-2016	מניות של 0.05
100,330,040	

באור 10 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

(במיליוני ש"ח)

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת מס

רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה				יתרה ליום 1 בינואר 2014
		סך הכל	התאמות בגין הטבות לעובדים ⁽³⁾	התאמות מתרגום נטו לאחר השפעת גידורים ⁽²⁾	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	
(21)	1	(20)	(69)	(1)	50	יתרה ליום 1 בינואר 2014
(46)	(1)	(47)	(22)	-	(25)	שינויים נטו בשנת 2014
(67)	-	(67)	(91)	(1)	25	יתרה ליום 31 בדצמבר 2014
(38)	(2)	(40)	7	-	(47)	שינויים נטו בשנת 2015
(105)	(2)	(107)	(84)	(1)	(22)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2015
(72)	(10)	(82)	(90)	(1)	9	שינויים נטו בשנת 2016
(177)	(12)	(189)	(174)	(2)	(13)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016

(1) התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

(2) רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעה נטו במטבע חוץ.

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016			השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	
181	(68)	113	8	(13)	(21)	22	(12)	34	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן
(221)	83	(138)	20	(34)	(54)	(13)	7	(20)	רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
(40)	15	(25)	28	(47)	(75)	9	(5)	14	רווחים בגין ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾
2	-	2	-	-	-	(5)	5	(10)	שינוי נטו במהלך השנה
(3)	1	(2)	-	-	-	4	(3)	7	התאמות מתרגום דוחות כספיים גידורים**
(1)	1	-	-	-	-	(1)	2	(3)	שינוי נטו במהלך השנה
(34)	12	(22)	-	-	-	(110)	53	(163)	הטבות לעובדים
(1)	1	-	7	(4)	11	20	(12)	32	הפסד אקטוארי נטו
(35)	13	(22)	7	(4)	11	(90)	41	(131)	הפסדים (רווחים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽²⁾
(2)	1	(1)	1	(3)	(10)	5	(15)	(15)	שינויים נטו במהלך השנה
(74)	28	(46)	23	(38)	(61)	(72)	33	(105)	השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
									סך הכל השינוי נטו במהלך השנה
									השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר המיוחס לבעלי מניות הבנק
									סך הכל השינוי נטו במהלך השנה

* התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

** רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעה נטו במטבע חוץ.

(1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מרבית. לפירוט נוסף ראה באור 3.

(2) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות בגין הטבות לעובדים, ראה באור 23.

באור 11 - מזומנים ופקדונות בבנקים
(במיליוני ש"ח)

הרכב:

הבנק		המאוחד		
ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר		
2015	2016	2015	2016	
21,604	21,491	27,116	27,226	מזומנים ופקדונות בבנקים מרכזיים
3,312	1,841	3,611	1,924	פקדונות בבנקים מסחריים
24,916	23,332	30,727	29,150	סך הכל ⁽¹⁾
24,081	22,694	30,265	27,638	(1) כולל מזומנים ופקדונות בבנקים לתקופה מקורית שאינה עולה על שלושה חודשים

באור 12 - ניירות ערך
(במיליוני ש"ח)

המאוחד					
31 בדצמבר 2016					
שוי הוגן (1)	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשוי הוגן	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשוי הוגן	עלות מופחתת (במניות עלות)	הערך במאזן	(א) אגרות חוב המוחזקות לפדיון
1,094	3	18	1,079	1,079	של ממשלת ישראל
70	-	9	61	61	של מוסדות פיננסיים בישראל
52	-	-	52	52	של מוסדות פיננסיים זרים
285	-	18	267	267	של אחרים בישראל
1,501	3	45	1,459	1,459	סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון

שוי הוגן (1)	רווח כולל אחר מצטבר		עלות מופחתת (במניות עלות)	הערך במאזן	(ב) ניירות ערך זמינים למכירה
	הפסדים	רווחים			
7,434	23	20	7,437	7,434	אגרות חוב ומלוות - של ממשלת ישראל
2,918	6	-	2,924	2,918	של ממשלות זרות
259	1	-	260	259	של מוסדות פיננסיים בישראל
1,406	3	-	1,409	1,406 ⁽⁷⁾	של מוסדות פיננסיים זרים
409	7	1	415	409	מגובי משכנתאות (MBS) ⁽⁶⁾
718	7	6	719	718	של אחרים בישראל
23	-	-	23	23	של אחרים זרים
13,167	47	27	13,187	13,167	סך כל אגרות החוב הזמינות למכירה
175	4	4	175	175 ⁽⁵⁾⁽⁴⁾	מניות -
13,342	51 ⁽²⁾	31 ⁽²⁾	13,362	13,342	סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

שוי הוגן (1)	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשוי הוגן	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשוי הוגן	עלות מופחתת (במניות עלות)	הערך במאזן	(ג) ניירות ערך למסחר
4	-	-	4	4	של מוסדות פיננסיים בישראל
4	-	-	4	4	של מוסדות פיננסיים זרים
7	-	-	7	7	של אחרים בישראל
11	1	-	12	11	של אחרים זרים
972	1	1	972	972	סך כל אגרות החוב למסחר
3	-	-	3	3	מניות -
975	1 ⁽³⁾	1 ⁽³⁾	975	975	סך כל ניירות הערך למסחר
15,818	55	77	15,796	15,776	סך כל ניירות הערך

- הערות: פירוט תוצאות הפעילות מהשקעות באגרות חוב ובמניות - ראה באורים 2 ו-3, באשר לשעבוד ניירות ערך - ראה באור 26.
- (1) נתוני שוי הוגן המבוססים על שערי בורסה, לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (2) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שוי הוגן", למעט ניירות ערך בסך של 4 מיליון ש"ח הכוללים נגזר משובץ הנמדדים לפי שוי הוגן תוך זקיפת השינויים בשוי הוגן לרווח והפסד (31.12.15 - 19 מיליון ש"ח).
- (3) נזקפו לדוח רווח והפסד.
- (4) כולל השקעה בקרנות השקעה פרטיות בסך של 111 מיליון ש"ח ושטרי הון צמיתים בסך של 4 מיליון ש"ח (31.12.15) - השקעה בקרנות השקעה פרטיות בסך של 115 מיליון ש"ח, ושטרי הון צמיתים בסך 19 מיליון ש"ח.
- (5) כולל השקעה במניות וקרנות השקעה פרטיות שלא מתקיים לגביהן שוי הוגן זמין המוצגות לפי עלות בסך של 123 מיליון ש"ח (31.12.15) - 128 מיליון ש"ח.
- (6) ניירות ערך בערבות GNMA וניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC.
- (7) כולל ניירות ערך בבעלות של יותר מממשלה אחת בסך של 978 מיליון ש"ח.

באור 12 - ניירות ערך (המשך)
(במיליוני ש"ח)

המאוחד					
31 בדצמבר 2015					
שוי הוגן ⁽¹⁾	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשוי הוגן	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשוי הוגן	עלות מופחתת (במניות עלות)	הערך במאזן	(א) אגרות חוב המוחזקות לפדיון
560	-	21	539	539	של ממשלת ישראל
74	-	11	63	63	של מוסדות פיננסיים בישראל
75	-	-	75	75	של מוסדות פיננסיים זרים
261	1	19	243	243	של אחרים בישראל
970	1	51	920	920	סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון
שוי הוגן ⁽¹⁾	רווח כולל אחר מצטבר הפסדים	רווחים רווחים	עלות מופחתת (במניות עלות)	הערך במאזן	(ב) ניירות ערך זמינים למכירה
7,080	26	15	7,091	7,080	אגרות חוב ומלוות - של ממשלת ישראל
3,244	9	-	3,253	3,244	של ממשלות זרות
458	6	1	463	458	של מוסדות פיננסיים בישראל
1,709	10	1	1,718	1,709	של מוסדות פיננסיים זרים
510	9	1	518	510	מגובי משכנתאות (MBS) ⁽⁶⁾
915	13	11	917	915	של אחרים בישראל
360	1	-	361	360	של אחרים זרים
14,276	74	29	14,321	14,276	סך כל אגרות החוב הזמינות למכירה
258	4	18	244	258 ⁽⁵⁾⁽⁴⁾	מניות -
14,534	78 ⁽²⁾	47 ⁽²⁾	14,565	14,534	סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה
שוי הוגן ⁽¹⁾	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשוי הוגן	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשוי הוגן	עלות מופחתת (במניות עלות)	הערך במאזן	(ג) ניירות ערך למסחר
774	-	3	771	774	אגרות חוב ומלוות - של ממשלת ישראל
69	1	-	70	69	של מוסדות פיננסיים בישראל
72	-	-	72	72	של מוסדות פיננסיים זרים
47	-	-	47	47	של אחרים בישראל
20	-	-	20	20	של אחרים זרים
982	1	3	980	982	סך כל אגרות החוב למסחר
3	-	-	3	3	מניות -
985	1 ⁽³⁾	3 ⁽³⁾	983	985	סך כל ניירות הערך למסחר
16,489	80	101	16,468	16,439	סך כל ניירות הערך

באור 12 - ניירות ערך (המשך)
(במיליוני ש"ח)

הבנק					
31 בדצמבר 2016					
שוי הוגן (1)	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשוי הוגן	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשוי הוגן	עלות מופחתת (במניות עלות)	הערך במאזן	(א) אגרות חוב המוחזקות לפדיון
971	3	11	963	963	של ממשלת ישראל
70	-	9	61	61	של מוסדות פיננסיים בישראל
241	-	15	226	226	של אחרים בישראל
1,282	3	35	1,250	1,250	סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון

שוי הוגן (1)	רווח כולל אחר מצטבר		עלות מופחתת (במניות עלות)	הערך במאזן	(ב) ניירות ערך זמינים למכירה
	הפסדים	רווחים			
5,592	18	10	5,600	5,592	אגרות חוב ומלוות - של ממשלת ישראל של ממשלות זרות
2,915	5	-	2,920	2,915	של מוסדות פיננסיים בישראל
104	1	-	105	104	של מוסדות פיננסיים זרים
1,406	3	-	1,409	1,406 (7)	מגובי משכנתאות (MBS) (6)
409	7	1	415	409	של אחרים בישראל
687	5	5	687	687	של אחרים זרים
23	-	-	23	23	סך כל אגרות החוב הזמינות למכירה
11,136	39	16	11,159	11,136	מניות -
171	4	4	171	171 (5)(4)	סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה
11,307	43 (2)	20 (2)	11,330	11,307	

שוי הוגן (1)	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשוי הוגן	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשוי הוגן	עלות מופחתת (במניות עלות)	הערך במאזן	(ג) ניירות ערך למסחר
-	-	-	-	-	סך כל אגרות החוב למסחר
4	-	-	4	4	מניות -
2	-	-	2	2	סך כל ניירות הערך למסחר
11	1	-	12	11	סך כל ניירות הערך
963	1	1	963	963	
3	-	-	3	3	
966	1 (3)	1 (3)	966	966	
13,555	47	56	13,546	13,523	

- הערות: פירוט תוצאות הפעילות מהשקעות באגרות חוב ובמניות - ראה באורים 2 ו-3, באשר לשעבוד ניירות ערך - ראה באור 26.
- (1) נתוני שוי הוגן המבוססים על שערי בורסה, לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (2) ליום 31.12.15 כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שוי הוגן", למעט ניירות ערך בסך של 7 מיליון ש"ח הכוללים גזר משובץ הנמדדים לפי שוי הוגן תוך זקיפת השינויים בשוי הוגן לרווח והפסד.
- (3) נזקפו לדוח רווח והפסד.
- (4) כולל השקעה בקרנות השקעה פרטיות בסך של 110 מיליון ש"ח (31.12.15) - השקעה בקרנות השקעה פרטיות בסך של 115 מיליון ש"ח ושטרי הון צמיתים בסך של 7 מיליון ש"ח.
- (5) כולל השקעה במניות וקרנות השקעה פרטיות שלא מתקיים לגביהן שוי הוגן זמין המוצגות לפי עלות בסך של 122 מיליון ש"ח (31.12.15 - 124 מיליון ש"ח).
- (6) ניירות ערך בערבות GNMA וניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC.
- (7) כולל ניירות ערך בבעלות של יותר מממשלה אחת בסך של 978 מיליון ש"ח.

באור 12 - ניירות ערך (המשך)
(במיליוני ש"ח)

הבנק					(א) אגרות חוב המוחזקות לפדיון
31 בדצמבר 2015					
שוי הוגן (1)	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשוי הוגן	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשוי הוגן	עלות מופחתת (במניות עלות)	הערך במאזן	
433	-	13	420	420	של ממשלת ישראל
74	-	11	63	63	של מוסדות פיננסיים בישראל
215	1	15	201	201	של אחרים בישראל
722	1	39	684	684	סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון

רווח כולל אחר מצטבר					(ב) ניירות ערך זמינים למכירה
שוי הוגן (1)	הפסדים	רווחים	עלות מופחתת (במניות עלות)	הערך במאזן	
*4,670	17	4	*4,683	*4,670	
3,240	9	-	3,249	3,240	של ממשלות זרות
183	1	1	183	183	של מוסדות פיננסיים בישראל
1,709	10	1	1,718	1,709	של מוסדות פיננסיים זרים
510	9	1	518	510	מגובי משכנתאות (MBS) ⁽⁶⁾
881	10	9	882	881	של אחרים בישראל
360	1	-	361	360	של אחרים זרים
11,553	57	16	11,594	11,553	סך כל אגרות החוב הזמינות למכירה
*242	4	14	*232	(5)(4)*242	מניות -
11,795	(2)61	(2)30	11,826	11,795	סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשוי הוגן					(ג) ניירות ערך למסחר
שוי הוגן (1)	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשוי הוגן	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשוי הוגן	עלות מופחתת (במניות עלות)	הערך במאזן	
774	-	3	771	774	
66	1	-	67	66	של מוסדות פיננסיים בישראל
71	-	-	71	71	של מוסדות פיננסיים זרים
39	-	-	39	39	של אחרים בישראל
19	-	-	19	19	של אחרים זרים
969	1	3	967	969	סך כל אגרות החוב למסחר
3	-	-	3	3	מניות -
972	(3)1	(3)3	970	972	סך כל ניירות הערך למסחר
13,489	63	72	13,480	13,451	סך כל ניירות הערך

* סוג מחדש.

הבנק		המאוחד		(ד) מידע לגבי אגרות חוב פגומות
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2015	2016	2015	2016	
3	2	7	5	יתרת חוב רשומה של -
-	-	-	-	אגרות חוב פגומות שצוברות הכנסות רבית
3	2	7	5	אגרות חוב פגומות שאינן צוברות הכנסות רבית
				סך הכל יתרת חוב רשומה

באור 12 - ניירות ערך (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ה. שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך של ניירות ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומש

מאוחד							
31 בדצמבר 2016							
12 חודשים ומעלה				פחות מ-12 חודשים			
סך הכל	הפסדים שטרם מומשו		שווי הוגן	סה"כ	הפסדים שטרם מומשו		שווי הוגן
	20-40%	0-20%			20-40%	0-20%	
-	-	-	-	3	-	3	403
אגרות חוב המוחזקות לפדיון של ממשלת ישראל⁽¹⁾							
ניירות ערך זמינים למכירה							
אגרות חוב							
4	-	4	1,536	19	-	19	3,586
1	-	1	78	5	-	5	2,627
1	-	1	143	-	-	-	-
2	-	2	277	1	-	1	836
-	-	-	-	7	-	7	371
7	-	7	429	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
4	2	2	30	-	-	-	-
19	2	17	2,493	32	-	32	7,420
מניות							
סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה							

מאוחד							
31 בדצמבר 2015							
12 חודשים ומעלה				פחות מ-12 חודשים			
סך הכל	הפסדים שטרם מומשו		שווי הוגן	סה"כ	הפסדים שטרם מומשו		שווי הוגן
	20-40%	0-20%			20-40%	0-20%	
-	-	-	-	1	-	1	90
אגרות חוב המוחזקות לפדיון של אחרים בישראל⁽¹⁾							
ניירות ערך זמינים למכירה							
אגרות חוב							
1	-	1	732	25	-	25	4,125
2	-	2	124	7	-	7	3,120
-	-	-	-	6	-	6	344
4	-	4	369	6	-	6	1,127
4	-	4	127	5	1	4	367
10	2	8	387	3	-	3	190
-	-	-	-	1	-	1	322
-	-	-	-	4	-	4	41
21	2	19	1,739	57	1	56	9,636
מניות							
סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה							

(1) יתרת העלות המופחתת של אגרות החוב המוחזקות לפדיון מסתכמות ב-406 מיליון ש"ח (31.12.15 - 91 מיליון ש"ח).

באור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
(במיליוני ש"ח)

1. חובות, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי

		31 בדצמבר 2016				המאוחז
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי	
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור		
יתרת חוב רשומה:						
36,897	2,578	34,319	408	-	33,911	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
43,856	-	43,856	17,529	21,741	4,586	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
21,988	-	21,988	-	21,741	247	מזה: לפי עומק פיגור
80,753	2,578	78,175	17,937	21,741	38,497	סך הכל
מזה:						
197	-	197	71	-	126	חובות בארגון מחדש
380	-	380	12	8	360	חובות פגומים אחרים
577	-	577	83	8	486	סך הכל חובות פגומים
235	-	235	41	164	30	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
979	-	979	195	2	782	חובות בעייתיים אחרים
1,791	-	1,791	319	174	1,298	סך הכל חובות בעייתיים
יתרת הפרשה להפסדי אשראי:						
474	-	474	28	-	446	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני
373	-	373	203	115	55	בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
116	-	116	-	115	1	מזה: לפי עומק פיגור
847	-	847	231	115	501	סך הכל
200	-	200	22	-	178	מזה: בגין חובות פגומים

		31 בדצמבר 2015				המאוחז
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי	
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור		
יתרת חוב רשומה:						
36,772	4,280	32,492	426	-	32,066	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
40,887	-	40,887	16,473	20,032	4,382	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
20,429	-	20,429	-	20,032	397	מזה: לפי עומק פיגור
77,659	4,280	73,379	16,899	20,032	36,448	סך הכל
מזה:						
229	-	229	69	-	160	חובות בארגון מחדש
535	-	535	6	10	519	חובות פגומים אחרים
764	-	764	75	10	679	סך הכל חובות פגומים
234	-	234	31	182	21	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
754	-	754	173	2	579	חובות בעייתיים אחרים
1,752	-	1,752	279	194	1,279	סך הכל חובות בעייתיים
יתרת הפרשה להפסדי אשראי:						
464	-	464	15	-	449	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני
360	-	360	192	119	49	בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
120	-	120	-	119	1	מזה: לפי עומק פיגור
824	-	824	207	119	498	סך הכל
197	-	197	7	-	190	מזה: בגין חובות פגומים

באור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

1. חובות, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי

		31 בדצמבר 2016				הבנק
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי	
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור		
יתרת חוב רשומה:						
32,812	1,848	30,964	261	-	30,703	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
30,782	-	30,782	6,517	21,491	2,774	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
21,738	-	21,738	-	21,491	247	מזה: לפי עומק פיגור
63,594	1,848	61,746	6,778	21,491	33,477	סך הכל
מזה:						
125	-	125	37	-	88	חובות בארגון מחדש
324	-	324	6	8	310	חובות פגומים אחרים
449	-	449	43	8	398	סך הכל חובות פגומים
205	-	205	29	164	12	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
765	-	765	103	-	662	חובות בעייתיים אחרים
1,419	-	1,419	175	172	1,072	סך הכל חובות בעייתיים
יתרת הפרשה להפסדי אשראי:						
400	-	400	19	-	381	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני
253	-	253	114	113	26	בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
114	-	114	-	113	1	מזה: לפי עומק פיגור
653	-	653	133	113	407	סך הכל
155	-	155	14	-	141	מזה: בגין חובות פגומים

		31 בדצמבר 2015				הבנק
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי	
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור		
יתרת חוב רשומה:						
31,246	3,312	27,934	272	-	27,662	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
27,141	-	27,141	5,061	19,823	2,257	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
20,220	-	20,220	-	19,823	397	מזה: לפי עומק פיגור
58,387	3,312	55,075	5,333	19,823	29,919	סך הכל
מזה:						
141	-	141	31	-	110	חובות בארגון מחדש
465	-	465	2	10	453	חובות פגומים אחרים
606	-	606	33	10	563	סך הכל חובות פגומים
216	-	216	21	182	13	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
528	-	528	79	-	449	חובות בעייתיים אחרים
1,350	-	1,350	133	192	1,025	סך הכל חובות בעייתיים
יתרת הפרשה להפסדי אשראי:						
382	-	382	8	-	374	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני
230	-	230	92	117	21	בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
118	-	118	-	117	1	מזה: לפי עומק פיגור
612	-	612	100	117	395	סך הכל
165	-	165	3	-	162	מזה: בגין חובות פגומים

באור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

2. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				המאוחד
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
827	-	827	134	151	542	תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי - חובות
85	-	85	105	(4)	(16)	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2013
(231)	-	(231)	(104)	(15)	(112)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
195	-	195	75	-	120	- מחיקות חשבונאיות
(36)	-	(36)	(29)	(15)	8	- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
876	-	876	210	132	534	מחיקות חשבונאיות, נטו
53	-	53	38	3	12	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2014
(345)	-	(345)	(122)	(16)	(207)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
240	-	240	81	-	159	- מחיקות חשבונאיות
(105)	-	(105)	(41)	(16)	(48)	- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
824	-	824	207	119	498	מחיקות חשבונאיות, נטו
94	-	94	48	2	44	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2015
(281)	-	(281)	(110)	(6)	(165)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
214	-	214	86	-	128	- מחיקות חשבונאיות
(67)	-	(67)	(24)	(6)	(37)	- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(4)	-	(4)	-	-	(4)	מחיקות חשבונאיות, נטו
847	-	847	231	115	501	אחר - סווג לנכסים מוחזקים למכירה
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2016

סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				המאוחד
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
116	-	116	10	-	106	תנועה ביתרת ההפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
4	-	4	4	-	-	יתרת ההפרשה ליום 31 בדצמבר 2013
120	-	120	14	-	106	גידול בהפרשה
(35)	-	(35)	1	-	(36)	יתרת ההפרשה ליום 31 בדצמבר 2014
85	-	85	15	-	70	גידול (קיסון) בהפרשה
(14)	-	(14)	(1)	-	(13)	יתרת ההפרשה ליום 31 בדצמבר 2015
71	-	71	14	-	57	קיסון בהפרשה
						יתרת ההפרשה ליום 31 בדצמבר 2016

באור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

2. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

		אשראי לציבור				הבנק
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
626	-	626	52	150	424	תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי - חובות
28	-	28	61	(3)	(30)	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2013
(134)	-	(134)	(49)	(15)	(70)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
99	-	99	28	-	71	- מחיקות חשבונאיות
(35)	-	(35)	(21)	(15)	1	- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
619	-	619	92	132	395	מחיקות חשבונאיות, נטו
32	-	32	34	1	(3)	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2014
(198)	-	(198)	(52)	(17)	(129)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
146	-	146	25	-	121	- מחיקות חשבונאיות
(52)	-	(52)	(27)	(17)	(8)	- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
13	-	13	1	1	11	מחיקות חשבונאיות, נטו
612	-	612	100	117	395	מיזוג חברה בת
58	-	58	36	1	21	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2015
(182)	-	(182)	(69)	(5)	(108)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
128	-	128	49	-	79	- מחיקות חשבונאיות
(54)	-	(54)	(20)	(5)	(29)	- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
37	-	37	17	-	20	מחיקות חשבונאיות, נטו
653	-	653	133	113	407	מיזוג חברה בת
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2016

		אשראי לציבור				הבנק
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
102	-	102	5	-	97	תנועה ביתרת ההפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
(12)	-	(12)	3	-	(15)	יתרת ההפרשה ליום 31 בדצמבר 2013
90	-	90	8	-	82	גידול (קיטון) בהפרשה
(21)	-	(21)	1	-	(22)	יתרת ההפרשה ליום 31 בדצמבר 2014
2	-	2	-	-	2	גידול (קיטון) בהפרשה
71	-	71	9	-	62	מיזוג חברה בת
(13)	-	(13)	(1)	-	(12)	יתרת ההפרשה ליום 31 בדצמבר 2015
4	-	4	1	-	3	קיטון בהפרשה
62	-	62	9	-	53	מיזוג חברה בת
						יתרת ההפרשה ליום 31 בדצמבר 2016

באור 14 - אשראי לממשלה
(במיליוני ש"ח)

הבנק		המאוחד		הרכב:
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2015	2016	2015	2016	
-	7	669	654	אשראי אחר
-	7	669	654	סך הכל אשראי לממשלה

באור 15 - השקעות בחברות מוחזקות
(במיליוני ש"ח)

א. הרכב:

המאוחד			הבנק			ליום 31 בדצמבר 2015	ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 31 בדצמבר 2015	ליום 31 בדצמבר 2016	
ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 31 בדצמבר 2015	ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 31 בדצמבר 2015	ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 31 בדצמבר 2015					
סך הכל	חברה כלולה	חברה כלולה	סך הכל	חברה כלולה	חברה כלולה	סך הכל	חברה כלולה	חברה כלולה	סך הכל	חברה כלולה
514	438	438	2,330	1,816	514	2,659	*2,221	438		השקעות במניות לפי שיטת השווי המאזני השקעות אחרות:
-	-	-	211	211	-	348	348	-		שטרי הון וכתבי התחייבות נדחים
514	438	438	2,541	2,027	514	3,007	2,569	438		סך הכל השקעות בחברות מוחזקות
273	201	201	1,357	1,084	273	1,259	*1,058	201		רווחים שנצברו ממועד הרכישה, נטו סעיפים שנצברו בהון ממועד הרכישה:
-	-	-	(1)	(1)	-	(3)	(3)	-		התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה
(6)	(1)	(1)	(42)	(36)	(6)	(3)	(2)	(1)		התאמות בגין הטבות לעובדים
-	-	-	(18)	(18)	-	(8)	(8)	-		התאמות מתרגום דוחות כספיים

* החל מהדוחות הכספיים לשנת 2016 יובנק השקעות והחזקות בע"מ נכללת במסגרת הדוח הכספי של הבנק (לא מאוחד). מספרי ההשוואה סווגו מחדש.

ב. חלק הבנק ברווח של חברות מוחזקות:

המאוחד			הבנק			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014	
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014				
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח				
81	43	40	152	*135	120				חלקו של הבנק ברווח של חברות מוחזקות
-	-	(5)	-	-	(5)				מסים שוטפים
(9)	(5)	-	(22)	(5)	-				מסים נדחים
72	38	35	130	130	115				חלקו של הבנק ברווח של חברות מוחזקות לאחר השפעת המס

* סווג מחדש.

באור 15 - השקעות בחברות מוחזקות (המשך)

ג. פרטים על חברות מוחזקות עיקריות בספרי הבנק:

שם החברה	תחום פעילות עיקרי	חלק בהון המקנה זכות לקבלת רווחים		חלק בזכויות ההצבעה		השקעה במניות לפי שווי מאזני ⁽³⁾ 31 בדצמבר	
		31 בדצמבר		31 בדצמבר		31 בדצמבר	
		2015	2016	2015	2016	2015	2016
		%		%		במיליוני ש"ח	
חברות מאוחדות רשומות בישראל-							
יובנק חברה לנאמנות בע"מ	שירותי נאמנות	100.0	100.0	100.0	100.0	22	21
בנק אוצר החייל בע"מ	בנק מסחרי	78.0	78.0	78.0	78.0	1,193	1,209
בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ	בנק מסחרי	100.0	-	100.0	-	396 ⁽⁵⁾	-
בנק מסד בע"מ	בנק מסחרי	51.0	51.0	51.0	51.0	294	306
רשומה בחוץ לארץ							
פיבי בנק (שוויץ) (רשומה בשוויץ)	בנק מסחרי	100.0	100.0	100.0	100.0	242	211 ⁽⁶⁾
חברה כלולה							
חברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ	כרטיסי אשראי	28.2	28.2	21.0	21.0	438	514

- (1) ברשימה הנ"ל לא נכללו חברות מאוחדות בבעלות ובשליטה מלאה, שהן חברות נכסים או מספקות שירותים לבנק, אשר נכסיהן ותוצאות פעילותן נכללים בדוחות הכספיים של הבנק.
- (2) מניותיהן של כל החברות ברשימה הנ"ל אינן רשומות למסחר בבורסה.
- (3) לרבות יתרות עודפי עלות המיוחסים לקשרי לקוחות.
- (4) כולל הפחתת עודף עלות המיוחס לקשרי לקוחות: בנק אוצר החייל בע"מ - 23 מיליון ש"ח (2015 - 34 מיליון ש"ח), בנק מסד בע"מ - 9 מיליון ש"ח (2015 - 9 מיליון ש"ח), בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ - שנת 2015 - 1 מיליון ש"ח.
- (5) ראה האמור בסעיף ו' להלן באשר למיזוג הבנקים יובנק ופאג"י.
- (6) ראה האמור בבאור 18'א' להלן באשר להסכם מכירת פעילות פיבי בנק (שוויץ).

ד. מידע תמציתי בנושא חברות כלולות, ללא התאמה לשיעורי הבעלות המוחזקים בידי הקבוצה

1. להלן מידע תמציתי על המצב הכספי

שיעור בעלות	סך נכסים	סך התחייבויות	הון שמיחס לבעלים של החברה
%	במיליוני ש"ח		
28.2	12,416	10,912	1,504
28.2	10,991	9,766	1,225

2. להלן מידע תמציתי על תוצאות הפעילות

שיעור בעלות	רווח נקי לשנה	רווח שמיחס לבעלים של החברה	רווח שמיחס לזכויות שאינן מקנות שליטה
%	במיליוני ש"ח		
28.2	292	292	-
28.2	165	149	16
28.2	143	139	4

סעיפים אחרים שנצברו בהון		דיבידנד שנרשם		תרומה לרווח הנקי		השקעות הוניות אחרות	
						31 בדצמבר	
2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
-	-	35	20	25	19	-	-
(6)	(31)	-	-	(4)17	(4)42	-	-
(1)	-	-	-	(4)38	-	-	-
-	(1)	-	-	(4)10	(4)13	5	5
-	(10)	-	-	(1)	(21)	-	-
(1)	(5)	-	-	43	81	-	-

באור 15 - השקעות בחברות מוחזקות (המשך)

ה. מיזוג הבנקים יובנק ופועלי אגודת ישראל

ביום 30 בספטמבר 2015 הושלם מיזוג בין הבנק לבין יובנק בע"מ (להלן - "יובנק"), חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, וביום 31 בדצמבר 2015 הושלם מיזוג בין הבנק לבין בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ (להלן - "פאג"), חברה בת בבעלות מלאה של הבנק. יובנק ופאג" התמזגו עם ולתוך הבנק (על פי הוראות הפרק הראשון לחלק השמיני בחוק החברות, התשנ"ט-1999 ובהתאם להוראות הפרק השני לחלק ה'2 לפקודת מס הכנסה, התשכ"א-1961) באופן בו הנכסים וההתחייבויות של כל אחד מהם, כפי שיהיו במועד המיזוג, הועברו לבנק ללא תמורה, ויובנק ופאג"י חוסלו, ללא פירוק, ורשם החברות מחק אותם מרישומיו.

לפרטי המיזוג והטבות המס ראה באור 15(ו) לדוחות הכספיים לשנת 2015.

להלן תמצית דוחות פרופורמה המשקפים את המצב הכספי ליום 31 בדצמבר 2015 ואת תוצאות הפעולות לשנתיים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2015 של הבנק, יובנק ופאג"י (במיליוני ש"ח):
תמצית מאזן פרופורמה:

ליום 31 בדצמבר 2015			
נתוני פרופורמה	הכללת נתוני פאג"י	כפי שדווח בדוחות אלו	
			נכסים
24,985	69	24,916	מזומנים ופקדונות בבנקים
13,720	269	13,451	ניירות ערך
353	-	353	ניירות ערך שנשאלו
57,589	2,514	55,075	אשראי לציבור
(648)	(36)	(612)	הפרשה להפסדי אשראי
56,941	2,478	54,463	אשראי לציבור, נטו
2,478	(529)	3,007	השקעה בחברות מוחזקות
1,101	21	1,080	בנינים וציוד
207	-	207	נכסים בלתי מוחשיים
1,655	-	1,655	נכסים בגין מכשירים נגזרים
912	36	876	נכסים אחרים
102,352	2,344	100,008	סך כל הנכסים
			התחייבויות והון
83,553	3,350	80,203	פקדונות הציבור
2,581	(1,228)	3,809	פקדונות מבנקים
279	3	276	פקדונות הממשלה
3,841	-	3,841	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
1,654	-	1,654	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
3,045	219	2,826	התחייבויות אחרות
94,953	2,344	92,609	סך כל ההתחייבויות
326	-	326	הון זמני - זכויות שאינן מקנות שליטה
7,073	-	7,073	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
102,352	2,344	100,008	סך כל ההתחייבויות והון

באור 15 - השקעות בחברות מוחזקות (המשך)

תמצית דוחות רווח והפסד פרופורמה:

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2014				לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2015			
נתוני פרופורמה	הכללת נתוני פאג"י	הכללת נתוני יובנק	כפי שדווח בדוחות אלו	נתוני פרופורמה	הכללת נתוני פאג"י	הכללת נתוני יובנק	כפי שדווח בדוחות אלו
2,011	135	78	1,798	1,688	128	39	1,521
495	(1)	10	486	280	(5)	2	283
1,516	136	68	1,312	1,408	133	37	1,238
20	6	(2)	16	11	-	-	11
1,496	130	70	1,296	1,397	133	37	1,227
195	4	39	152	123	4	24	95
987	88	90	809	997	88	70	839
197	(35)	(32)	264	135	(34)	(24)	193
1,379	57	97	1,225	1,255	58	70	1,127
1,349	99	74	1,176	1,209	92	63	1,054
330	29	25	276	314	30	15	269
86	-	1	85	86	-	-	86
460	8	38	414	447	4	27	416
2,225	136	138	1,951	2,056	126	105	1,825
650	51	29	570	596	65	2	529
265	23	12	230	241	26	2	213
385	28	17	340	355	39	-	316
70	(28)	(17)	115	91	(39)	-	130
455	-	-	455	446	-	-	446

הכנסות רבית
הוצאות (הכנסות) רבית
הכנסות רבית,נטו
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
הכנסות רבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מרבית
הכנסות מימון שאינן מרבית
עמלות
הכנסות אחרות
סך כל ההכנסות שאינן מרבית
הוצאות תפעוליות ואחרות
משכורות והוצאות נלוות
אחזקה ופחת ובנינים וציוד
הפחתות של נכסים בלתי מוחשיים
הוצאות אחרות
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
רווח לפני מסים
הפרשה למסים על הרווח
רווח לאחר מסים
חלק הבנק ברווח של חברות מוחזקות לאחר השפעת המס
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

1. במסגרת הסדרים משנת 2006, בין הבנק לבין חבר משרתי הקבע והגמלאים בע"מ ("להלן - "חבר"), שהינה בעלת מניות נוספת באוצר החייל, לבנק התחייבויות מסוימות כלפי חבר, וביניהן זכות לאופציית מכר (PUT), לפיה חבר רשאית, לחייב את הבנק לרכוש ממנה את החזקותיה באוצר החייל, כולן או חלקן, במחיר הנגזר ממחיר העסקה שבה רכש הבנק את השליטה באוצר החייל בשנת 2006 (בהתאמות מסוימות). באוגוסט 2011 ובפברואר 2014 התקשרו הבנק וחבר בהסכמים להארכת האופציה וכיום האופציה בתוקף עד ליום 17 בפברואר 2018 וניתנת למימוש על ידי חבר בשיעורים שנתיים של 2% לשנה מההון המונפק והנפרע של אוצר החייל, במצטבר עד 8% למשך כל תקופת האופציה, מתוכם מומשו עד כה על ידי חבר 2% (להלן - "האחזקות הממומשות") וזאת בנוסף לזכותה של חבר לממש בתום תקופת האופציה את מלוא אחזקותיה או חלקן. עם השלמת רכישת האחזקות הממומשות מחזיק הבנק בכ-78% מזכויות ההון וההצבעה וחבר זכאית להמליץ על דירקטור אחד פחות, כך שהבנק מחזיק בכ-73% מהזכות למנות דירקטורים באוצר החייל. בנוסף, לחבר זכות הצטרפות יחסית במכירת מניות אוצר החייל על ידי הבנק.

2. ביום 29 באוגוסט 2013 נחתם הסכם בין ממשלת שוויץ לבין משרד המשפטים בארה"ב, שנועד להסדיר את המחלוקות בנושא העלמות מס של אזרחים אמריקאיים באמצעות בנקים בשוויץ. במסגרת ההסכם, כל הבנקים השוויצריים שאינם תחת חקירה פלילית של הרשויות האמריקאיות היו אמורים להודיע לרגולטור בשוויץ, עד ליום 31 בדצמבר 2013, על החלטתם בנוגע להצטרפותם או אי הצטרפותם להסכם. פיבי בנק (שוויץ) התקשרה עם יועצים משפטיים שוויצריים ואמריקאיים המתמחים בתחום, ולאחר בחינה שבוצעה בעזרתם החליטה פיבי בנק (שוויץ) עד ליום 31 בדצמבר 2013 שלא להצטרף להסכם במסלול המיועד לבנק שאינו מצהיר כי לא ביצע הפרה (הקטגוריה השנייה) וביום 30 באוקטובר 2014 החליטה שלא להצטרף להסכם במסלול המיועד לבנק המצהיר כי לא ביצע הפרה (הקטגוריה השלישית). הסביבה העסקית הנוכחית כרוכה בסיכונים משפטיים ורגולטוריים וקיים קושי להעריך את השפעתם על המצב הכספי והרווחיות של פיבי בנק (שוויץ). בהתאם למצב העניינים הנוכחי לדעת פיבי בנק (שוויץ) ויועציה, לא נדרש ביצוע הפרשה בדוחות הכספיים המבוקרים.

באור 15 - השקעות בחברות מוחזקות (המשך)

ח. ביום 2 בנובמבר 2015, הודיעו חברת Visa Inc. (להלן- "ויזה אינק") וחברת Visa Europe LTD. (להלן- "ויזה אירופה") על התקשרות בהסכם, על פיו תרכוש ויזה אינק את ויזה אירופה (להלן- "העסקה") מהחברים (Principal Members) אשר החזיקו במניותיה.

ביום 21 ביוני 2016, לאחר שהושלם שלב קבלת האישורים הרגולטוריים, התקבלה תמורת העסקה, הכוללת תמורה מיידית במזומן בסך 71 מיליוני אירו. כן צפויה להתקבל תמורה עתידית נוספת בסך של כ-6 מיליוני אירו בתנאים שנקבעו. בנוסף, קיבלה כאל מניות בכורה חסומות לתקופת של 4 עד 12 שנים, המירות למניות ויזה אינק, שערכן למועד העסקה נאמד בכ-26 מיליוני אירו ("שווי נאיבי"). יובהר כי יחס ההמרה של מניות הבכורה עשוי לקטון בעתיד, בתנאים מסוימים.

תמורת העסקה התחלקה בין כאל (כ-68% מתמורת העסקה) לבין בנק דיסקונט והבנק, כולם בעלי מעמד "Principal Member" בוויזה אירופה. החלוקה מתבצעת ותבצע בעתיד בהתאם למנגנון חלוקה מוסכם שגיבשו הצדדים. מנגנון החלוקה אושר על ידי האורגנים המוסמכים של הצדדים.

כאל הכירה בהכנסה בסך של 263 מיליון ש"ח בגין העסקה ברבעון השני של שנת 2016.

בהתאם להערכה ראשונית של כאל, על בסיס העובדות הידועות כיום, רכישת ויזה אירופה בידי ויזה אינק, לא צפויה להשפיע על מערכת היחסים בין כאל לבין ארגון ויזה, זולת שינוי ביחס לבעלות בוויזה אירופה.

באור 16 - בנינים וציוד
(במיליוני ש"ח)

א. הרכב:

הבנק			המאוחד			
סך הכל	ציוד, ריהוט וכלי רכב	בנינים ומקרקעין (1)	סך הכל	ציוד, ריהוט וכלי רכב	בנינים ומקרקעין (1)	
עלות נכסים						
1,973	575	1,398	2,718	852	1,866	ליום 31 בדצמבר 2014
99	34	65	114	36	78	תוספות
(248)	*(177)	(71)	(270)	(180)	(90)	גריעות
106	*77	*29	-	-	-	מיזוג חברה בת
1,930	509	1,421	2,562	708	1,854	ליום 31 בדצמבר 2015
46	19	27	55	22	33	תוספות
(44)	(11)	(33)	(144)	(11)	(133)	גריעות
45	9	36	-	-	-	מיזוג חברה בת
(120)	-	(120)	(120)	-	(120)	סוג לנכסים מוחזקים למכירה
1,857	526	1,331	2,353	719	1,634	ליום 31 בדצמבר 2016
פחת שנצבר (2)						
931	479	452	1,496	737	759	ליום 31 בדצמבר 2014
67	29	38	89	33	56	פחת
(240)	*(177)	(63)	(252)	(178)	(74)	גריעות
92	*75	*17	-	-	-	מיזוג חברה בת
850	406	444	1,333	592	741	ליום 31 בדצמבר 2015
74	29	45	93	33	60	פחת
(35)	(11)	(24)	(131)	(11)	(120)	גריעות
24	5	19	-	-	-	מיזוג חברה בת
(75)	-	(75)	(75)	-	(75)	סוג לנכסים מוחזקים למכירה
838	429	409	1,220	614	606	ליום 31 בדצמבר 2016
1,019	97	922	1,133	105	1,028	יתרה מופחתת ליום 31 בדצמבר 2016
1,080	103	977	1,229	116	1,113	יתרה מופחתת ליום 31 בדצמבר 2015
1,042	96	946	1,222	115	1,107	יתרה מופחתת ליום 31 בדצמבר 2014
	16.4%	3.9%		15.6%	4.5%	שיעור פחת ממוצע משוקלל ב- ליום 31.12.16
	16.8%	3.5%		15.3%	4.3%	שיעור פחת ממוצע משוקלל ב- ליום 31.12.15

* סוג מחדש.

(1) לרבות התקנות ושיפורים במושכר.

(2) פחת שנצבר כולל הפסדים שנצברו מירידת ערך.

- ב. הבנק וחברות מאוחדות שלו הינם בעלי זכויות בדרך של שכירות או חכירה בבנינים בסך של 439 מיליון ש"ח (31.12.15 - 488 מיליון ש"ח), מתוכם סך של 366 מיליון ש"ח בדרך של שכירות או חכירה לתקופה שאינה עולה על 49 שנה מתאריך המאזן (31.12.15 - 364 מיליון ש"ח). הבנק וחברות מאוחדות שלו הינם בעלי זכויות של נכסים בדרך של חכירה מהונת בסך של 373 מיליון ש"ח (31.12.15 - 408 מיליון ש"ח).
- ג. זכויות במקרקעין בסך של 399 מיליון ש"ח (31.12.15 - 394 מיליון ש"ח) טרם נרשמו על שם הבנק או חברות מוחזקות שלו בלשכות רישום המקרקעין.
- ד. היתרה המאזנית של בנינים וציוד שאינם בשימוש הבנק או הקבוצה ואשר מסווגים כנדל"ן להשקעה הסתכמה בסך של 12 מיליון ש"ח (31.12.15 - 14 מיליון ש"ח).
- ה. בקבוצה קיימים נכסים שהופחתו במלואם ועדיין מופעלים. עלותם המקורית של נכסים כאמור ליום 31 בדצמבר 2016 הינה בסך של 695 מיליון ש"ח (31.12.15 - 734 מיליון ש"ח).

באור 17 - נכסים בלתי מוחשיים
(במיליוני ש"ח)

הבנק	המאוחד			עלות
	תוכנות	סך הכל	תוכנות קשרי לקוחות	
1,192	1,740	1,207	533	ליום 31 בדצמבר 2014
75	76	76	-	תוספות
(466)	(466)	(466)	-	גריעות
8	-	-	-	מיזוג חברה בת
809	1,350	817	533	ליום 31 בדצמבר 2015
94	94	94	-	תוספות
(15)	(15)	(15)	-	גריעות
888	1,429	896	533	ליום 31 בדצמבר 2016
הפחתות				
975	1,405	989	416	ליום 31 בדצמבר 2014
86	139	86	53	הפחתה לשנה
(466)	(466)	(466)	-	גריעות
7	-	-	-	מיזוג חברה בת
602	1,078	609	469	ליום 31 בדצמבר 2015
82	123	83	40	הפחתה לשנה
(15)	(15)	(15)	-	גריעות
669	1,186	677	509	ליום 31 בדצמבר 2016
הערך בספרים				
217	335	218	117	ליום 31 בדצמבר 2014
207	272	208	64	ליום 31 בדצמבר 2015
219	243	219	24	ליום 31 בדצמבר 2016

באור 18 - נכסים אחרים
(במיליוני ש"ח)

הרכב:

הבנק		המאוחד		מסים נדחים לקבל, נטו (ראה באור 8)
ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר		
2015	2016	2015	2016	מקדמות למס הכנסה, בניכוי הפרשות ומוסדות אחרים
386	320	534	448	יתרת סליקה נטו בקשר עם פעילות בניירות ערך
58	16	156	54	נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף
38	92	38	92	חייבים אחרים ויתרות חובה
317	238	317	238	סך הכל נכסים אחרים
*77	118	113	188	
876	784	1,158	1,020	

* סווג מחדש.

באור 18א - נכסים והתחייבויות המוחזקים למכירה (במיליוני ש"ח)

הרכב:

ליום 31 בדצמבר 2016 נכללו נכסים בסך של 343 מיליון ש"ח במסגרת נכסים המוחזקים למכירה והתחייבויות בסך של 745 מיליון ש"ח במסגרת התחייבות המוחזקות למכירה, כמפורט להלן:

מיליון ש"ח	נכסים המסווגים כמוחזקים למכירה
298	אשראי לציבור בניכוי הפרשה להפסדי אשראי ⁽¹⁾
45	בניינים וציוד ⁽²⁾
343	סך הכל

מיליון ש"ח	התחייבויות המסווגות כמוחזקות למכירה
745	פקדונות הציבור ⁽¹⁾
745	סך הכל

(1) ביום 19 בדצמבר 2016 חתמה פיבי בנק (שוויץ) בע"מ, חברת בת של הבנק (להלן - "השלוחה") על הסכם למכירת פעילותה לצד שלישי (להלן - "ההסכם"). סכום התמורה, המוערך בשלב זה בסך של כ- 7 מיליון פרנק שוויצרי, לפני מסים והוצאות, ייגזר משווי נכסי לקוחות השלוחה שיועברו לרוכש, בהתאמות מסוימות בהתאם לשווי נכסי הלקוחות שייבחנו בתום שנה לאחר מועד העברתם לרוכש.

במסגרת ההסכם התחייבה השלוחה לשיפויים שונים כלפי הרוכש המוגבלים בסכום ולתקופות שונות ולכל היותר עד 24 חודשים ממועד העברת נכסי הלקוחות לרוכש. הבנק יהיה ערב להתחייבויות השלוחה במסגרת ההסכם ויבוא במקומה בקשר עם התחייבויותיה על פי ההסכם, בהתאם לכל תנאי ההסכם כפי שחלים על השלוחה, וזאת במקרים מסוימים המפורטים בהסכם, הצפויים להתרחש רק לאחר החזרת רישיון הבנק של השלוחה.

השלמת המכירה מותנית בקבלת האישורים הרגולטוריים ובתהליכים הרלוונטיים בשוויץ, ועם השלמתה תפעל השלוחה לסיום פעילותה הבנקאית.

(2) ביום 15 בפברואר 2017 נחתם חוזה למכירת זכויות החכירה של הבנק (באמצעות חברת הנכסים שלו) בשטחים בבניין משרדים בתל אביב, בתמורה לסך של 84 מיליון ש"ח. הקונה שילם מקדמה ע"ח התמורה האמורה ומסירת החזקה בנכס תבצע כנגד תשלום יתרת התמורה, שמועדו החוזי לתשלום הינו עד ליום 31 במרס 2017, וכנגד המצאת האישורים הנדרשים לפי החוזה. הרווח הצפוי ממכירת הזכויות הנ"ל מסתכם בכ- 28 מיליון ש"ח לאחר השפעת המס.

באור 19 - פקדונות הציבור

(במיליוני ש"ח)

א. סוגי פקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד

הבנק		המאוחד		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2015	2016	2015	2016	
				בישראל
				לפי דרישה
(1)25,387	31,152	36,754	43,051	- אינם נושאים רבית
5,852	5,074	6,161	5,273	- נושאים רבית
31,239	36,226	42,915	48,324	סך הכל לפי דרישה
48,964	48,177	59,463	57,493	לזמן קצוב*
80,203	84,403	102,378	105,817	סך הכל פקדונות בישראל**
				מחוץ לישראל
				לפי דרישה
-	-	884	-	- אינם נושאים רבית
-	-	884	-	סך הכל פקדונות לפי דרישה מחוץ לישראל
80,203	84,403	103,262	105,817	סך כל פקדונות הציבור
1,562	1,986	1,566	1,986	* מזה: פקדונות שאינם נושאים רבית
				** מזה:
30,773	34,565	50,253	54,034	פקדונות של אנשים פרטיים
(1)22,223	19,379	(1)22,448	19,448	פקדונות של גופים מוסדיים
(1)27,207	30,459	(1)29,677	32,335	פקדונות של תאגידים ואחרים

ב. פקדונות הציבור לפי גודל על בסיס מאוחד

31 בדצמבר		
2015	2016	תקרת הפקדון
37,450	40,864	עד 1
25,120	26,400	מעל 1 עד 10
14,624	15,627	מעל 10 עד 100
4,732	5,802	מעל 100 עד 500
21,336	17,124	מעל 500
103,262	105,817	סך הכל

(1) סווג מחדש.

באור 20 - פקדונות מבנקים

(במיליוני ש"ח)

הרכב:

הבנק		המאוחד		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2015	2016	2015	2016	
				בישראל
				בנקים מסחריים:
2,617	985	665	205	פקדונות לפי דרישה
1,107	2,500	807	450	פקדונות לזמן קצוב
85	91	85	91	קיבולים
				מחוץ לישראל
				בנקים מסחריים:
-	-	8	9	פקדונות לפי דרישה
3,809	3,576	1,565	755	סך הכל פקדונות מבנקים

באור 21 - אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים

(במיליוני ש"ח)

הרכב:

הבנק		המאוחד		שיעור תשואה פנימי ⁽¹⁾	משך חיים ממוצע ⁽¹⁾	
31 בדצמבר		31 בדצמבר		%	שנים	
2015	2016	2015	2016			
-	-	780	716	2.07	2.97	אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
3,841	4,019	5,082	5,085	2.70	2.45 ⁽³⁾	- במטבעי ישראלי - לא צמוד
3,841	4,019	5,862	5,801			- במטבעי ישראלי - צמוד למדד ⁽²⁾
681	534	4,300	4,310			סך הכל אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
						מזה: כתבי התחייבות נדחים

(1) שיעור תשואה פנימי, הינו, שיעור רבית המנכה את זרם התשלומים הצפוי אל היתרה המאזנית הכלולה בדוח הכספי.

משך חיים ממוצע, הינו, ממוצע תקופות התשלומים משוקללות בתזרים המהווים לפי שיעור תשואה פנימי.

נתוני שיעור התשואה הפנימי ומשך החיים הממוצע הם ליום 31 בדצמבר 2016 ומתייחסים למאוחד.

(2) כולל שטרי הון נדחים לא סחירים למשקיעים מוסדיים בסך של 260 מיליון ש"ח שהונפקו על ידי הבנק בהנפקה פרטית ביום 25 במאי 2009. בשטרי הון אלה נקבע מנגנון לספיגת הפסדים על בסיס שוטף, בהתאם להוראות הפיקוח על בנקים. על פי מנגנון זה לא תשולם רבית אם במועד הרלוונטי לתשלומה התקיימו נסיבות משעות, כהגדרתן בשטרי ההון. תשלומי רבית שהושעו ישולמו, בין היתר, אם יוסרו הנסיבות המשעות והבנק הכריז על חלוקת דיבידנד. לעניין זה נקבע כי הבנק לא ישלם דיבידנד כל עוד לא שולמו במלואם תשלומי רבית שסילוקם הושעה כאמור.

(3) משך חיים ממוצע למועד שינוי הרבית מבוסס על חישוב משך חיים ממוצע אפקטיבי, כפי שמחושב לצורך החשיפה לשינויים בשיעורי הרבית. בכתבי התחייבות נדחים צמודי מדד - 4.2 שנים.

(4) למידע נוסף בעניין גיוס הון רגולטורי באמצעות כתבי התחייבות הכוללים מנגנון לספיגת הפסדים, ראה באור 22ב(ג).

באור 22 - התחייבויות אחרות

(במיליוני ש"ח)

הרכב:

הבנק		המאוחד		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2015	2016	2015	2016	
35	38	35	38	עתודה למסים נדחים, נטו (ראה באור 8)
*16	124	26	126	עודף הפרשות שוטפות למס על מקדמות ששולמו
249	337	285	416	עודף ההתחייבות בגין פנסיה ופיצויי פרישה על נכסי התכנית (ראה באור 23)
36	40	49	46	הכנסות מראש
1,297	1,484	3,116	3,150	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
317	238	317	238	התחייבויות בגין פעילות בשוק המעו"ף
398	249	543	361	זכאים בגין משכורות והוצאות נלוות (ראה גם באור 23)
178	253	178	253	מכירת ניירות ערך בחסר
*300	255	405	301	זכאים אחרים ויתרות זכות
2,826	3,018	4,954	4,929	סך הכל התחייבויות אחרות

* סווג מחדש.

באור 23 - זכויות עובדים

א. הטבות מהותיות

1. פנסיה ופיצויי פרישה

חלק מהתחייבויות הקבוצה לתשלום פנסיה ופיצויי פרישה מכוסה על ידי הפקדות שוטפות על שם העובדים בקופות גמל ופנסיה או על ידי רכישת פוליסות ביטוח. ההתחייבות לפיצויי פרישה ופנסיה הכלולה במאזן מייצגת את יתרת ההתחייבות שאינה מכוסה על ידי הפקדות ו/או פוליסות ביטוח כאמור לעיל. התחייבות זו, נמדדת על בסיס אקטוארי תוך שימוש בהנחות אקטואריות והנחות אחרות, לרבות: שיעור היוון, גידול בתגמול, פיצויים מוגדלים, תמותה ופרישה.

2. מענקים בגין ותק

עובדי חברות מאוחדות זכאים למענק ותק מיוחד, עם השלימם תקופת עבודה מוגדרת. התחייבות זו נמדדת על בסיס אקטוארי תוך שימוש בהנחות אקטואריות והנחות אחרות, לרבות: שיעור היוון, שיעור עליית שכר, תמותה ופרישה. ראה סעיף ד' להלן באשר להמרת זכויות עובדים למענקי יובל.

3. הטבה בגין ימי מחלה שלא נוצלו

עובדי הבנק זכאים להטבה בגין אי ניצול ימי מחלה שנצברו. הטבה זו תומר לימי חופשה לניצול בפועל, לקראת הפרישה לגמלאות, בהתאם לנוסחת המרה שנקבעה. התחייבות זו, נמדדת על בסיס אקטוארי תוך שימוש בהנחות אקטואריות והנחות אחרות, לרבות: שיעור היוון, שיעור עליית שכר, תמותה ופרישה.

4. הטבות אחרות לאחר העסקה

עובדי חברה מאוחדת זכאים למענק בהגיעם לגיל פרישה בגין ימי מחלה שלא נוצלו. התחייבות זו נמדדת על בסיס אקטוארי תוך שימוש בהנחות אקטואריות והנחות אחרות, לרבות: שיעור עליית שכר, שיעור היוון, תמותה ופרישה. במהלך שנת 2016 חברה מאוחדת אחרת ביצעה פדיון מוקדם של המענק בגין ימי מחלה שלא נוצלו, כפי שחושב ונצבר ליום 31 בדצמבר 2015. החל ממועד זה, העובדים של אותה החברה המאוחדת אינם זכאים לצבירה נוספת בגין הטבה זו. כמו כן, עובדים בכירים מסויימים זכאים בעת פרישתם לתשלום מענק אי תחרות.

5. הטבות אחרות לאחר פרישה

עובדי הקבוצה זכאים להטבות מסוימות לאחר פרישתם. הטבות אלו כוללות: שי לחג, עיתון, נופש וכו'. התחייבות זו, נמדדת על בסיס אקטוארי תוך שימוש בהנחות אקטואריות והנחות אחרות, לרבות: שיעור היוון, תמותה ופרישה.

6. חופשה

עובדי הבנק זכאים על פי חוק והסכמי עבודה לימי חופשה שנתיים. ההפרשה לחופשה מחושבת על בסיס שכרם האחרון של העובדים וימי החופשה שנצברו לזכותם בתוספת ההוצאות הנלוות המתחייבות.

ב. ראה באור 33.ח. באשר להסכמי העסקה של מנכ"ל הבנק ויו"ר הדירקטוריון.

ג. מהלכי התייעלות

ביום 12 בינואר 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל". בהתאם למכתב, על דירקטוריון הבנק להתוות תכנית רב-שנתית להתייעלות.

תאגיד בנקאי שיעמוד בתנאים שהוגדרו במכתב יקבל הקלה לפיה יוכל לפרוס את השפעת עלויות התכנית לעניין חשוב הלימות ההון על פני חמש שנים בקו ישר.

בהמשך למהלכי התייעלות בהם נקטו הבנק וחברות הבת שלו בשנתיים האחרונות, ביום 17 בנובמבר 2016 אישר דירקטוריון הבנק את עדכון התכנית האסטרטגית של הקבוצה בהיבט מהלכי התייעלות. מהלכי התייעלות כוללים, בין היתר, המשך הרחבת פעילות באמצעים דיגיטליים; צמצום במספר הסניפים ושיפורים בתהליכי עבודה בסניפים ובמטה. כתוצאה ממהלכי התייעלות צפויים צמצום בשטחי הנדל"ן וירידה הדרגתית במצבת כח האדם של קבוצת הבנק של כ-130 עובדים בממוצע לשנה (מתוכם כ-45 עובדים בפרישה מוקדמת מרצון, שתמשיך להעשות על בסיס הצעות פרטניות ולגופם של מקרים). סך הכל ירידה של כ-650 עובדים בקבוצת הבנק עד לסוף שנת 2020.

הבנק קיבל אישור עקרוני של הפיקוח על הבנקים לפריסת עלות המהלכים לעניין חישוב הלימות ההון על פני חמש שנים בקו ישר.

עלות ההטבות לעובדים במסגרת מהלכי התייעלות בשנים 2016 ועד 2020 מוערכת בכ-207 מיליון ש"ח, לפני השפעת המס, אשר מתוכה, סך של כ-25 מיליון ש"ח, בגין סגירה הדרגתית של פעילות, נזקפו כהוצאה ברווח והפסד ברבעון השני של השנה (העלות מבוססת על הנחות אקטואריות, בין השאר ביחס לעלות הפרישה של עובדים). השפעת מהלכי התייעלות על יחס ההון העצמי לרכיבי סיכון מוערכת בקיטון של כ-0.19% ותיזקף, כאמור, לשיעורין על פני 5 שנים.

באור 23 - זכויות עובדים (המשך)

ד. הרכב ההטבות

הבנק		מאוחד	
31 בדצמבר		31 בדצמבר	
2015	2016	2015	2016
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
829	902	1,079	1,166
(580)	(565)	(794)	(750)
249	337	285	416
249	337	285	416
167	-	196	18
32	32	34	32
6	9	22	10
76	91	121	141
60	59	76	72
57	58	94	88
647	586	828	777

פנסיה ופיצויי פרישה
 סכום ההתחייבות השווי ההוגן של נכסי התכנית עודף ההתחייבות על נכסי התכנית עודף ההתחייבות שנכלל בסעיף "התחייבויות אחרות" מענקים בגין ותק - סכום ההתחייבות הטבה בגין ימי מחלה שלא נוצלו - סכום ההתחייבות הטבות אחרות לאחר העסקה הטבות אחרות לאחר פרישה חופשה אחר סך הכל עודף ההתחייבויות בגין הטבות לעובדים על נכסי תכנית שנכללו בסעיף "התחייבויות אחרות"

ה. תכניות פיצויים ופנסיה להטבה מוגדרת

(1) מחויבויות ומצב המימון

הבנק		מאוחד	
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר		לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר	
2015	2016	2015	2016
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
816	829	1,116	1,079
59	40	-	-
11	13	25	24
30	31	41	38
(7)	**56	(13)	**125
(88)	(95)	(111)	(133)
8	28	21	33
829	902	1,079	1,166
741	798	980	1,055
577	580	839	794
45	24	-	-
8	12	9	17
6	9	16	17
(56)	(60)	(70)	(78)
580	565	794	750
249	337	285	416

א. שינוי במחויבות בגין הטבה חזויה
 מחויבות בגין הטבה חזויה בתחילת תקופה מיזוג חברה בת עלות שירות עלות רבית הפסד (רווח) אקטוארי הטבות ששולמו אחר, לרבות הפסד מצמצום ושינויים מבניים מחויבות בגין הטבה חזויה בסוף התקופה מחויבות בגין הטבה מצטברת בסוף התקופה

ב. שינוי בשווי ההוגן של נכסי התכנית ומצב המימון של התכנית
 שווי הוגן של נכסי התכנית בתחילת תקופה מיזוג חברה בת תשואה בפועל על נכסי התכנית הפקדות לתכנית על ידי התאגיד הבנקאי הטבות ששולמו שווי הוגן של נכסי התכנית בסוף התקופה מצב המימון - התחייבות נטו שהוכרה בסוף תקופה*

* נכלל בסעיף "נכסים אחרים/התחייבויות אחרות".

** מזה הפסד אקטוארי בסך של כ-172 מיליון ש"ח (בבנק - 104 מיליון ש"ח) בגין מהלכי התייעלות לשנים 2016 עד 2020 ורווח אקטוארי בסך של כ-69 מיליון ש"ח במאוחד ובבנק בגין השנים שלאחר מכן.

באור 23 - זכויות עובדים (המשך)

הבנק		מאוחד			
31 בדצמבר		31 בדצמבר			
2015	2016	2015	2016		
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח			
249	337	285	416	ג. סכומים שהוכרו במאזן המאוחד	
249	337	285	416	סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות	
				התחייבות נטו שהוכרה בסוף תקופה	
				ד. סכומים שהוכרו בהפסד כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס	
72	135	83	200	הפסד אקטוארי נטו	
41	28	41	28	התחייבות נטו בגין המעבר*	
113	163	124	228	יתרת סגירה ברווח כולל אחר מצטבר	
				ה. תכניות שבהן המחויבות בגין הטבה מצטברת עולה על נכסי התכנית	
829	902	1,024	1,106	מחויבות בגין הטבה חזויה	
741	798	927	998	מחויבות בגין הטבה מצטברת	
580	565	740	693	שווי הוגן של נכסי התכנית	
				ו. תכניות שבהן המחויבות בגין הטבה חזויה עולה על נכסי התכנית	
829	902	1,079	1,166	מחויבות בגין הטבה חזויה	
580	565	794	750	שווי הוגן של נכסי התכנית	

* הפסד אקטוארי הנובע מהפער שבין שיעורי היוון ליום 1 בינואר 2013 בניכוי רווחים אקטואריים הנובעים משינויים שוטפים בשיעור היוון שקידזו את ההפסד כאמור.

(2) הוצאה לתקופה

הבנק			מאוחד				
31 בדצמבר			31 בדצמבר				
2014	2015	2016	2014	2015	2016		
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח				
10	11	13	24	25	24	א. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד	
35	30	31	47	41	38	עלות שירות	
*(23)	(22)	(21)	*(34)	(31)	(28)	עלות רבית	
-	3	7	-	3	8	תשואה חזויה על נכסי תכנית	
5	14	41	8	27	57	הפחתה של סכומים שלא הוכרו:	
(1)	(2)	(3)	(1)	(2)	(3)	הפסד אקטוארי נטו	
26	34	68	44	63	96	אחר, לרבות הפסד מצמצום או סילוק ושינויים מבניים	
						היוון עלות תוכנה	
						סך עלות ההטבה, נטו	
						ב. שינויים בנכסי תכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו כהפסד (רווח) כולל אחר לפני השפעת מס	
23	7	65	30	9	136	הפסד (רווח) אקטוארי נטו בתקופה	
-	(3)	(7)	-	(3)	(8)	הפחתה של הפסד אקטוארי	
-	(6)	(13)	-	(6)	(24)	סילוק	
23	(2)	45	30	-	104	סך הכל הוכר ברווח כולל אחר	
26	34	68	44	63	96	סך עלות ההטבה נטו	
						סך הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו לתקופה	
49	32	113	74	63	200	וברוח כולל אחר	

* משיקולים פרקטיים הבנק בחר בשנת 2014 להשתמש בשיעורי התשואה בפועל לצורך קביעת שיעורי התשואה החזויים. ראה גם באור 17.1 (ד.17).

באור 23 - זכויות עובדים (המשך)

מאחד		הבנק	
במיליוני ש"ח			
ג. אומדן של הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהוצאה (כהכנסה) בשנת 2017 לפני השפעת המס			
29	20	29	20
הפסד אקטוארי נטו			
29	20	29	20
סך הכל צפוי כי יופחת מרווח כולל אחר מצטבר			

(3) הנחות

א. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמידת עלות ההטבה נטו

הבנק		מאחד		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2015	2016	2015	2016	
באחוזים		באחוזים		
1.9	1.7	1.9	1.7	1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה שיעור היוון ריאלי
2.0	2.0	2.0	2.0	שיעור עליית המדד החזוי
2.0	2.3	2.1	2.4	שיעור עזיבה
1.7	1.7	1.6	1.5	שיעור גידול בתגמול ריאלי

הבנק			מאחד			
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	2014	2015	2016	
באחוזים			באחוזים			
2.6	1.1-2.1	1.5-1.9	2.6	1.1-2.1	1.5-1.9	2. ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה נטו לתקופה שיעור היוון ריאלי
4.3	3.8-4.0	3.6-3.9	4.2	3.8-4.0	3.6-3.9	תשואה חזויה נומינלית לטווח ארוך על נכסי התכנית*
1.7-2.0	1.7	1.7	1.6-1.9	1.6	1.5	שיעור גידול בתגמול ריאלי

* משיקולים פרקטיים הבנק בחר בשנת 2014 להשתמש בשיעורי התשואה בפועל לצורך קביעת שיעור התשואה החזויה.

ב. השפעה על שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת המס

הבנק		מאחד		
קיטון בנקודת אחוז אחת	גידול בנקודת אחוז אחת	קיטון בנקודת אחוז אחת	גידול בנקודת אחוז אחת	
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2015	2016	2015	2016	
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		
78	75	(68)	(64)	שיעור היוון
(101)	(76)	96	88	שיעור עזיבה
(69)	(65)	79	74	שיעור גידול בתגמול
		96	88	
		(117)	(90)	
		(82)	(76)	
		(80)	(74)	
		110	101	
		96	89	

באור 23 - זכויות עובדים (המשך)

(4) נכסי תכנית

א. הרכב השווי ההוגן של נכסי תוכנית

31 בדצמבר 2015*				31 בדצמבר 2016				מאוחד
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סך הכל	רמה 1	רמה 2	רמה 3	סך הכל	
במיליוני ש"ח				במיליוני ש"ח				
29	10	-	39	8	-	-	47	מזומנים ופקדונות בבנקים
238	-	-	238	-	-	-	231	מניות
302	3	-	305	3	-	-	262	אגרות חוב:
149	35	-	184	23	-	-	169	ממשלתיות
451	38	-	489	26	-	-	431	קונצרניות
10	14	4	28	25	6	-	41	סך הכל
728	62	4	794	59	6	-	750	אחר
								סך הכל
				685				

31 בדצמבר 2015				31 בדצמבר 2016				הבנק
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סך הכל	רמה 1	רמה 2	רמה 3	סך הכל	
במיליוני ש"ח				במיליוני ש"ח				
23	9	-	32	8	-	-	43	מזומנים ופקדונות בבנקים
182	-	-	182	-	-	-	180	מניות
221	-	-	221	-	-	-	200	אגרות חוב:
123	22	-	145	15	-	-	142	ממשלתיות
344	22	-	366	15	-	-	342	קונצרניות
-	-	-	-	-	-	-	-	סך הכל
549	31	-	580	23	-	-	565	אחר
								סך הכל
				542				

ב. השווי ההוגן של נכסי תכנית לפי סוגי נכסים ויעד הקצאה לשנת 2017

הבנק			מאוחד			
% מנכסי התכנית			% מנכסי התכנית			
יעד הקצאה			יעד הקצאה			
31 בדצמבר			31 בדצמבר			
2015	2016	2017	2015	2016	2017	
באחוזים			באחוזים			
5.4	7.6	7.6	4.9	6.3	5.6	מזומנים ופקדונות בבנקים
31.4	31.9	31.9	*30.0	30.8	30.4	מניות
38.1	35.4	35.4	38.4	34.9	36.6	אגרות חוב:
25.1	25.1	25.1	23.2	22.5	22.9	ממשלתיות
63.2	60.5	60.5	61.6	57.4	59.5	קונצרניות
-	-	-	*3.5	5.5	4.5	סך הכל
100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	אחר
						סך הכל

* סווג מחדש.

ג. תזרימי מזומנים

(1) הפקדות

הבנק			מאוחד			
הפקדות בפועל			הפקדות בפועל			
לשנה שנסתיימה			לשנה שנסתיימה			
ביום 31 בדצמבר			ביום 31 בדצמבר			
2015	2016	*2017	2015	2016	*2017	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
6	9	6	16	17	14	הפקדות

* אומדן ההפקדות שהבנק צופה לשלמן לתוכנית פיצויים להטבה מוגדרת במהלך שנת 2017.

באור 23 - זכויות עובדים (המשך)

(2) הטבות שהבנק צופה לשלם בעתיד**

שנה	מאוחד		הבנק
	במיליוני ש"ח		
2017	120	88	
2018	110	83	
2019	108	82	
2020	93	70	
2021	52	43	
2022-2026	247	196	
2027 ואילך	538	402	
סך הכל	1,268	964	

** בערכים לא מהוונים. לא כולל עלות שירות עתידית.

ו. הסכם קיבוצי מיוחד

בנק לאומי וארגון עובדי בנק לאומי חתמו בחודש ינואר 2015 על הסכם קיבוצי מיוחד (להלן - "ההסכם הקיבוצי") לתקופה של ארבע שנים עד ליום 31 בדצמבר 2018.

בבנק ובפאג" קיימים הסכמים קיבוציים הקובעים הצמדה של תנאי ההעסקה של הפקידים והמנהלים להסכמים שנחתמים בין הנהלת בנק לאומי לבין ארגון עובדי בנק לאומי.

להלן עיקרי השינויים שנקבעו בהסכם הקיבוצי ביחס להסכם הקיבוצי הקודם:

- מנגנון עדכון השכר השנתי, בשיעור ממוצע לכלל העובדים של 5%, שונה והוא יהיה כדלקמן:
 - בשנת 2015 - 4%
 - בשנת 2016 - 4%
 - בשנת 2017 - 3.5%
 - בשנת 2018 - 3.5%
- תשלום מענק חד פעמי לעובדים בגובה משכורת אחת.
- יישום מוקדם של עדכון שכום שכר המינימום שנקבע בהחלטת הממשלה, באופן שעדכון שכר המינימום ל-5,000 ש"ח יבוצע בפעימה אחת ובאופן מיידי (ולא באופן מדורג כפי שנקבע בהחלטת הממשלה), לכלל העובדים שמשתכרים שכר מינימום.
- נקבעו הוראות נוספות להפחתת סכומי היובלות (מענקים וחופשות), עדכון שיעור הפרשות המעסיק לתגמולים, עידוד עובדים שאינם מנצלים ימי מחלה ועדכון התקופה המקסימלית לקבלת תוספות ותק.
- יישום ההסכם הקיבוצי בשנת 2015 הביא לקיטון חד פעמי בהוצאות משכורות ונלוות בסך 72 מיליון ש"ח לפני השפעת המס.

ז. המרת זכויות עובדים למענקי יובל

ביום 20 במרס 2016, הודיע בנק לאומי על השלמת המרת זכויות עובדיו למענקי יובל במניות בנק לאומי. הואיל ותנאי הזכאות של עובדי הבנק למענקי יובל צמודים לאלו של עובדי בנק לאומי, החליט דירקטוריון הבנק לאשר את המרת הזכויות למענקי יובל של כל העובדים בבנק, הזכאים מתוקף ההסכמים וההסדרים הקיבוציים למענקי יובל וחופשות יובל שנצברו להם, וכן של עובדים מסוימים נוספים במתף להם משולמים מענקי יובל, באופן דומה לביצוע ההמרה של זכויות אלו על ידי בנק לאומי.

בעקבות הידברות עם ועד המנהלים ומורשי החתימה בבנק, ביום 14 ביוני 2016 החליט דירקטוריון הבנק לאשר הסכם עבודה עם ועד המנהלים ומורשי החתימה בבנק לפיו זכויות המנהלים ומורשי החתימה בבנק למענקי יובל יומרו לתשלום במזומן (ולא למניות הבנק), בהתאם לשווי מענקי היובל כפי שנרשמו בספרי הבנק נכון ליום 31 בדצמבר 2015 (למעט שימוש ברביית היוון של 3.5% והתאמות אחרות).

ביום 30 ביוני 2016 נחתם הסכם עבודה עם ועד הפקידים בבנק לפיו גם זכויות העובדים המיוצגים על ידי ועד הפקידים למענקי יובל יומרו לתשלום במזומן (ולא למניות הבנק או ליחידות למניות חסומות), באותם תנאים של המרת מענקי היובל כפי שסוכם לגבי שאר עובדי הבנק הרלוונטיים. עם המרת הזכויות למענקי יובל של כל העובדים הרלוונטיים בבנק לתשלום במזומן, זכויות העובדים לקבלת מענקי יובל בוטלו (הן בגין עבודה בעבר והן בגין עבודה בעתיד).

לאור האמור, לא התבצעה כל הקצאה של יחידות למניות חסומות על פי מתאר שהבנק פרסם ביום 14 ביוני 2016 לצורך המרת זכויות העובדים המיוצגים על ידי ועד הפקידים למענקי יובל ביחידות למניות חסומות של הבנק (ובכלל זה הבנק לא פועל בענין זה לרכישת מניות הבנק ברכישה עצמית כפי שצויין במתאר).

באור 24 א - הון
(במיליוני ש"ח)

א. הון המניות - הרכב:

ההון המונפק והנפרע	ההון הרשום	
31 בדצמבר 2016 2015-ו	31 בדצמבר 2016 2015-ו	
5	18	מניות רגילות בנות 0.05 ש"ח

כל המניות הרגילות הינן רשומות על שם.

המניות הרגילות בנות 0.05 ש"ח רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב. כל מניה מקנה זכות לקול אחד באסיפה הכללית של הבנק. כל מניה מקנה זכות השתתפות בחלוקת רווחים וזכות השתתפות ביתרת נכסי הבנק במקרה של פירוק באופן יחסי לערכה הנקוב.

ב. דיבידנדים

1. חלוקת דיבידנד

ביום 14 בינואר 2014 החליט דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד במזומן לבעלי המניות של הבנק בסך כולל של 100 מיליון ש"ח. המועד הקובע לעניין תשלום הדיבידנד חל ביום 22 בינואר 2014, ויום התשלום היה 3 בפברואר 2014.

ביום 25 במרס 2014 החליט דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד במזומן לבעלי המניות של הבנק בסך כולל של 130 מיליון ש"ח. המועד הקובע לעניין תשלום הדיבידנד חל ביום 3 באפריל 2014, ויום התשלום היה 16 באפריל 2014.

ביום 18 בנובמבר 2014 החליט דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד במזומן לבעלי המניות של הבנק בסך כולל של 55 מיליון ש"ח. המועד הקובע לעניין תשלום הדיבידנד חל ביום 27 בנובמבר 2014, ויום התשלום היה 9 בדצמבר 2014.

ביום 9 ביוני 2015 החליט דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד במזומן לבעלי המניות של הבנק בסך כולל של 60 מיליון ש"ח. המועד הקובע לעניין תשלום הדיבידנד חל ביום 18 ביוני 2015, ויום התשלום היה 30 ביוני 2015.

ביום 18 בנובמבר 2015 החליט דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד במזומן לבעלי המניות של הבנק בסך כולל של 70 מיליון ש"ח. המועד הקובע לעניין תשלום הדיבידנד חל ביום 26 בנובמבר 2015, ויום התשלום היה 6 בדצמבר 2015.

ביום 17 בנובמבר 2016, החליט דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד במזומן לבעלי המניות של הבנק בסך כולל של 200 מיליון ש"ח. המועד הקובע לעניין תשלום הדיבידנד חל ביום 27 בנובמבר 2016 ויום התשלום היה 5 בדצמבר 2016. סכום הדיבידנד הינו לפני כל מס, לרבות מס במקור שעל הבנק לנכות על פי כל דין.

לאחר תאריך המאזן, ביום 15 במרס 2017, החליט דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד במזומן לבעלי המניות של הבנק בסך כולל של 70 מיליון ש"ח. המועד הקובע לעניין תשלום הדיבידנד יחול ביום 23 במרס 2017 ויום התשלום יהיה 2 באפריל 2017. סכום הדיבידנד הינו לפני כל מס, לרבות מס במקור שעל הבנק לנכות על פי כל דין.

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	
285	130	200	דיבידנד שהוכרז ושולם על ידי הבנק

2. לפירוט ההוראות בנושא מדיניות ומגבלות בחלוקת דיבידנד ראה באור 33.

באור 24 - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

א. הלימות הון

החל מיום 1 בינואר 2014 מיישם הבנק את הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 201-211 בנושא מדידה והלימות הון כפי שעודכנו, על מנת להתאימן להנחיות באזל.

יודגש, כי הוראות באזל קובעות שינויים משמעותיים בחישוב דרישות ההון הרגולטורי, בין היתר, בכל הקשור ל:

- רכיבי ההון הפיקוחי
- ניכויים מההון והתאמות פיקוחיות
- טיפול בחשיפות לתאגידים פיננסיים
- טיפול בחשיפות לסיכון אשראי בגין חובות פגומים
- הקצאת הון בגין סיכון CVA.

יישום ההוראות הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299 בנושא מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר, וזאת על מנת לאפשר עמידה בדרישות החדשות של ההון הפיקוחי במסגרת יישום באזל ולקבוע תקופת מעבר עד ליישומן המלא. הוראות המעבר מתייחסות, בין היתר, להתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון, וכן למכשירי הון שאינם כשירים להכללה בהון הפיקוחי בהתאם לקריטריונים החדשים שנקבעו בהוראות באזל. בפרט, בהתאם להוראות המעבר, ההתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון וכן זכויות המיעוט שאינן כשירות להיכלל בהון הפיקוחי ינוכו מההון בהדרגה בשיעור של 20% בכל שנה, החל מיום 1 בינואר 2014 ועד ליום 1 בינואר 2018. מכשירי הון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי יוכרו עד לתקרה של 80% ביום 1 בינואר 2014 ובכל שנה עוקבת תופחת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. נכון ליום 1 בינואר 2016 שיעור הניכויים מההון הרגולטורי עומד על 60% ותקרת המכשירים הכשירים בהון פיקוחי עומדת על 60%. נכון ליום 1 בינואר 2017 שיעור הניכויים מההון הרגולטורי עומד על 80% ותקרת המכשירים הכשירים בהון פיקוחי עומדת על 50%.

(1) יעדי הלימות הון

לקבוצה מדיניות שאושרה על ידי הדירקטוריון וההנהלה לשמור על רמת הלימות הון, בהתאם ליעד הון הנקבע בתהליך פנימי, אשר לא יפחת מיעדי ההון המינימליים הנדרשים על ידי המפקח על הבנקים. יעד ההון שנקבע על ידי הדירקטוריון וההנהלה משקף, לדעת הקבוצה, את רמת ההון הנאותה הנדרשת בהתחשב בפרופיל הסיכון ובתאבון הסיכון שלה.

כחלק מתהליך הדרגתי של אימוץ הוראות באזל בישראל, ביום 28 במרס 2013 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב הנחיה בנושא מסגרת באזל - יחס הון ליבה מינימליים, הדורש מבנקים ומחברות כרטיסי אשראי לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 בשיעור של 9% וביחס הון כולל בשיעור של 12.5% עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, נקבע כי בנק אשר סך נכסיו המאזניים, על בסיס מאוחד, מהווה לפחות 20% מסך נכסי המערכת הבנקאית, יידרש להגדיל את היחסים הנ"ל בנקודת אחוז אחת ולעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מזערי של 10% ויחס הון כולל מזערי של 13.5% עד ליום 1 בינואר 2017. בהתאם לאמור לעיל, יחס הון עצמי רובד 1 מזערי שיידרש מהבנק הוא 9% ויחס ההון הכולל המזערי שיידרש מהבנק הוא 12.5%. כמו כן, בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים בנושא "מגבלות למתן הלוואות לדיור", נדרשים תאגידים בנקאיים להגדיל את יעד הון עצמי רובד 1 ויעד ההון הכולל בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדיור. יעד הון עצמי רובד 1 ויעד ההון הכולל יגדל בשיעורים רבעוניים קבועים מיום 1 בינואר 2015 ועד ליום 1 בינואר 2017. ליתרת הלוואות לדיור ראה באור 3.ב.29.

יעדי ההון הפנימיים כפי שנקבעו על ידי הדירקטוריון הינם כדלקמן:

- במצב עסקים רגיל - יעדי ההון יהיו הגבוה מביני יעד הון עצמי רובד 1 של 9.3% ויחס הון כולל של 12.79%, כפי שנקבע בהתאם לצפי הדרישה הרגולטורית בעת אישור יעד ההון בתהליך ה-ICAAP, לבין יחסי ההון הרגולטוריים הנדרשים בפועל.
- במצב קיצון - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-6.50% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-9.00%.

באור 24 - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)
(במיליוני ש"ח)

(2) להלן נתונים בדבר נכסי הסיכון, ההון הרגולטורי ויחסי ההון המחושבים בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201, בדבר "מדידה והלימות הון", ובהתאם להוראה 299 בדבר "ההון הפיקוחי - הוראות מעבר":

31 בדצמבר		
2015	2016	
בנתוני המאוחד		
		א. הון לצורך חישוב יחס ההון
7,349	7,684	הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
2,580	2,819	הון רובד 2, לאחר ניכויים
9,929	10,503	סך הכל הון כולל
		ב. יתרות משוקללות של נכסי סיכון
67,766	⁽³⁾ 69,262	סיכון אשראי
995	748	סיכונים שוק
6,141	6,168	סיכון תפעולי
74,902	76,178	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון
באחוזים		
9.81%	10.09%	ג. יחס ההון לרכיבי סיכון
13.26%	13.79%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
⁽¹⁾ 9.10%	⁽¹⁾ 9.25%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
⁽¹⁾ 12.60%	⁽¹⁾ 12.75%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
		יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
באחוזים		
		חברות בת משמעותיות
		בנק אוצר החייל בע"מ
9.83%	10.63%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
13.25%	13.39%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
⁽¹⁾ 9.01%	⁽¹⁾ 9.02%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
⁽¹⁾ 12.51%	⁽¹⁾ 12.52%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
		בנק מסד בע"מ
13.76%	13.17%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
15.01%	14.31%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.00%	9.00%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
12.50%	12.50%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

באור 24 - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)
(במיליוני ש"ח)

(3) רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון (בנתוני המאוחד)

31 בדצמבר		
2015	2016	
		א. הון עצמי רובד 1
		הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
		הבדלים בין הון המיוחס לבעלי מניות הבנק לבין הון עצמי רובד 1
		זכויות שאינן מקנות שליטה
7,073	7,321	יישום הוראות המעבר בגין אימוץ כללי חשבונאות מקובלים בנושא זכויות עובדים
(2)467	(2)458	סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים
60	29	התאמות פיקוחיות וניכויים:
7,600	7,808	נכסים בלתי מוחשיים
		התחייבות להשקעה עצמית במניות
(154)	(114)	התאמות פיקוחיות וניכויים אחרים - הון עצמי רובד 1
(2)(94)	(2)(128)	סך הכל התאמות פיקוחיות וניכויים לפני התאמות בגין מהלכי ההתייעלות - הון עצמי רובד 1
(3)	(5)	סך התאמות בגין מהלכי ההתייעלות - הון עצמי רובד 1
(251)	(247)	סך הכל הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
-	123	ב. הון רובד 2
7,349	7,684	הון רובד 2: מכשירים, לפני ניכויים
		הון רובד 2: הפרשות, לפני ניכויים
1,878	2,105	סך הון רובד 2, לפני ניכויים
703	714	ניכויים:
2,581	2,819	סך הכל ניכויים - הון רובד 2
		סך הכל הון רובד 2
1	-	
2,580	2,819	

31 בדצמבר		
2015	2016	
		(4) השפעת הוראות המעבר על יחס הון עצמי רובד 1
		יחס ההון לרכיבי סיכון
		יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני יישום השפעת הוראות המעבר בהוראה 299 ולפני השפעת ההתאמות בגין מהלכי ההתייעלות
9.44%	9.67%	השפעת הוראות המעבר
0.37%	0.23%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, לפני השפעת התאמות בגין מהלכי ההתייעלות
9.81%	9.90%	השפעת ההתאמות בגין מהלכי ההתייעלות
-	0.19%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
9.81%	10.09%	

- (1) יחסי ההון המזערי הנדרשים לפי הוראות המפקח על הבנקים מיום 1 בינואר 2015. ליחסים אלה, החל מיום 1 בינואר 2015 מתווספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיוור למועד הדיווח. דרישה נוספת זו מיושמת בהדרגה עד ליום 1 בינואר 2017. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי שידרש על ידי המפקח על הבנקים ליום 1 בינואר 2017, לפי נתוני מועד הדיווח הינו 9.28%-12.78% ו-9.02% ו-12.52%, בהתאמה, בנוגע לדרישות נוספות בנושא הלימות הון, ראה סעיף ה' להלן.
- (2) באשר לסכום של 110 מיליון ש"ח, בתאום עם המפקח על הבנקים, הבנק יישם את הוראות המעבר של באזל בקשר עם אופציית המכר שניתנה לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה (31.12.15 - 154 מיליון ש"ח).
- (3) מסך כל היתרות המשוקללות של נכסי סיכון הופחתו סך של 193 מיליון ש"ח בשל התאמות בגין מהלכי ההתייעלות.

* הנתונים בבאור זה מוצגים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 202 בדבר "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי" ובהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299. בנוסף, נתונים אלה כוללים התאמות בגין מהלכי ההתייעלות שנקבעו לפי מכתב המפקחת על הבנקים מיום 12.1.2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" (להלן - התאמות בגין מהלכי ההתייעלות), אשר פוחדות בהדרגה עד יום 31.12.2020 (לעניין תיאור מהלכי ההתייעלות בקבוצה ראה באור 2023).
לפרטים נוספים על השפעת הוראות המעבר וההתאמות בגין מהלכי ההתייעלות ראה 4 להלן.

באור 24 ב - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)
(במיליוני ש"ח)

**(5) גורמים שיכולים להשפיע באופן מהותי על הלימות ההון של הבנק ושל חברות בנות משמעותיות
(א) רכיבי הון הנתונים לתגודתיות**

הבנק מנהל את יחס הלימות ההון במטרה לעמוד בדרישות ההון המזעריות של הפיקוח על הבנקים. הון הבנק נתון לשינויים, בין היתר, בגין הגורמים המפורטים להלן:

- שינוי בהיקף נכסי הסיכון של הבנק והניכויים מההון.
- שינויים אקטואריים כתוצאה משינויים בשיעור הרבית לחישוב התחייבויות הבנק או הנחות אקטואריות אחרות, כגון: שיעורי תמותה, פרישה וכד'.

להלן ניתוח השפעות השינויים על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 31 בדצמבר 2016:

השפעת השינוי ב-1 מיליארד ש"ח בסך נכסי הסיכון	השפעת השינוי ב-100 מיליון ש"ח בהון עצמי רובד 1	באחוזים	
0.13%	0.13%		בנק (בנתוני המאוחד)
0.90%	0.85%		אוצר החייל
3.03%	2.32%		מסד

(ב) דרישות הון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים

ביום 22 באוקטובר 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר סופי בנושא "דרישות הון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים" (להלן - "החוזר"). החוזר מתקן את הוראות ניהול בנקאי תקין 203 ו-204 במטרה להתאימן להמלצות ועדת באזל בכל הקשור לדרישות הון בגין חשיפות של תאגידים בנקאיים לצדדים נגדיים מרכזיים. החוזר מפרט את ההנחיות החדשות, אשר יחולו על חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים הנגרמות מנגזרי OTC, עסקאות נגזרים סחירים בבורסה ועסקאות מימון ניירות ערך. ההנחיות מבדילות בין צד נגדי מרכזי שאינו כשיר לבין צד נגדי מרכזי כשיר, כאשר לאחרון נקבעו דרישות הון מופחתות. ביום 28 בדצמבר 2016 התקבל מכתב מבנק ישראל המאשר להמשיך לחשב את סכום החשיפה בגין פעילות לקוחות בבורסת המעו"ף על פי גישת התרחישים כפי שהיתה בהוראה 203 לפני תיקונה. ההנחיות מסדירות, בין היתר, את סוגי החשיפות הבאים:

- חשיפות של תאגיד בנקאי חבר מסלקה לצד נגדי מרכזי. ככלל, לחשיפות אלה יש לייחס משקל סיכון של 2% (לעומת ערך חשיפה אפס ערב התיקון). עם זאת, קיימת בהוראה נוסחת מינימום שעשויה להוביל להכפלת חשיפות המסחר במשקל סיכון של 20%.
- חשיפות של תאגיד בנקאי ללקוח הפעיל בבורסה. כאמור לעיל, בגין לקוחות הפעילים בבורסת המעו"ף חישוב החשיפה יהיה על פי גישת התרחישים, וזאת עד שהפיקוח בישראל יאמץ את הגישה החדשה לחישוב (גישת SA-CCR), שאומצה על ידי ועדת באזל.
- חשיפות של תאגיד לקוח הפועל באמצעות חבר מסלקה.
- העברות של תאגיד בנקאי חבר מסלקה לקרן הסיכונים.
- בטחונות שהפקיד תאגיד בנקאי אצל חבר מסלקה או אצל צד נגדי מרכזי.
- חשיפות לצד נגדי מרכזי שאינו כשיר ישוקללו בהתאם למשקל הסיכון הרלוונטי לצד הנגדי בעוד העברות לקרן הסיכונים ישוקללו ב-1,250%.

תחולת ההוראה המתוקנת החל מיום 1 בינואר 2017, כאשר עד ליום 30 ביוני 2017 ניתן להתייחס לבורסה בתל אביב כצד נגדי מרכזי כשיר. הבנק פועל לעדכן את אופן חישוב יחסי ההון ויחס המינוף בהתאם לעדכון ההוראה כאמור.

להערכת הבנק, ההשפעה הצפויה של אימוץ החוזר נכון למועד הדיווח הינה קיטון של כ-0.08% ביחס הון עצמי רובד 1, וקיטון של כ-0.11% ביחס ההון הכולל של הבנק.

באור 24 - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

(ג) גיוס הון רגולטורי באמצעות כתבי התחייבות הכוללים מנגנון לספיגת הפסדים

ביום 26 ביוני 2016 וביום 27 בדצמבר 2016, הנפיקה הבינלאומי הראשון הנפקות בע"מ (להלן - "הבינלאומי הנפקות"), חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, בהנפקה ציבורית, כתבי התחייבות נדחים (סדרה כב'), בעלי מנגנון לספיגת הפסדים בתמורה לסך של 580 מיליון ש"ח וסך של 261 מיליון ש"ח, בהתאמה. לאחר תאריך המאזן, ביום 8 בפברואר 2017, הנפיקה הבינלאומי הנפקות, בהנפקה פרטית, כתבי התחייבות נדחים נוספים בעלי מנגנון לספיגת הפסדים בתמורה לסך של 52 מיליון ש"ח. תמורת ההנפקות בגין כתבי התחייבות הנדחים הופקדה בבנק.

כתבי התחייבות הנדחים עומדים בתנאי הכשירות של הוראות באזל 3 ומוכרים כהון רובד 2.

כתבי התחייבות הנדחים, כוללים מנגנון לספיגת הפסדים, במקרה שיחס הון עצמי רובד 1 של הבנק יורד מתחת לשיעור של 5% או בהתרחש אירוע מכונן לאי קיימות של הבנק, וזאת בהתאם להחלטת הפיקוח על הבנקים. במקרים אלה תבוצע מחיקה מלאה או חלקית של כתבי התחייבות הנדחים.

במקרה שבו יעלה יחס הון עצמי רובד 1 של הבנק מעל ליחס ההון המזערי שנקבע לבנק על ידי המפקח על הבנקים, הבנק יהיה רשאי, לפי שיקול דעתו, להודיע על ביטול מחיקת הקרן באופן חלקי או מלא עד ליום 26 ביוני 2031.

לבנק יש אפשרות לבצע פדיון מוקדם אחד בלבד כ-5 שנים לאחר מועד ההנפקה. במידה ולא יבוצע פדיון מוקדם על ידי הבנק, יעודכן שיעור הרבית השנתית בגובה ההפרש בין שער רבית העוגן באותו המועד לעומת שיעור רבית העוגן במועד ההנפקה המקורי של כתבי התחייבות הנדחים.

ב. יחס מינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים

ביום 28 באפריל 2015 פרסם המפקח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף. ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט, שקוף שאינו מבוסס סיכון אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי.

יחס המינוף מבוסס באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה של הבנק היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ולעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים. ככלל, המדידה הינה עקבית עם הערכים החשבונאיים ולא מובאים בחשבון משקלי סיכון. כמו כן, הבנק לא מורשה להשתמש בבטחונות פיזיים או פיננסיים, ערבויות או טכניקות אחרות להפחתת סיכון אשראי, כדי להפחית את מדידת החשיפות, אלא אם כן הותר ספציפית בהתאם להוראה. נכסים מאזניים שנוכו מהון רובד 1 (בהתאם להוראה 202) מנוכים ממדידת החשיפות. בהתאם להוראה הבנק מחשב את החשיפה בגין נגזרים בהתאם לנספח ג' להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203, ואת החשיפות בגין פריטים חוץ מאזניים על ידי המרה של הסכום הרעיוני של הפריטים במקדמי המרה לאשראי כפי שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203.

בהתאם להוראה תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שיידרש מהבנק הוא 5%.

31 בדצמבר 2015	31 בדצמבר 2016	
במיליוני ש"ח		
7,349	7,684	1. בנתוני המאוחד
135,221	139,207	הון רובד 1*
		סך החשיפות
5.43%	5.52%	יחס המינוף
		2. חברות בת משמעותיות
		בנק אוצר החייל בע"מ
5.73%	5.56%	יחס המינוף
		בנק מסד בע"מ
7.59%	7.39%	יחס המינוף
5.00%	5.00%	יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

* להשפעת הוראת המעבר והשפעת ההתאמות בגין תכנית ההתייעלות, ראה סעיף (3) לעיל.

באור 24 - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס המינוף המזערי החל מיום 1 בינואר 2018. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה עומד בדרישה של יחס המינוף המזערי החל עליו, לא ירד מהסף שנקבע על פי ההוראה. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה אינו עומד בדרישה של יחס המינוף המזערי החל עליו, נדרש להגדיל את יחס המינוף בשיעורים רבעוניים קבועים עד ליום 1 בינואר 2018.

ג. יחס כיסוי נזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

ביום 28 בספטמבר 2014 הפיץ המפקח על הבנקים חוזר במסגרתו נוספה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא יחס כיסוי נזילות אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. יחס כיסוי הנזילות בוחן אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצרכי הנזילות של התאגיד באופק זמן זה. במסגרת ההוראה נקבע אופן החישוב של יחס כיסוי הנזילות לרבות הגדרת המאפיינים ודרישות תפעוליות ל"מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה" (המונה) ומקדמי הביטחון בגינם וכן את תזרים המזומנים היוצא נטו הצפוי בתרחיש הקיצון המוגדר בהוראה עבור 30 הימים הקלנדריים (המכנה). תרחיש הקיצון שנקבע בהוראה כולל זעזוע המשלב זעזוע ספציפי לתאגיד וזעזוע מערכתי ובמסגרתו הוגדרו שיעורי משיכה סטנדרטיים לתזרימים יוצאים ושיעורי קבלה של תזרימים נכנסים בהתאם לקטגוריות של היתרות השונות.

יחס כיסוי הנזילות מונהג מיום 1 באפריל 2015.

בהתאם להוראות המעבר, הדרישה המזערית עמדה על 60%, עלתה ל-80% ב-1 בינואר 2016 ותעלה ל-100% ב-1 בינואר 2017 ואילך. עם זאת, בתקופה של לחץ פיננסי תאגיד בנקאי יוכל לרדת מתחת לדרישות מינימאליות אלו.

תאגיד בנקאי שיחס כיסוי הנזילות שלו ירד מתחת לדרישה המזערית, נדרש לדווח מיידית על החריגה למפקח על הבנקים.

תאגיד בנקאי שיחס כיסוי הנזילות שלו נמוך מהדרישה המזערית במשך 3 ימים, נדרש לדווח על החריגה למפקח על הבנקים, בליווי תכנית לסגירת הפער.

דירקטוריון הבנק החליט כי יעד יחס כיסוי הנזילות של הבנק והקבוצה בשנת 2016 יעמוד על שיעור הגבוה ב-10% מהדרישה המזערית. במהלך שנת 2016 הבנק והקבוצה עמדו ביחס כיסוי הנזילות הנדרש.

שלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 בדצמבר		
2015	2016	
באחוזים		
		1. בנתוני המאוחד*
104%	123%	יחס כיסוי הנזילות
		2. בנתוני הבנק**
98%	120%	יחס כיסוי הנזילות
		3. חברות בת משמעותיות**
		בנק אוצר החייל בע"מ
376%	352%	יחס כיסוי הנזילות
		בנק מסד בע"מ
340%	270%	יחס כיסוי הנזילות
60%	80%	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

* במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות חודשיות במשך הרבעון המדווח.

** במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.

באור 25 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך)
(במיליוני ש"ח)

2. הבנק והחברות המוחזקות שלו שכרו מבנים וציוד לתקופות ארוכות. דמי השכירות (חלקם צמודים למדד המחירים לצרכן וחלקם צמודים למטבע חוץ) שישולמו בעתיד, בשל התקשרויות אלו הינם:

הבנק		מאוחד		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2015	2016	2015	2016	
45	48	81	73	שנה ראשונה
42	42	77	63	שנה שניה
36	40	68	61	שנה שלישית
33	40	65	59	שנה רביעית
31	37	61	54	שנה חמישית
179	228	362	325	שנה שישית ואילך
366	435	714	635	סך הכל

ג. 1. ביום 29 ביוני 2004 החליטה האסיפה הכללית של הבנק (לאחר אישור ועדת הביקורת ודירקטוריון הבנק) לאשר מתן פטור מאחריות בשל הפרת חובת זהירות כלפי הבנק, וכן מתן התחייבות מראש לשיפוי, לדירקטורים ונושאי משרה אחרים המכהנים ושיכנהו מעת לעת בבנק (לרבות בעלי שליטה בבנק, להלן - "נושאי משרה"). האסיפה הכללית האמורה גם הסמיכה את דירקטוריון הבנק לאשר מתן פטור והתחייבות שיפוי גם לנושאי משרה לשעבר בבנק, כלפיהם התחייב הבנק כי יהיו זכאים להסדרי שיפוי כפי שיהיו מפעם לפעם לנושאי המשרה בבנק. כן אישר דירקטוריון הבנק מתן פטור והתחייבות שיפוי כאמור גם לדירקטורים הממונים מטעם הבנק בתאגידים אחרים. כל ההתחייבויות כאמור אושרו בהתאם לחוק החברות, במגבלות הקבועות בו, ובכפוף לתנאים הקבועים בכתב התחייבות השיפוי. התחייבות השיפוי תחול על פעולות הקשורות במישרין או בעקיפין לאחד או יותר מסוגי האירועים המפורטים בתוספת לכתב ההתחייבות לשיפוי.

גובה התחייבות השיפוי לפי החלטה זו, לכל נושאי המשרה בבנק ובחברות בת במצטבר, בגין מסכת אירועים אחת מן האירועים המפורטים בתוספת לכתב ההתחייבות, לא יעלה על 25% מההון העצמי של הבנק, על פי הדוחות הכספיים האחרונים של הבנק שפורסמו סמוך לפני מתן השיפוי בפועל.

בהתאם להחלטות, נתנו כתבי פטור והתחייבות שיפוי כאמור, לנושאי משרה בבנק. כמו כן, ניתנו התחייבויות שיפוי ופטור על פי העקרונות דלעיל גם למפורטים להלן:

- לדירקטורים שניהנו בחברה לניהול קופות גמל שבשליטת הבנק, ולכאלה שניהנו בקופות הגמל שהיו בשליטת הבנק ערב מכירת פעילותם. בדצמבר 2014 חוסלה החברה האמורה בעקבות פירוק מרצון.
 - לדירקטורים מטעם הבנק שניהנו בפיבי בנק (י.ו.ק.) בעת שהיתה חברה מאוחדת של הבנק. האחזקות בפיבי בנק (י.ו.ק.) נמכרו על ידי הבנק לצד שלישי ביוני 2014.
 - לדירקטורים מטעם הבנק בחברה המאוחדת פיבי בנק (שוויץ).
 - לדירקטורים שניהנו מטעם הבנק בבינלאומי חיתום בתקופה שהיתה לה פעילות חיתום. יצוין כי בדצמבר 2010 החברה עברה למעמד "חתם לא פעיל" ובדצמבר 2015 היא חוסלה בפירוק מרצון.
- גובה התחייבות השיפוי הינו בהתאם למדיניות הבנק בעניין זה.

באור 25 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך) (במיליוני ש"ח)

ביום 29 בנובמבר 2011 אישרה האסיפה הכללית, לאחר שהתקבלו אישורי ועדת הביקורת ודירקטוריון הבנק, להרחיב את החבויות ו/או ההוצאות אשר בגינן יהיה רשאי הבנק להעניק שיפוי וזאת בהתאם לחוק החברות (תיקון מס' 3) התשס"ה-2005, חוק ייעול האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א-2010, חוק הגברת האכיפה בשוק ההון (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011 וחוק החברות (תיקון מס' 16), התשע"א-2011, וכן בגין כל הליך מנהלי נוסף אשר על פי דין ניתן להעניק שיפוי בגין תשלומים הקשורים אליו או הוצאות המוצאות בקשר אליו, ולהעניק התחייבויות שיפוי מתוקנות בהתאם לכך לדירקטורים ונושאי משרה שיהיו באותו מועד ואשר יכהנו מעת לעת בבנק ובחברות בהחזקת הבנק, לרבות לדירקטורים מבעלי השליטה (מר צדיק בינו ומר גיל בינו) ולרבות לנושאי משרה לשעבר (בהתאם להחלטת האסיפה הכללית מיום 29 ביוני 2004) וליתר נושאי המשרה בבנק שאינם דירקטורים.

ביום 30 באוקטובר 2014 החליטה האסיפה הכללית, לאחר שהתקבלו אישורי ועדת התגמול והדירקטוריון, לאשר מחדש הענקת כתבי שיפוי לדירקטורים שהינם בעלי שליטה ו/או קרוביהם ו/או אשר לבעלי השליטה עשוי להיות עניין אישי בהענקת כתבי שיפוי להם, באותם תנאים ובאותו נוסח של כתב השיפוי אשר ניתן לדירקטורים בשנת 2011, כמפורט לעיל, לתקופה של 3 שנים נוספות, שתחילתה ביום 29 בנובמבר 2014 (המועד בו יחלפו 3 שנים ממועד אישור האסיפה הכללית להענקת כתבי השיפוי לדירקטורים, לרבות דירקטורים שהינם מבעלי השליטה).

ביום 29 בנובמבר 2016 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר שהתקבלו אישורי ועדת הביקורת וועדת התגמול, מתן כתב פטור והתחייבות שיפוי גם למי שמכהן מעת לעת כמנכ"ל מתף מחשוב ותפעול פיננסי בע"מ, חברה בבעלות ובשליטה מלאים של הבנק. התחייבות השיפוי וכתב הפטור הינם על פי העקרונות, ההיקף והמדיניות שאושרה בבנק, כאמור לעיל, לגבי נושאי משרה בבנק.

ביום 23 בפברואר 2017 אושרה באסיפה הכללית מדיניות תגמול שבה נקבע כי מתן פטור לנושאי משרה לא יחול ביחס למעשה או מחדל של נושא משרה בנוגע להחלטה או עסקה שלבעל השליטה או לנושא משרה כלשהו יש בה עניין אישי. הסייג האמור לא חל על נושאי משרה שמונו לראשונה קודם לאישור מדיניות תגמול זו באסיפה הכללית (23 בפברואר 2017) ושהינם זכאים לפטור לפי החלטות שהתקבלו בעבר בבנק.

2. בסוף שנת 1990 ובתחילת שנת 1991 הוציא הבנק מכתבי שיפוי למספר דירקטורים, שיהיו באותה עת, בחלק מהחברות המוחזקות שלו. בהתאם למכתבי השיפוי התחייב הבנק לשפות כל דירקטור בגין כל סכום שיחויב בו על פי פסק דין סופי של בתי משפט בישראל בשל תביעה שהוגשה נגדו בגין כל מעשה או מחדל שנעשו בתום לב אגב מילוי תפקידו כדירקטור וכן בגין ההוצאות הכרוכות בהגנה כנגד התביעה. החל מסוף שנת 2011 לא מכהנים יותר בקבוצת הבנק דירקטורים שקיבלו מכתבי שיפוי מסוג זה.

3. א. על פי החלטת דירקטוריון יובנק בע"מ (להלן - "יובנק") מיום 15 במרס 2005, אשר התקבלה בהתאם לתקנון יובנק פטר יובנק את הדירקטורים ביובנק ואת נושאי המשרה בו (כהגדרתם בחוק החברות התשנ"ט-1999, לרבות מבקר פנימי, חשבונאי ראשי ומזכיר יובנק), מאחוריות בשל הפרת חובת הזהירות כלפי יובנק החל מיום 22 בדצמבר 2004 וויתור על כל תביעה של יובנק נגדם בגין האמור. פטור וויתור אלו אינם חלים על מקרים אשר לגביהם, על פי חוק החברות, יובנק אינו רשאי לפטור את נושא המשרה מאחוריותו.

כמו כן, באותה ישיבת דירקטוריון, התחייב יובנק לשפות את הדירקטורים ונושאי המשרה הנ"ל בגין חבות או הוצאה שישולמו עליהם עקב פעולות שעשו בתוקף תפקידם הנ"ל ביובנק, הכל בתנאים המפורטים בהתחייבות לשיפוי נושא משרה.

סכום השיפוי הכולל שישולם על ידי יובנק (בנוסף ומעבר לסכומים שיתקבלו על פי פוליסת הביטוח, בין שישולמו ליובנק ובין שישולמו לנושא המשרה) לכל נושאי המשרה ביובנק ובחברות בנות שלו במצטבר, בהתאם לכתב ההתחייבות הנ"ל ו/או לכתבי התחייבות לשיפוי שיוצאו על פי כתב זה, בגין מסכת אירועים אחת מן האירועים המפורטים בה, לא יעלה על 25% מההון העצמי של יובנק במאוחד לפי הדוח הכספי (השנתי או הרבעוני) האחרון שיפורסם סמוך לפני התשלום בפועל בגין השיפוי.

הפטור וההתחייבות לשיפוי המפורטים לעיל אושרו באסיפה הכללית המיוחדת של בעלי המניות של יובנק מיום 18 במאי 2005, ככל שנדרש אישור זה.

ב. ביום 21 בדצמבר 2004, התחייבה חברת האם של בעלת השליטה הקודמת ביובנק INVESTEC BANK (UK) LIMITED, לשפות את יובנק בגין כל תשלום בו ישא כלפי הדירקטורים ונושאי משרה אחרים ביובנק או עבורם בהתאם להוראות כתב הפטור והשיפוי, בגין פעולות שבוצעו עד למועד העברת השליטה ביובנק לבנק. התחייבות זו הוגבלה לסכום השיפוי המירבי על פי כתב הפטור והשיפוי, כמפורט בסעיף א. לעיל.

ג. בהתאם להחלטת הדירקטוריון מיום 15 במרס 2005, בה הוענק פטור לדירקטורים ביובנק ולנושאי משרה (ראה סעיף א' לעיל) מאחוריות בשל הפרת חובת זהירות כלפי יובנק, אישרה ועדת הביקורת של יובנק באוקטובר 2006, מתן התחייבות שיפוי לדירקטורים שמונו על ידי יובנק ביובנק פיננסיים (2005) בע"מ (להלן - "החברה"), ושיאנם נושאי משרה ביובנק. כתב השיפוי ניתן בנוסח ובמתכונת ההתחייבות לשיפוי לנושאי משרה ביובנק, תוך התאמת נוסח כתב השיפוי למאפייני החברה.

- ד. בחודש פברואר 2012 אישרה האסיפה הכללית של יובנק, לאחר שהתקבלו אישורי ועדת הביקורת ודירקטוריון יובנק (ולאחר תיקון תקנון ההתאגדות של יובנק כנדרש), מתן התחייבויות שיפוי בנוסח מתוקן, המרחיב את החבויות ו/או ההוצאות עליהן חלה התחייבות השיפוי וזאת בהתאם לחוק יעול האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א-2010 וחוק החברות (תיקון מספר 3), התשס"ה-2005 (להלן - "כתב שיפוי מתוקן"), לדירקטורים, למעט דירקטורים מבעלי השליטה, המכהנים במועד אישור האסיפה ואשר יכהנו מעת לעת ביובנק ובחברות בהחזקת יובנק.
- יצוין כי בהתאם לאישור האמור מתוקנות כל התחייבויות השיפוי שנתן יובנק גם לנושאי משרה לשעבר, בהתאם להחלטת האסיפה הכללית מיום 29 ביוני 2004.
- בנוסף, ובהתאם להחלטת דירקטוריון יובנק (לאחר שהתקבל אישור ועדת הביקורת ולאור תיקון התקנון) אושר מתן כתב שיפוי מתוקן גם ליתר נושאי המשרה ביובנק שאינם דירקטורים.
- ה. עם מיזוג יובנק לתוך הבנק, בשנת 2015, הועברו גם כל התחייבויות וזכויות יובנק המפורטות בסעיף זה לבנק.
4. אוצר החייל ומסד התחייבו לשפות נושאי משרה כמשמעותו בחוק החברות התשנ"ט-1999. סכום השיפוי שיעמידו מכוח ההתחייבות כאמור, לכל נושאי המשרה בו, במצטבר, בגין אחד או יותר מאירועי השיפוי, לא יעלה על 33% מההון העצמי של אוצר החייל ומסד לפי דוחותיהם הכספיים האחרונים שפורסמו בסמוך לפני מועד השיפוי בפועל.
5. בחודש אפריל 2010 אישרה האסיפה הכללית של פאג"י מתן פטור לדירקטורים ולנושאי המשרה בו (כהגדרתם בחוק החברות התשנ"ט-1999, לרבות מבקר פנימי ומזכיר הבנק), מאחריות בשל הפרת חובת הזהירות כלפי פאג"י וויתור על כל תביעה של פאג"י נגדם בגין האמור. פטור וויתור אלו אינם חלים על מקרים אשר לגביהם, על פי חוק החברות, פאג"י אינו רשאי לפטור את נושא המשרה מאחריותו. כמו כן, אושר לתת לנושאי המשרה האמורים התחייבות שיפוי בגין חבות או הוצאה שיוטלו עליהם עקב פעולות שעשו בתוקף תפקידם הנ"ל בפאג"י, הכל בתנאים המפורטים בהתחייבות לשיפוי נושא משרה.
- סכום השיפוי הכולל שישולם על ידי פאג"י (בנוסף ומעבר לסכומים שיתקבלו על פי פוליסת הביטוח, בין שישולמו לפאג"י ובין שישולמו לנושא המשרה) לכל נושאי המשרה בפאג"י, בהתאם לכתב ההתחייבות הנ"ל ו/או לכתבי התחייבות לשיפוי שיוצאו על פי החלטה זו, בגין מסכת אירועים אחת מן האירועים המפורטים בה, לא יעלה על 25% מההון של פאג"י לפי הדוח הכספי (השנתי או הרבעוני) האחרון שיפורסם סמוך לפני התשלום בפועל בגין השיפוי.
- בחודש נובמבר 2012 אישרה האסיפה הכללית של פאג"י, לאחר שהתקבלו אישורי ועדת הביקורת ודירקטוריון פאג"י (ולאחר תיקון תקנון ההתאגדות של פאג"י כנדרש), מתן התחייבויות שיפוי בנוסח מתוקן, המרחיב את החבויות ו/או ההוצאות עליהן חלה התחייבות השיפוי וזאת בהתאם לחוק החברות (תיקון מס' 3) התשס"ה-2005, חוק יעול האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א-2010, וחוק הגברת האכיפה בשוק ההון (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011 (להלן - "כתב שיפוי מתוקן"), לדירקטורים המכהנים במועד אישור האסיפה ואשר יכהנו מעת לעת בפאג"י.
- יצוין כי בהתאם לאישור האמור מתוקנות כל התחייבויות השיפוי שנתן פאג"י גם לנושאי משרה לשעבר, בהתאם להחלטת האסיפה הכללית מאפריל 2010.
- בנוסף, ובהתאם להחלטת דירקטוריון פאג"י (לאחר שהתקבל אישור ועדת הביקורת ולאור תיקון התקנון) אושר מתן כתב שיפוי מתוקן גם ליתר נושאי המשרה בפאג"י שאינם דירקטורים.
- עם מיזוג פאג"י לתוך הבנק, בשנת 2015, הועברו גם כל התחייבויות וזכויות פאג"י המפורטות בסעיף זה לבנק.
- ד. מסלקת הבורסה לניירות ערך בתל-אביב בע"מ (להלן - "מסלקת הבורסה") הקימה קרן סיכונים שמטרתה הבטחת התחייבויות חברי המסלקה בגין פעילות כל חבר מסלקה. סכום קרן הסיכונים מתעדכן ב-1 במרס בכל שנה והוא בגובה מחזור הסליקה הכללי היומי הממוצע בשנה קלנדרית שהסתיימה טרם מועד העדכון ובכל מקרה לא יפחת מ-150 מיליון ש"ח. חלקו של הבנק מסתכם ב-68 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2015 - 88 מיליון ש"ח).
- על פי החלטת דירקטוריון הבורסה וחוקי העזר של מסלקת הבורסה נדרש הבנק להפקיד בטוחות נזילות בלבד (אגרות חוב של מדינת ישראל או מזומנים) בהתאם לנדרש בחוקי העזר וכן לחתום על הסכם שעבוד להבטחת התחייבותו כלפי מסלקת הבורסה בגין פעילותו כחבר מסלקה. בהתאם להחלטות דלעיל, מסלקת הבורסה פתחה על שמה חשבון במסלקה עבור הבנק, ובו הפקיד הבנק, ניירות ערך כבטוחות לטובת מסלקת הבורסה.
- בנוסף על כך, פתחה מסלקת הבורסה חשבון על שמה בבנק אחר, עבור הבנק, בו ניתן יהיה להפקיד מזומנים כבטוחה, וכן בו תפקיד המסלקה מזומנים שישולמו לבנק, כפירות על ניירות ערך שלו שהופקדו ושוועדו כאמור לעיל.
- על מנת לשפר את רמת ניהול הסיכונים של מסלקת הבורסה במסגרת תהליך ההכרה במסלקה כצד נגדי מרכזי כשיר (QCCP) פתחה מסלקת הבורסה חשבון כספי בבנק ישראל שגם בו ניתן להפקיד את הבטחונות הכספיים שחברי המסלקה מעמידים לטובתה, בין להבטחת פעילותם

של חברי המסלקה ובין להבטחת התחייבויותיהם לקרן הסיכונים של המסלקה. בשלב זה, המסלקה תהיה רשאית להחליט באילו מבין החשבונות הכספיים - זה הקיים בבנק האחר או זה שנפתח בבנק ישראל - יופקדו הבטחונות הכספיים. כערובה לקיום כל התחייבויות הבנק כלפי מסלקת הבורסה כאמור לעיל, ללא הגבלה בסכומן הכולל, יצר הבנק, ביום 17 באפריל 2005, לטובת מסלקת הבורסה, שעבוד קבוע ראשון בדרגה והמחאה על דרך השעבוד לטובת מסלקת הבורסה, על חשבון המסלקה במסלקה ועל חשבון המסלקה בבנק אחר. בנוסף, בינואר 2017 יצר הבנק שעבוד קבוע ראשון בדרגה והמחאה על דרך השעבוד לטובת מסלקת הבורסה על כל זכויותיו בחשבון המסלקה בבנק ישראל.

יובהר כי החל משנת 2010 נותן הבנק שירותים כחבר במסלקת הבורסה בקשר עם פעילות בנכסים הנסלקים במסלקת הבורסה, לרבות בקשר עם בטוחות הנדרשות לפעילות במערכת זה"ב (RTGS) גם למסד ולאוצר החייל, שהינם חברי בורסה שאינם חברי מסלקה. לפיכך, התחייבויות הבנק, כחבר מסלקת הבורסה, כלפי המסלקה, כוללות אף התחייבויות בגין פעילותם של מסד ואוצר החייל ולקוחותיהם. בגין התחייבויות אלו של הבנק כלפי מסלקת הבורסה, קיבל הבנק ממסד ומאוצר החייל, לפי העניין, ערבות בלתי מוגבלת בסכום, לתשלום כל סכום הנובע מחובות או התחייבויות הבנק כלפי מסלקת הבורסה בגין פעילותם ופעילות לקוחותיהם. לעניין השעבודים למסלקת הבורסה - ראה באור 26ג. לעיל.

ה. מסלקת מעו"ף הקימה קרן סיכונים, שסכומה יקבע מעת לעת על ידי דירקטוריון המסלקה. הסכום ההתחלתי שנקבע לקרן הסיכונים הינו 290 מיליון ש"ח צמודי מדד. חלקו של כל חבר מסלקה בקרן הסיכונים, לרבות הבנק, נגזר מהיקף פעילותו במסלקה עבור לקוחותיו (ועבור עצמו במידה שהייתה כזאת).

דרישת הבטחונות מהבנק בגין קרן הסיכונים הינה 71 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2016, בהשוואה ל-167 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2015. כל אחד מהבנקים החברים במסלקת מעו"ף התחייב כלפי המסלקה, לתשלום כל חיוב כספי הנובע מעסקאות עבור לקוחותיו. הסכום ליום המאזן הנובע מעסקאות עבור לקוחות הבנק בגין אופציות מעו"ף מוצג במאזן בסעיפים נכסים בגין מכשירים נגזרים והתחייבויות בגין מכשירים נגזרים בסכום זהה על פי השווי ההוגן. יתרת ההתחייבות של הבנק למסלקת המעו"ף מעבר לסכום הרשום במאזן המבוססת על תרחישים של הבורסה הינה 252 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2015 - 353 מיליון ש"ח).

הבנק יצר לטובת מסלקת מעו"ף שעבוד קבוע והמחאה על דרך השעבוד ללא הגבלה בסכום על הזכויות בחשבון של בטוחות מעו"ף המתנהל ע"ש מסלקת מעו"ף במסלקת הבורסה (להלן - "החשבון הראשי") וכן על הזכויות בחשבון המתנהל ע"ש מסלקת מעו"ף בבנק אחר (להלן - "החשבון הכספי"). בנוסף, יצר הבנק לטובת מסלקת מעו"ף שעבוד צף והמחאה על דרך השעבוד ללא הגבלה בסכום על כל ניירות הערך המופקדים ו/או שיופקדו לזכות הבנק במסלקת הבורסה, לרבות ניירות הערך המופקדים ו/או שיופקדו לזכות הראשי ולזכות חשבון נוסף המתנהל במסלקת הבורסה, ופירותיהם וכל זכות הנובעת מהם, וכן נוצר שעבוד צף על כל הזכויות בחשבון הכספי. כאמור בס"ק ד' לעיל, מסלקת המעו"ף פתחה אף היא חשבון כספי בבנק ישראל, שגם בו ניתן להפקיד את הבטחונות הכספיים שחבריה מעמידים לטובתה. בינואר 2017 יצר הבנק שעבוד קבוע ראשון בדרגה והמחאה על דרך השעבוד לטובת מסלקת המעו"ף על כל זכויותיו בחשבון מסלקת המעו"ף בבנק ישראל.

יובהר כי החל משנת 2010 נותן הבנק שירותים במסלקת מעו"ף גם למסד ולאוצר החייל, שהינם חברי בורסה שאינם חברי מסלקת מעו"ף. לפיכך, התחייבויות הבנק, כחבר מסלקת מעו"ף, כלפי המסלקה, כוללות אף התחייבויות בגין פעילותם של מסד ואוצר החייל ולקוחותיהם. בגין התחייבויות אלו של הבנק כלפי מסלקת מעו"ף, קיבל הבנק ממסד ומאוצר החייל, לפי העניין, ערבות בלתי מוגבלת בסכום, לתשלום כל סכום הנובע מחובות או התחייבויות הבנק כלפי מסלקת מעו"ף בגין פעילותם ופעילות לקוחותיהם. לעניין השעבודים למסלקת המעו"ף - ראה באור 26א. לעיל.

1. CLS Bank International הוא מסלקה בין בנקאית בבעלות הבנקים הגדולים בעולם המטפלת בהעברת תשלומים הנובעים מעסקאות חליפין במטבע, ואופן פעולתה מונע את סיכון המסירה (delivery risk) בעסקאות אלו. מסלקת CLS בחרה את הבנק להיות הבנק השלישי שיהיה ספק גדולות בשקלים, בנוסף לבנקים לאומי והפועלים. סכום המחויבות המקסימלי של הבנק במסגרת זאת עומד על 1 מיליארד ש"ח, וזאת לאחר קבלת מחויבות של בנק ישראל לקו אשראי מקביל בסכום זה כנגד שיעבוד צף על זכויות הבנק לקבלת סכומים וחייבים כספיים בש"ח המגיעים ו/או שיגיעו מאת לקוחותיו שהינם תאגידים ישראלים.

2. במהלך העסקים השוטף הוגשו כנגד הבנק וחברות מאוחדות מסוימות תובענות משפטיות, ובכלל זה בקשות לאישור תובענות ייצוגיות. לדעת הנהלת הבנק והנהלות החברות המאוחדות, המתבססות על חוות דעת משפטיות, באשר לסיכויי התובענות, לרבות הבקשות לאישור התביעות הייצוגיות כמפורט בסעיף זה, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, אם נדרשו, לכיסוי נזקים כתוצאה מהתובענות כאמור. להלן פירוט של תובענות נגד הבנק וחברות מאוחדות שהסכום הנתען בהן הוא מהותי, או שבמהותן הינן בעלות מאפיינים דומים לתביעות נוספות שסכומן המצרפי משקף סכום מהותי:

1. ביום 3 באוקטובר 2011 הוגשה נגד הבנק תביעה ובקשה להכיר בתביעה כתביעה ייצוגית נגד הבנק בטענה כי:

- הבנק אינו נוהג לדווח ללשכת ההוצאה לפועל על תקבולים שהתקבלו אצלו, תוך 7 ימים מיום קבלת התקבול אצלו, כנדרש על פי דין, אלא במועד מאוחר יותר.
- לעיתים הבנק אינו מדווח על תקבולים כלל.
- כאשר הבנק מדווח על התקבולים בדיעבד, הזיכוי המבוצע לתיק ההוצאה לפועל נעשה בהתאם לרביית הפיגורים הבנקאית, בה מחויב תיק ההוצאה לפועל.
- כתב התביעה אינו מציין את סכום התביעה האישית של התובע ולא את סכום התביעה הייצוגית.
- 2. ביום 4 ביולי 2012 התקבלה בבנק תביעה על סך כ-74 מיליון ש"ח. לטענת התובעים הבנק פיתה אותם להשקיע באופציות מט"ח מבלי לגלות להם את הסיכון הכרוך בכך. כן נטען על ידי התובעים כי ניתן להם ייעוץ רשלני על ידי מי שאינם מורשים ליתן ייעוץ מבלי שיגלו להם על ניגוד האינטרסים שבין הבנק ללקוח.
- 3. בחודש ספטמבר 2013 התקבלו בבנק כתב תביעה ובקשה לאישורה וניהולה כתביעה ייצוגית בסכום שלא יפחת מ-10.5 מיליארד ש"ח (להלן - "התביעה והבקשה"). התביעה והבקשה הוגשו כנגד הבנק, בנקים נוספים וכן המנכ"לים של כל אחד מהבנקים הנ"ל, כאשר בשלב מאוחר יותר, הוגשה בקשה למחוק את התביעות כנגד האחרונים. סכום התביעה מתייחס לכל הבנקים. לטענת המבקשים הבנקים לא מספקים גילוי נאות ואף מטעים את לקוחותיהם בנוגע לעלויות הכרוכות בשירותי ההמרה אותם הם מספקים, כאשר הם מוכרים ללקוח מט"ח, בשער הגבוה משער הקניה. ההפרש בין שער הקניה של הבנקים לשער המכירה ללקוח (המכונה בבקשה כ-"עמלת ייקור"), מהווה לטענת המבקשים "עמלת תיווך" הנגבית ללא גילוי באיזה מתעריפוני הבנקים. עוד טוענים המבקשים כי הבנקים פועלים כמקשה אחת על מנת להסתיר את "עמלת הייקור" הנתענת וכי קיים בניהם הסדר כובל. בחודש ינואר 2014 אישר בית המשפט את בקשת התובעים להסתלקות מהתביעה נגד המנכ"לים.
- בחודש מרס 2014 הוגשה בקשה לאשר תובענה כתובענה ייצוגית בסכום של כ-2 מיליארד ש"ח נגד חברה מאוחדת וארבעה בנקים נוספים בעילה זהה לתובענה שהתקבלה בבנק בחודש ספטמבר 2013 כאמור לעיל.
- 4. ביום 1 במרס 2015 התקבלה בבנק בקשה לאישור תובענה ייצוגית. לטענת המבקשים, בהתאם לסעיף 2(ב) לכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), התשס"ח-2008, אשר נכנס לתוקף רק ביום 1 באוגוסט 2013, "עמלה שרשאי בנקאי לגבות בעד שירות הכלול בתעריפון המלא, תחושב באופן שלא תעלה על סכום או שיעור העמלה הנגבית בעד אותו שירות מתאגיד שאינו עסק קטן". לטענת המבקשים, הבנק פועל בניגוד להוראה ברורה זו ובגין שירותים רבים, העמלה החלה על יחידים ועסקים קטנים לפי התעריפון המלא, גבוהה מזו הנגבית מעסקים גדולים לפי התעריפון העסקי. אין בבקשה כימות לסכום התובענה הייצוגית.
- 5. ביום 1 בינואר 2015 התקבלה כנגד חברה מאוחדת בקשה לאישור תובענה כייצוגית כנגד 15 נתבעים, 9 מנהלי קרנות ו-6 חברות נאמנות. נטען לתשלום עודף עבור שירותי ברוקראז' תוך הפרה של חובות אמון וחובות נוספות כלפי בעלי היחידות. עוד נטען כי מנהלי הקרנות ביצעו עסקאות עבור הקרנות שבניהולן מבלי לנקוט במאמצים כלשהם על מנת להוזיל את עמלות הברוקראז' המשולמות על ידי המשקיעים בקרנות וכן כי הנתבעות עשו יד אחת עם הגורם המספק את שירותי הברוקראז', על מנת שיקבל תמורה גבוהה בעד השירותים שבעלותם נושאים בעלי היחידות ומנגד יספק בחינם שירותי תפעול, אשר לו היתה משולמת עבורם התמורה, היו מנהלי הקרנות צריכים לשאת בה. עוד נטען כי החברה המאוחדת אף גבתה שכר נאמן בשיעור גבוה בהרבה לעומת שכר שגבו הנתבעות האחרות וזאת על מנת לפצות את החברה המאוחדת עבור שירותי התפעול שסופקו ללא תמורה למנהלי הקרנות. התובענה מתייחסת לכל מי שהחזיק ביחידות השתתפות של קרן נאמנות כלשהי, אשר היתה בניהול אחד או יותר ממנהלי הקרנות הנתבעים בתקופה שהסתיימה ביום 27 בדצמבר 2011 או חלק ממנה, אשר חוייבה בעמלות ברוקראז' ו/או חוייבה במישרין או בעקיפין בתשלום בגין שירותי תפעול. סכום התביעה הוערך בסך נומינאלי של כ-220 מיליון ש"ח, מתוכו חלקה של החברה המאוחדת כ-54 מיליון ש"ח.
- 6. ביום 7 בינואר 2016 התקבלו בבנק כתב תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית. לטענת המבקש הבנק נתן ייעוץ השקעות ללקוחותיו בקשר לרכישה ו/או מכירה של תעודות סל, בלי שהייתה בידו היכולת לתת ייעוץ בצורה מקצועית הנדרשת ממנו, וזאת בהעדר מערכות ממוכנות התומכות בהחלטת השקעה כזו, ולכן תוך הפרה כביכול של חובות האמון, הנאמנות והזהירות המוטלים על הבנק. בנוסף טוען המבקש לנזקים בשל ייעוץ לקניה / מכירה של תעודות סל שלא בשווי ההוגן שלהן. המבקש מעריך כי הנזק שנגרם לקבוצה הינו לא פחות מסך של כ-30 מיליון ש"ח ולחילופין לא פחות מסך של כ-143 מיליון ש"ח.
- 7. ביום 31 בינואר 2016 התקבלה בבנק בקשה לאישור תובענה כתובענה ייצוגית בסך של כ-698 מיליון ש"ח אשר הוגשה נגד הבנק, חברה מאוחדת ושלושה בנקים נוספים (להלן כולם ביחד - "הבנקים"), מתוכו סך של כ-658 מיליון ש"ח בגין נזק לא ממוני וסך של כ-40 מיליון ש"ח בגין נזק ממוני.
- לטענת המבקשים הבנקים אינם מחזיקים סניפים (או אינם מחזיקים מספיק סניפים) בקרב האוכלוסייה הערבית ואינם מנגישים את שירותיהם הבנקאיים לאוכלוסייה זו. בכך, טוענים המבקשים, מפרים הבנקים את סעיף 3 (א) לחוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים

ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים, התשס"א-2000, סעיף 2 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981 וחוק יסוד כבוד האדם וחירותו.

הקבוצה אותה מבקשים המבקשים לייצג היא כל אזרחי מדינת ישראל מוסלמים, נוצרים ודרוזים, אשר סובלים מהפלייה בנגישות לשירותים בנקאיים של הבנקים, עקב אי נוכחות סיפוי בנק של הבנקים במקומות יישובם.

8. ביום 18 בפברואר 2016 התקבלה בבנק בקשה לאישור תובענה כתובענה ייצוגית שהוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב נגד הבנק ו-4 בנקים נוספים (להלן כולם ביחד - "המשיבים").

לטענת המבקשת המשיבים מפלים על רקע גיל בין "סטודנטים צעירים" לבין סטודנטים "לא צעירים" באופן שמונע מאוכלוסיית ה"סטודנטים הלא צעירים" הטבות ו/או הנחות המוצעות ל"סטודנטים הצעירים" בלבד.

המבקשת הגדירה את הקבוצה כדלקמן: '... כלל הסטודנטים שהופלו מחמת גילם בהשוואה לסטודנטים צעירים יותר, ונמנע מהם לקבל מהמשיבים הטבות לסטודנטים בשבע השנים האחרונות ולמצער החל מיום 15 ביולי 2014...'

המבקשת טוענת כי כתוצאה מהתנהלות המשיבים נגרמו לקבוצה נזקים ממוניים ונזקים לא ממוניים ומבקשת לחייב את הבנקים ביחד ולחוד לשלם לקבוצה סך של 219 מליון ש"ח.

9. ביום 26 ביוני 2016 התקבלה בבנק בקשה לאישור תובענה כייצוגית נגד הבנק, חברה מאוחדת, בנק מזרחי טפחות בע"מ ובנק יהב לעובדי המדינה בע"מ (להלן כולם ביחד: "הבנקים") בסכום כולל של כ-167 מיליון ש"ח. לשיטת המבקשים, נראה כי חלקם של הבנק וחברה מאוחדת בבקשה עומד על כ-82 מיליון ש"ח. לטענת המבקשים, הבנקים גרמו לקבוצה נזקים ממוניים ונזקים לא ממוניים מאחר והם מפלים בשירות אנשים עם מוגבלות, בכך שהם מפרסמים, מציעים ומעניקים פטור מעמלות (והטבות נוספות) לשכירים, הפותחים חשבון ומפקידים בו משכורת חודשית מסכום מסוים, אבל אינם מציעים ומעניקים את אותן הטבות לאנשים עם מוגבלות, היכולים להפקיד קצבה חודשית באותו סכום ואף גבוה ממנו.

סכום החשיפה הנוספת של הבנק ושל החברות הבנות של הבנק ליום 31 בדצמבר 2016, בגין תביעות תלויות שלהערכת הנהלת הבנק אפשרות התממשותן כולן, או חלקן, אינה קלושה ושלא בוצעה בגין הפרשה, מסתכם בכ-73 מיליון ש"ח.

ח. כמו כן, תלויות ועומדות כנגד הבנק וחברה מאוחדת בקשות לאישור תובענות ייצוגיות כפי שיפורט להלן. לדעת הנהלת הבנק והנהלת חברה מאוחדת, המתבססת על חוות דעת משפטיות, לא ניתן בשלב זה להעריך את סיכויי תביעות אלו, ולא נעשתה בגין כל הפרשה:

1. ביום 18 באוקטובר 2016 התקבלה בבנק בקשה לאישור תובענה כייצוגית נגד הבנק ו-9 בנקים נוספים, לרבות חברה מאוחדת. עניינה של התובענה היא קבוצת הלקוחות עליה חל התעריפון המלא, כפי שפורסם בחודש יולי 2007 (להלן: "התעריפון"). טענת המבקשים בתובענה היא כי התעריפון חל על כלל לקוחות הבנקים, כאשר הם, בעוד שהבנקים פרשו את התעריפון כחל רק על לקוחות יחידים ועסקים קטנים. המבקשים מבקשים כי בית המשפט יורה לבנקים להשיב עמלות שנגבו על ידם מלקוחות שאינם חוסים תחת הגדרת "יחיד או עסק קטן" ואשר חויבו בגין עמלות שאינן מצויות בתעריפון. המבקשים אינם יודעים לכמת את סכום התובענה אולם הם מעריכים כי שיעור הנזק לכלל הקבוצה, מגיע לכל הפחות לכמיליארד שקלים (מכל הבנקים יחדיו).

2. ביום 18 בדצמבר 2016 התקבלה בבנק בקשה לאישור תובענה כייצוגית נגד הבנק ו-4 בנקים נוספים. עניינה של הבקשה הוא עמלות אותן גובים הבנקים בגין העברה של מט"ח לחשבון וממנו. לטענת המבקש על פי התעריפון שפרסם בנק ישראל (להלן - "התעריפון"), בגין ביצוע העברות כאמור, רשאים הבנקים לקבוע עמלת מינימום או עמלה באחוזים, הגבוהה מביניהם ועד לתקרה שתקבע מראש (להלן - "טווח העמלה"), היא סכום ההעברה אשר יהא בעוד שבפועל, כך טוען המבקש, כל הבנקים הנתבעים קובעים טווח עמלה מדורג, אשר תלוי בסכום ההעברה. בפועלם כך, כך טוען המבקש, מפרים הבנקים שורה של חיקוקים, הוראות ניהול בנקאי תקין, חובות החלות עליהם וכיו"ב. עוד טוען המבקש כי הבנקים מתואמים לגבי האופן בו הם מתעלמים מהוראות התעריפון ומגבילים עצמם מתחרות בנוגע לעלויות הכרוכות בהעברה של מט"ח.

הקבוצה אותה מבוקש לייצג היא "אנשים או ישויות משפטיות אשר השתמשו בשירותי הבנקים לשם העברה ו/או טיפול אחר במטבע חוץ וכלל הציבור בישראל אשר נפגע באופן ישיר ועקיף מההפרות".

סכום הבקשה נגד כלל הבנקים הנתבעים מוערך על ידי המבקש בסך של כ-500 מיליון ש"ח (לכל הפחות).

ט. להלן פירוט של תובענות כנגד חברה כלולה, כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן - "כאל") שהסכום הנתעב בהן הוא מהותי:

א. ביום 14 באפריל 2013 התקבלו כתב תביעה ובקשה לאישורה וניהולה כתובענה ייצוגית על פי חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006, אשר הוגשו נגד כאל וחברה נוספת בבית המשפט המחוזי בתל אביב.

הבקשה עוסקת בשיווק כרטיסי המתנה Wish U card. לטענת המבקש, שיווק כרטיסי המתנה נעשה תוך שהמשיבות מציגות מצגים מטעים וקובעות תנאים אסורים, בניגוד לחוק הוראות הגנת הצרכן (התשמ"א-1981 ותקנותיו). לטענת המבקש, מעשים אלה הטעו אותו ומנעו ממנו ביצוע פעולות שהיה זכאי להן בדין.

המבקש העמיד סכום תביעתו לכלל חברי הקבוצה על סך של כ-214 מיליון ש"ח, וזאת מתוך הנחה כי קבוצת הלקוחות מונה כחצי מיליון לקוחות.

ביום 17 בפברואר 2015 הודיע המבקש לבית המשפט על סיומו של הליך הגישור בינו לבין החברה הנוספת, מבלי שנשא פרי. ביום 17 באוגוסט 2015 הגישה כאל בקשה לסילוק על הסף של בקשת התביעה.

לאחר שהצדדים השלימו את הגשת כתבי טענותיהם במסגרת בקשה לסילוק על הסף שהגישה כאל (ובכלל זה בקשת התובע למחוק את התשובה לתגובה שהגישה כאל, שלא התקבלה), החליט בית המשפט לקבל את טענות כאל לגבי סילוק על הסף של עילות התביעה המרכזיות, וקבע כי בקשת האיגור תדחה על הסף ככל האמור בעילות מכח חוק הגנת הצרכן והעוולה של הפרת חובה חקוקה. אלא שבית המשפט לא סילק לחלוטין את בקשת האיגור, בקובעו כי המבקש טען לעילות נוספות.

על אף שבית המשפט הסכים לטענת כאל כי מרבית העילות הנוספות קשורות בטבורן לעילה הצרכנית, הוא קבע שאינו צריך בשלב זה להתייחס לכל העילות, ודי לו בכך שאין למחוק על הסף את העילה של תנאי מקפח בחוזה אחיד.

ביום 9 באוגוסט 2016 הגישו הצדדים לבית המשפט בקשה לאיגור הסדר פשרה, לפיה תישא כאל בעלות כוללת של 200 אלפי ש"ח. ביום 22 בפברואר 2017 אישר בית המשפט את הסדר הפשרה.

ב. ביום 30 בינואר 2014 הוגשו כתב תביעה ובקשה לאישורה וניהולה כתובענה ייצוגית על פי חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006, נגד כאל ונגד בנק דיסקונט לישראל בע"מ, בבית המשפט המחוזי בתל אביב יפו (להלן - "התביעה והבקשה").

עניינה של הבקשה הינו כרטיס אשראי "אקטיב" למתן אשראי מתגלגל. לטענת המבקש, כאל מחייבת מדי חודש את חשבון מחזיקי כרטיס "אקטיב" בגין חיובים שנצברו באמצעות הכרטיס, בסכום מזערי בלבד שנקבע על ידה. יתרת החיובים הופכת להיות הלוואה נוספת רבית בשיעורים גבוהים במיוחד.

עוד נטען כי בעת שיווק התוכנית, נמנעה כאל להדגיש בפני הלקוחות שביטול האשראי כרוך במתן דרישה מפורשת מהלקוח וכן מהו מחיר האשראי שניתן. הפעלת מנגנון אשראי מתגלגל על הלקוחות וחיובם ברבית, נעשה ללא בסיס חוזי תקף ותוך פגיעה באוטונומיה של הלקוחות.

עילות התביעה הן הפרת הוראות חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א, 1981, חוק החוזים האחידים, תשמ"ג-1982. הקבוצה אותה מבקש המבקש לייצג הוגדרה ככל מי ששווק לו על ידי כאל כרטיס אשראי ככרטיס מועדון לקוחות ברשתות השיווק ששיתפו ומשתפות עמה פעולה בשיווק הכרטיסים הנ"ל, ואשר בו שולבה תכנית אשראי מתגלגל המופעל כברירת מחדל לפי תוכנית "אקטיב" או אחת מחלופותיהם לרבות תוכנית "CAL CHOICE".

המבקש העמיד סכום תביעתו לכלל חברי הקבוצה על סך 2,225 מיליון ש"ח.

סיכומים מטעם המבקש הוגשו ביום 14 ביוני 2016. כאל הגישה את סיכומיה ביום 25 בספטמבר 2016.

ביום 8 בדצמבר 2016 דחה בית המשפט את התביעה. ביום 22 בינואר 2017 הגיש התובע ערעור לבית המשפט העליון על פסק הדין.

2. סכום החשיפה בשל תביעות שהוגשו כנגד כאל, שאפשרות התממשותן, כולן או חלקן, הינה אפשרית (Reasonably Possible) מסתכם בכ-1,483 מיליון ש"ח.

3. כנגד כאל תלויות ועומדות בקשות לאישור תובענות כתובענות ייצוגיות ותובענות אחרות, כפי שיפורט להלן. כאל מציינת בדוחותיה כי לדעת הנהלת כאל, בהתבסס על חוות דעת יועציה המשפטיים, לא ניתן בשלב זה להעריך את סיכוייה ולפיכך לא נערכה בגינה כל הפרשה:

א. ביום 28 באפריל 2014 התקבלו בכאל, כתב תביעה ובקשה לאישורה וניהולה כתובענה ייצוגית על פי חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006, שהוגשו נגד כאל וחברות כרטיסי אשראי אחרות לבית המשפט המחוזי, מחוז מרכז (להלן - "התביעה והבקשה").

עניינה של הבקשה הינו שני הסדרים כובלים בתחום כרטיסי החיוב המיידי ("דביט") וכרטיסי תשלום נטענים מראש ("pre paid"), העולים לטענת המבקשים כדי הוגנה שיטתית ומתמשכת של לקוחות חברות כרטיסי האשראי. ההסדר הכובל הראשון, לטענת המבקשים, הינו ההסדר לגביית עמלה צולבת בגין עסקאות המבוצעות בכרטיסי "דביט" ו-"pre paid" ההסדר הכובל השני, לטענת המבקשים, הינו עיכוב, שלא כדיון, של כספים המגיעים לבתי עסק לתקופה של כ-20 יום, לאחר שהכסף נלקח על ידי חברות כרטיסי האשראי. קבוצת הנפגעים הישירים אותה מבוקש לייצג הוגדרה כ"כלל בתי העסק במדינת ישראל המקבלים כרטיסי חיוב". קבוצת הנפגעים העקיפים אותה מבוקש לייצג "כל מי שרכש מוצרים או שירותים בבתי עסק שמקבלים כרטיסי חיוב ובכלל זה המבקשים".

המבקשים העמידו סכום תביעתם לכלל חברי הקבוצה, ביחס לכלל הנתבעים, על סך 1,736 מיליון ש"ח.

ביום 24 בפברואר 2015 הגישו המבקשים, בהסכמת המשיבות, בקשה להסתלקות מבקשת האיגור ומהתובענה, ללא צו להוצאות.

ביום 19 באפריל 2015 הוגשה לבית המשפט בקשה, במסגרתה נתבקש בית המשפט להורות על החלפת מבקשי ההסתלקות ובאי כוחם, במבקש ובאי כוחו, ולהורות על המשך ההליכים באמצעות המבקש.

במסגרת בקשה זו, נטען כי בקשת ההסתלקות אינה מפרטת מדוע ראוי לאשר הסתלקות, ונסמכת רק על פעולות עתידיות שיבצע הרגולטור (בנק ישראל) ללא פיצוי בגין העבר.

ביום 1 ביולי 2015 אישר בית המשפט את בקשת ההסתלקות. במקביל, אישר בית המשפט איתור מבקש ובא כח חליפיים אשר ייטלו עליהם את ניהול ההליך בשם הקבוצה.

בהמשך להחלטת בית המשפט מיום 1 ביולי 2015, באי כוח המבקשים הגישו ביום 6 ביולי 2015 נוסח מודעה לפרסום בעיתונות, בדבר ההסתלקות מהתובענה אשר על ידי בית המשפט.

ביום 8 ביוני 2016 הוגשה בקשה מתוקנת לאישור התביעה הייצוגית ("הבקשה המתוקנת"). במסגרת בקשת האישור נתבעות שלוש חברות כרטיסי האשראי בטענה כי הן ערכו הסדרים כובלים בתחום כרטיסי החיוב המידי (דביט) ובתחום כרטיסי ה-prepaid. בבקשה המתוקנת לא צוין סכום התביעה באופן מפורש וזו מפנה לחוות הדעת הכלכלית המצורפת לבקשה המתוקנת. עיון בחוות הדעת הכלכלית מעלה כי סכום התביעה מורכב מראשי הנזק הבאים: סך של כ-13.5 מיליון ש"ח לשנה, עבור השנים 2015-2007, בגין הנזק הנובע מקיומו של הסדר כובל נטען בדבר גובה העמלה הצולבת המשולמת בעסקאות בכרטיסי חיוב מידי; סך של כ-5.3 מיליון ש"ח לשנה, עבור השנים 2015-2007, בגין הנזק הנובע מקיומו של הסדר כובל נטען בדבר מועד העברת הכספים לבתי העסק בגין עסקאות בכרטיסי חיוב מידי; סך הנע בין 418 מיליון ש"ח לכ-683 מיליון ש"ח לשנה, עבור השנים 2015-2007, בגין הנזק הנובע מתת שימוש בכרטיסי חיוב מידי בשל שני ההסדרים הכובלים הטענים כאמור לעיל. כאל הגישה תשובה לבקשת האישור ביום 22 בדצמבר 2016.

ב. ביום 7 במאי 2015, כפי שנמסר לכאל על ידי בנק דיסקונט לישראל בע"מ (להלן - "דיסקונט"), התקבלו בדיסקונט תביעה ובקשה לאישור תביעה נגזרת (מרובה), אשר הוגשו לבית המשפט המחוזי בת"א-פ. בית המשפט מתבקש לאשר הגשתה של תביעה נגזרת כנגד 16 נושאי משרה ובעלי תפקיד בתקופה הרלוונטית בכאל (ביניהם נושאי משרה לשעבר בדיסקונט ובבנק), ובחברת "כאל. אינטרנשיונל בע"מ" (להלן - "כאל אינטרנשיונל"), אשר מוזגה לכאל ונמחקה ביום 31 בדצמבר 2009 ("כאל אינטרנשיונל"), בגין נזקים נטענים שנגרמו לכאל ולכאל אינטרנשיונל ונזקים הצפויים להיגרם להן, לפי הנתען, בקשר לפעילות הסליקה הבינלאומית שלהן בשנים 2006-2009.

המבקש טוען כי נושאי המשרה ובעלי התפקיד המשיבים, הפרו, בין היתר, את חובותיהם וגרמו, לטענתו, לנזקים הנטענים והמוערכים על ידו בכ-100 מיליון ש"ח. כן טוען המבקש לסיכון פוטנציאלי של חילוט כספים בהיקפים של מיליארדי ש"ח, במסגרת הליכים פליליים, אם יוגשו, ולנזקי מוניטין ואחרים שאינם מוערכים, הכל כנטען על ידי המבקש.

הצדדים הגיעו להסדר דיוני שניתן לו תוקף בית משפט ביום 18 בינואר 2017 לפיו, המבקש יגיש בקשה מתוקנת לאישור תביעה נגזרת בתוך 60 יום ממועד אישור ההסדר הדיוני. המשיבים ישיבו לבקשת האישור המתוקנת בתוך 90 יום ממועד המצאתה למשיבים ותשובת המבקש תוגש בתוך 60 יום לאחר שיומצאו לו תשובות המשיבים. על רקע חתימת ההסדר המותנה חלף הליך פלילי בין כאל לבין המחלקה הכלכלית בפרקליטות המדינה, חודשו הדיונים בוועדות אד הוק שהוקמו בדיסקונט ובכאל לעניין מכתבי הדרישה לפי סעיף 194 לחוק החברות והבקשה לאישור תביעה נגזרת, וזאת על מנת לאמוד את השלכות ההסדר על הבקשה לאישור תביעה נגזרת. ביום 28 בספטמבר 2016 התקבל בבנק מכתב שנשלח על ידי בעל מניות בבנק ובו דרישה מדירקטוריון הבנק למיצוי עילת תביעה כנגד שני נושאי משרה בכירים לשעבר בכאל (מנכל כאל לשעבר ומנכל כאל אינטרנשיונל לשעבר) קודם להגשת בקשה לבית המשפט לאישור תביעה נגזרת מרובה מטעם הבנק, ובקשה לגילוי מסמכים. להבנת הבנק, הבקשה מתייחסת לאירועים בגינם הוגשה התביעה והבקשה לאישור תביעה נגזרת כנגד דיסקונט וכאל כמתואר לעיל. ביום 1 בנובמבר 2016 דן דירקטוריון הבנק בפניה והחליט לדחותה.

4. כאל דיווחה בדוחותיה הכספיים ליום 31 בדצמבר 2016 כדלקמן:

א. במחצית השניה של שנת 2009 ובתחילת שנת 2010, עמדה כאל בפני טענות של ויזה אירופה וארגון מאסטרקארד העולמי (להלן - "הארגונים הבינלאומיים") בדבר הפרות לכאורה של הכללים של ארגונים אלה בתחום סליקת הסחר האלקטרוני הבינלאומי, בעסקאות שנשלקו על ידי חברה בת של כאל, כאל אינטרנשיונל (שמוזגה בינתיים עם ולתוך כאל). במסגרת זו, הוטלו על כאל קנסות ופעילותה בתחום זה הוגבלה לתקופה של מספר חודשים.

כאל פעלה מיידית ליישום תכנית הפחתה לצורך עמידה בדרישות הארגונים הבינלאומיים, אשר במסגרתה ננקטו על ידה צעדים שונים, ובכלל זה שינויים בהנהלת כאל. מספר בתי עסק ומאגדים העלו דרישות בגין העמסת הסנקציות הכספיות עליהם וצמצום פעילות סליקת הסחר האלקטרוני הבינלאומי עמם, שהסבה להם, לטענתם, נזקים כבדים.

ב. הודעות פרקליטות המדינה: בהמשך לחקירה שניהלה המשטרה, התקבלה בכאל ביום 3 בדצמבר 2014 הודעה מטעם המחלקה הכלכלית בפרקליטות המדינה, לפיה תיק בו נחקרו חשדות כלפי כאל, הועבר לעיון הפרקליטות. ביום 20 באפריל 2015, התקבלה בכאל הודעה מטעם פרקליטות המדינה, אליה צורף "מכתב חשדות", לפיה הפרקליטות שוקלת להגיש כתב אישום כנגד כאל, בגין ביצוע עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות והלבנת הון. באותו היום, הודיע המפקח על הבנקים לכאל, כי נוכח הודעת

הפרקליטות כאמור ו"מכתב החשדות" שצורף לה, הוא מורה לכאל שלא לחלק דיבידנדים עד לסיום ההליך, התבהרות תוצאותיו והשלכותיו על מצבה הפיננסי של כאל.

מכתב החשדות מפרט שתי פרשות בהן, לטענת התביעה, מעורבת כאל ביחד עם אחרים. בפרשה הראשונה נטען כי במהלך השנים 2006 עד 2009 (להלן - "התקופה הרלבנטית"), כאל, באמצעות מי שכיחן כמנכ"ל כאל בתקופה הרלוונטית ומנכ"ל כאל אינטרנשיונל בתקופה הרלבנטית (להלן ביחד ולחוד - "המנהלים"), ביחד עם אחרים, פעלו במרמה ביחס לקידוד כוזב של עסקאות שסלקה כאל, וכן פעלו בניגוד לקבוע בחוק איסור הלבנת הון. בפרשה השנייה נטען, כי כאל, באמצעות המנהלים וביחד עם גורמים אחרים, הציגה מצגים כוזבים ביחס לפיצול רישומי בתי עסק שסלקו באמצעות כאל, ובדרך זו קיבלו כספים והפיקו רווחים במרמה, וכן פעלו בניגוד לקבוע בחוק איסור הלבנת הון. מחזור הפעולות שלפי הטענה מיוחס לכאל בהקשר לעבירות לכאורה הנטענות כלפיה הוא מיליארדי ש"ח.

הסדר חלף הליך פלילי:

ביום 3 בנובמבר 2016 נחתם הסדר מותנה, בהתאם לסימן א' לפרק ד' לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982, בין המחלקה הכלכלית בפרקליטות המדינה לבין כאל. הסכם זה יביא לסגירתו של תיק החקירה בהסדר, חלף הליך פלילי, בכפוף למפורט להלן.

במסגרת ההסדר הודתה כאל בעובדות הקשורות לשתי פרשיות שעניינן סליקה אלקטרונית בינלאומית, שבוצעה על ידי כאל אינטרנשיונל (חברה בת של כאל שמוזגה לתוך כאל בדצמבר 2009), בשנים 2007 עד 2009. בהסדר הובהר כי העובדות אליהן התייחסה כאל בהסדר אינן בידעתם האישית של נושאי המשרה שאישרו את ההסדר, ונדעו להם מכתב החשדות שנמסר לכאל על ידי הפרקליטות. אישור ההסדר כאמור נעשה לאחר שקילת חלופות ובראי טובת כאל.

במסגרת ההסדר התחייבה כאל לפעול בהתאם לנהלים פנימיים מחייבים בכתב, למשך שנה מיום החתימה על ההסדר, לרבות לעניין מנגנוני פיקוח ובקרה, שיבטיחו את מניעת הישנותן של העבירות בהן הודתה. כאל הצהירה בהסכם, כי אימוץ הנהלים והשינויים הארגוניים שפורטו בהסכם, בוצעו על ידה בפועל עוד בטרם נחתם ההסדר.

הוסכם על ידי הצדדים כי מכוח התנאי שבסעיף 67(א)(5) וסעיף 5 לתוספת החמישית בחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982, כאל תפקיד סכום של 85 מיליון ש"ח לצורך חילוטו.

בכפוף לכך שכאל תקיים אחר תנאי ההסדר התחייבה הפרקליטות לסגור את התיק נגד כאל.

הפרקליטות התחייבה לא לקיים חקירה ולא להגיש כתב אישום, לרבות כל הליך אחר, אזרחי או מנהלי, נגד כאל, ו/או כל חברה קשורה אליה ו/או נגד כל נושא משרה בחברות אלה בהווה ובעבר, למעט שני נושאי משרה שכינהו בהן בעבר. הובהר בהסדר, כי אין בהודאת כאל כדי לחייב כל אדם אחר, לרבות נושאי משרה וכל עובד אחר בה או בחברה קשורה אליה, וכן אין בהודאתה כדי להוות ראייה בכל הליך.

נוכח חתימת ההסדר נכללה בדוחותיה הכספיים של כאל הוצאה בסך של 85 מיליון ש"ח.

י. מאז חודש יולי 2006 מפרסם החשב הכללי הודעה על מינוי גופים מסוימים, ביניהם גם הבנק, כעושי שוק ראשיים לאגרות חוב ממשלתיות על פי סעיף 6 א' לחוק מלווה מדינה, התשל"ט-1979, וזאת במסגרת רפורמה שיזם משרד האוצר, בהליך הנפקת אגרות חוב ממשלתיות ובפעילות בשוק ההון המשני בתחום אגרות החוב, על מנת לעודד כניסה של גורמים נוספים לשוק ההון לשם הגדלת הנזילות והשקיפות במסחר ולשם הוזלת עלויות גיוס כספים לקופת המדינה. הבנק התחיל לפעול כעושה שוק ביום 4 בספטמבר 2006. במסגרת פעילות עשיית השוק העמיד האוצר לבנק קו לשאלות של אגרות חוב ממשלתיות עד לשווי של 1 מיליארד ש"ח וזאת על מנת לכסות עסקאות של מכירה בחסר של אגרות חוב ממשלתיות במסגרת עשיית השוק. כנגד ניצול שאילות במסגרת זו, מפקיד הבנק כספים באוצר בגובה הניצול המשמשים כבטוחה עבור השאלות. ראה גם באור 26.ח.

יא. הבנק נוהג לתת מעת לעת, בתנאים ובנסיבות המקובלים בעסקי הבנקאות, כתבי שיפוי מוגבלים בסכום ובתקופה ושאנים מוגבלים, והכל במהלך העסקים הרגיל של הבנק. בין היתר ניתנים כתבי שיפוי כאלה במסגרת דיני המסלוקה בגין אבדן שיקים, לכוני נכסים ומפרקים, לנותי שירותים שונים או כחלק מהתחייבות הסכמית ולחברות כרטיסי האשראי. כמו כן הבנק והבינלאומי הנפקות נותנים מעת לעת שיפוי לנאמנים של שטרי הון המונפקים על ידם, בכפוף לשטרי הנאמנות הרלוונטיים.

יב. לפרטים בדבר שיפויים שיינתנו (בהתקיים תנאים מסוימים) על ידי הבנק, במסגרת הסכם שנחתם על ידי פיבי בנק (שווייץ) בע"מ, חברת בת של הבנק, למכירת פעילותה, ראה באור 18'א'.

באור 26 - שעבודים

א. להבטחת התחייבויות כלפי מסלקת המעו"ף עבור לקוחותיו ועבור עצמו כאמור בבאור ה.25, שעבד הבנק ניירות ערך ומזומנים לטובת מסלקת מעו"ף.

להלן יתרת הבטחות שהועמדו למסלקת המעו"ף (במיליוני ש"ח):

יתרה גבוהה לשנת 2016		יתרה ממוצעת לשנת 2016		ליום 31 בדצמבר 2016	
בגין פעולות לקוחות ונוסטרו	בגין קרן סיכונים	בגין פעולות לקוחות ונוסטרו	בגין קרן סיכונים	בגין פעולות לקוחות ונוסטרו	בגין קרן סיכונים
210	91	193	69	176	53
-	30	-	23	-	18

ניירות ערך
מזומנים המופקדים כביטחון

יתרה גבוהה לשנת 2015*		יתרה ממוצעת לשנת 2015*		ליום 31 בדצמבר 2015*	
בגין פעולות לקוחות ונוסטרו	בגין קרן סיכונים	בגין פעולות לקוחות ונוסטרו	בגין קרן סיכונים	בגין פעולות לקוחות ונוסטרו	בגין קרן סיכונים
448	148	349	127	255	125
-	49	-	42	-	42

ניירות ערך
מזומנים המופקדים כביטחון

* הוצג מחדש.

ב. הבנק חבר במסלקת ה-Euroclear שהינה מערכת סליקה לניירות ערך הנסחרים בשווקים הבינלאומיים. לצורך פעילות בניירות ערך באמצעות המסלקה הנ"ל וכבטוחה לקו אשראי בסך של 40 מיליון דולר (או בסכום גבוה יותר שהוסכם/יוסכם מעת לעת עם הבנק במקרים חריגים, שלא יעלה על 200 מיליון דולר) שהעמיד/יעמיד מפעיל המסלקה לטובת הבנק, יצר הבנק שעבוד ללא הגבלה בסכום של מזומנים וניירות ערך להבטחת מסגרת הפעילות.

ג. להבטחת התחייבות הבנק כלפי מסלקת הבורסה כאמור בבאור ה.25, שעבד הבנק ניירות ערך ומזומנים לטובת מסלקת הבורסה.

להלן יתרת הבטחות שהועמדו למסלקת הבורסה (במיליוני ש"ח):

יתרה גבוהה		יתרה ממוצעת		ליום 31 בדצמבר	
לשנת 2015*	לשנת 2016	לשנת 2015*	לשנת 2016	2015*	2016
66	63	56	56	66	51
22	21	19	19	22	17

ניירות ערך
מזומנים המופקדים כביטחון

* הוצג מחדש.

ד. (1) להבטחת אשראי מבנק ישראל, יצרו הבנק וחברות מאוחדות שלו אגרות חוב לפיהן שיעבדו לטובת בנק ישראל, בשעבוד קבוע מדרגה ראשונה, ללא הגבלה בסכום, את כל הנכסים והזכויות אשר הפקידו ו/או רשמו לזכות ו/או יפקידו ו/או ירשמו לזכות חשבונות הבטחות המתנהלים על שם בנק ישראל במסלקת הבורסה לניירות ערך בתל-אביב בע"מ וכן במסלקת Euroclear, לרבות כל הכספים וכל ניירות הערך המופקדים או הרשומים בחשבונות הנ"ל. ניירות הערך אשר הופקדו ו/או נרשמו לזכות ו/או יפקדו ו/או ירשמו לזכות חשבון הבטחות במסלקת Euroclear משועבדים גם בשעבוד צף.

(2) להלן נתונים לגבי אגרות החוב ששועבדו לבנק ישראל (במיליוני ש"ח):

יתרה גבוהה		יתרה ממוצעת		ליום 31 בדצמבר	
לשנת 2015	לשנת 2016	לשנת 2015	לשנת 2016	2015	2016
120	120	120	120	120	120

ניירות ערך

* נכון לשנים 2016 ו-2015 אין ניצול אשראי כנגד שיעבוד זה.

** ראה באור 11 באשר ליתרות המזומנים ופקדונות בבנק ישראל.

(3) ראה באור ה.25. באשר לשעבוד צף לטובת בנק ישראל, על זכויות הבנק לקבלת סכומים וחייבים כספיים בש"ח, המגיעים ו/או שיגיעו מאת לקוחותיו שהינם תאגידיים ישראלים, במסגרת פעילות הבנק כספק במסלקת ה-CLS.

באור 26 - שעבודים (המשך)

ה. הבנק מתקשר מעת לעת עם צדדים נגדיים, בעיקר בנקים ישראלים וזרים בנספחים להסכמי ISDA מסוג CSA (credit support annex) שנועדו למזער את סיכוני האשראי ההדדיים הנוצרים בין הצדדים במסחר בנגזרים. על פי נספחי ה-CSA, מבוצעת מדידה תקופתית של שווי מלאי העסקאות בנגזרים שבוצעו בין הצדדים, ואם החשיפה נטו של אחד הצדדים עוברת סף שנקבע מראש אזי אותו צד מקבל מהצד השני פקדונות כספיים לכיסוי חלקי של החשיפה.

ליום 31 בדצמבר 2016 העביר הבנק לטובת צדדים נגדיים כאמור פקדונות בסך כולל של 117 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2015 - 192 מיליון ש"ח). ליום 31 בדצמבר 2016 קיבל הבנק מצדדים נגדיים כאמור פקדונות בסך 114 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2015 - 41 מיליון ש"ח).

ו. לצורך מתן שירותים ללקוחות הבנק ופעילות נוסטרו של הבנק בכל הנוגע לפעילויות מסוימות בניירות ערך זרים, לרבות בחוזים עתידיים גלובליים, באופציות ובהשאלות ומכירות בחסר, התקשר הבנק עם בנקים ו/או גופים זרים אחרים (להלן - "הברוקרים הזרים") לצורך קבלת שירותי משמורת ניירות ערך (global custody), סליקה, ברוקראז', שירותים לפעילות Margin ושירותים גלובליים נוספים. על פי ההסכמים עם הברוקרים הזרים, ניירות ערך מסויימים ומזומנים של הבנק (נוסטרו) המופקדים אצל איזה מהברוקרים הזרים משמשים (בין בדרך של שיעבוד, עכבון או העברת בעלות) כבטוחה לטובת הברוקר הזר להבטחת קיום התחייבויות הבנק ו/או כיסוי חשיפתו האשראית של הברוקר הזר בקשר עם פעילות לקוחות הבנק ו/או פעילות הנוסטרו של הבנק; כמו כן, לכל אחד מהברוקרים הזרים זכות עיכבון וקיזוז כלפי יתרות מזומן העומדות לזכות הבנק אצלו, לרבות פקדונות במזומן שהופקדו אצל הברוקר הזר כבטוחה, בקשר עם קיום התחייבויות הבנק ו/או החשיפה האשראית כאמור. קיימים הסדרים שונים בין הבנק לבין כל אחד מהברוקרים הזרים בקשר לשווי הבטוחות ו/או סכומי המזומן אשר צריכים להיות מופקדים אצל הברוקר הזר. נכון ליום 31 בדצמבר 2016 מופקדים אצל כלל הברוקרים הזרים כבטוחה ניירות ערך של הבנק (נוסטרו) בשווי מצטבר של כ- 46 מיליון דולר (31 בדצמבר 2015 - 50 מיליון דולר), וכמו כן עומדים לזכות הבנק אצל כלל הברוקרים הזרים יתרות מזומן (לרבות פקדונות במזומן כאמור) בשווי מצטבר של כ-193 מיליון דולר (31 בדצמבר 2015 - 339 מיליון דולר).

ז. להלן פירוט ניירות ערך אשר שועבדו למלווים על ידי קבוצת הבנק, כאמור בסעיפים א', ג' ו-ו' לעיל, כאשר המלווים אינם רשאים למכרם או לשעבדם (במיליוני ש"ח):

ליום 31 בדצמבר		
2015*	2016	
214	160	ניירות ערך מוחזקים לפדיון
427	297	ניירות ערך זמינים למכירה
641	457	סך הכל

* הוצג מחדש.

ח. להלן המקורות של ניירות ערך שהתקבלו ואשר הבנק רשאי למכור (במיליוני ש"ח):

ליום 31 בדצמבר		
2015	2016	
353	414	ניירות ערך שהתקבלו בעסקות שאילת ניירות ערך כנגד מזומן
-	200	ניירות ערך שהתקבלו בעסקת שאילה לא מובטחת
353	614	סך הכל

באור 27א - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור

א. כללי

1. הבנק חשוף לסיכוני שוק, לרבות סיכוני בסיס וסיכוני רבית. סיכון הבסיס הוא סיכון קיים או עתידי להכנסות ולהון הקבוצה שעלול להתרחש כתוצאה משינויים במדד המחירים לצרכן או בשערי החליפין של מטבעות חוץ עקב ההפרש בין שווי הנכסים לשווי ההתחייבויות. סיכון הרבית הוא סיכון לרווחים או להון הנובע מתזוזות בשיעורי הרבית. שינויים ברבית משפיעים על רווחי הבנק באמצעות שינוי בהכנסות נטו, ועל שווי נכסי הבנק, התחייבויותיו ומכשירים חוץ מאזניים, כיוון שהערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים (או אף התזרימים עצמם) משתנה כאשר חל שינוי בשיעורי הרבית. כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכוני בסיס וסיכוני רבית הבנק משתמש במכשירים נגזרים מסוג עסקאות פרוורד על מטבע חוץ ומדד המחירים לצרכן, אופציות על מטבע חוץ ועסקאות החלפת רבית קבועה ברבית משתנה. לבנק יש נגזרים המיועדים וכשירים כגידורי שווי הוגן והשקעה נטו בפעילות חוץ.
 2. סיכון נזילות בנגזרים הינו סיכון הנובע מאי ודאות לגבי היכולת לסגור חשיפה בנגזרים במהירות במזומן או באמצעות יצירת חשיפה הפוכה. סיכון זה קיים בעיקר במכשירים בעלי סחירות נמוכה, או כאשר סחירות נכסי הבסיס שלה, נמוכה.
 3. אם נגזר אינו מיועד ליחס גידור כשיר, הנגזר נרשם לפי שווי הוגן ושינויים בשווי הוגן נרשמים באופן שוטף בדוח רווח והפסד.
 4. הבנק מתקשר בחוזים שבפני עצמם אינם מכשירים נגזרים אך הם מכילים נגזרים משובצים. לגבי כל חוזה, התאגיד הבנקאי מעריך האם המאפיינים הכלכליים של הנגזר המשובץ קשורים באופן ברור והדוק לאלה של החוזה המארח וקובע האם מכשיר נפרד עם אותם תנאים כשל המכשיר המשובץ היה מקיים את ההגדרה של מכשיר נגזר. כאשר נקבע שהנגזר המשובץ בעל מאפיינים כלכליים שאינם קשורים באופן ברור והדוק למאפיינים הכלכליים של החוזה המארח, וכן שמכשיר נפרד עם אותם תנאים היה כשיר כמכשיר נגזר, הנגזר המשובץ מופרד מהחוזה המארח ומטופל כנגזר בפני עצמו. נגזר משובץ שהופרד מוצג במאזן יחד עם החוזה המארח. כאשר החוזה המארח נמדד לפי שווי הוגן ושינויים בשווי הוגן שלו מדווחים באופן שוטף בדוח רווח והפסד או כאשר הבנק אינו יכול לזהות ולמדוד באופן מהימן נגזר משובץ לצורך הפרדה מהחוזה המארח, החוזה בשלמותו נרשם במאזן לפי שווי הוגן.
 5. הבנק מתעד בכתב את כל יחסי הגידור בין מכשירים מגדרים לבין פריטים מגודרים, ואת המטרה והאסטרטגיה של ניהול הסיכונים באמצעות יצירת יחסי הגידור השונים. התיעד כולל זיהוי ספציפי של הנכס אשר יועד כפריט המגודר וציון האופן שבו המכשיר המגדר צפוי לגדר את הסיכונים הקשורים לפריט המגודר. הבנק מעריך את האפקטיביות של יחסי הגידור הן בתחילת הגידור והן על בסיס מתמשך בהתאם למדיניות ניהול הסיכונים שלו.
 6. הבנק מפסיק חשבונאות גידור מכאן ואילך כאשר:
 - (א) נקבע שהנגזר אינו אפקטיבי עוד בקיזוז השינויים בשווי הוגן או תזרימי המזומנים של פריט מגודר;
 - (ב) הנגזר פוקע, נמכר, מבטל או ממומש;
 - (ג) ההנהלה מבטלת את הייעוד של הנגזר כמכשיר מגדר.
- כאשר חשבונאות גידור מופסקת כיוון שנקבע שהנגזר אינו כשיר עוד כגידור שווי הוגן אפקטיבי, הנגזר ימשיך להירשם במאזן לפי שווי הוגן אך הנכס או ההתחייבות המגודרים לא יותאמו עוד בגין שינויים בשווי הוגן.

גידור שווי הוגן

הבנק מייעד נגזרים מסוימים כגידורי שווי הוגן. שינוי בשווי הוגן של נגזרים, המגדרים חשיפה לשינוי בשווי הוגן של נכס, מוכר באופן שוטף בדוח רווח והפסד, כמו גם השינוי בשווי הוגן של הפריט המגודר, שניתן לייחס אותו לסיכון המגודר. לנתונים בנושא חוסר אפקטיביות הקשור לגידורי שווי הוגן, מרכיב הרווח (ההפסד) בגין מכשירים נגזרים אשר הוצא לצורך הערכת אפקטיביות הגידורים, ראה באור 3 - "הכנסות מימון שאינן מרבית" בסעיף ג- "חלק לא אפקטיבי ביחסי הגידור".

גידור השקעה נטו בפעילות חוץ

ראה באור 1.1.T.(1)

באור 27 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון
(במיליוני ש"ח)

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד-

31 בדצמבר 2016					
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי רבית	
				שקל - מדד	אחר
241	-	-	241	-	-
2,943	-	-	-	2,943	-
3,184	-	-	241	2,943	-
2,943	-	-	-	2,943	-
21	-	-	-	21	-
41,979	-	-	41,390	100	489
136	-	-	136	-	-
223	-	-	223	-	-
2,121	-	-	2,121	-	-
2,467	-	-	2,467	-	-
10,300	-	-	340	9,885	75
57,247	-	-	46,677	10,006	564
5,400	-	-	-	5,325	75
19,576	68	9,146	6,251	4,111	-
-	-	-	-	-	-
31,955	-	25,843	6,112	-	-
31,955	-	25,843	6,112	-	-
1,553	-	1,210	343	-	-
1,188	-	872	316	-	-
975	-	-	135	840	-
87,202	68	62,914	19,269	4,951	-
420	-	-	-	420	-
38	38	-	-	-	-
1,225	-	-	1,225	-	-

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים
א. נגזרים מגזרים⁽¹⁾
חוזי FORWARD
SWAPS
סך הכל
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי רבית (SWAPS) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור רבית קבוע
ב. נגזרים ALM⁽¹⁾
חוזי FUTURES
חוזי FORWARD
חוזי אופציות שנסחרים בבורסה
- אופציות שנכתבו
- אופציות שנקנו
חוזי אופציה אחרים
- אופציות שנכתבו
- אופציות שנקנו
SWAPS
סך הכל
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי רבית (SWAPS) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור רבית קבוע
ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾
חוזי FUTURES
חוזי FORWARD
חוזי אופציות שנסחרים בבורסה
- אופציות שנכתבו
- אופציות שנקנו
חוזי אופציה אחרים
- אופציות שנכתבו
- אופציות שנקנו
SWAPS
סך הכל
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי רבית (SWAPS) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור רבית קבוע
ד. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ SPOT
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב
חוזי החלפת מטבע חוץ SPOT

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ SPOT.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

באור 27 ב - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)
(במיליוני ש"ח)

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד - (המשך)

31 בדצמבר 2015					
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי רבית	
				שקל - מדד	אחר
402	-	-	402	-	-
2,350	-	-	-	2,350	-
2,752	-	-	402	2,350	-
2,350	-	-	-	2,350	-
23	-	-	-	23	-
52,141	-	-	50,138	1,300	703
538	-	-	538	-	-
585	-	-	585	-	-
3,395	-	-	3,395	-	-
3,750	-	-	3,750	-	-
12,063	-	-	541	11,447	75
72,495	-	-	58,947	12,770	778
6,405	-	-	-	6,330	75
29,443	130	23,937	2,300	3,076	-
8	4	-	4	-	-
47,329	-	39,983	7,346	-	-
47,329	-	39,983	7,346	-	-
886	-	569	317	-	-
692	-	391	301	-	-
452	-	-	152	300	-
126,139	134	104,863	17,766	3,376	-
150	-	-	-	150	-
195	195	-	-	-	-
2,399	-	-	2,399	-	-

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים	
א. נגזרים מגדרים ⁽¹⁾	
חוזי FORWARD	
SWAPS	
סך הכל	
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי רבית (SWAPS) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור רבית קבוע	
ב. נגזרים ALM ⁽¹⁾ (2)	
חוזי FUTURES	
חוזי FORWARD	
חוזי אופציות שנסחרים בבורסה	
- אופציות שנכתבו	
- אופציות שנקנו	
חוזי אופציה אחרים	
- אופציות שנכתבו	
- אופציות שנקנו	
SWAPS	
סך הכל	
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי רבית (SWAPS) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור רבית קבוע	
ג. נגזרים אחרים ⁽¹⁾	
חוזי FUTURES	
חוזי FORWARD	
חוזי אופציות שנסחרים בבורסה	
- אופציות שנכתבו	
- אופציות שנקנו	
חוזי אופציה אחרים	
- אופציות שנכתבו	
- אופציות שנקנו	
SWAPS	
סך הכל	
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי רבית (SWAPS) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור רבית קבוע	
ד. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ SPOT	
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב	
חוזי החלפת מטבע חוץ SPOT	

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ SPOT.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

באור 27 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)
(במיליוני ש"ח)

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד - (המשך)

31 בדצמבר 2016					
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי רבית	
				שקל - מדד	אחר
					שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים
					א. נגזרים מגזרים⁽¹⁾
37	-	-	6	31	שווי הוגן ברוטו חיובי
30	-	-	-	30	שווי הוגן ברוטו שלילי
					ב. נגזרים ALM⁽¹⁾ (2)
557	-	-	346	188	שווי הוגן ברוטו חיובי
605	-	-	372	230	שווי הוגן ברוטו שלילי
					ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾
738	1	625	93	19	שווי הוגן ברוטו חיובי
737	1	625	92	19	שווי הוגן ברוטו שלילי
					ד. נגזרי אשראי
					נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב
-	-	-	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
					ה. סך הכל
1,332	1	625	445	238	שווי הוגן ברוטו חיובי
-	-	-	-	-	סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן
1,332	1	625	445	238	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים*
-	-	-	-	-	מזה: יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים שווי הוגן ברוטו שלילי ⁽³⁾
1,372	1	625	464	279	סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן
-	-	-	-	-	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾
1,372	1	625	464	279	מזה: יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים

(1) למעט נגזרי אשראי.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(3) מזה שווי הוגן ברוטו שלילי של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 16 מיליון ש"ח.

באור 27 ב - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)
(במיליוני ש"ח)

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד - (המשך)

31 בדצמבר 2015					
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי רבית	
				אחר	שקל - מדד
					2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים
					א. נגזרים מגזרים⁽¹⁾
12	-	-	8	4	שווי הוגן ברוטו חיובי
28	-	-	-	28	שווי הוגן ברוטו שלילי
					ב. נגזרים ALM⁽¹⁾
629	-	-	378	224	שווי הוגן ברוטו חיובי
648	-	-	343	297	שווי הוגן ברוטו שלילי
					ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾
994	2	859	127	6	שווי הוגן ברוטו חיובי
993	2	859	126	6	שווי הוגן ברוטו שלילי
					ד. נגזרי אשראי
					נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב
1	1	-	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
					ה. סך הכל
1,636	3	859	513	234	שווי הוגן ברוטו חיובי
-	-	-	-	-	סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן
1,636	3	859	513	234	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים*
-	-	-	-	-	מזה: יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים
1,669	2	859	469	331	שווי הוגן ברוטו שלילי ⁽³⁾
-	-	-	-	-	סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן
1,669	2	859	469	331	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾ *
-	-	-	-	-	מזה: יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים

(1) למעט נגזרי אשראי.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(3) מזה שווי הוגן ברוטו שלילי של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 10 מיליון ש"ח.

באור 27 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

31 בדצמבר 2016						
	סך הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים / ברוקרים	בנקים	בורסות
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים	1,332	646	-	115	380	191
סכומים ברוטו שלא קוזחו במאזן:						
הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים	(252)	-	-	(18)	(234)	-
הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל	(74)	-	-	(13)	(61)	-
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים	1,006	646	-	84	85	191
סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾	939	555	3	26	355	-
הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני	(148)	(1)	-	(6)	(141)	-
סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים	791	554	3	20	214	-
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים	1,797	1,200	3	104	299	191
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾	1,372	581	8	206	404	173
סכומים ברוטו שלא קוזחו במאזן:						
מכשירים פיננסיים	(252)	-	-	(18)	(234)	-
ביטחון במזומן ששועבד	(46)	-	-	-	(46)	-
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	1,074	581	8	188	124	173

- (1) מזה שווי הוגן ברוטו שלילי של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 16 מיליון ש"ח (31.12.15 - 10 מיליון ש"ח).
- (2) ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לפי הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.

ג. פירוט מועדי פרעון - סכומים נקובים: יתרות לסוף השנה

31 בדצמבר 2016				
סך הכל	מעל 5 שנים	מעל 5 שנים ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד 5 שנים	עד 3 חודשים
564	-	300	81	183
17,900	5,219	6,976	1,282	4,423
67,412	55	442	20,289	46,626
62,914	-	1,233	2,022	59,659
106	-	38	43	25
148,896	5,274	8,989	23,717	110,916

חוזי רבית
- שקל - מדד
- אחר
חוזי מטבע חוץ
חוזים בגין מניות
חוזי סחורות ואחרים
סך הכל

31 בדצמבר 2015					
סך הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים / ברוקרים	בנקים	בורסות
1,636	892	-	141	393	210
(311)	-	-	-	(311)	-
(19)	-	-	-	(19)	-
1,306	892	-	141	63	210
1,008	579	-	-	429	-
(218)	(1)	-	-	(217)	-
790	578	-	-	212	-
2,096	1,470	-	141	275	210
1,669	509	-	396	552	212
(311)	-	-	-	(311)	-
(125)	-	-	-	(125)	-
1,233	509	-	396	116	212

31 בדצמבר 2015				
סך הכל	מעל 5 שנים	מעל 5 שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים
778	-	494	234	50
18,496	4,246	7,481	2,599	4,170
79,514	184	955	18,742	59,633
104,863	-	1,012	4,052	99,799
329	-	39	121	169
203,980	4,430	9,981	25,748	163,821

באור 28 - מגזרי פעילות פיקוחיים ואיזורים גיאוגרפיים

א. הגדרות

- **אנשים פרטיים** - יחידים, לרבות יחידים המנהלים חשבון משותף, אשר למועד הדיווח אין להם חבות לבנק, או שהחבות שלהם סווגה בענף משק "אנשים פרטיים - הלוואות לדירור ואחר".
 - **מגזר בנקאות פרטית** - אנשים פרטיים אשר היתרה של תיק הנכסים הפיננסיים שיש להם בבנק על בסיס מאוחד (לרבות פקדונות כספיים, תיקי ניירות ערך ונכסים כספיים אחרים) עולה על 3 מיליון ש"ח.
 - **משקי בית** - אנשים פרטיים, למעט לקוחות הנכללים בבנקאות פרטית.
 - **עסק** - לקוח שאינו נכלל בהגדרת "אנשים פרטיים" ואינו גוף מוסדי או תאגיד בנקאי.
 - **מחזור פעילות** - מחזור מכירות שנתי או היקף הכנסות שנתי.
 - **עסק זעיר** - עסק שמחזור פעילותו קטן מ- 10 מיליון ש"ח.
 - **עסק קטן** - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל- 10 מיליון ש"ח וקטן מ- 50 מיליון ש"ח.
 - **עסק בינוני** - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל- 50 מיליון ש"ח וקטן מ- 250 מיליון ש"ח.
 - **עסק גדול** - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל- 250 מיליון ש"ח.
 - **גופים מוסדיים** - כהגדרתם בחוק הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות ולרבות קופות גמל, קרנות פנסיה, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות, תעודות סל, חברות ביטוח וחברי בורסה המנהלים כספי לקוחות.
- כאשר מחזור ההכנסות של לקוח עסקי אינו מייצג את היקף הפעילות שלו, פעילות הלקוח העסקי סווגה לפי האמור להלן: כאשר סך החבות של הלקוח העסקי שווה או גדולה מ- 100 מיליון ש"ח סווג הלקוח למגזר עסקים גדולים.
- בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בקובץ שאלות ותשובות של בנק ישראל, נקבע כי לקוח עסקי, אשר החבות שלו לבנק עד סך של 300 אלפי ש"ח (לרבות מסגרת אשראי וכו'), ולבנק אין מידע על מחזור הפעילות שלו, יסווג למגזר הפעילות הפיקוחי הרלוונטי לפי סך הנכסים במאזן של העסק, ובמידה וגם מידע זה אינו זמין, הבנק רשאי לסווג את הלקוח לפי סך הנכסים הפיננסיים של הלקוח בבנק (לרבות פקדונות כספיים, תיקי ניירות-ערך ונכסים כספיים אחרים), כאשר במקום סך הנכסים במאזן הסיווג יעשה לפי סך הנכסים הפיננסיים לאחר הכפלתם במקדם של 10.
- **מגזר ניהול פיננסי** - כולל פעילות למסחר ופעילות ניהול נכסים והתחייבויות כהגדרתן בהוראות המפקח על הבנקים. כמו כן כולל המגזר את חלק הבנק ברווחי כאל.

באור 28 - מגזרי פעילות פיקוחיים ואיזורים גיאוגרפיים (המשך)

ב. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2016										
פעילות חו"ל	פעילות חו"ל	פעילות חו"ל	פעילות חו"ל	פעילות חו"ל	פעילות חו"ל	פעילות חו"ל	פעילות חו"ל	פעילות חו"ל	פעילות חו"ל	פעילות חו"ל
2,526	9	2,517	159	17	380	141	614	1	1,205	הכנסות רבית מחיצוניים
357	-	357	31	29	54	21	61	22	139	הוצאות רבית מחיצוניים
2,169	9	2,160	128	(12)	326	120	553	(21)	1,066	הכנסות רבית, נטו
-	-	-	99	47	(27)	6	(15)	41	(151)	מחיצוניים - בינמגזרי
2,169	9	2,160	227	35	299	126	538	20	915	סך הכנסות רבית, נטו
1,480	21	1,459	152	165	132	59	323	55	573	הכנסות שאינן מרבית
3,649	30	3,619	379	200	431	185	861	75	1,488	סך הכנסות
80	-	80	-	8	(2)	1	24	-	49	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
2,683	51	2,632	61	192	196	99	610	55	1,419	הוצאות תפעוליות ואחרות
886	(21)	907	318	-	237	85	227	20	20	רווח (הפסד) לפני מסים
398	-	398	139	-	107	38	101	9	4	הפרשה למסים (חסכון במס) על הרווח (הפסד)
488	(21)	509	179	-	130	47	126	11	16	רווח (הפסד) לאחר מסים
72	-	72	72	-	-	-	-	-	-	חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס
560	(21)	581	251	-	130	47	126	11	16	רווח (הפסד) נקי:
(39)	-	(39)	(8)	-	(2)	(2)	(7)	(1)	(19)	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
521	(21)	542	243	-	128	45	119	10	(3)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
127,312	350	126,962	50,676	640	18,213	4,024	14,861	49	38,499	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
493	-	493	493	-	-	-	-	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
76,636	350	76,286	-	640	18,213	4,024	14,861	49	38,499	מזה: השקעה בחברה כלולה ⁽¹⁾
78,175	-	78,175	-	684	18,320	4,178	15,068	47	39,878	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ⁽¹⁾
577	-	577	-	-	200	96	190	-	91	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
235	-	235	-	-	-	1	29	-	205	יתרת חובות פגומים
119,422	768	118,654	12,497	21,623	11,349	5,372	15,751	7,598	44,464	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
106,925	768	106,157	-	21,623	11,349	5,372	15,751	7,598	44,464	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
105,817	-	105,817	-	19,448	10,438	6,029	15,868	8,601	45,433	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור ⁽¹⁾
76,120	578	75,542	8,417	846	18,405	5,206	15,214	146	27,308	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
76,178	578	75,600	7,859	833	18,773	5,227	15,224	149	27,535	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
241,285	-	241,285	-	154,606	23,191	3,447	11,544	13,577	34,920	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
1,800	-	1,800	-	14	308	122	524	1	831	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾
214	9	205	-	22	13	10	30	20	110	פיצול הכנסות רבית נטו
155	-	155	227	(1)	(22)	(6)	(16)	(1)	(26)	מרווח מפעילות מתן אשראי
2,169	9	2,160	227	35	299	126	538	20	915	מרווח מפעילות קבלת פקדונות - אחר
										סך הכל הכנסות רבית, נטו

1. יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

2. נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

3. נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

באור 28 - מגזרי פעילות פיקוחיים ואיזורים גיאוגרפיים (המשך)

אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית - פעילות בישראל

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016								
סך הכל	מגזר בנקאות פרטית			מגזר משקי בית				
	סך הכל	אחר	כרטיסי אשראי	סך הכל	אחר	כרטיסי אשראי	הלוואות לדיור	
1,206	1	1	-	1,205	695	44	466	הכנסות רבית מחיצוניים
161	22	22	-	139	83	29	27	הוצאות רבית מחיצוניים
								הכנסות רבית, נטו
1,045	(21)	(21)	-	1,066	612	15	439	- מחיצוניים
(110)	41	41	-	(151)	113	(2)	(262)	- בינמגזרי
935	20	20	-	915	725	13	177	סך הכנסות רבית, נטו
628	55	55	-	573	468	90	15	הכנסות שאינן מרבית
1,563	75	75	-	1,488	1,193	103	192	סך הכנסות
49	-	-	-	49	47	-	2	הוצאות בגין הפסדי אשראי
1,474	55	55	-	1,419	1,244	65	110	הוצאות תפעוליות ואחרות
40	20	20	-	20	(98)	38	80	רווח (הפסד) לפני מסים
13	9	9	-	4	(34)	12	26	הפרשה למסים (חסכון במס) על הרווח (הפסד)
								רווח (הפסד) נקי:
27	11	11	-	16	(64)	26	54	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(20)	(1)	(1)	-	(19)	(13)	(2)	(4)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
7	10	10	-	(3)	(77)	24	50	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
38,548	49	21	28	38,499	14,828	2,950	20,721	יתרה ממוצעת של נכסים(*)
39,925	47	18	29	39,878	15,204	2,933	21,741	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
91	-	-	-	91	83	-	8	יתרת חובות פגומים
205	-	-	-	205	41	-	164	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
52,062	7,598	7,598	-	44,464	44,464	-	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות(*)
54,034	8,601	8,601	-	45,433	45,433	-	-	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
27,454	146	127	19	27,308	11,680	2,899	12,729	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
27,684	149	130	19	27,535	11,651	3,071	12,813	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
48,497	13,577	13,577	-	34,920	34,920	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
								פיצול הכנסות רבית נטו
832	1	1	-	831	626	13	192	- מרווח מפעילות מתן אשראי
130	20	20	-	110	110	-	-	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
(27)	(1)	(1)	-	(26)	(11)	-	(15)	- אחר
935	20	20	-	915	725	13	177	סך הכל הכנסות רבית, נטו

(*) היתרה הממוצעת של הנכסים וההתחייבויות משקפת את היתרה הממוצעת של האשראי לציבור ופקדונות הציבור בהתאמה.

באור 28 - מגזרי פעילות פיקוחיים ואיזורים גיאוגרפיים (המשך)

עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים - פעילות בישראל

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016										
מגזר עסקים גדולים			מגזר עסקים בינוניים			מגזר עסקים קטנים וזעירים				
סך הכל	סך הכל	אחר	בינוני ונדל"ן	סך הכל	אחר	בינוני ונדל"ן	סך הכל	אחר	בינוני ונדל"ן	
במיליוני ש"ח										
1,135	380	324	56	141	118	23	614	438	176	הכנסות רבית מחיצוניים
136	54	38	16	21	23	(2)	61	96	(35)	הוצאות (הכנסות) רבית מחיצוניים
999	326	286	40	120	95	25	553	342	211	הכנסות רבית, נטו
(36)	(27)	(56)	29	6	11	(5)	(15)	58	(73)	- מחיצוניים
963	299	230	69	126	106	20	538	400	138	- בינמגזרי
514	132	100	32	59	46	13	323	284	39	סך הכנסות רבית, נטו
17	-	-	-	2	2	-	15	15	-	הכנסות שאינן מרבית
1,477	431	330	101	185	152	33	861	684	177	מזה: הכנסות מכרטיסי אשראי
23	(2)	(6)	4	1	-	1	24	49	(25)	סך הכנסות
905	196	160	36	99	85	14	610	520	90	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
549	237	176	61	85	67	18	227	115	112	הוצאות תפעוליות ואחרות
246	107	79	28	38	30	8	101	51	50	רווח לפני מסים
										הפרשה למסים על הרווח
										רווח נקי :
303	130	97	33	47	37	10	126	64	62	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(11)	(2)	(2)	-	(2)	(3)	1	(7)	(5)	(2)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
292	128	95	33	45	34	11	119	59	60	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
37,098	18,213	15,513	2,700	4,024	3,375	649	14,861	10,395	4,466	יתרה ממוצעת של נכסים(*)
37,566	18,320	15,598	2,722	4,178	3,488	690	15,068	10,413	4,655	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
486	200	178	22	96	90	6	190	122	68	יתרת חובות פגומים
30	-	-	-	1	1	-	29	25	4	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
32,472	11,349	10,604	745	5,372	4,574	798	15,751	13,433	2,318	יתרה ממוצעת של התחייבויות(*)
32,335	10,438	9,472	966	6,029	5,058	971	15,868	13,375	2,493	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
38,825	18,405	13,245	5,160	5,206	3,721	1,485	15,214	9,221	5,993	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
39,224	18,773	13,360	5,413	5,227	3,902	1,325	15,224	9,256	5,968	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
38,182	23,191	22,105	1,086	3,447	3,244	203	11,544	10,305	1,239	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
										פיצול הכנסות רבית נטו
954	308	234	74	122	102	20	524	384	140	- מרווח מפעילות מתן אשראי
53	13	12	1	10	9	1	30	27	3	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
(44)	(22)	(16)	(6)	(6)	(5)	(1)	(16)	(11)	(5)	- אחר
963	299	230	69	126	106	20	538	400	138	סך הכל הכנסות רבית, נטו

(*) היתרה הממוצעת של הנכסים וההתחייבויות משקפת את היתרה הממוצעת של האשראי לציבור ופקדונות הציבור בהתאמה.

באור 28 - מגזרי פעילות פיקוחיים ואיזורים גיאוגרפיים (המשך)

ב. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015*									
סך הכל	פעילות חו"ל	פעילות ישראל							
		סך הכל פעילות ישראל	מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית
									במיליוני ש"ח
2,260	11	2,249	147	22	343	140	588	2	1,007
307	2	305	22	30	47	18	56	14	118
1,953	9	1,944	125	(8)	296	122	532	(12)	889
-	-	-	80	50	(13)	1	(13)	26	(131)
1,953	9	1,944	205	42	283	123	519	14	758
1,541	27	1,514	128	184	126	63	335	52	626
3,494	36	3,458	333	226	409	186	854	66	1,384
18	-	18	-	-	2	4	(26)	-	38
2,710	36	2,674	95	178	191	99	616	54	1,441
766	-	766	238	48	216	83	264	12	(95)
326	-	326	100	21	94	37	111	5	(42)
440	-	440	138	27	122	46	153	7	(53)
38	-	38	38	-	-	-	-	-	-
478	-	478	176	27	122	46	153	7	(53)
(32)	-	(32)	(10)	-	(3)	(2)	(11)	-	(6)
446	-	446	166	27	119	44	142	7	(59)
122,079	377	121,702	50,944	860	16,047	3,960	14,281	48	35,562
423	-	423	423	-	-	-	-	-	-
71,135	377	70,758	-	860	16,047	3,960	14,281	48	35,562
73,379	353	73,026	-	816	16,814	4,001	14,164	53	37,178
764	-	764	-	2	320	125	234	-	83
234	-	234	-	-	1	1	19	6	207
114,837	1,037	113,800	14,228	23,279	10,191	5,168	14,191	6,272	40,471
100,609	1,037	99,572	-	23,279	10,191	5,168	14,191	6,272	40,471
103,262	884	102,378	-	22,448	10,760	5,241	15,047	7,090	41,792
74,863	671	74,192	9,550	988	17,066	5,047	15,122	136	26,283
74,902	671	74,231	9,201	892	16,868	4,881	14,975	132	27,282
254,855	-	254,855	-	162,528	23,145	3,620	12,545	12,900	40,117
1,626	-	1,626	-	18	292	121	510	-	685
192	9	183	-	25	11	8	26	14	99
135	-	135	205	(1)	(20)	(6)	(17)	-	(26)
1,953	9	1,944	205	42	283	123	519	14	758

* סווג מחדש.

1. יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילה רבעון או לתחילה חודש.
2. נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.
3. נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

באור 28 - מגזרי פעילות פיקוחיים ואיזורים גיאוגרפיים (המשך)

אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית - פעילות בישראל

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015								
מגזר בנקאות פרטית				מגזר משקי בית				
סך הכל	סך הכל	אחר	כרטיסי אשראי	סך הכל	אחר	כרטיסי אשראי	הלוואות לדיור	
במיליוני ש"ח								
1,009	2	2	-	1,007	603	41	363	הכנסות רבית מחיצוניים
132	14	14	-	118	68	25	25	הוצאות רבית מחיצוניים
877	(12)	(12)	-	889	535	16	338	הכנסות רבית, נטו
(105)	26	26	-	(131)	66	(3)	(194)	- מחיצוניים
772	14	14	-	758	601	13	144	- בינמגזרי
678	52	52	-	626	520	89	17	סך הכנסות רבית, נטו
1,450	66	66	-	1,384	1,121	102	161	הכנסות שאינן מרבית
38	-	-	-	38	35	-	3	סך הכנסות
1,495	54	54	-	1,441	1,262	63	116	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(83)	12	12	-	(95)	(176)	39	42	הוצאות תפעוליות ואחרות
(37)	5	5	-	(42)	(78)	18	18	רווח (הפסד) לפני מסים
								הפרשה למסים (חסכון במס) על הרווח (הפסד)
								רווח (הפסד) נקי:
(46)	7	7	-	(53)	(98)	21	24	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(6)	-	-	-	(6)	(3)	(2)	(1)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(52)	7	7	-	(59)	(101)	19	23	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
35,610	48	21	27	35,562	13,660	2,898	19,004	יתרה ממוצעת של נכסים(*)
37,231	53	26	27	37,178	14,146	3,000	20,032	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
83	-	-	-	83	73	-	10	יתרת חובות פגומים
213	6	6	-	207	25	-	182	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
46,743	6,272	6,272	-	40,471	40,471	-	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות(*)
48,882	7,090	7,090	-	41,792	41,792	-	-	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
26,419	136	112	24	26,283	11,633	2,959	11,691	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
27,414	132	108	24	27,282	11,978	3,077	12,227	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
53,017	12,900	12,900	-	40,117	40,117	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
								פיצול הכנסות רבית נטו
685	-	-	-	685	513	13	159	- מרווח מפעילות מתן אשראי
113	14	14	-	99	99	-	-	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
(26)	-	-	-	(26)	(11)	-	(15)	- אחר
772	14	14	-	758	601	13	144	סך הכל הכנסות רבית, נטו

(*) היתרה הממוצעת של הנכסים וההתחייבויות משקפת את היתרה הממוצעת של האשראי לציבור ופקדונות הציבור בהתאמה.

באור 28 - מגזרי פעילות פיקוחיים ואיזורים גיאוגרפיים (המשך)

עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים - פעילות בישראל

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2015										
מגזר עסקים גדולים				מגזר עסקים בינוניים			מגזר עסקים קטנים וזעירים			
סך הכל	סך הכל	אחר	בינוני ונדל"ן	סך הכל	אחר	בינוני ונדל"ן	סך הכל	אחר	בינוני ונדל"ן	
במיליוני ש"ח										
1,071	343	296	47	140	116	24	588	417	171	הכנסות רבית מחיצוניים
121	47	38	9	18	21	(3)	56	93	(37)	הוצאות (הכנסות) רבית מחיצוניים
950	296	258	38	122	95	27	532	324	208	הכנסות רבית, נטו
(25)	(13)	(31)	18	1	7	(6)	(13)	61	(74)	- מחיצוניים
925	283	227	56	123	102	21	519	385	134	- בינגזרי
524	126	97	29	63	46	17	335	290	45	סך הכנסות רבית, נטו
16	-	-	-	2	2	-	14	14	-	הכנסות שאינן מרבית
1,449	409	324	85	186	148	38	854	675	179	מזה: הכנסות מכרטיסי אשראי
(20)	2	30	(28)	4	9	(5)	(26)	(18)	(8)	סך הכנסות
906	191	163	28	99	86	13	616	528	88	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
563	216	131	85	83	53	30	264	165	99	הוצאות תפעוליות ואחרות
242	94	57	37	37	24	13	111	69	42	רווח לפני מסים
										הפרשה למסים על הרווח
										רווח נקי:
321	122	74	48	46	29	17	153	96	57	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(16)	(3)	(3)	-	(2)	(2)	-	(11)	(10)	(1)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
305	119	71	48	44	27	17	142	86	56	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
34,288	16,047	13,821	2,226	3,960	3,257	703	14,281	9,865	4,416	יתרה ממוצעת של נכסים (*)
34,979	16,814	14,372	2,442	4,001	3,320	681	14,164	9,823	4,341	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
679	320	295	25	125	125	-	234	138	96	יתרת חובות פגומים
21	1	1	-	1	1	-	19	17	2	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
29,550	10,191	9,638	553	5,168	4,403	765	14,191	12,127	2,064	יתרה ממוצעת של התחייבויות (*)
31,048	10,760	10,102	658	5,241	4,511	730	15,047	12,895	2,152	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
37,235	17,066	12,390	4,676	5,047	3,366	1,681	15,122	8,759	6,363	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
36,724	16,868	12,163	4,705	4,881	3,214	1,667	14,975	8,900	6,075	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
39,310	23,145	22,072	1,073	3,620	3,371	249	12,545	11,489	1,056	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
										פיצול הכנסות רבית נטו
923	292	232	60	121	100	21	510	375	135	- מרווח מפעילות מתן אשראי
45	11	10	1	8	7	1	26	22	4	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
(43)	(20)	(15)	(5)	(6)	(5)	(1)	(17)	(12)	(5)	- אחר
925	283	227	56	123	102	21	519	385	134	סך הכל הכנסות רבית, נטו

(*) היתרה הממוצעת של הנכסים וההתחייבויות משקפת את היתרה הממוצעת של האשראי לציבור ופקדונות הציבור בהתאמה.

באור 28 - מגזרי פעילות פיקוחיים ואיזורים גיאוגרפיים (המשך)

ג. מידע על אזורים גיאוגרפיים

(במיליוני ש"ח)

סך נכסים		רווח נקי			הכנסות ⁽²⁾			
ליום 31 בדצמבר		לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			
2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	
124,314	126,906	458	447	542	3,726	3,458	3,619	ישראל
1,162	1,001	(3)	(1)	(21)	42	36	30	מערב אירופה
125,476	127,907	455	446	521	3,768	3,494	3,649	סך הכל מאוחד

(1) החלוקה לאיזור גיאוגרפיים בוצעה לפי מיקום הנכסים.

(2) הכנסות מרבית נטו והכנסות שאינן מרבית.

באור 28א - מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

א. כללי

1. בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, תאגיד בנקאי שבהתאם לגישת ההנהלה שלו מגזרי הפעילות שלו שונים מהותית ממגזרי הפעילות הפיקוחיים, ייתן בנוסף גילוי על מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה ("מגזרי פעילות ניהוליים"), בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מגזרי פעילות (ASC 280-10).
2. החלוקה למגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה מבוצעת בהתאם לקריטריונים המנויים בסעיף 3 להלן. חלוקה זו משמשת את מקבל ההחלטות התפעולי הראשי בבנק לצורך קביעת תוכניות העבודה, קבלת החלטות ולניתוח התוצאות העסקיות של הקבוצה. מקבל ההחלטות התפעולי הראשי בבנק נקבע כהנהלת הבנק והדירקטוריון.
3. הבנק זיהה את מגזרי הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה כדלקמן:
 - **חטיבה בנקאית - הלוואות לדיור** - המגזר אחראי על מתן שירותי אשראי לדיור ללקוחות המגזר.
 - **חטיבה בנקאית - אחר** - המגזר כולל את מכלול הפעילויות של לקוחות הבנקאות הפרטית, משקי הבית, העסקים הקטנים ולקוחות מסחריים בסניפי החטיבה הבנקאית. כמו כן, המגזר כולל את לקוחות מערך פאג", בעלי מאפיינים דומים.
 - **חטיבה עסקית - לקוחות עסקיים** - המחלקה העסקית של החטיבה מרכזת את מכלול הפעילות של לקוחות עסקיים גדולים ובינלאומיים, בעלי מסגרות אשראי של 40 מיליון ש"ח ומעלה, או מחזור הכנסות של 200 מיליון ש"ח ומעלה, וכן את פעילותם של אובליגנטים בתחומי אשראי מורכבים, כגון: תקשורת, יהלומים, ליווי פרויקטים וכדומה.
 - **חטיבה עסקית - לקוחות מסחריים** - המחלקה המסחרית מטפלת בלקוחות הבנק, רובם בעלי מסגרות אשראי של 5 מיליון ש"ח עד 40 מיליון ש"ח ומחזור הכנסות של 25 מיליון ש"ח עד 200 מיליון ש"ח ובלקוחות בסניפי החטיבה העסקית שאינם בסמכות מנהלי הסניפים. כמו כן, המגזר כולל את לקוחות מערך פאג", בעלי מאפיינים דומים.
 - **חטיבה עסקית - אחר** - לקוחות הבנק בסניפים הכפופים לחטיבה העסקית עד סמכות מנהלי הסניפים.
 - **חטיבת נכסי לקוחות** - החטיבה אחראית על פעילות הבנק בתחום שוק ההון, המט"ח ופקדונות הציבור מול כלל הלקוחות של הבנק.
 - **ניהול פיננסי** - המגזר כולל את תוצאות הפעילות מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק - לרבות ניהול סיכוני השוק והנדילות בכללותם, את התוצאות מניהול תיק הנוסטרו לרבות פעילות מול בנקים ובנק ישראל. כמו כן כולל המגזר את חלק הבנק ברווחי כאל.
 - **חברות בנות** - המגזר כולל את תוצאות הפעילות של החברות הבנות הבנקאיות אוצר החייל, מסד ופיבי שוויץ.
 - **התאמות** - חלק מתוצאות הפעולות מפעילות לקוחות הבנק נרשמות ביותר ממגזר פעילות אחד כמפורט להלן:
 - תוצאות הפעולות במוצרי שוק ההון, הכוללת פעילות בניירות ערך של לקוחות, הפצת מוצרים פנסיוניים ופקדונות הציבור, ובמוצר המט"ח נכללות הן במגזר חטיבת נכסי לקוחות והן במגזר חטיבה בנקאית-אחר או כל אחד ממגזרי החטיבה העסקית.
 - תוצאות הפעילות של לקוחות מסחריים מסוימים באחריות החטיבה העסקית נכללות הן במגזר החטיבה העסקית-לקוחות מסחריים והן במגזר החטיבה הבנקאית-אחר.
 - תוצאות הפעילות של עסקים קטנים מסוימים באחריות החטיבה הבנקאית נכללות הן במגזר החטיבה הבנקאית-אחר והן במגזר חטיבה עסקית-עסקים קטנים.
 - תוצאות הפעולות של לקוחות מסוימים באחריות חטיבת נכסי לקוחות נכללות הן במסגרת מגזר חטיבת נכסי לקוחות והן במגזר החטיבה הבנקאית-אחר או כל אחד ממגזרי החטיבה העסקית.
 - הכפילויות ברישום תוצאות הפעולות כמתואר לעיל מבטלות במסגרת טור ההתאמות. כמו כן, טור ההתאמות כולל קיזוז יתרות בינחברתיות.

באור 28א - מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)
(במיליוני ש"ח)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016										
חטיבה בנקאית										
סך הכל	התאמות	חברות בנות	ניהול פיננסי	חטיבת נכסי לקוחות	חטיבה עסקית			חטיבה בנקאית		
					אחר	לקוחות מסחריים	לקוחות עסקיים	אחר	הלוואות לדיור	
2,169	(309)	638	190	190	26	195	376	686	177	הכנסות רבית, נטו
1,480	(608)	339	139	628	31	78	229	628	15	הכנסות שאינן מרבית
3,649	(917)	977	329	818	57	274	605	1,314	192	סך כל ההכנסות
80	(22)	35	-	12	2	20	(24)	56	1	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
2,683	(741)	753	47	725	47	157	300	1,285	110	הוצאות תפעוליות ואחרות
886	(154)	189	282	81	8	97	329	(27)	81	רווח (הפסד) לפני מסים
398	(54)	84	122	35	3	42	142	(11)	35	הפרשה למסים (חסכון במס) על הרווח (הפסד)
488	(100)	105	160	46	5	55	187	(16)	46	רווח (הפסד) לאחר מסים
72	-	-	72	-	-	-	-	-	-	חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס
560	(100)	105	232	46	5	55	187	(16)	46	רווח (הפסד) נקי
(39)	-	(39)	-	-	-	-	-	-	-	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
521	(100)	66	232	46	5	55	187	(16)	46	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
127,312	(9,523)	24,295	43,110	5,484	496	6,321	21,766	14,845	20,518	המיוחס לבעלי מניות הבנק
77,328	(9,812)	16,235	-	5,449	502	6,851	21,269	15,456	21,378	יתרה ממוצעת של נכסים
105,817	(80,953)	22,989	-	82,604	2,381	5,193	21,951	51,652	-	אשראי לציבור נטו לסוף תקופת הדיווח
										פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015										
חטיבה בנקאית										
סך הכל	התאמות	חברות בנות	ניהול פיננסי	חטיבת נכסי לקוחות	חטיבה עסקית			חטיבה בנקאית		
					אחר	לקוחות מסחריים	לקוחות עסקיים	אחר	הלוואות לדיור	
1,953	(276)	545	163	176	26	175	379	620	145	הכנסות רבית, נטו
1,541	(633)	365	105	674	33	78	244	658	17	הכנסות שאינן מרבית
3,494	(909)	910	268	850	59	253	623	1,278	162	סך כל ההכנסות
18	(14)	7	-	5	(2)	11	(47)	57	1	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
2,710	(787)	734	68	779	49	155	295	1,301	116	הוצאות תפעוליות ואחרות
766	(108)	169	200	66	12	87	375	(80)	45	רווח (הפסד) לפני מסים
326	(34)	67	83	27	5	36	156	(33)	19	הפרשה למסים (חסכון במס) על הרווח (הפסד)
440	(74)	102	117	39	7	51	219	(47)	26	רווח (הפסד) לאחר מסים
38	-	-	38	-	-	-	-	-	-	חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס
478	(74)	102	155	39	7	51	219	(47)	26	רווח (הפסד) נקי
(32)	-	(32)	-	-	-	-	-	-	-	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
446	(74)	70	155	39	7	51	219	(47)	26	המיוחס לבעלי מניות הבנק
122,079	(8,298)	21,468	45,562	4,720	545	5,605	20,119	13,549	18,809	יתרה ממוצעת של נכסים
72,555	(8,805)	15,268	-	5,414	552	5,814	20,593	14,013	19,706	אשראי לציבור נטו לסוף תקופת הדיווח
103,262	(79,141)	20,483	-	81,583	2,372	4,292	25,367	48,306	-	פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

באור 28א - מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)
(במיליוני ש"ח)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014										
					חטיבה עסקית			חטיבה בנקאית		
סך הכל	התאמות	חברות בנות	ניהול פיננסי	חטיבת נכסי לקוחות	חטיבה עסקית			חטיבה בנקאית		
					אחר	לקוחות מסחריים	לקוחות עסקיים	אחר	הלוואות לדיוור	
2,101	(336)	583	187	250	29	167	437	657	127	הכנסות רבית, נטו
1,667	(604)	368	187	675	39	76	229	677	20	הכנסות שאינן מרבית
3,768	(940)	951	374	925	68	243	666	1,334	147	סך כל ההכנסות
89	12	69	-	(4)	(1)	(13)	(42)	71	(3)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
2,912	(764)	758	89	788	49	166	341	1,346	139	הוצאות תפעוליות ואחרות
767	(188)	124	285	141	20	90	367	(83)	11	רווח (הפסד) לפני מסים
328	(54)	47	116	57	8	36	148	(34)	4	הפרשה למסים (חסכון במס) על הרווח (הפסד)
439	(134)	77	169	84	12	54	219	(49)	7	רווח (הפסד) לאחר מסים
35	-	-	35	-	-	-	-	-	-	חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס
474	(134)	77	204	84	12	54	219	(49)	7	רווח (הפסד) נקי
(19)	-	(19)	-	-	-	-	-	-	-	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
455	(134)	58	204	84	12	54	219	(49)	7	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
111,278	(8,391)	22,899	34,352	5,222	668	5,049	21,585	12,741	17,153	המיוחס לבעלי מניות הבנק
68,931	(8,343)	14,565	-	4,942	553	5,478	20,688	13,172	17,876	יתרה ממוצעת של נכסים
95,155	(73,473)	17,440	-	76,619	2,787	4,276	23,323	44,183	-	אשראי לציבור נטו לסוף תקופת הדיווח
										פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

באור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
(במיליוני ש"ח)

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

הפרשה להפסדי אשראי

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016						המאוחד
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
824	-	824	207	119	498	תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי - חובות
94	-	94	48	2	44	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת שנה
(281)	-	(281)	(110)	(6)	(165)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
214	-	214	86	-	128	- מחיקות חשבונאיות
(67)	-	(67)	(24)	(6)	(37)	- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(4)	-	(4)	-	-	(4)	מחיקות חשבונאיות, נטו
847	-	847	231	115	501	אחר - סווג לנכסים מוחזקים למכירה
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה
85	-	85	15	-	70	תנועה ביתרת ההפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
(14)	-	(14)	(1)	-	(13)	יתרת ההפרשה לתחילת שנה
71	-	71	14	-	57	קיטון בהפרשה
918	-	918	245	115	558	יתרת ההפרשה לסוף השנה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי - חובות ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015						המאוחד
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
876	-	876	210	132	534	תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי - חובות
53	-	53	38	3	12	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת שנה
(345)	-	(345)	(122)	(16)	(207)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
240	-	240	81	-	159	- מחיקות חשבונאיות
(105)	-	(105)	(41)	(16)	(48)	- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
824	-	824	207	119	498	מחיקות חשבונאיות, נטו
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה
120	-	120	14	-	106	תנועה ביתרת ההפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
(35)	-	(35)	1	-	(36)	יתרת ההפרשה לתחילת שנה
85	-	85	15	-	70	גידול (קיטון) בהפרשה
909	-	909	222	119	568	יתרת ההפרשה לסוף השנה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי - חובות ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014						המאוחד
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
827	-	827	134	151	542	תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי - חובות
85	-	85	105	(4)	(16)	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת שנה
(231)	-	(231)	(104)	(15)	(112)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
195	-	195	75	-	120	- מחיקות חשבונאיות
(36)	-	(36)	(29)	(15)	8	- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
876	-	876	210	132	534	מחיקות חשבונאיות, נטו
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה
116	-	116	10	-	106	תנועה ביתרת ההפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
4	-	4	4	-	-	יתרת ההפרשה לתחילת שנה
120	-	120	14	-	106	גידול בהפרשה
996	-	996	224	132	640	יתרת ההפרשה לסוף השנה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי - חובות ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

באור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾ ועל החובות⁽¹⁾ בגינם היא חושבה:

31 בדצמבר 2016						המאוחד
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי ⁽³⁾	
						יתרת חוב רשומה של חובות: ⁽¹⁾
36,897	2,578	34,319	408	-	33,911	שנבדקו על בסיס פרטני
43,856	-	43,856	17,529	21,741	4,586	שנבדקו על בסיס קבוצתי
21,988	-	21,988	-	21,741	247	מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור
80,753	2,578	78,175	17,937	21,741	38,497	סך הכל חובות
						הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות: ⁽¹⁾
474	-	474	28	-	446	שנבדקו על בסיס פרטני
373	-	373	203	115	55	שנבדקו על בסיס קבוצתי
116	-	116	-	(2)115	1	מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור
847	-	847	231	115	501	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

31 בדצמבר 2015						המאוחד
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי ⁽³⁾	
						יתרת חוב רשומה של חובות: ⁽¹⁾
36,772	4,280	32,492	426	-	32,066	שנבדקו על בסיס פרטני
40,887	-	40,887	16,473	20,032	4,382	שנבדקו על בסיס קבוצתי
20,429	-	20,429	-	20,032	397	מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור
77,659	4,280	73,379	16,899	20,032	36,448	סך הכל חובות
						הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות: ⁽¹⁾
464	-	464	15	-	449	שנבדקו על בסיס פרטני
360	-	360	192	119	49	שנבדקו על בסיס קבוצתי
120	-	120	-	(2)119	1	מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור
824	-	824	207	119	498	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.
 (2) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 78 מיליון ש"ח (31.12.15 - 74 מיליון ש"ח).
 (3) יתרת החובות המסחריים כוללת הלוואות לדיוור בסך 2,058 מיליון ש"ח, המשולבות במערך העסקאות והבטחונות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה (31.12.15 - 2,256 מיליון ש"ח).

באור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016						הבנק
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
612	-	612	100	117	395	תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי - חובות
58	-	58	36	1	21	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת שנה
(182)	-	(182)	(69)	(5)	(108)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
128	-	128	49	-	79	- מחיקות חשבונאיות
(54)	-	(54)	(20)	(5)	(29)	- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
37	-	37	17	-	20	מחיקות חשבונאיות, נטו
653	-	653	133	113	407	מיזוג חברה בת
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה
71	-	71	9	-	62	תנועה ביתרת ההפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
(13)	-	(13)	(1)	-	(12)	יתרת ההפרשה לתחילת שנה
4	-	4	1	-	3	קיטון בהפרשה
62	-	62	9	-	53	מיזוג חברה בת
715	-	715	142	113	460	יתרת ההפרשה לסוף השנה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי - חובות ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015						הבנק
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
619	-	619	92	132	395	תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי - חובות
32	-	32	34	1	(3)	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת שנה
(198)	-	(198)	(52)	(17)	(129)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
146	-	146	25	-	121	- מחיקות חשבונאיות
(52)	-	(52)	(27)	(17)	(8)	- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
13	-	13	1	1	11	מחיקות חשבונאיות, נטו
612	-	612	100	117	395	מיזוג חברה בת
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה
90	-	90	8	-	82	תנועה ביתרת ההפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
(21)	-	(21)	1	-	(22)	יתרת ההפרשה לתחילת שנה
2	-	2	-	-	2	גידול (קיטון) בהפרשה
71	-	71	9	-	62	מיזוג חברה בת
683	-	683	109	117	457	יתרת ההפרשה לסוף השנה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי - חובות ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

באור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סך הכל	בנקים וממשלות	לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2014				הבנק
		סך הכל	פרטי אחר	אשראי לציבור		
				לדיוור	מסחרי	
תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי - חובות						
626	-	626	52	150	424	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת שנה
28	-	28	61	(3)	(30)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(134)	-	(134)	(49)	(15)	(70)	- מחיקות חשבונאיות
99	-	99	28	-	71	- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(35)	-	(35)	(21)	(15)	1	מחיקות חשבונאיות, נטו
619	-	619	92	132	395	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה
תנועה ביתרת ההפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים						
102	-	102	5	-	97	יתרת ההפרשה לתחילת שנה
(12)	-	(12)	3	-	(15)	גידול (קיטון) בהפרשה
90	-	90	8	-	82	יתרת ההפרשה לסוף השנה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
709	-	709	100	132	477	יתרת הפרשה להפסדי אשראי - חובות ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

באור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾ ועל החובות⁽¹⁾ בגינם היא חושבה:

31 בדצמבר 2016						הבנק
אשראי לציבור						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי ⁽³⁾	
יתרת חוב רשומה של חובות: ⁽¹⁾						
32,812	1,848	30,964	261	-	30,703	שנבדקו על בסיס פרטני
30,782	-	30,782	6,517	21,491	2,774	שנבדקו על בסיס קבוצתי
21,738	-	21,738	-	21,491	247	מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור
63,594	1,848	61,746	6,778	21,491	33,477	סך הכל חובות
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות: ⁽¹⁾						
400	-	400	19	-	381	שנבדקו על בסיס פרטני
253	-	253	114	113	26	שנבדקו על בסיס קבוצתי
114	-	114	-	⁽²⁾ 113	1	מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור
653	-	653	133	113	407	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

31 בדצמבר 2015						הבנק
אשראי לציבור						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי ⁽³⁾	
יתרת חוב רשומה של חובות: ⁽¹⁾						
31,246	3,312	27,934	272	-	27,662	שנבדקו על בסיס פרטני
27,141	-	27,141	5,061	19,823	2,257	שנבדקו על בסיס קבוצתי
20,220	-	20,220	-	19,823	397	מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור
58,387	3,312	55,075	5,333	19,823	29,919	סך הכל חובות
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות: ⁽¹⁾						
382	-	382	8	-	374	שנבדקו על בסיס פרטני
230	-	230	92	117	21	שנבדקו על בסיס קבוצתי
118	-	118	-	⁽²⁾ 117	1	מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור
612	-	612	100	117	395	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

(2) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 76 מיליון ש"ח (31.12.15 - 72 מיליון ש"ח).

(3) יתרת החובות המסחריים כוללת הלוואות לדיוור בסך 1,843 מיליון ש"ח, המשולבות במערך העסקאות והבטחונות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה (31.12.15 - 1,948 מיליון ש"ח).

באור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾

1. איכות אשראי ופיגורים

31 בדצמבר 2016						המאוחד
חובות לא פגומים - מידע נוסף		סך הכל	בעייתיים ⁽²⁾		לא בעייתיים	
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾		פגומים ⁽³⁾	לא פגומים		
						פעילות לווים בישראל
						ציבור - מסחרי
						בינוי ונדל"ן - בינוי
						בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
						שרותים פיננסיים
						מסחרי - אחר
						סך הכל מסחרי
						אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
						אנשים פרטיים - אחר
						סך הכל ציבור - פעילויות בישראל
						בנקים בישראל
						ממשלת ישראל
						סך הכל פעילות בישראל
						פעילות לווים בחו"ל
						ציבור - מסחרי
						בינוי ונדל"ן
						מסחרי אחר
						סך הכל מסחרי
						אנשים פרטיים
						סך הכל ציבור - פעילויות בחו"ל
						בנקים בחו"ל
						ממשלות בחו"ל
						סך הכל פעילות בחו"ל
						סך הכל ציבור
						סך הכל בנקים
						סך הכל ממשלות
						סך הכל

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.
- (2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (3) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות רבית, למידע על חובות פגומים מסויימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה באור 29.ב.2.ג. להלן.
- (4) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צוברים הכנסות רבית.
- (5) צוברים הכנסות רבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 127 מיליון ש"ח (31.12.15 - 97 מיליון ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
- (6) כולל הלוואות לדיור בסך 6 מיליון ש"ח (31.12.15 - 7 מיליון ש"ח) עם הפרשה לפי עומק פיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין תירת הלוואה שטרם הגיע מועד פרעונה.

באור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

31 בדצמבר 2015						המאוחד
חובות לא פגומים - מידע נוסף		סך הכל	בעייתיים ⁽²⁾		לא בעייתיים	
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾		פגומים ⁽³⁾	לא פגומים		
5	2	3,285	47	49	3,189	פעילות לווים בישראל
1	-	4,160	60	4	4,096	ציבור - מסחרי
9	1	7,400	25	17	7,358	בינו ונדל"ן - בינו
32	18	20,955	524	530	19,901	בינו ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
47	21	35,800	656	600	34,544	שרותים פיננסיים
168	182	20,032	10	184 ⁽⁶⁾	19,838	מסחרי - אחר
50	31	16,851	75	204	16,572	סך הכל מסחרי
265	234	72,683	741	988	70,954	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר
-	-	1,362	-	-	1,362	אנשים פרטיים - אחר
-	-	669	-	-	669	סך הכל ציבור - פעילויות בישראל
265	234	74,714	741	988	72,985	בנקים בישראל
						ממשלת ישראל
						סך הכל פעילות בישראל
						פעילות לווים בחו"ל
						ציבור - מסחרי
-	-	138	14	-	124	בינו ונדל"ן
-	-	510	9	-	501	מסחרי אחר
-	-	648	23	-	625	סך הכל מסחרי
-	-	48	-	-	48	אנשים פרטיים
-	-	696	23	-	673	סך הכל ציבור - פעילויות בחו"ל
-	-	2,249	-	-	2,249	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	-	ממשלת בחו"ל
-	-	2,945	23	-	2,922	סך הכל פעילות בחו"ל
265	234	73,379	764	988	71,627	סך הכל ציבור
-	-	3,611	-	-	3,611	סך הכל בנקים
-	-	669	-	-	669	סך הכל ממשלות
265	234	77,659	764	988	75,907	סך הכל

איכות האשראי - מצב פיגור החובות

מדיניות ניהול סיכון האשראי בבנק מגדירה סממנים עיקריים לבחינת איכות האשראי, ביניהם מצב הפיגור, דירוג הלקוח, מצב הבטחונות ועוד. מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות האשראי. קביעת מצב הפיגור מבוצעת לפי ימי הפיגור בפועל כאשר חוב מועבר לטיפול כחוב לא מבצע (לא צובר הכנסות רבית) לאחר 90 ימי פיגור. לגבי חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מצב הפיגור משפיע על סיווג החוב (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור) ולאחר 150 ימי פיגור הבנק מבצע מחיקה חשבונאית של החוב עד לגובה הביטחון. לגבי ההלוואות לדיר למעט הלוואות ללא תשלום רבעוני או חודשי, הבנק קובע הפרשה לפי שיטת עומק הפיגור. הבנק משתמש באינדיקציות נוספות כגון דירוג לקוחות ומצב הבטחונות המנוהלים במערכות ממוכנות בהתאם למדיניות ניהול סיכון האשראי שקבע הדירקטוריון.

באור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים:

31 בדצמבר 2016					המאוחד
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים	יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	א. חובות פגומים והפרשה פרטנית
					פעילות לווים בישראל
					ציבור - מסחרי
829	66	28	28	38	בינוי ונדל"ן - בינוי
522	30	16	3	14	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
669	2	-	-	2	שרותים פיננסיים
1,973	380	52	147	328	מסחרי - אחר
3,993	478	96	178	382	סך הכל מסחרי
8	8	8	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
162	83	16	22	67	אנשים פרטיים - אחר
4,163	569	120	200	449	סך הכל ציבור - פעילויות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
4,163	569	120	200	449	סך הכל פעילות בישראל
					פעילות לווים בחו"ל
					ציבור - מסחרי
-	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן
77	8	8	-	-	מסחרי אחר
77	8	8	-	-	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים
77	8	8	-	-	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	ממשלות בחו"ל
77	8	8	-	-	סך הכל פעילות בחו"ל
4,240	577	128	200	449	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
4,240	577	128	200	449	סך הכל
	512	63	200	449	מזה:
	197	74	27	123	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
					חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

(2) יתרת חוב רשומה.

(3) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

באור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים: (המשך)

31 בדצמבר 2015					המאוחז
יורת קרן חוזית של פגומים	סך הכל יורת ⁽²⁾ חובות פגומים	יורת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	יורת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	יורת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	
					א. חובות פגומים והפרשה פרטנית
					פעילות לווים בישראל
					ציבור - מסחרי
				11	בינוי ונדל"ן - בינוי
				-	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
				2	שרותים פיננסיים
				414	מסחרי - אחר
				427	סך הכל מסחרי
				-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
				8	אנשים פרטיים - אחר
				435	סך הכל ציבור - פעילויות בישראל
				-	בנקים בישראל
				-	ממשלת ישראל
				435	סך הכל פעילות בישראל
					פעילות לווים בחו"ל
					ציבור - מסחרי
				14	בינוי ונדל"ן
				9	מסחרי אחר
				23	סך הכל מסחרי
				-	אנשים פרטיים
				23	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
				-	בנקים בחו"ל
				-	ממשלות בחו"ל
				23	סך הכל פעילות בחו"ל
				458	סך הכל ציבור
				-	סך הכל בנקים
				-	סך הכל ממשלות
				458	סך הכל
				458	מזה:
				26	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
				15	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים
				197	
				203	
				715	
				229	

באור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים: (המשך)

המאוחד									ב. יתרה ממוצעת והכנסות רבית	
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר										
2014			2015			2016				
מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות רבית שנרשמו ⁽³⁾	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות רבית שנרשמו ⁽³⁾	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות רבית שנרשמו ⁽³⁾	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾		
פעילות לווים בישראל										
ציבור-מסחרי										
	2	2	176	-	-	66	-	-	61	בינוי ונדל"ן - בינוי
	-	-	25	-	-	42	-	-	36	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
	-	-	10	-	-	16	-	-	11	שרותים פיננסיים
	5	6	448	6	6	543	3	4	474	מסחרי - אחר
	7	8	659	6	6	667	3	4	582	סך הכל מסחרי
	-	-	16	-	-	17	-	-	13	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
	2	2	108	2	3	108	1	2	77	אנשים פרטיים - אחר
	9	10	783	8	9	792	4	6	672	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	בנקים בישראל
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
	9	10	783	8	9	792	4	6	672	סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל										
ציבור-מסחרי										
	-	-	29	-	-	21	-	-	7	בינוי ונדל"ן - בינוי
	-	-	10	-	-	2	-	-	8	מסחרי - אחר
	-	-	39	-	-	23	-	-	15	סך הכל מסחרי
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	אנשים פרטיים
	-	-	39	-	-	23	-	-	15	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ממשלות בחו"ל
	-	-	39	-	-	23	-	-	15	סך הכל פעילות בחו"ל
	9	10	822	8	9	815	4	6	687	סך הכל ציבור
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
	9	(4)10	822	8	(4)9	815	4	(4)6	687	סך הכל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

(2) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.

(3) הכנסות רבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.

(4) אילו החובות הפגומים היו צוברים רבית לפי התנאים המקוריים, היו נרשמות הכנסות רבית בסך 73 מיליון ש"ח בשנת 2016 (שנת 2015 - 72 מיליון ש"ח, שנת 2014 - 90 מיליון ש"ח).

באור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים: (המשך)

31 בדצמבר 2016					המאוחז
יתרת חוב רשומה					
צובר ⁽²⁾ של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר ⁽²⁾ לא בפיגור	צובר ⁽²⁾ של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות רבית	סך הכל ⁽³⁾	ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש ⁽⁴⁾
-	1	-	14	15	פעילות לווים בישראל
-	1	-	8	9	ציבור - מסחרי
-	-	-	1	1	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	19	-	74	93	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	21	-	97	118	שרותים פיננסיים
-	-	-	-	-	מסחרי - אחר
-	15	-	56	71	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר
-	36	-	153	189	אנשים פרטיים - אחר
-	-	-	-	-	סך הכל ציבור - פעילויות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
-	36	-	153	189	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	פעילות לווים בחו"ל
-	-	-	-	-	ציבור - מסחרי
-	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן
-	-	-	-	-	מסחרי אחר
-	-	-	-	-	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים
-	-	-	-	-	סך הכל ציבור - פעילויות בחו"ל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	ממשלות בחו"ל
-	-	-	-	-	סך הכל פעילות בחו"ל
-	36	-	161	197	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
-	36	-	161	197	סך הכל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

(2) צובר הכנסות רבית.

(3) נכלל בחובות פגומים.

(4) לפירוט בדבר יישום לראשונה של עדכון הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא ארגון מחדש של חוב בעייתי, ראה באור 1.ג.4).

באור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים: (המשך)

2015 בדצמבר 31					המאוחד
יתרת חוב רשומה					
סך הכל ⁽³⁾	צובר לא בפיגור ⁽²⁾	צובר ⁽²⁾ של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר ⁽²⁾ בפיגור של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות רבית	ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש
					פעילות לווים בישראל
					ציבור - מסחרי
14	1	-	-	13	בינוי ונדל"ן - בינוי
10	2	-	-	8	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
5	1	-	-	4	שרותים פיננסיים
122	14	-	-	108	מסחרי - אחר
151	18	-	-	133	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
69	11	-	-	58	אנשים פרטיים - אחר
220	29	-	-	191	סך הכל ציבור - פעילויות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
220	29	-	-	191	סך הכל פעילות בישראל
					פעילות לווים בחו"ל
					ציבור - מסחרי
-	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן
9	-	-	-	9	מסחרי אחר
9	-	-	-	9	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים
9	-	-	-	9	סך הכל ציבור - פעילויות בחו"ל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	ממשלות בחו"ל
9	-	-	-	9	סך הכל פעילות בחו"ל
229	29	-	-	200	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
229	29	-	-	200	סך הכל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

(2) צובר הכנסות רבית.

(3) נכלל בחובות פגומים.

באור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים: (המשך)

המאוחז									ארגונים מחדש שבוצעו		
									לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר		
2014			2015			2016					
יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים			
									ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽²⁾		
									פעילות לווים בישראל		
									ציבור-מסחרי		
									בינוי ונדל"ן - בינוי		
5	6	31	6	8	41	6	6	25	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן		
1	1	2	1	1	5	1	1	1	שרותים פיננסיים		
-	-	2	3	3	6	2	2	5	מסחרי - אחר		
127	145	299	59	64	300	70	71	241			
133	152	334	69	76	352	79	80	272	סך הכל מסחרי		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדירור		
47	48	1,100	50	53	1,227	47	50	1,055	אנשים פרטיים - אחר		
180	200	1,434	119	129	1,579	126	130	1,327	סך הכל ציבור - פעילות בישראל		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	בנקים בישראל		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	ממשלת ישראל		
180	200	1,434	119	129	1,579	126	130	1,327	סך הכל פעילות בישראל		
									פעילות לווים בחו"ל		
									ציבור-מסחרי		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן - בינוי		
10	10	1	-	-	-	-	-	-	מסחרי - אחר		
10	10	1	-	-	-	-	-	-	סך הכל מסחרי		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	אנשים פרטיים		
10	10	1	-	-	-	-	-	-	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	ממשלות בחו"ל		
10	10	1	-	-	-	-	-	-	סך הכל פעילות בחו"ל		
190	210	1,435	119	129	1,579	126	130	1,327	סך הכל ציבור		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	סך הכל בנקים		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות		
190	210	1,435	119	129	1,579	126	130	1,327	סך הכל		

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.
(2) לפירוט בדבר יישום לראשונה של עדכון הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא ארגון מחדש של חוב בעייתי, ראה באור 1.ג.4.

באור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים: (המשך)

(3)(2) ארגונים מחדש שכשלו						המאוחד
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר						
*2014		*2015		2016		
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	
						ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽⁴⁾
						פעילות לווים בישראל
						ציבור-מסחרי
	3	23	6	17	-	13
	-	2	-	2	1	3
	-	4	1	2	-	-
	30	133	10	172	15	174
	33	162	17	193	16	190
	-	-	-	-	-	-
	10	430	7	503	7	525
	43	592	24	696	23	715
	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-
	43	592	24	696	23	715
						פעילות לווים בחו"ל
						ציבור-מסחרי
	-	-	-	-	-	-
	-	-	9	2	-	-
	-	-	9	2	-	-
	-	-	-	-	-	-
	-	-	9	2	-	-
	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-
	-	-	9	2	-	-
	43	592	33	698	23	715
	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-
	43	592	33	698	23	715

* סווג מחדש.

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.
- (2) חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.
- (3) החל מהדוחות לשנת 2015 מיישם הבנק עדכון לקובץ שאלות ותשובות בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי, אשר מחייב, בין היתר, כי החובות המוערכים על בסיס קבוצתי שאורגנו מחדש וארגון מחדש כשל יימחקו לכל המאוחר תוך 60 יום. הבנק יישם את ההוראה בדרך של מכאן ולהבא.
- (4) לפירוט בדבר יישום לראשונה של עדכון הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא ארגון מחדש של חוב בעייתי, ראה באור ג.1.4.

באור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות (המשך)

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור

יתרות לסוף שנה לפי שיעור המימון (LTV)*, סוג החזר וסוג הרבית

סך הכל סיכון אשראי חוץ מאזני	31 בדצמבר 2016		
	יתרת הלוואות לדיור		
	מזה: רבית משתנה	מזה: בולט ובלון	סך הכל
827	9,445	391	15,381
313	4,179	100	6,319
12	24	-	41
1,152	13,648	491	21,741

שיעבוד ראשון:
שיעור המימון - עד 60%
שיעור המימון - מעל 60%
שיעבוד משני או ללא שיעבוד
סך הכל

סך הכל סיכון אשראי חוץ מאזני	31 בדצמבר 2015		
	יתרת הלוואות לדיור		
	מזה: רבית משתנה	מזה: בולט ובלון	סך הכל
1,076	8,792	435	14,017
607	4,010	116	5,903
9	61	5	112
1,692	12,863	556	20,032

שיעבוד ראשון:
שיעור המימון - עד 60%
שיעור המימון - מעל 60%
שיעבוד משני או ללא שיעבוד
סך הכל

* היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת. יחס ה-LTV מהווה אינדיקציה נוספת של הבנק להערכת סיכון הלקוח בעת העמדת המסגרת. מידי רבעון נבדקת ההפרשה הקבוצתית המינימלית בשיעור של 0.35% כנדרש בהוראות בנק ישראל מול ההפרשה בשיעור של 0.75% הנדרשת על אשראי בעל LTV הגבוה מ-60%. יש לציין כי ההפרשה הקבוצתית גבוהה מההפרשה הנדרשת על פי LTV.

באור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ג. אשראי וסיכון אשראי חוץ מאזני לפי גודל האשראי של הלווה

2015			2016			המאוחד	
סיכון אשראי חוץ מאזני (4)(2)	אשראי (3)(2)	מספר לווים (5)	סיכון אשראי חוץ מאזני (4)(2)	אשראי (3)(2)	מספר לווים (5)	תחום אשראי ללווה	
						במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
606	281	176,382	661	273	190,503	עד 10	
700	446	72,247	810	432	74,390	עד 20	מ-10
1,577	1,245	93,678	1,741	1,202	93,635	עד 40	מ-20
2,638	3,100	98,762	2,817	3,036	97,408	עד 80	מ-40
2,617	5,252	71,388	2,720	5,440	72,216	עד 150	מ-80
2,183	7,223	45,017	2,292	7,604	46,717	עד 300	מ-150
1,554	9,013	24,733	1,546	9,599	25,942	עד 600	מ-300
1,991	10,063	14,593	1,701	11,512	16,101	עד 1,200	מ-600
943	3,700	3,085	878	4,030	3,287	עד 2,000	מ-1,200
1,126	3,372	1,605	1,036	3,574	1,674	עד 4,000	מ-2,000
1,302	3,170	806	1,325	3,356	850	עד 8,000	מ-4,000
2,331	5,188	610	2,252	5,381	627	עד 20,000	מ-8,000
2,632	4,231	250	2,604	4,172	250	עד 40,000	מ-20,000
6,518	11,144	219	7,057	12,086	232	עד 200,000	מ-40,000
2,323	5,016	29	1,974	4,561	26	עד 400,000	מ-200,000
359	2,051	5	582	1,960	5	עד 800,000	מ-400,000
3	999	1	6	800	1	עד 1,200,000	מ-800,000
(6)316	(6)1,238	1	-	-	-	עד 1,600,000	מ-1,200,000
-	-	-	(6)279	(6)1,625	1	מעל 1,600,000	מ-1,600,000
31,719	76,732	603,411	32,281	80,643	623,865		סך הכל

- (1) האחד הספציפי נעשה רק בחמש השכבות העליונות. סך האשראי ללווה בדוח המאוחד חושב על בסיס סיכום יתרות האשראי וסיכון האשראי החוץ מאזני בבנק ובחברות המאוחדות שלו.
- (2) האשראי וסיכון האשראי החוץ מאזני מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה.
- (3) אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב של הציבור ונכסים אחרים בגין מכשירים נגדים נגד הציבור בסך של 78,175 מיליון ש"ח, 1,516 מיליון ש"ח ו-952 מיליון ש"ח, בהתאמה (31.12.2015 - 73,379 מיליון ש"ח, 2,173 מיליון ש"ח ו-1,180 מיליון ש"ח, בהתאמה).
- (4) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת החבות של לווה.
- (5) מספר הלווים לפי סך כל האשראי וסיכון האשראי החוץ מאזני.
- (6) סך כל האשראי וסיכון האשראי החוץ מאזני בניכוי בטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלת חבות לווה בודד הסתכם ב-718 מיליון ש"ח (31.12.2015 - 681 מיליון ש"ח).

באור 29 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ד. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

הבנק				המאוחד				
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי		יתרת החוזים ⁽¹⁾		יתרת ההפרשה להפסדי אשראי		יתרת החוזים ⁽¹⁾		
		ליום 31 בדצמבר				ליום 31 בדצמבר		
2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:								
-	1	123	110	-	1	130	119	אשראי תעודות
8	8	721	655	11	10	972	1,022	ערביות להבטחת אשראי
11	9	1,985	2,728	14	11	2,614	2,859	ערביות להוכשי דירות
-	-	156	80	-	-	-	-	ערביות וכתבי שיפוי לחברות מאוחדות להבטחת אשראי שהן העניקו
21	16	3,166	3,544	22	17	3,529	3,833	ערביות והתחייבויות אחרות
-	-	*2,627	2,855	-	-	*2,629	2,857	מסגרות לפעולה במכשירים נגזרים שלא נוצלו
18	15	8,409	8,047	21	17	11,560	10,806	מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
3	3	2,164	3,254	4	4	3,595	4,658	התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שעדיין לא ניתן
3	3	2,898	3,148	5	4	6,509	6,361	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
-	-	110	190	-	-	110	190	מסגרות להשאלות ניירות ערך
-	-	254	139	-	-	254	139	ערביות בגין קרן סיכונים של מסלקת הבורסה והמעו"ף (ראה באור 3.25 ד', ה'))
7	7	1,397	1,802	8	7	1,513	1,978	התחייבויות להוצאת ערביות
עסקאות בהן הסכום הנקוב אינו מייצג סיכון אשראי:								
-	-	104	107	-	-	104	107	ערביות (כולל לבתי משפט בקשר לתביעות העלולות להתהוות בעקבות אירועים מסוימים) וכתבי שיפוי ⁽²⁾

* הוצג מחדש. החל מיום 31 בדצמבר 2016 יתרות מסגרות הפורקס וה-IRS שלא נוצלו מוכפלות במקדמי החשיפה העתידית הפוטנציאלית שלהן, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 203. מספרי השוואה הוצגו מחדש.

(1) יתרת החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי.

(2) בנוסף, המציא הבנק לבתי המשפט כתבי התחייבות עצמית ללא הגבלת סכום, הניתנים במסגרת הליך משפטי, על מנת להבטיח את נזקי הנתבעים במידה שנחתה התביעה נגדם או שבוטל ההליך המשפטי מסיבה אחרת.

באור 30 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה
(במיליוני ש"ח)

המאוחד						
31 בדצמבר 2016						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	מטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי	
		אחר	אירו	דולר ארה"ב	צמוד מדד	לא צמוד
29,150	-	316	401	1,108	80	27,245
15,776	178	78	775	6,112	1,667	6,966
414	-	-	-	-	-	414
77,328	449	332	980	3,069	10,142	62,356
654	-	-	-	-	618	36
514	514	-	-	-	-	-
1,133	1,133	-	-	-	-	-
243	243	-	-	-	-	-
1,332	626	22	29	339	50	266
1,020	257	10	2	104	37	610
343	45	129	48	104	-	17
127,907	3,445	887	2,235	10,836	12,594	97,910
105,817	462	1,222	4,454	16,230	6,125	77,324
755	-	16	30	242	-	467
570	-	1	64	67	172	266
5,801	-	-	-	-	5,085	716
1,356	610	22	50	290	39	345
4,929	274	24	6	56	120	4,449
745	-	55	171	469	-	50
119,973	1,346	1,340	4,775	17,354	11,541	83,617
7,934	2,099	(453)	(2,540)	(6,518)	1,053	14,293
-	-	(234)	-	-	-	234
-	-	711	2,805	6,564	(239)	(9,841)
-	-	12	(277)	(72)	-	337
-	-	(9)	(58)	147	-	(80)
7,934	2,099	27	(70)	121	814	4,943
-	-	22	(293)	(62)	-	333
-	-	(23)	(173)	650	-	(454)

נכסים

מזומנים ופקדונות בבנקים
ניירות ערך
ניירות ערך שנשאלו
אשראי לציבור, נטו⁽³⁾
אשראי לממשלה
השקעה בחברה כלולה
בנינים וציוד
נכסים בלתי מוחשיים
נכסים בגין מכשירים נגזרים
נכסים אחרים
נכסים מוחזקים למכירה

סך כל הנכסים

התחייבויות

פקדונות הציבור
פקדונות מבנקים
פקדונות הממשלה
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
התחייבויות אחרות
התחייבויות המוחזקות למכירה

סך כל ההתחייבויות

הפרש

מכשירים נגזרים מגדרים

מכשירים נגזרים (למעט אופציות)

מכשירים נגזרים שאינם מגדרים

מכשירים נגזרים (למעט אופציות)

אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)

אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)

סך הכל כללי

אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

(1) כולל צמוד מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

באור 30 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)
(במיליוני ש"ח)

המאחד						
31 בדצמבר 2015						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	מטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי	
		אחר	אירו	דולר	צמוד מדד	לא צמוד
30,727	-	382	483	1,907	113	27,842
16,439	261	115	466	7,027	1,655	6,915
353	-	-	-	-	-	353
72,555	631	308	1,153	3,855	10,700	55,908
669	-	-	-	-	618	51
438	438	-	-	-	-	-
1,229	1,229	-	-	-	-	-
272	272	-	-	-	-	-
1,636	861	29	75	339	53	279
1,158	328	9	-	17	102	702
125,476	4,020	843	2,177	13,145	13,241	92,050
103,262	640	1,430	3,583	20,122	7,095	70,392
1,565	-	12	30	223	-	1,300
511	-	1	3	65	90	352
5,862	-	-	-	-	5,082	780
1,659	851	21	86	343	60	298
4,954	343	15	6	61	212	4,317
117,813	1,834	1,479	3,708	20,814	12,539	77,439
7,663	2,186	(636)	(1,531)	(7,669)	702	14,611
-	-	(394)	-	-	-	394
-	-	903	1,739	7,400	(505)	(9,537)
-	-	1	(207)	(19)	-	225
-	-	-	(3)	406	-	(403)
7,663	2,186	(126)	(2)	118	197	5,290
-	-	1	(291)	(51)	-	341
-	-	1	(107)	1,725	-	(1,619)

נכסים
מזומנים ופקדונות בבנקים
ניירות ערך
ניירות ערך שנשאלו
אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾
אשראי לממשלה
השקעה בחברה כלולה
בנינים וציוד
נכסים בלתי מוחשיים
נכסים בגין מכשירים נגזרים
נכסים אחרים
סך כל הנכסים
התחייבויות
פקדונות הציבור
פקדונות מבנקים
פקדונות הממשלה
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
התחייבויות אחרות
סך כל ההתחייבויות
הפרש
מכשירים נגזרים מגדרים
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
סך הכל כללי
אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

באור 30 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)
(במיליוני ש"ח)

הבנק						
31 בדצמבר 2016						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	מטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי	
		אחר	אירו	דולר ארה"ב	צמוד מדד	לא צמוד
23,332	-	179	287	969	316	21,581
13,523	174	66	616	5,881	1,138	5,648
414	-	-	-	-	-	414
61,093	449	308	880	2,849	9,674	46,933
7	-	-	-	-	-	7
2,541	2,335	-	-	-	206	-
1,019	1,019	-	-	-	-	-
219	219	-	-	-	-	-
1,342	625	16	41	341	50	269
784	232	-	2	103	1	446
45	45	-	-	-	-	-
104,319	5,098	569	1,826	10,143	11,385	75,298
84,403	462	1,136	3,985	14,868	5,462	58,490
3,576	-	56	319	670	528	2,003
296	-	-	-	55	172	69
4,019	-	-	-	-	4,019	-
1,356	612	12	51	298	39	344
3,018	269	-	5	43	108	2,593
96,668	1,343	1,204	4,360	15,934	10,328	63,499
7,651	3,755	(635)	(2,534)	(5,791)	1,057	11,799
-	-	(234)	-	-	-	234
-	-	691	2,805	5,784	(269)	(9,011)
-	-	12	(277)	(72)	-	337
-	-	(9)	(58)	147	-	(80)
7,651	3,755	(175)	(64)	68	788	3,279
-	-	22	(293)	(62)	-	333
-	-	(23)	(173)	650	-	(454)

נכסים
מזומנים ופקדונות בבנקים
ניירות ערך
ניירות ערך שנשאלו
אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾
אשראי לממשלה
השקעות בחברות מוחזקות
בנינים וציוד
נכסים בלתי מוחשיים
נכסים בגין מכשירים נגזרים
נכסים אחרים
נכסים מוחזקים למכירה
סך כל הנכסים
התחייבויות
פקדונות הציבור
פקדונות מבנקים
פקדונות הממשלה
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
התחייבויות אחרות
סך כל ההתחייבויות הפרש
מכשירים נגזרים מגדרים
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
סך הכל כללי
אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהווה)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהווה)

* סווג מחדש.

(1) כולל צמוד מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

באור 30 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)
(במיליוני ש"ח)

הבנק*							
31 בדצמבר 2015							
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	מטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
		אחר	אירו	דולר ארה"ב	צמוד מדד	לא צמוד	
24,916	-	139	386	1,728	349	22,314	נכסים
13,451	245	102	302	6,763	1,073	4,966	מזומנים ופקדונות בבנקים
353	-	-	-	-	-	353	ניירות ערך שנשאלו
54,463	631	170	1,031	3,489	10,081	39,061	אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾
3,007	2,664	-	-	-	343	-	השקעות בחברות מוחזקות
1,080	1,080	-	-	-	-	-	בנינים וציוד
207	207	-	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים
1,655	861	22	88	348	53	283	נכסים בגין מכשירים נגזרים
876	303	-	-	16	5	552	נכסים אחרים
100,008	5,991	433	1,807	12,344	11,904	67,529	סך כל הנכסים
80,203	640	1,262	2,963	18,261	6,215	50,862	התחייבויות
3,809	-	53	285	590	574	2,307	פקדונות הציבור
276	-	-	-	59	89	128	פקדונות מבנקים
3,841	-	-	-	-	3,841	-	פקדונות הממשלה
1,654	852	12	86	345	61	298	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
2,826	336	1	5	52	151	2,281	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
92,609	1,828	1,328	3,339	19,307	10,931	55,876	התחייבויות אחרות
7,399	4,163	(895)	(1,532)	(6,963)	973	11,653	סך כל ההתחייבויות הפרש
-	-	(394)	-	-	-	394	מכשירים נגזרים מגדרים
-	-	930	1,738	6,675	(604)	(8,739)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	1	(207)	(19)	-	225	מכשירים נגזרים שאינם מגדרים
-	-	-	(3)	406	-	(403)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
7,399	4,163	(358)	(4)	99	369	3,130	אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	1	(291)	(51)	-	341	אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	1	(107)	1,725	-	(1,619)	סך הכל כללי
							אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
							אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

באור 31 - נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופת פרעון⁽¹⁾
(במיליוני ש"ח)

תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים					המאוחד
31 בדצמבר 2016					
מעל שלושה ועד שנתיים	מעל שנה ועד שנתיים	מעל שלושה ועד שנה ⁽⁵⁾	מעל חודש ועד חודשים ⁽⁵⁾	עם דרישה ועד חודש ⁽⁵⁾	
במיליוני ש"ח					
8,944	10,124	12,957	8,262	41,915	מטבע ישראלי (לרבות צמוד מט"ח)
3,496	2,987	12,225	4,917	67,742	נכסים
5,448	7,137	732	3,345	(25,827)	התחייבויות
(21)	(111)	(1,430)	(1,416)	(6,911)	הפרש
-	-	65	184	30	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
5,427	7,026	(633)	2,113	(32,708)	אופציות (במונחי נכס הבסיס)
					הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים
					מטבע חוץ
1,040	1,534	3,649	2,080	3,474	נכסים
69	271	2,241	2,015	19,337	התחייבויות
971	1,263	1,408	65	(15,863)	הפרש
823	1,074	1,438	(209)	(11,246)	מזה: הפרש בדולר
15	17	27	108	(199)	מזה: הפרש בגין פעילות חוץ
21	111	1,430	1,416	6,911	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	(65)	(184)	(30)	אופציות (במונחי נכס הבסיס)
992	1,374	2,773	1,297	(8,982)	הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים
					סך הכל
9,984	11,658	16,606	10,342	45,389	נכסים*
3,565	3,258	14,466	6,932	87,079	התחייבויות**
6,419	8,400	2,140	3,410	(41,690)	הפרש
7,256	9,087	10,879	8,538	15,834	* מזה: אשראי לציבור
869	2,067	12,357	5,915	83,008	** מזה: פקדונות הציבור

*31 בדצמבר 2015					
מעל שלושה ועד שנתיים	מעל שנה ועד שנתיים	מעל שלושה ועד שנה	מעל חודש ועד חודשים	עם דרישה ועד חודש	
במיליוני ש"ח					
8,077	13,367	14,550	10,285	46,087	נכסים
1,901	3,093	11,889	7,449	86,586	התחייבויות
6,176	10,274	2,661	2,836	(40,499)	הפרש

* סווג מחדש.

- באור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי הנכסים וההתחייבויות (כולל החוץ מאזניים) לפי בסיסי הצמדה, בהתאם לתקופה הנתרת למועד הפרעון החוזי של כל תזרים. נקבעו כללים לגבי תזרימי המזומנים הנובעים מנכסים והתחייבויות ברבית משתנה שמועד ההשתנות שלהם קודם למועד הפרעון של הקרן ו/או הרבית שלהם. הנתונים מוצגים בניכוי ההשפעה של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי.
- כולל נכסים בסך 637 מיליון ש"ח שזמן פרעונם עבר (31.12.15 - 333 מיליון ש"ח).
- כפי שנכללה בבאור 30 "נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה", לרבות סכומים חוץ מאזניים בגין נגזרים.
- שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הרבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים המוצגים בבאור זה בגין פריט כספי אל היתרה המאזנית שלו.
- אשראי בתנאי חח"ד סווג בהתאם לתקופת מסגרת האשראי במסגרת בסך של 5,119 מיליון ש"ח (31.12.15 - 4,988 מיליון ש"ח). אשראי בחריגה מהמסגרת בסך של 567 מיליון ש"ח, סווג ללא מועד פרעון (31.12.15 - 259 מיליון ש"ח).

שיעור תשואה חוזי (4)	יתרה מאזנית(3)		סך הכל תזרימי מזומנים	מעל עשרים שנה	מעל עשר שנה	מעל חמש ועד עשר שנים	מעל ארבע ועד חמש שנים	מעל שלוש ועד ארבע שנים
	סך הכל	ללא תקופת פרעון (2)(5) במיליוני ש"ח						
2.63	110,607	587	119,083	2,136	9,324	13,928	4,816	6,677
1.90	95,143	81	96,406	115	155	1,792	1,083	1,894
	15,464	506	22,677	2,021	9,169	12,136	3,733	4,783
	(9,846)	-	(9,909)	-	-	-	-	(20)
	257	-	279	-	-	-	-	-
	5,875	506	13,047	2,021	9,169	12,136	3,733	4,763
2.67	13,855	70	14,823	5	31	2,075	339	596
1.46	23,484	-	24,191	-	7	152	43	56
	(9,629)	70	(9,368)	5	24	1,923	296	540
	(6,601)	60	(6,221)	1	15	1,294	249	340
	205	-	(12)	4	-	-	-	16
	9,846	-	9,909	-	-	-	-	20
	(257)	-	(279)	-	-	-	-	-
	(40)	70	262	5	24	1,923	296	560
2.63	124,462	657	133,906	2,141	9,355	16,003	5,155	7,273
1.88	118,627	81	120,597	115	162	1,944	1,126	1,950
	5,835	576	13,309	2,026	9,193	14,059	4,029	5,323
2.81	76,879	552	84,534	1,989	8,951	12,341	4,146	5,513
0.93	105,355	-	105,592	-	26	263	264	823

שיעור תשואה חוזי	סך הכל	ללא תקופת פרעון (2)	סך הכל תזרימי מזומנים	מעל עשרים שנה	מעל עשר שנה	מעל חמש ועד עשר שנים	מעל ארבע ועד חמש שנים	מעל שלוש ועד ארבע שנים
2.53	121,456	795	129,770	1,837	8,514	13,760	5,803	7,490
2.01	115,979	98	117,995	386	263	1,483	1,668	3,277
	5,477	697	11,775	1,451	8,251	12,277	4,135	4,213

באור 31 - נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופת פרעון⁽¹⁾ (המשך)
(במיליוני ש"ח)

תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים					הבנק
31 בדצמבר 2016 ⁽⁵⁾					
מעל שנתיים ועד שלוש שנים	מעל שנה ועד שנתיים	מעל שלושה חודשים ועד שנה ⁽⁵⁾	מעל חודש ועד שלושה חודשים ⁽⁵⁾	עם דרישה ועד חודש ⁽⁵⁾	
במיליוני ש"ח					
6,188	7,113	9,609	5,846	34,982	מטבע ישראלי (לרבות צמוד מט"ח)
3,615	3,019	10,864	3,900	49,028	נכסים
2,573	4,094	(1,255)	1,946	(14,046)	התחייבויות
(21)	(111)	(1,431)	(616)	(6,911)	הפרש
-	-	65	184	30	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
2,552	3,983	(2,621)	1,514	(20,927)	אופציות (במונחי נכס הבסיס)
					הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים
962	1,507	3,498	1,637	2,774	מטבע חוץ
74	258	2,104	1,950	17,145	נכסים
888	1,249	1,394	(313)	(14,371)	התחייבויות
751	1,069	1,414	(391)	(10,175)	הפרש
21	111	1,431	616	6,911	מזה: הפרש בדולר
-	-	(65)	(184)	(30)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
909	1,360	2,760	119	(7,490)	אופציות (במונחי נכס הבסיס)
					הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים
7,150	8,620	13,107	7,483	37,756	סך הכל
3,689	3,277	12,968	5,850	66,173	נכסים*
3,461	5,343	139	1,633	(28,417)	התחייבויות**
5,273	6,526	7,759	5,908	13,796	הפרש
1,272	1,743	10,779	5,157	63,208	* מזה: אשראי לציבור
					** מזה: פקדונות הציבור

31 בדצמבר 2015*					הבנק
מעל שנתיים ועד שלוש שנים	מעל שנה ועד שנתיים	מעל שלושה חודשים ועד שנה	מעל חודש ועד שלושה חודשים	עם דרישה ועד חודש	
במיליוני ש"ח					
5,747	10,163	10,413	7,043	37,731	נכסים
1,657	2,708	9,876	6,458	65,095	התחייבויות
4,090	7,455	537	585	(27,364)	הפרש

- * סווג מחדש.
- (1) בבאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי הנכסים וההתחייבויות (כולל החוץ מאזניים) לפי בסיסי הצמדה, בהתאם לתקופה הנתרת למועד הפרעון החוזי של כל תזרים. נקבעו כללים לגבי תזרימי המזומנים הנובעים מנכסים והתחייבויות ברבית משתנה שמועד ההשתנות שלהם קודם למועד הפרעון של הקרן ו/או הרבית שלהם. הנתונים מוצגים בניכוי ההשפעה של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי.
- (2) כולל נכסים בסך 586 מיליון ש"ח שזמן פרעונם עבר (31.12.15 - 253 מיליון ש"ח).
- (3) כפי שנכללה בבאור 30 "נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה", לרבות סכומים חוץ מאזניים בגין נגזרים.
- (4) שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הרבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים המוצגים בבאור זה בגין פריט כספי אל היתרה המאזנית שלו.
- (5) אשראי בתנאי חח"ד סווג בהתאם לתקופת מסגרת האשראי במסגרת בסך של 3,742 מיליון ש"ח (31.12.15 - 3,314 מיליון ש"ח). אשראי בחריגה מהמסגרת בסך של 524 מיליון ש"ח, סווג ללא מועד פרעון (31.12.15 - 157 מיליון ש"ח).

שיעור תשואה חוזי (4)	יתרה מאזנית(3)		סך הכל תזרימי מזומנים	מעל עשרים שנה	מעל עשר שנה	מעל חמש ועד עשר שנים	מעל ארבע ועד חמש שנים	מעל שלוש ועד ארבע שנים
	סך הכל	ללא תקופת פרעון (2)(5) במיליוני ש"ח						
2.63	86,834	435	94,147	2,133	8,793	11,494	3,689	4,300
2.03	73,856	81	75,076	110	107	1,611	1,053	1,769
	12,978	354	19,071	2,023	8,686	9,883	2,636	2,531
	(9,046)	-	(9,110)	-	-	-	-	(20)
	257	-	279	-	-	-	-	-
	4,189	354	10,240	2,023	8,686	9,883	2,636	2,511
2.68	12,387	69	13,145	1	31	1,875	309	551
1.58	21,469	-	21,806	-	7	143	59	66
	(9,082)	69	(8,661)	1	24	1,732	250	485
	(5,873)	59	(5,590)	1	15	1,184	214	328
	9,046	-	9,110	-	-	-	-	20
	(257)	-	(279)	-	-	-	-	-
	(293)	69	170	1	24	1,732	250	505
2.64	99,221	504	107,292	2,134	8,824	13,369	3,998	4,851
2.00	95,325	81	96,882	110	114	1,754	1,112	1,835
	3,896	423	10,410	2,024	8,710	11,615	2,886	3,016
2.75	60,644	502	67,138	1,986	8,428	10,243	3,150	4,069
1.27	83,941	-	84,215	-	12	178	675	1,191

שיעור תשואה חוזי	סך הכל	ללא תקופת פרעון (2)	סך הכל תזרימי מזומנים	מעל עשרים שנה	מעל עשר שנה	מעל חמש ועד עשר שנים	מעל ארבע ועד חמש שנים	מעל שלוש ועד ארבע שנים
2.49	94,017	526	101,047	1,821	7,988	11,085	3,746	5,310
2.14	90,781	79	92,443	378	194	1,456	1,609	3,012
	3,236	447	8,604	1,443	7,794	9,629	2,137	2,298

באור 32א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים
(במיליוני ש"ח)

המאוחד				
31 בדצמבר 2016				
שווי הוגן ⁽¹⁾				
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	יתרה במאזן
29,146	84	28,480	582	29,150
15,818	123	7,274	8,421	15,776
414	-	414	-	414
76,913	73,038	1,030	2,845	77,328
644	608	36	-	654
1,332	248	386	698	1,332
484	246	-	238	484
298	298	-	-	298
125,049	74,645	37,620	12,784	125,436 ⁽³⁾
נכסים פיננסיים				
מזומנים ופקדונות בבנקים				
ניירות ערך ⁽²⁾				
ניירות ערך שנשאלו				
אשראי לציבור, נטו				
אשראי לממשלה				
נכסים בגין מכשירים נגזרים				
נכסים פיננסיים אחרים				
נכסים מוחזקים למכירה				
סך הכל הנכסים הפיננסיים				
התחייבויות פיננסיות				
פקדונות הציבור				
פקדונות מבנקים				
פקדונות הממשלה				
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
התחייבויות פיננסיות אחרות				
התחייבויות מוחזקות למכירה				
סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות				
105,922	16,248	87,690	1,984	105,817
757	28	729	-	755
586	90	323	173	570
6,013	848	-	5,165	5,801
1,356	42	616	698	1,356
3,904	2,383	1,030	491	3,906
745	745	-	-	745
119,283	20,384	90,388	8,511	118,950 ⁽³⁾
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים				
עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי				
33	33	-	-	33
1,166	1,166	-	-	1,166
בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים ברוטו - פנסיה ופיצויים⁽⁴⁾				

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
- (2) רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
- (3) רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
- (4) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך, ראה באור 12, "ניירות ערך".
- (3) מזה: נכסים בסך 18,609 מיליון ש"ח והתחייבויות בסך 4,020 מיליון ש"ח, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה באור 32.ב-32.ד.
- (4) ההתחייבות מוצגת בברוטו, אינה מתחשבת בנכסי התכנית המנוהלים כנגדה.

באור 32א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)
(במיליוני ש"ח)

המאוחד				
31 בדצמבר 2015				
שווי הוגן ⁽¹⁾				
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	יתרה במאזן
30,741	128	30,010	603	30,727
16,489	128	8,113	8,248	16,439
353	-	353	-	353
72,861	*69,084	1,941	1,836	72,555
651	599	52	-	669
1,636	278	400	958	1,636
436	119	-	317	436
123,167	70,336	40,869	11,962	(3) 122,815
103,509	14,919	87,006	1,584	103,262
1,568	25	1,543	-	1,565
531	102	269	160	511
6,141	1,088	-	5,053	5,862
1,659	68	633	958	1,659
3,971	1,535	1,941	495	3,973
117,379	17,737	91,392	8,250	(3) 116,832
34	34	-	-	34

נכסים פיננסיים

מזומנים ופקדונות בבנקים
 ניירות ערך⁽²⁾
 ניירות ערך שנשאלו
 אשראי לציבור, נטו
 אשראי לממשלה
 נכסים בגין מכשירים נגזרים
 נכסים פיננסיים אחרים
 סך הכל הנכסים הפיננסיים

התחייבויות פיננסיות

פקדונות הציבור
 פקדונות מבנקים
 פקדונות הממשלה
 אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
 התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
 התחייבויות פיננסיות אחרות
 סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

* סווג מחדש.

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.

רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.

רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך, ראה באור 12, "ניירות ערך".

(3) מזה: נכסים בסך 19,180 מיליון ש"ח והתחייבויות בסך 3,908 מיליון ש"ח, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על

מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה באור 32א-32ב. ד.ת.

באור 32א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הבאור כולל מידע בדבר הערכת השווי הוגן של מכשירים פיננסיים. לרוב המכשירים הפיננסיים לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי הוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומן עתידי המהווה ברבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי הוגן באמצעות הערכת תזרים המזומן העתידי וקביעת שיעור רבית הניכיון היא סובייקטיבית. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי הוגן דלעיל אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי הוגן נערכה לפי שיעורי הרבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנדוטיות של שיעורי הרבית. תחת הנחת שיעורי רבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים ברבית קבועה לרבות אלו שאינם נושאים רבית. בקביעת ערכי השווי הוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן לא ניתן ביטוי להשפעת המס הנובעת מהפער בין ערכי השווי הוגן לערכים המופיעים במאזן. יש לציין, כי הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי הוגן יתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון. בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בבאור זה כדי להצביע על שווי הבנק כעסק חי. כמו כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים לישום במהלך ביצוע הערכת השווי הוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואת ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

ב. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים

פקדונות בבנקים, אגרות חוב ומלוות שאינם נסחרים ואשראי לממשלה - שיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעורי רבית שבהם הבנק ביצע עסקאות דומות במועד הדיווח.

ניירות ערך סחירים - לפי שווי שוק בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק המועיל ביותר.

אשראי לציבור - השווי הוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומן עתידיים מנוכים בשיעור ניכיון מתאים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות הומוגניות. בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן ורבית). תקבולים אלו הונוו בשיעור רבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי באותה קטגוריה. בדרך כלל שיעור רבית זה נקבע לפי שיעור רבית לפיו נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח.

השווי הוגן של חובות פגומים חושב תוך שימוש בשיעורי רבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. בכל מקרה, שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הרבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח.

תזרימי המזומן העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות.

מחיקות חשבונאיות והפרשות להפסדי אשראי יוחסו לתקופות שבהן מוין אותו חוב, מקום בו ניתן לעשות זאת (לדוגמה, כאשר חושבה הפרשה על בסיס פרטני, לפי ערך נוכחי של תזרים מזומנים). בהעדר נתונים אלה מחיקות חשבונאיות ויתרת ההפרשות מיוחסים באופן יחסי ליתרת האשראי לפי תקופות לפרעון בסוף התקופה.

פקדונות, אגרות חוב וכתבי התחייבות - בשיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעור רבית בו התאגיד מגייס פקדונות דומים, או בהנפקת כתבי התחייבות דומים (אם מחיר מצוטט בשוק פעיל אינו זמין), על ידי הקבוצה, ביום הדיווח. לגבי אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים אשר נסחרים כנכס בשוק פעיל, השווי הוגן מבוסס על מחירי שוק מצוטטים או על ציטוטי סוחרים עבור התחייבות זהה הנסחרת כנכס בשוק פעיל.

מכשירים פיננסיים נגזרים - מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק המועיל ביותר.

מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הקבוצה בפעילותה השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיו"ב).

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים עסקות בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי - השווי הוגן הוערך בהתאם לעמלות בעסקאות דומות במועד הדיווח תוך התאמה ליתרת תקופת העסקה ולאיכות האשראי של הצד הנגדי.

באור 32 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן
(במיליוני ש"ח)

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

31 בדצמבר 2016				
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-				
יתרה מאזנית	השפעת הסכמי קיזוז	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
7,434	-	-	1,930	5,504
2,918	-	-	2,918	-
259	-	-	-	259
1,406	-	-	1,406	-
409	-	-	409	-
718	-	-	194	524
23	-	-	23	-
52	-	-	4	48
13,219	-	-	6,884	6,335
946	-	-	-	946
4	-	-	-	4
4	-	-	4	-
7	-	-	-	7
11	-	-	11	-
3	-	-	-	3
975	-	-	15	960
2,845	-	-	-	2,845
23	-	23	-	-
238	-	10	213	15
445	-	215	157	73
625	-	-	16	609
1	-	-	-	1
1,332	-	248	386	698
238	-	-	-	238
18,609	-	248	7,285	11,076
1,984	-	-	-	1,984
173	-	-	-	173
3	-	3	-	-
279	-	-	264	15
464	-	39	352	73
625	-	-	16	609
1	-	-	-	1
1,372	-	42	632	698
238	-	-	-	238
253	-	-	-	253
491	-	-	-	491
4,020	-	42	632	3,346

נכסים
ניירות ערך זמינים למכירה:
אגרות חוב של ממשלות ישראל
אגרות חוב של ממשלות זרות
אגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל
אגרות חוב של מוסדות פיננסיים זרים
ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)
אגרות חוב של אחרים בישראל
אגרות חוב של אחרים זרים
מניות של אחרים
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה
ניירות ערך למסחר:
אגרות חוב של ממשלות ישראל
אגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל
אגרות חוב של מוסדות פיננסיים זרים
אגרות חוב של אחרים בישראל
אגרות חוב של אחרים זרים
מניות של אחרים
סך הכל ניירות ערך למסחר
אשראי בגין השאלת ניירות ערך
נכסים בגין מכשירים נגזרים:
חוזי רבית שקל-מדד
חוזי רבית אחרים
חוזי מטבע חוץ
חוזי מניות
חוזי סחורות ואחרים
סך כל נכסים בגין מכשירים נגזרים
נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף
סך הכל נכסים
התחייבויות
פקדונות בגין השאלות בין לקוחות
פקדונות הממשלה
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:
חוזי רבית שקל-מדד
חוזי רבית אחרים
חוזי מטבע חוץ
חוזי מניות
חוזי סחורות ואחרים
סך התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
התחייבויות אחרות
התחייבות בגין פעילות בשוק המעו"ף
מכירת ניירות ערך בחסר
סך הכל התחייבויות אחרות
סך הכל התחייבויות

באור 32 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)
(במיליוני ש"ח)

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

31 בדצמבר 2015				
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-				
יתרה מאזנית	השפעת הסכמי קיזוז	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
				נכסים
				ניירות ערך זמינים למכירה:
				אגרות חוב של ממשלות ישראל
				אגרות חוב של ממשלות זרות
				אגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל
				אגרות חוב של מוסדות פיננסיים זרים
				ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)
				אגרות חוב של אחרים בישראל
				אגרות חוב של אחרים זרים
				מניות של אחרים
				סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה
				ניירות ערך למסחר:
				אגרות חוב של ממשלות ישראל
				אגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל
				אגרות חוב של מוסדות פיננסיים זרים
				אגרות חוב של אחרים בישראל
				אגרות חוב של אחרים זרים
				מניות של אחרים
				סך הכל ניירות ערך למסחר
				אשראי בגין השאלת ניירות ערך
				נכסים בגין מכשירים נגזרים:
				חוזי רבית שקל-מדד
				חוזי רבית אחרים
				חוזי מטבע חוץ
				חוזי מניות
				חוזי סחורות ואחרים
				סך כל נכסים בגין מכשירים נגזרים
				נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף
				סך הכל נכסים
				התחייבויות
				פקדונות בגין השאלות בין לקוחות
				פקדונות הממשלה
				התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:
				חוזי רבית שקל-מדד
				חוזי רבית אחרים
				חוזי מטבע חוץ
				חוזי מניות
				חוזי סחורות ואחרים
				סך התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
				התחייבויות אחרות
				התחייבות בגין פעילות בשוק המעו"ף
				מכירת ניירות ערך בחסר
				סך הכל התחייבויות אחרות
				סך הכל התחייבויות

באור 32 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה

31 בדצמבר 2016				
רווחים (הפסדים)	סך הכל שווי הוגן	רמה 3	רמה 2	רמה 1
20	66	66	-	-

אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון

31 בדצמבר 2015				
רווחים (הפסדים)	סך הכל שווי הוגן	רמה 3	רמה 2	רמה 1
(67)	46	46	-	-

אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון

באור 32ג - שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3
(במיליוני ש"ח)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016							
רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2016	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2016	העברות ברוטו מתוך רמה 3	העברות ברוטו אל רמה 3	סילוקים	רכישות	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2015
נכסים							
נכסים בגין מכשירים נגזרים:							
	3	-	-	(8)	-	4	27
	5	-	-	(5)	-	5	10
	-	-	-	-	-	-	-
	95	-	-	(2,105)	62	2,017	241
	103	-	-	(2,118)	62	2,026	278
התחייבויות							
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:							
	-	-	-	(5)	-	-	8
	(6)	-	-	(27)	-	(6)	60
	(6)	-	-	(32)	-	(6)	68

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015							
רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2015	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2015	העברות ברוטו מתוך רמה 3	העברות ברוטו אל רמה 3	סילוקים	רכישות	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2014
נכסים							
נכסים בגין מכשירים נגזרים:							
	10	-	-	(18)	-	14	31
	5	-	-	(15)	-	5	20
	-	-	-	(14)	-	14	-
	66	-	-	(2,454)	114	2,174	407
	81	-	-	(2,501)	114	2,207	458
התחייבויות							
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:							
	(3)	-	-	(16)	-	(6)	18
	(14)	-	-	(32)	-	(13)	79
	(17)	-	-	(48)	-	(19)	97

(1) רווחים (הפסדים) שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מרבית.

באור 32 - מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3

ליום 31 בדצמבר 2016				
טווח באחוזים	ממוצע משוקלל	שווי הוגן	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכת שווי במליוני ש"ח
				א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה נכסים
				נכסים בגין מכשירים נגזרים: - חוזי רבית שקל-מדד - חוזי רבית אחר - חוזי מטבע חוץ
				התחייבויות
				התחייבויות בגין מכשירים נגזרים: - חוזי רבית שקל מדד - חוזי מטבע חוץ
				ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה
				אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
				שווי בתחונות
		66		

ליום 31 בדצמבר 2015				
טווח באחוזים	ממוצע משוקלל	שווי הוגן	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכת שווי במליוני ש"ח
				א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה נכסים
				נכסים בגין מכשירים נגזרים: - חוזי רבית שקל-מדד - חוזי רבית אחר - חוזי מטבע חוץ
				התחייבויות
				התחייבויות בגין מכשירים נגזרים: - חוזי רבית שקל מדד - חוזי מטבע חוץ
				ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה
				אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
				שווי בתחונות
		46		

מידע איכותי בדבר פריטים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3:

- רבית צמודה למדד - שינוי בשיעור האינפלציה החזוי ישפיע על השווי ההוגן של עסקאות מדד, כך שעלייה (ירידה) בתחזית האינפלציה תביא לעלייה (קטיון) השווי ההוגן בהתאם לפוזיציה המדדית של הבנק.
- סיכון אשראי צד נגדי - שינוי בסיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה, כך שככל שסיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה יהיה גבוה/נמוך, השווי של העסקה יהיה גבוה/נמוך.

באור 33 - בעלי עניין וצדדים קשורים
(במיליוני ש"ח)

א. יתרות

31 בדצמבר 2016				
בעלי עניין ⁽¹⁾				
מחזיקי מניות				
אחרים ⁽³⁾		בעלי שליטה ⁽²⁾		
היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽⁵⁾	יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽⁵⁾	יתרה לתאריך המאזן	
-	-	-	-	מזומנים ופקדונות בבנקים
-	-	-	-	ניירות ערך ⁽⁹⁾
-	-	-	-	אשראי לציבור
-	-	-	-	השקעה בחברה כלולה ⁽⁹⁾
-	-	-	-	נכסים אחרים
-	-	-	-	פקדונות מבנקים
-	-	5	5	פקדונות הציבור
-	-	-	-	התחייבויות אחרות
-	-	3,583	3,539	מניות (כלול בהון) ⁽¹⁰⁾
-	-	-	-	סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ⁽⁹⁾⁽¹¹⁾

31 בדצמבר 2015				
בעלי עניין ⁽¹⁾				
מחזיקי מניות				
אחרים ⁽³⁾		בעלי שליטה ⁽²⁾		
היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽⁵⁾	יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽⁵⁾	יתרה לתאריך המאזן	
64	-	-	-	מזומנים ופקדונות בבנקים
-	-	-	-	ניירות ערך ⁽⁹⁾
-	-	-	-	אשראי לציבור
-	-	-	-	השקעה בחברה כלולה ⁽⁹⁾
19	16	-	-	נכסים אחרים
10	1	-	-	פקדונות מבנקים
1	-	3	2	פקדונות הציבור
6	3	-	-	התחייבויות אחרות
656	656	3,419	3,419	מניות (כלול בהון) ⁽¹⁰⁾
23	23	-	-	סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ⁽⁹⁾⁽¹¹⁾

- בשנת 2015 מתכונת הגילוי בבאור עודכנה בהתאם לחוזר בדבר "גילוי על בעל עניין וצדדים קשורים". מספרי ההשוואה לשנת 2014 לא הוצגו מחדש.
- הערות לטבלה ראה עמוד 243.

צדדים קשורים המוחזקים על ידי הבנק ⁽¹⁾				בעלי עניין ⁽¹⁾					
אחרים ⁽⁸⁾		חברה כלולה ⁽⁷⁾		מי שהיה בעל עניין בעת שנעשתה העסקה		אחרים ⁽⁶⁾		נושאי משרה ⁽⁴⁾	
היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽⁵⁾	יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽⁵⁾	יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽⁵⁾	יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽⁵⁾	יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽⁵⁾	יתרה לתאריך המאזן
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
2	2	800	800	86	71	-	-	15	15
-	-	514	514	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	9	6	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
125	92	4	3	-	-	86	85	18	11
-	-	3	2	-	-	-	-	31	31
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	3	6	6	-	-	4	4	4	3

צדדים קשורים המוחזקים על ידי הבנק				בעלי עניין					
אחרים ⁽¹⁵⁾		חברה כלולה		מי שהיה בעל עניין בעת שנעשתה העסקה		אחרים ⁽¹⁴⁾		אנשי מפתח ניהוליים ⁽¹³⁾	
היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽⁵⁾	יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽⁵⁾	יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽⁵⁾	יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽⁵⁾	יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽⁵⁾	יתרה לתאריך המאזן
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	3	1	-	-	-	-	-	-
72	49	600	200	88	40	5	4	10	9
-	-	438	438	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	4	4	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	1	3	2	-	-	103	30	27	13
-	-	2	2	-	-	-	-	30	30
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	11	6	-	-	15	9	6	3

באור 33 - בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. תמצית תוצאות עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

		בעלי עניין ⁽¹⁾		מחזיקי מניות			
		אחרים ⁽³⁾		בעלי שליטה ⁽²⁾			
נושאי משרה ⁽⁴⁾		לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר		לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			
2015	2016	2015	2016	2015	2016		
-	-	-	-	-	-	הסעיף ברווח והפסד	
-	-	-	-	-	-	הכנסות רבית, נטו*	
33	35	-	-	-	-	הכנסות שאינן מרבית	
(33)	(35)	-	-	-	-	הוצאות תפעוליות ואחרות**	
						סה"כ	

		בעלי עניין ⁽¹⁾		מחזיקי מניות			
		אחרים ⁽³⁾		בעלי שליטה ⁽²⁾			
אנשי מפתח ניהוליים ⁽¹³⁾		לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2014		לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2014			
2014	2015	2014	2015	2014	2015		
-	-	3	-	-	-	הסעיף ברווח והפסד	
-	-	1	-	-	-	הכנסות רבית, נטו*	
36	-	-	-	-	-	הכנסות שאינן מרבית	
(36)	-	4	-	-	-	הוצאות תפעוליות ואחרות**	
						סה"כ	

* פירוט בסעיף קטן ד. להלן.

** פירוט בסעיף קטן ג. להלן.

1. בשנת 2015 מתכונת הגילוי בבאור עודכנה בהתאם לחוזר בדבר "גילוי על בעל עניין וצדדים קשורים".

מספרי ההשוואה לשנת 2014 לא הוצגו מחדש.

2. הערות לטבלה ראה עמוד 243.

צדדים קשורים המוחזקים על ידי הבנק ⁽¹⁾				בעלי עניין	
אחרים ⁽⁸⁾ לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		חברה כלולה ⁽⁷⁾ לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		אחרים ⁽⁶⁾ לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2015	2016	2015	2016	2015	2016
-	-	3	3	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	2	1	11	10
-	-	1	2	(11)	(10)

צדדים קשורים המוחזקים על ידי הבנק		בעלי עניין			
אחרים ⁽¹⁵⁾		חברה כלולה		אחרים ⁽¹⁴⁾	
-	-	3	-	-	-
-	-	7	-	-	-
-	-	-	-	-	12
-	-	10	-	-	(12)

באור 33 - בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ג. תגמול וכל הטבה אחרת לבעלי עניין (מהתאגיד הבנקאי ומחברות מוחזקות)

שכר ומשכורות לבעלי עניין מהבנק ומחברות מוחזקות שלו*			
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2015		לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2016	
נושאי משרה (4)		נושאי משרה (4)	
מספר מקבלי ההטבות	סך ההטבות	מספר מקבלי ההטבות	סך ההטבות
17	**28	17	**30
13	5	12	5

בעלי עניין המועסקים בבנק
דירקטורים שאינם מועסקים בבנק

שכר ומשכורות לבעלי עניין מהבנק ומחברות מוחזקות שלו*			
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2014		לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2015	
אנשי מפתח ניהוליים (13)		אנשי מפתח ניהוליים (13)	
מספר מקבלי ההטבות	סך ההטבות	מספר מקבלי ההטבות	סך ההטבות
18	**31	18	**31
11	5	11	5

בעלי עניין המועסקים בבנק
דירקטורים שאינם מועסקים בבנק

* לא כולל מס שכר.
** מזה: הטבות עובד לזמן קצר - 26 מיליון ש"ח (2015 - 26 מיליון ש"ח, 2014 - 28 מיליון ש"ח), הטבות אחרות לאחר סיום העסקה - 4 מיליון ש"ח (2015 - 2 מיליון ש"ח, 2014 - 3 מיליון ש"ח).

ד. הכנסות רבית, נטו בעסקאות של התאגיד הבנקאי וחברות מאוחדות שלו עם בעלי עניין וצדדים קשורים*

מזה: חברה כלולה לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר		המאוחד לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר	
2015	2016	2015	2016
3	3	3	3
3	3	3	3

בגין נכסים
מאשראי לציבור
סך כל ההכנסות רבית, נטו

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2014		לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2015	
מזה: חברה כלולה	המאוחד	מזה: חברה כלולה	המאוחד
2	2	2	2
-	3	-	3
1	1	1	1
3	6	3	6

בגין נכסים
מאשראי לציבור
מפקדונות בבנקים
מאגרות חוב
סך כל ההכנסות רבית, נטו

* למידע בדבר תנאי העסקאות והיתרות עם צדדים קשורים ובעלי עניין ראה באור 33 להלן.
1. בשנת 2015 מתכנת הגילוי בבאור עודכנה בהתאם לחוזר בדבר "גילוי על בעל עניין וצדדים קשורים".
מספרי ההשוואה לשנת 2014 לא הוצגו מחדש.
2. הערות לטבלה ראה עמוד 243.

באור 33 - בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

מתכונת הגילוי בבאור עודכנה בהתאם לחוזר בנושאי גילוי על בעלי עניין וצדדים קשורים מיום 10 ביוני 2015.

הערות:

- (1) בעל עניין, צד קשור, איש קשור - כהגדרתו בסעיף 80 ד.הוראות הדיווח לציבור.
- (2) מחזיקי מניות בעלי שליטה וקרוב שלהם - בהתאם לסעיף 80 ד.הוראות הדיווח לציבור.
- (3) מחזיקים אחרים - לרבות מי שמחזיק 5% או יותר מאמצעי השליטה בתאגיד הבנקאי, ומי שרשאי למנות דירקטור אחד או יותר מהדירקטורים של התאגיד הבנקאי או את מנהלו הכללי - בהתאם לסעיף 80 ד.הוראות הדיווח לציבור.
- (4) נושאי משרה - בהתאם לסעיף 80 ד.הוראות הדיווח לציבור.
- (5) על בסיס היתרות בסופי החודשים.
- (6) מזה: סך הכל נכסים לתאריך המאזן בסך 79 מיליון ש"ח (בשנת 2015, 2 מיליון ש"ח) וסך הכל התחייבויות לתאריך המאזן בסך 80 מיליון ש"ח (בשנת 2015, 20 מיליון ש"ח), בגין תאגידים, שאדם או תאגיד, שנכלל באחת הקבוצות של בעלי העניין לעיל לפי חוק ניירות ערך, מחזיקים עשרים וחמישה אחוזים או יותר מהון המניות המונפק שלהם או מכח ההצבעה בהם, או רשאי למנות עשרים וחמישה אחוזים או יותר מהדירקטורים שלהם.
- (7) חברות כלולות או חברות המוחזקות בשליטה משותפת - בהתאם לסעיף 80 ד.הוראות הדיווח לציבור.
- (8) בהתאם לסעיף 80 ד.הוראות הדיווח לציבור.
- (9) פירוט של סעיפים אלה כלול גם בבאורים כדלקמן: באור 12 - ניירות ערך, באור 15 - השקעות בחברות מוחזקות ובאור 26 - ערבויות.
- (10) אחזקות בעלי עניין וצדדים קשורים בהון התאגיד הבנקאי.
- (11) סיכוני אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של לווה.
- (12) לרבות מי שרשאי למנות דירקטור אחד או יותר מהדירקטורים של הבנק או את מנהלו הכללי.
- (13) לרבות בני משפחתם הקרובים כהגדרתם ב-IAS24.
- (14) תאגידים, שאדם או תאגיד שנכלל באחת הקבוצות של בעלי העניין, שולט בהם, מחזיק בהם שליטה משותפת, יש לו בהם השפעה מהותית או מחזיק 25% או יותר מהון המניות המונפק שלהם או מכח ההצבעה בהם או רשאי למנות 25% או יותר מהדירקטורים שלהם.
- (15) צדדים העומדים בהגדרת צד קשור על פי IAS24 שלא נכללו בעמודות אחרות וצד שפעילותיו של הבנק והחברות המאוחדות שלו תלויות בהיקף משמעותי בעסקיו.

ה. רכישת השליטה בבנק

ביום 19 בספטמבר 2003 הועברה השליטה בחברת פיבי אחזקות בע"מ (להלן - "פיבי"), החברה האם של הבנק, שהחזיקה ב-48.3% בהון וב-67.2% בזכויות ההצבעה בבנק, באופן שחברת Palimon B.V (להלן - "פלימון"), שהחזיקה ב-51.89% מההון וב-70.59% בזכויות ההצבעה בפיבי, העבירה אל בינוהון בע"מ (להלן - "בינוהון") וקבוצת ליברמן האוסטרלית את המניות של פלימון בפיבי, בשיעור של 55% לבינוהון שבשליטת צדיק בינו ו-45% לקבוצת ליברמן (המורכבת ממשפחת מיכאל והלן אבלס וממשפחת ליברמן, (ה"ה ברי ליברמן, קסי ליברמן-הריס, לי ליברמן וג'ושוע ליברמן) באמצעות אינסטנז הולדינגס בע"מ ודולפין אנרגיות בע"מ בחלקים שווים ביניהן). בין הרוכשים קיים הסכם הצבעה ושיתוף פעולה. המכירה נעשתה בעסקה מחוץ לבורסה.

העברת השליטה בבנק נעשתה בהתאם להיתר נגיד בנק ישראל מיום 27 באוגוסט 2003 לרכישת שליטה ואמצעי שליטה בחברת פי.ב.י. אחזקות בע"מ ובבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, שניתן לפי חוק הבנקאות (רישוי) התשמ"א-1981.

בהיתר נקבעו תנאים שונים והתחייבויות שונות לגבי אופן החזקת אמצעי השליטה, העברתם והיחסים בין מקבלי ההיתר לבין פיבי ולבין הבנק. ההיתר קובע כי לא יחולק דיבידנד מרווחים שנצברו בבנק עד יום 31 במרס 2003 וכי אם ייצברו הפסדים לאחר מועד זה - לא יחולק דיבידנד אלא לאחר כיסוי הפסדים אלה. יתרת העודפים שהיו ניתנים לחלוקה נכון ליום 31 במרס 2003 הסתכמה בסך 2,391 מיליון ש"ח.

עוד קובע ההיתר, כי מינוי יו"ר הדירקטוריון ומנכ"ל הבנק יהיה כפוף להסכמת המפקח על הבנקים. כמו כן נקבע, כי מקבלי ההיתר, לרבות קרוביהם ותאגידיהם בשליטת מי מהם, לא יקבלו דמי ניהול או כל תמורה והטבה אחרת, מהבנק או מתאגידיהם שבשליטת הבנק, אולם הם יהיו רשאים לתת שירותים הניתנים כרגיל על ידי נותנם ובמחירי שוק, לאחר הודעה מראש למפקח על הבנקים וקבלת אישורו, בתנאים הנקובים בהיתר. הוראה זו אינה חלה על גמול לדירקטורים המשולם בסכום זהה לכל הדירקטורים בבנק. בהתאם לתיוקן בהיתר משנת 2008, המחזיקים בבינוהון יכול שיהיו מר צדיק בינו ו/או ילדיו, ה"ה גיל בינו, הדר בינו שמואלי ודפנה בינו אור (להלן, ביחד - "ילדי בינו"). בהתאם לדיווח פיבי, מאז 2015 מר צדיק בינו וילדי בינו מחזיקים בחלקים שווים באמצעי השליטה בבינוהון (כל אחד מהם מחזיק 25%).

ביום 24 במרס 2013 אינסטנז הולדינגס העבירה לאינסטנז מספר 2 בע"מ (להלן - "אינסטנז 2"), בעסקה מחוץ לבורסה, 4,139,233 ממניות פיבי, המהוות 15.77% מההון המונפק והנפרע של פיבי ומלוא החזקותיה של אינסטנז הולדינגס בפיבי. אינסטנז 2 הינה חברה שהתאגדה בישראל בבעלות מלאה של Sing Acquisitions Pte. Ltd (להלן - "סינג"), שהינה חברה שהתאגדה בסינגפור ונשלטת באופן מלא (באמצעות גופים אוסטרליים) על ידי ה"ה הלן ומיכאל (מייקל) אבלס, אשר שולטים באופן מלא גם באינסטנז הולדינגס (באמצעות אותם גופים אוסטרליים). המניות שהועברו מוחזקות בנאמנות עבור אינסטנז 2 על ידי גיא חברה לנאמנות ולניהול בע"מ. עם העברת המניות אינסטנז 2 הצטרפה כצד להסכם בעלי המניות בין אינסטנז הולדינגס, בינוהון ודולפין אנרגיות, כפי שתוקן מעת לעת, ואינסטנז הולדינגס ממשיכה להיות צד להסכם בעלי המניות והינה ערבה להתחייבויות אינסטנז 2. כמו כן, ההיתר תוקן כך שאופן החזקה של מקבלי ההיתר הנזכרים לעיל בפיבי יהיה באמצעות סינג ואינסטנז 2 במקום Instanz Pty LTD ואינסטנז הולדינגס.

פיבי דיווחה כי ביום 28 באוגוסט 2016 מכרה דולפין אנרגיות בע"מ מניות של פיבי בשיעור של כ-3.98% מהון המניות המונפק של פיבי ומזכויות ההצבעה בה.

בהתאם לדיווח פיבי, נכון למועד הדוחות, החזקות בעלי השליטה בפיבי (בהון ובהצבעה) הן כדלהלן: בינוהון בע"מ - 38.29%, אינסטנז מספר 2 בע"מ - 15.66% ודולפין אנרגיות בע"מ - 11.68%.

א. הסכם בין פיבי אחזקות בע"מ לבין בנק דיסקונט לישראל בע"מ

למיטב ידיעת הבנק, בין פיבי לבין דיסקונט היה קיים מכתב הסכמות מיום 31 ביולי 1983 (להלן - "ההסדר המקורי"). בנוסף, ביום 28 במרס 2010 נחתם הסכם בין פיבי לבין דיסקונט, הנוגע לאחזקותיו של דיסקונט בבנק (להלן בסעיף זה - "ההסכם הנוסף"). ההסכם הנוסף נכנס לתוקף ביום 6 בספטמבר 2010, לאחר שהתקיימו על פי דין כל התנאים המתלים שנקבעו בו, לרבות חלוקת דיבידנד על ידי הבנק וקבלת אישורים רגולטוריים רלבנטיים. כמו כן הושלם ביצוע איחוד הון המניות של הבנק.

עיקרי התנאים שנגעו לאחזקות דיסקונט בבנק, בהתאם להסדר המקורי, להסכם הנוסף ולהליכים על פיו, שונתרו רלבנטיים למועד הדוחות הכספיים לשנת 2014 מפורטים בבאור 1.19' לדוחות הכספיים האמורים.

ביום 19 בפברואר 2015 דיווח דיסקונט כי הוא מכר, בעסקאות מחוץ לבורסה, 7,054,625 מניות של הבנק במחיר של 49.51 ש"ח למניה (חלק מהעסקאות נסלקו ביום 22 בפברואר 2015). על פי הודעות דיסקונט הוא התחייב במסגרת העסקה, כי לא ימכור מניות נוספות של הבנק, בתקופה של 30 הימים לאחר העסקה במחיר הנמוך ממחיר העסקה.

בנוסף, ביום 2 בפברואר 2016 דיווח דיסקונט כי יום קודם ביצע עסקה למכירת כל יתרת המניות של הבנק שהיו בהחזקתו (ושהיו 9.28% מההון המונפק וזכויות ההצבעה בבנק). בהתאם לדיווח, המכירה בוצעה בעסקה מחוץ לבורסה במחיר של 44.70 ש"ח למניה.

עם מכירת כל ההחזקות של דיסקונט בבנק, כל תנאי ההסדרים שהתקיימו בין פיבי לבין דיסקונט כבר אינם רלבנטיים.

ז. מדיניות חלוקת דיבידנד

ביום 30 באוגוסט 2010 החליט דירקטוריון הבנק לאמץ מדיניות חלוקת רווחים, וביום 9 ביוני 2015 החליט לעדכנה. בהתאם למדיניות חלוקת הדיבידנד העדכנית, הבנק יחלק כדיבידנד בכל שנה עד 50% מהרווח הנקי השנתי של הבנק הראוי לחלוקה, בכפוף לכך שיחסי ההון לרכיבי סיכון של הבנק לא יפחתו מהיעדים הרגולטוריים ומהיעדים שנקבעו ושיקבעו על ידי דירקטוריון הבנק מעת לעת. רווחים מעודפי עבר יחולקו לפי החלטות אד הוק. חלוקות כאמור תבוצענה בכפוף להוראות הדין ונוהל בנקאי תקין, וככל שלא יתרחשו שינויים לרעה ברווחי הבנק ו/או במצבו העסקי ו/או הכספי ו/או במצב המשק הכללי ו/או בסביבה החוקית.

אין באמור בהחלטה זו כדי לגרוע מסמכות הדירקטוריון לבחון מעת לעת את המדיניות, ולהחליט בכל עת, בהתחשב בשיקולים עסקיים ובהוראות הדין החלות על הבנק, על שינוי המדיניות או שינוי שיעור הדיבידנד שיחולק בגין תקופה מסוימת או להחליט שלא לחלק דיבידנד כלל. מובהר בזאת כי כל חלוקה של דיבידנד (לרבות לפי החלטות האמורות) תהיה טעונה אישור נפרד של הדירקטוריון, וכפופה לכל המגבלות החלות על הבנק בעניין חלוקת דיבידנד, ותפורסם בהתאם להוראות הדין, בצירוף כל הפרטים הנדרשים על פי דין.

יצוין כי חלוקת דיבידנד על ידי הבנק כפופה, בנוסף להוראות חוק החברות, למגבלות הנוספות הבאות:

- הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 331 על פיה תאגיד בנקאי לא יחלק דיבידנד בכל אחד מן המקרים הבאים (אלא אם קיבל אישור לכך מן המפקח על הבנקים): (1) כשיתרת העודפים המצטברת בניכוי הפרשים בחובה שנכללו ברווח כולל אחר מצטבר, לפי הדוחות הכספיים אינה חיובית או שהחלוקה תגרום לכך שלא תהיה חיובית; (2) כשאחת או יותר משלוש השנים הקלנדריות האחרונות הסתיימה בהפסד או בהפסד כולל; (3) כשהתוצאה המצטברת בשלושת הרבעונים המסתיימים בתום תקופת הביניים שלגביה פורסם הדוח הכספי האחרון, מראה על הפסד או על הפסד כולל; (4) אם בדוח הכספי של הבנק הנכסים הלא כספיים עולים על ההון המיוחס לבעלי מניות הבנק, או שהחלוקה תגרום לכך. בכל מקרה מותנית החלוקה בעריכת תחזית בכתב לגבי השנה הסמוכה לאחר ביצוע החלוקה, ובתנאי שלפיה, יחס ההון של התאגיד הבנקאי לנכסי הסיכון שלו לא יפחת מן הנדרש לגביו.
- הוראות ניהול בנקאי תקין הקובעות הוראות הכוללות את אופן חישוב דרישות ההון ויעדי ההון המזעריים. בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201 נקבע יחס הון עצמי רובד 1 מזערי לנכסי סיכון משוקללים בשיעור של 9% ויחס הון כולל של 12.5% מ-1 בינואר 2015. לתאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקים, נקבעו יחסים ומועדים אחרים שאינם חלים על הבנק.
- "מגבלות למתן הלוואות לדירור" - כתוצאה מיישום התיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 329 יש להגדיל את יעד הון עצמי רובד 1 ויעד ההון הכולל בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדירור. הגדלת יעד ההון בשיעורים קבועים מיום 1 בינואר 2015 ועד ליום 1 בינואר 2017.
- בהתאם למכתב הפיקוח על הבנקים לבנק, על חלוקת דיבידנד בשיעור העולה על 33% מהרווח השנתי, יש להודיע למפקח מראש.
- היתר נגיד בנק ישראל לבעלי השליטה בבנק, משנת 2003, שבו נקבע כי לא יחולק דיבידנד מרווחים שנצברו בבנק עד ליום 31 במרס 2003 (שהסתכמו ב-2,391 מיליון ש"ח) וכי אם נצברו הפסדים לאחר מועד זה, לא יחולק דיבידנד אלא לאחר כיסוי הפסדים אלה.
- תנאי שטרי הון נדחים שהנפיק הבנק למשקיעים מוסדיים ביום 25 במאי 2009 בגין פקדון שהפקידו בבנק בסך 235 מיליון ש"ח. בהתאם לאישור בנק ישראל שטר הון האמור נחשב הון משני עליון של הבנק. בשטרי הון אלה נקבע מנגנון לספיגת הפסדים על בסיס שוטף, בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים. על פי מנגנון זה לא תשולם רבית אם במועד הרלבנטי לתשלומה התקיימו נסיבות משעות, כהגדרתן בשטרי הון. לעניין זה נקבע כי הבנק לא ישלם דיבידנד כל עוד לא שולמו במלואם תשלומי רבית שסילוקם הושעה כאמור, אם הושעה. על חלוקת דיבידנד בשנים 2014, 2015 ו-2016, ראה באור 24.

ח. (1) הסכם ההעסקה של מנכ"ל הבנק, גב' סמדר ברבר-צדיק, היה לתקופה של חמש שנים החל מיום 19 במרס 2007 כאשר נקבע כי בתום תקופת ההסכם המקורי, יימשך ההסכם לתקופה בלתי קצובה, וכל צד יהיה רשאי להביאו לסימום בהודעה כתובה של שלושה חודשים מראש. בעקבות פרסום חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצרכי מס בשל תגמול חריג), תשע"ו-2016 (להלן - "חוק התגמול"), ביום 20 בנובמבר 2016, אישרה אסיפת בעלי המניות של הבנק, את תנאי ההעסקה של מנכ"ל הבנק, גב' סמדר ברבר צדיק, החל מיום 12 באוקטובר 2016 (להלן - "יום התחילה"), בשים לב להוראות חוק התגמול (להלן - "תנאי ההעסקה"), כאשר אין בתנאי ההעסקה כדי לפגוע בזכויות שנצברו למנכ"ל עד ליום התחילה (לרבות תגמול משתנה בגין שנת 2016).

בהתאם לתנאי ההעסקה, תקרת התגמול הקבוע השנתי של מנכ"ל הבנק תעמוד על התקרה הקבועה בסעיף 2(א) לחוק התגמול (לא כולל תשלומים והפרשות בגין פיצויי פיטורים ותשלום פנסיוני על פי דין, כמפורט בתנאי ההעסקה). ככל שהתקרה המותרת לפי חוק התגמול (לרבות לפי סעיף 2(ב) לחוק) תאפשר זאת, יגדל רכיב התגמול הקבוע של המנכ"ל ברכיב קבוע נוסף, שלא יעלה על 2.5 משכורות חודשיות לשנה. בגין רכיב התגמול הקבוע הנוסף יבוצעו על ידי הבנק תשלומים והפרשות לפיצויי פיטורים ותשלום פנסיוני על פי דין. משכורתה של המנכ"ל צמודה למדד המחירים לצרכן בהתאם לחוק התגמול. במקרה של ירידת מדד, השכר לא ישתנה עד לעליית המדד המקזזת את ירידת המדד. המנכ"ל זכאית להפרשות סוציאליות לביטוח מנהלים או לקופת גמל, לקרן השתלמות, לדמי הבראה ולהחזר הוצאות הקשורות במילוי תפקידה, וחופשה שנתית וחופשת מחלה בהתאם לתנאי העסקתה. המנכ"ל זכאית לרכב של הבנק. למנכ"ל הזכות לבקש לערוך שינויים במשכורתה החודשית ו/או בתנאים הנלווים, בכפוף לשינויים והתאמות מקבילים, ובכפוף לכל דין ולתקרת התגמול הקבוע (כהגדרתה בתנאי ההעסקה).

בהתאם לתנאי ההעסקה, הבנק או המנכ"ל יהיו רשאים להודיע, בכל עת במהלך תקופת ההעסקה, לצד האחר על סיום ההעסקה, במועד שיחול לפחות 3 חודשים מראש. בתקופת ההודעה המוקדמת, ככל שהמנכ"ל עבדה במהלכה, תהיה המנכ"ל זכאית למשכורת החודשית ולתנאים הנלווים. עלות המשכורת החודשית והתנאים הנלווים בתקופת ההודעה המוקדמת הופרשה במלואה בדוחות הכספיים של הבנק קודם ליום התחילה ותשלום למנכ"ל, על פי הפרשה האמורה, ככל שהבנק יחליט שלא להעסיק את המנכ"ל בתקופת ההודעה המוקדמת.

בתנאי ההעסקה הוגדרה תקופת הגבלת תחרות של 3 חודשים במשכורת מלאה, אשר עלותה כחלק מתנאי ההעסקה הקודמים של המנכ"ל הופרשה בדוחות הכספיים של הבנק עובר ליום התחילה, ותשלום למנכ"ל, על פי הפרשה האמורה, במקרה של סיום יחסי עובד - מעביד בהתאם לתנאי ההעסקה.

ועדת התגמול והדירקטוריון רשאים להעניק למנכ"ל מענק שנתי בסך כספי שלא יעלה על סך של 2 משכורות חודשיות, אם מצאו כי קיימים טעמים מצדיקים זאת, בכפוף לתקרה המותרת לפי סעיף 2(ב) לחוק התגמול.

עבור תקופת העסקתה, החל מיום התחילה, תהיה המנכ"ל זכאית לפיצויי פיטורים על פי חוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג-1963 ותקנותיו, על בסיס המשכורת החודשית, כפי שתהיה במועד סיום יחסי עובד - מעביד או לכספים והזכויות שיצטברו לזכותה בהסדר הפנסיוני בגין ההפרשות לפיצויי פיטורים במהלך התקופה לאחר יום התחילה, לפי הגבוה מבין השניים. המנכ"ל זכאית לפיצויי פיטורים לפי דין ופיצויי פיטורים מוגדלים עבור תקופת העסקתה עד ליום התחילה, שהופרשו בדוחות הכספיים של הבנק באופן שוטף עד ליום התחילה, הופקדו בקופות עבודה וישוחררו לידיה במועד סיום יחסי העבודה.

(2) הסכם ההעסקה של יו"ר הדירקטוריון היוצא, מר רוני חזקיהו, היה לתקופה קצובה של שנתיים (שהסתיימה במהלך חודש מאי 2014) שלאחריה נמשך ההסכם לתקופה בלתי קצובה, וכל צד היה רשאי להביא לסיומו בהודעה כתובה של שלושה חודשים. ביום 20 בנובמבר 2016 הודיע יו"ר דירקטוריון היוצא על כוונתו לסיים את תפקידו כיו"ר הדירקטוריון. ביום 5 בדצמבר 2016, נוכח מינויו של יו"ר הדירקטוריון היוצא לתפקיד במגזר הציבורי, ובעקבות בקשתו לסיים את כהונתו כיו"ר דירקטוריון ביום 31 בדצמבר 2016, קבע ואישר הדירקטוריון כי יחסי עובד - מעביד בין הבנק ליו"ר הדירקטוריון היוצא יסתיימו ביום 31 בדצמבר 2016, וכי יו"ר הדירקטוריון היוצא יסיים את כהונתו במועד זה. על פי פסק דינו בית המשפט העליון מיום 29 בספטמבר 2016 בנושא חוק התגמול (בבג"ץ 4406/16), עובדים בכירים בתאגידים בנקאיים שיודיעו על התפטרות מעבודתם בתאגידים אלה עד ליום 1 בינואר 2017, לא יאבדו את זכאותם לקבל את מלוא הזכויות שהיו מגיעות להם בגין סיום יחסי עובד - מעביד או סיום כהונתם, אילו הסתיימו יחסים אלו בתוך תקופת ההתארגנות. בהתאם לכך, שולמו ליו"ר הדירקטוריון היוצא מלוא הזכויות שהיו מגיעות לו בגין סיום יחסי עובד - מעביד או סיום כהונתו, אילו הסתיימו עד ליום 12 באוקטובר 2016, קרי בהתאם לתנאי הכהונה וההעסקה המקוריים של יו"ר הדירקטוריון, אשר הופרשו כבר בדוחות הכספיים של הבנק. עבור התקופה שבין יום 12 באוקטובר 2016 עד ליום 20 בנובמבר 2016 (מועד הודעת יו"ר הדירקטוריון), הוצאה החזויה בגין התגמול לא חרזה מהתקרה השנתית של 2.5 מיליון ש"ח, כפי שנקבע בחוק התגמול, בהתחשב בחלקיות השנה והתקופה כאמור. החל מיום 20 בנובמבר 2016 (מועד הודעת יו"ר הדירקטוריון היוצא), חלו תנאי סיום ההעסקה לפי תנאי הכהונה וההעסקה המקוריים. במסגרת זאת, שולמו ליו"ר הדירקטוריון היוצא, בין היתר, 200% מסכום הפיצויים על פי חוק פיצויי פיטורים, תשכ"ג-1963 ותקנותיו, על בסיס משכורתו החודשית כפי שהייתה קודם למועד כניסת חוק התגמול לתוקף. בהתאם לאישור ועדת התגמול והדירקטוריון ולאור הסכם ההעסקה שלו, הבנק שילם ליו"ר הדירקטוריון היוצא חלק מיתרת עלות ההודעה המוקדמת (אשר הופרשה במלואה בדוחות הכספיים של הבנק קודם למועד התחילה), חלק התקופה שמיום 1 בינואר 2017 ועד ליום 31 בינואר 2017 בלבד, בתשלום חד פעמי בסמוך לסיום יחסי עובד - מעביד. ליו"ר הדירקטוריון היוצא שולמה עלות תקופת אי תחרות של שלושה חודשים (ללא תנאים נלווים למעט רכב) (שנקבעה בהסכם ההעסקה והופרשה בעבר במלואה בדוחות הכספיים של הבנק).

(3) תנאי ההעסקה של יו"ר הדירקטוריון הנכנסת, גב' אירית איזקסון, הם לתקופה בלתי קצובה, וכל צד יהיה רשאי להביא לסיומו בהודעה כתובה של שלושה חודשים. ביום 23 בפברואר 2017 אישרה אסיפת בעלי המניות של הבנק, את תנאי ההעסקה של יו"ר הדירקטוריון הנכנסת, החל מיום 1 בינואר 2017. תקרת התגמול הקבוע השנתי של יו"ר הדירקטוריון הנכנסת תעמוד על 2.26 מיליון ש"ח (לא כולל תשלומים והפרשות בגין פיצויי פיטורים ותשלום פנסיוני על פי דין ולא כולל הפרשה בגין תקופת אי תחרות, כמפורט בתנאי ההעסקה). משכורתה של יו"ר הדירקטוריון הנכנסת צמודה למדד המחירים לצרכן בהתאם לחוק התגמול. במקרה של ירידת מדד, השכר לא ישתנה עד לעליית המדד המקזזת את ירידת המדד. יו"ר הדירקטוריון הנכנסת זכאית להפרשות סוציאליות לביטוח מנהלים או לקופת גמל, לקרן השתלמות, לדמי הבראה ולהחזר הוצאות הקשורות במילוי תפקידה, וחופשה שנתית וחופשת מחלה בהתאם לתנאי העסקתה. יו"ר הדירקטוריון זכאית לרכב של הבנק. ליו"ר הדירקטוריון הנכנסת הזכות לבקש לערוך שינויים במשכורתה החודשית ו/או בתנאים הנלווים, בכפוף לשינויים והתאמות מקבילים, ובכפוף לכל דין ולתקרת התגמול הקבוע (כהגדרתה בתנאי ההעסקה). בתנאי ההעסקה של יו"ר הדירקטוריון הוגדרה תקופת הגבלת תחרות מדורגת במשכורת מלאה (ללא תנאים נלווים למעט הרכב) שתעמוד על חודש במקרה שסיום ההעסקה יהיה במהלך השנה הראשונה להעסקתה, על חודשיים במקרה שסיום ההעסקה יהיה במהלך השנה השנייה להעסקתה, ושלושה חודשים במקרה שסיום ההעסקה יהיה במהלך השנה השלישית ואילך. לדירקטוריון הבנק שמורה הזכות לוותר על תקופת הצינון או חלקה ובמקרה כזה לא תהיה זכאית יו"ר הדירקטוריון לתשלום כאמור.